

UNIVERZA V LJUBLJANI

EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

Merjenje vpliva gospodarske krize na razvoj slovenskega
turizma z metodo indeksa turističnega zaupanja

IZJAVA

Študent Kir Kuščer izjavljam, da sem avtor tega magistrskega dela, napisanega pod mentorstvom prof. dr. Tanje Mihalič, in da v skladu s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 14. 9. 2009

Podpis:

Kazalo

UVOD	1
1 VPLIVI GOSPODARSKE KRIZE NA TURIZEM.....	4
1.1 Vplivi gospodarske krize na turizem na strani povpraševanja	8
1.1.1 Vpliv na turistično potrošnjo.....	8
1.1.2 Vpliv na agregatno turistično povpraševanje.....	10
1.2 Vplivi gospodarske krize na turizem na strani ponudbe	10
1.2.1 Vpliv na sektor turizma	11
1.2.2 Vpliv na turistično gospodarstvo	11
1.3 Vpliv na zaposlenost	11
2 UKREPI ZA SOOČANJE Z GOSPODARSKO KRIZO.....	12
2.1 Ukrepi za soočanje z gospodarsko krizo na ravni Evrope	14
2.2 Ukrepi za soočanje z gospodarsko krizo na ravni Slovenije.....	15
3 VPLIV GOSPODARSKE KRIZE NA TURISTIČNI PROMET	17
3.1 Vpliv gospodarske krize na turistični promet na ravni Slovenije	18
3.2 Vpliv gospodarske krize na turistični promet na ravni Slovenije, Evrope in sveta	20
3.3 Raziskovalne hipoteze za analizo turističnega prometa.....	22
4 ITZ	23
4.1 UNWTO ITZ.....	25
4.2 ITZ za Slovenijo	26
4.2.1 Opredelitev izračunavanja ITZ za Slovenijo.....	26
4.2.1.1 Metodologija	27
4.2.1.2 Vzorec.....	27
4.2.1.3 Anketa ITZ za Slovenijo.....	29
4.3 Rezultati raziskave ITZ za Slovenijo	30
4.3.1 Primerjava letnih ITZ	30
4.3.2 Primerjava letnih ITZ zasebnega in javnega sektorja.....	30
4.3.3 Primerjava letnih ITZ sektorjev dejavnosti	31
4.3.4 Primerjava štirimesečnih ITZ.....	32

4.3.5	Primerjava štirimesečnih ITZ zasebnega in javnega sektorja	33
4.3.6	Primerjava štirimesečnih ITZ sektorjev dejavnosti	34
4.4	Primerjava ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ	35
4.4.1	Primerjava letnih ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ	35
4.4.2	Primerjava letnih ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ zasebnega in javnega sektorja	36
4.4.3	Primerjava letnih ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ sektorjev dejavnosti	37
4.4.4	Primerjava štirimesečnih ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ.....	38
4.4.5	Primerjava štirimesečnih ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ zasebnega in javnega sektorja	39
4.4.6	Primerjava štirimesečnih ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ sektorjev dejavnost... 40	40
4.5	Raziskovalne hipoteze za analizo ITZ.....	40
5	MERJENJE VPLIVA GOSPODARSKE KRIZE NA TURIZEM.....	41
5.1	Podatki, metode in hipoteze.....	41
5.2	Analiza vpliva gospodarske krize na turistični promet v Sloveniji	42
5.3	Analiza značilnosti ITZ.....	45
5.4	Primerjalna analiza moči vpliva gospodarske krize na slovenski turizem	53
6	PRIPOROČILA ZA NADALJNJA RAZISKOVANJA	60
SKLEP	.....	61
LITERATURA IN VIRI.....		65

Kazalo slik

<i>Slika 1: Gibanje turističnega prometa za popolno okrevanje turističnega gospodarstva ...</i>	18
<i>Slika 2: Turistični promet na ravni Slovenije – štirimesečni indeksi, september 2007–april 2009 (enako obdobje predhodnega leta = 100) .....</i>	19
<i>Slika 3: Turistični promet na ravni Slovenije – štirimesečni indeksi, september–december 2007 in 2008 ter januar–april 2008 in 2009 (enako obdobje predhodnega leta = 100) ....</i>	20
<i>Slika 4: Mednarodni turistični prihodi na ravni Slovenije, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2009 (enako obdobje predhodnega leta = 100) .....</i>	21
<i>Slika 5: Mednarodni turistični prihodi na ravni Slovenije, Evrope in sveta – polletni indeksi, januar 2008–december 2008 (enako obdobje predhodnega leta = 100).....</i>	21
<i>Slika 6: Mednarodni turistični prihodi na ravni Slovenije, Evrope in sveta – štirimesečni indeksi, september 2007–april 2009 (enako obdobje predhodnega leta = 100).....</i>	22
<i>Slika 7: Struktura vzorca ITZ za Slovenijo .....</i>	28
<i>Slika 8: Letni ITZ za Slovenijo, 2007–2009 .....</i>	30
<i>Slika 9: Letni ITZ zasebnega in javnega sektorja za Slovenijo, 2007–2009 .....</i>	31
<i>Slika 10: Letni ITZ sektorjev dejavnosti za Slovenijo, 2007–2009 (reprezentativni rezultati) .....</i>	31
<i>Slika 11: Štirimesečni ITZ za Slovenijo, september 2007–avgust 2009 .....</i>	33
<i>Slika 12: Štirimesečni ITZ zasebnega in javnega sektorja za Slovenijo, september 2007– avgust 2009 .....</i>	34
<i>Slika 13: Štirimesečni ITZ sektorjev dejavnosti za Slovenijo, september 2007–avgust 2009 (reprezentativni rezultati).....</i>	35
<i>Slika 14: Letni ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ, 2007–2009 .....</i>	36
<i>Slika 15: Letni ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ zasebnega in javnega sektorja, 2007–2009</i>	37
<i>Slika 16: Letni ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ sektorja dejavnosti destinacije in LTO, 2007– 2009 .....</i>	38
<i>Slika 17: Štirimesečni ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ, september 2007–avgust 2009.....</i>	39
<i>Slika 18: Štirimesečni ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ zasebnega in javnega sektorja, september 2007–avgust 2009 .....</i>	39

<i>Slika 19: Štirimesečni ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ sektorja dejavnosti destinacije in LTO, september 2007–avgust 2009.....</i>	40
<i>Slika 20: Linearni trendi turističnega prometa na ravni Slovenije – mesečni indeksi, september 2007–april 2009 (enako obdobje predhodnega leta = 100) .....</i>	42
<i>Slika 21: Linearni trendi napovedi in ocen za Slovenijo, Evropo in svet – štirimesečni podatki, september 2007–avgust 2009.....</i>	52
<i>Slika 22: Linearni trendi mednarodnih turističnih prihodov na ravni Slovenije, Evrope in sveta – mesečni indeksi, september 2007–april 2009 (enako obdobje predhodnega leta = 100).....</i>	54

Kazalo tabel

<i>Tabela 1: Krogi anketiranja ITZ za Slovenijo.....</i>	<i>28</i>
<i>Tabela 2: Vzorci krogov anketiranja ITZ za Slovenijo .....</i>	<i>29</i>
<i>Tabela 3: Regresijski koeficienti linearnih trendov turističnega prometa na ravni Slovenije – mesečni podatki, september 2007–april 2009 .....</i>	<i>43</i>
<i>Tabela 4: Regresijski koeficienti linearnih trendov prihodov turistov po kategorijah nastanitev na ravni Slovenije – mesečni podatki, september 2007–april 2009 .....</i>	<i>44</i>
<i>Tabela 5: Regresijski koeficienti linearnih trendov turističnega prometa po vrstah trgov na ravni Slovenije – mesečni podatki, september 2007–april 2009 .....</i>	<i>45</i>
<i>Tabela 6: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen za Slovenijo – štirimesečni podatki, januar 2008–april 2009 .....</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 7: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen za Evropo – štirimesečni podatki, januar 2008–april 2009 .....</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 8: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen za svet – štirimesečni podatki, januar 2008–april 2009 .....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 9: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen (zasebni in javni sektor) za Slovenijo – štirimesečni podatki, januar 2008–april 2009.....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 10: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen (zasebni in javni sektor) za Evropo – štirimesečni podatki, januar 2008–april 2009.....</i>	<i>48</i>
<i>Tabela 11: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen (zasebni in javni sektor) za svet – štirimesečni podatki, januar 2008–april 2009 .....</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 12: Primerjava aritmetičnih sredin zasebnega in javnega sektorja (ocene in napovedi) za Slovenijo – štirimesečni podatki, september 2007–avgust 2009.....</i>	<i>50</i>
<i>Tabela 13: Primerjava aritmetičnih sredin zasebnega in javnega sektorja (ocene in napovedi) za Evropo – štirimesečni podatki, september 2007–avgust 2009 .....</i>	<i>50</i>
<i>Tabela 14: Primerjava aritmetičnih sredin zasebnega in javnega sektorja (ocene in napovedi) za svet – štirimesečni podatki, september 2007–avgust 2009.....</i>	<i>51</i>
<i>Tabela 15: Regresijski koeficienti linearnih trendov napovedi in ocen za Slovenijo – štirimesečni podatki, september 2007–avgust 2009.....</i>	<i>52</i>
<i>Tabela 16: Regresijski koeficienti linearnih trendov napovedi in ocen za Evropo – štirimesečni podatki, september 2007–avgust 2009.....</i>	<i>52</i>

<i>Tabela 17: Regresijski koeficienti linearnih trendov napovedi in ocen za svet – štirimesečni podatki, september 2007–avgust 2009.....</i>	53
<i>Tabela 18: Regresijski koeficienti linearnih trendov mednarodnih turističnih prihodov na ravni Slovenije, Evrope in sveta – mesečni podatki, september 2007–april 2009 .....</i>	54
<i>Tabela 19: Primerjava aritmetičnih sredin ocen za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, september 2007–april 2009.....</i>	55
<i>Tabela 20: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, januar 2008–avgust 2009 .....</i>	55
<i>Tabela 21: Primerjava aritmetičnih sredin ocen zasebnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, september 2007–april 2009.....</i>	56
<i>Tabela 22: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi zasebnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, januar 2008–avgust 2009 .....</i>	57
<i>Tabela 23: Primerjava aritmetičnih sredin ocen javnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, september 2007–april 2009 .....</i>	57
<i>Tabela 24: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi javnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, januar 2008–avgust 2009 .....</i>	58
<i>Tabela 25: Primerjava aritmetičnih sredin ocen sektorja dejavnosti destinacije in LTO za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, september 2007–april 2009.....</i>	59
<i>Tabela 26: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi sektorja dejavnosti destinacije in LTO za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, januar 2008–avgust 2009 .....</i>	59

UVOD

Magistrsko delo raziskuje in analizira trenutno gospodarsko krizo in njen vpliv na slovenski kot tudi na evropski in svetovni turizem. Za ugotovitev vpliva krize na turizem so uporabljeni turistični promet na ravni Slovenije, mednarodni turistični prihodi na ravni Slovenije, Evrope in sveta ter indeks turističnega zaupanja (v nadaljevanju ITZ) za Slovenijo in UNWTO ITZ. Magistrsko delo je nastalo v sodelovanju s Svetovno turistično organizacijo (angl. United Nations World Tourism Organisation, v nadaljevanju UNWTO). UNWTO je omogočila dostop do baz podatkov o mednarodnih turističnih prihodih na ravni Evrope in sveta ter do UNWTO baze ITZ. Dostop do ITEF baze ITZ za Slovenijo pa je omogočila Slovenska turistična organizacija (v nadaljevanju STO), ki ITZ za Slovenijo izračunava v sodelovanju z Inštitutom za turizem Ekonomski fakultete (v nadaljevanju ITEF) Univerze v Ljubljani.

Metode dela, uporabljene pri izdelavi magistrskega dela, temeljijo na proučevanju teoretične podlage, na osnovi katere je narejena empirična analiza, ki prikazuje, analizira in meri vpliv gospodarske krize na slovenski turizem, za primerjalno analizo pa so uporabljeni vplivi krize na evropski in svetovni turizem. Za prikaz vpliva trenutne gospodarske krize na turizem so uporabljeni tudi sekundarni podatki, raziskave in mnenja različnih avtorjev. S tem je z različnih zornih kotov omogočeno poglobljeno razumevanje vplivov krize na razvoj turizma. Teoretični del naloge temelji na uporabi metode deskripcije, ki obsega postopek splošnega opisovanja in opredeljevanja pojmov in vpliva gospodarske krize na turizem. Z znanstveno metodo kompilacije je s pomočjo povzemanja rezultatov znanstvenoraziskovalnega dela predvsem mednarodnih turističnih organizacij (Svetovnega sveta za potovanja in turizem (angl. World Travel & Tourism Council, v nadaljevanju WTTC), UNWTO-ja), statističnih uradov (Statističnega urada evropskih skupnosti (angl. Statistical Office of the European Communities, v nadaljevanju EUROSTAT), Statističnega urada Republike Slovenije, v nadaljevanju Surs) in Tourism Economics – An Oxford Economics Company pojasnjen vpliv krize na slovenski, evropski in svetovni turizem, kar predstavlja podlago za napovedovanje in ocenjevanje učinkov krize na slovenski turizem. Tu je torej uporabljena deduktivna metoda, skozi celoten teoretični del magistrske naloge pa poteka tudi analiza znanstvenih prispevkov avtorjev s področja turizma in vplivov kriz na turizem in gospodarstvo, ki so s pomočjo sinteze združeni v zaključke, bistvene za ovrednotenje vplivov krize na slovenski turizem.

V empiričnem delu magistrske naloge so s pomočjo raziskave ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ ter turističnega prometa v Sloveniji in mednarodnih turističnih prihodov na ravni Slovenije, Evrope in sveta preverjene raziskovalne hipoteze. Ključni cilj magistrske naloge je analiza in obdelava ter sinteza vseh primarnih podatkov, pridobljenih z raziskavo ITZ za Slovenijo, ki se izvaja vsake štiri mesece od začetka leta 2008, UNWTO ITZ, podatkov Sursa

o turističnem prometu na ravni Slovenije in podatkov UNWTO o mednarodnih turističnih prihodih na ravni Evrope in sveta. Magistrsko delo preverja hipoteze, ki:

- analizirajo vpliv gospodarske krize na turistični promet v Sloveniji (negativna rast prihodov in prenočitev turistov na ravni Slovenije, večji upad prihodov in prenočitev tujih turistov kot domačih turistov in večje zmanjšanje števila prenočitev kot prihodov; izbira cenejših nastanitvenih zmogljivosti, tako domačih kot tudi tujih turistov; manjši padec rasti prihodov in prenočitev turistov s ključnih bližnjih trgov kot iz drugih vrst trgov);
- analizirajo značilnosti ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ (ponavljanjača negativna odstopanja med napovedmi in kasnejšimi ocenami poslovanja; večji optimizem javnega kot zasebnega sektorja tako pri napovedih kot tudi pri ocenah turističnega poslovanja; padanje napovedi in ocen skozi čas);
- analizirajo moč vpliva gospodarske krize na turizem (manj izrazit padec v mednarodnih turističnih prihodih po nastanku krize v Sloveniji kot na evropski in svetovni ravni; bolj pozitivne ocene in napovedi panela slovenskih turističnih strokovnjakov za Slovenijo po pojavu krize kot ocene in napovedi panela UNWTO evropskih in svetovnih turističnih strokovnjakov za Evropo in svet).

Magistrsko delo bo torej z merjenjem vpliva gospodarske krize na turistični promet v Sloveniji, analizo značilnosti ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ ter primerjalno analizo moči vpliva gospodarske krize na turizem v Sloveniji, Evropi in v svetu ugotovilo značilnosti vpliva gospodarske krize na turizem v Sloveniji in moč vpliva v primerjavi z vplivom na turizem na evropski in svetovni ravni. Z namenom celovitega prikaza vplivov gospodarske krize in zagotovitve teoretične podlage za merjenje in analizo vplivov gospodarske krize na turizem v Sloveniji je magistrsko delo razdeljeno na šest poglavij:

- V prvem poglavju so teoretično opredeljeni gospodarska kriza in njeni učinki na turizem. Predstavljeni so vplivi gospodarske krize na turizem, analizirani so dejavniki razvoja turizma v gospodarski krizi. Prikazan je vpliv krize na strani turističnega povpraševanja (vpliv na turistično potrošnjo, vpliv na agregatno turistično povpraševanje), na strani turistične ponudbe (vpliv na sektor turizma, vpliv na turistično gospodarstvo) in vpliv krize na zaposlenost v turizmu. Zunanji dejavniki in pritiski širšega okolja močno vplivajo na turizem (Ritchie, 2004; Maditinos & Vassiliadis, 2008). Globalizacija, povezanost in medsebojna odvisnost so omogočile pojav krize, ki vpliva na turizem na svetovni ravni (Jessop, 1999; Friedman, 1999; Ritchie, 2004; Maditinos & Vassiliadis, 2008). Gospodarska kriza bo v letu 2009 povzročila upad v turistični aktivnosti in imela visoke negativne učinke na uspešnost vseh destinacij (Tourism Economics, 2008; UNWTO, 2009d), negotovost in neugodni pogoji za razvoj turizma pa se bodo nadaljevali tudi v 2010 (WTTC, 2009e). Gospodarska kriza je močno vplivala na obnašanje turistov (The Gallup Organisation, 2009). Poslovna potovanja je kriza hujše prizadela kot zasebna potovanja (Tourism Economics, 2008; UNWTO, 2009d);

WTTC, 2009e). Domači turizem in potovanja na kratke razdalje dosegajo boljše rezultate, v krizah so vidne spremembe v turističnih tokovih (Richter & Waugh, 1986). Trajanje bivanja in potrošnja upadejo bolj kot prihodi (UNWTO, 2009d; González & Moral, 1996), kratke počitnice so bolj negativno vplivane kot daljše (glavne) počitnice, potrošniki se nagibajo k rezervacijam v zadnjem trenutku (UNWTO, 2009e). Vse oblike turizma postajajo bolj cenovno elastične, cena zaradi gospodarske krize postaja ključni dejavnik. Z gospodarsko krizo bo morda turizem spet prešel v skupino komfortnih ali celo luksuznih dobrin, ki imajo visok koeficient dohodkovne elastičnosti in katerih potrošnja se močneje odziva na spremembe v dohodku.

- V drugem poglavju so teoretično opredeljeni ukrepi za soočanje s krizo in predstavljeni ukrepi za soočanje s krizo na ravni Evrope in Slovenije. Pravilni ukrepi za soočanje s krizo so ključnega pomena. Potrebni so pravilne ocene in opozorila, učinkovito krizno načrtovanje in aktivnosti, ki lahko zmanjšajo vpliv kriz (Fink, 1986; Wang, 2009). Načrtovanje za možnost nastanka kriznih dogodkov poveča možnosti strateškega odziva na krizo (González-Herrero & Pratt, 1998; Spillan & Hough, 2003). Velik pomen ima uporaba proaktivnega pristopa (Okumus & Karamustafa, 2005; Okumus et al., 2005; Ritchie, 2004; Sönmez, 1998). Pomembno je analizirati vzrok krize, šele nato je treba sprejemati hitre in učinkovite odločitve za reševanje krize (Pearson & Clair, 1998). Vloga vlade in vladne politike je v krizi ključnega pomena (Okumus et al., 2005; UNWTO, 2009e). Treba je spodbuditi sodelovanje javnega in zasebnega sektorja (UNWTO, 2009e; STO, 2009). Na ravni Slovenije je potreben nadaljnji razvoj destinacijskega menedžmenta in povezovanja lokalnih turističnih organizacij, razvoj informacijskih sistemov, spletnega trženja in rezervacijskih sistemov ter novih distribucijskih kanalov. Ključna je fleksibilnost ponudnikov in dinamična ponudba ter razvoj novih, bolj kakovostnih in naprednejših proizvodov (Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b; STO, 2009). Potrebna je razpršitev emitivnih trgov, a ne gre zanemariti ključnih trgov in domačih turistov, saj se bodo turisti odločali za destinacije bliže domu (UNWTO, 2009d). Trend upada kratkih potovanj, ki niso tako nujna kot poletne počitnice, predstavlja veliko nevarnost za Slovenijo.
- V tretjem poglavju je prikazan vpliv krize na turistični promet v Sloveniji, prikazane so spremembe v turističnem prometu v Sloveniji (primerjava domačih in mednarodnih turistov). Izvedena je primerjava intenzitete vplivov na turizem v Sloveniji, Evropi in svetu. Za boljši vpogled v dogajanje na turističnih trgih so raziskani svetovni in regijski vplivi gospodarske krize in napovedi vplivov na turistični promet s strani različnih inštitutov in podjetij. Značilnosti indeksov turističnega prometa predstavljajo osnovo za raziskovanje vplivov gospodarske krize.
- V četrtem poglavju sta predstavljeni raziskavi UNWTO ITZ in ITZ za Slovenijo. Predstavljeni so izsledki raziskave ITZ za Slovenijo in primerjava le-te z UNWTO ITZ. Raziskavi prikazujeta nekatere skupne značilnosti ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ, ki postavljajo temelj za raziskovanje vplivov gospodarske krize.

- Na osnovi turističnega prometa za Slovenijo, primerjave mednarodnih turističnih prihodov v Sloveniji, Evropi in v svetu ter ocen in napovedi ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ so v petem poglavju tudi oblikovane raziskovalne hipoteze. Empirična raziskava temelji na turističnem prometu na ravni Slovenije, mednarodnih turističnih prihodih in ocenah preteklega turističnega poslovanja ter napovedih prihodnjega turističnega poslovanja s strani turističnih strokovnjakov v obdobju od 2007 do 2009. Rezultati prispevajo k boljšemu poznavanju vpliva krize na slovenski turizem, vpliv katere je primerjan z vplivom na evropski in svetovni ravnini.
- Šesto poglavje sestavlja priporočila za nadaljnja raziskovanja, ki obsegajo napotke za boljše merjenje vplivov krize, predlagane so izboljšave metode ITZ. Za hitro in učinkovito soočanje s krizo se kaže potreba po učinkovitem napovedovanju in razvoju novih orodij (Prideaux et al., 2003). Pomanjkanje natančnih podatkov in pomanjkanje standardizacije podatkov na področju raziskovanja v turizmu predstavlja veliko težavo (Huan & O'Leary, 1999). Priporoča se razširitev baze panela slovenskih turističnih strokovnjakov z namenom pridobitve bolj natančnih podatkov. Raziskava ITZ lahko z namenom natančnejšega in obširnejšega merjenja zaupanja v razvoj turizma razširimo z dodatnimi vprašanji, vključiti kaže tudi povpraševalske strani. Priporočajo se nadaljnje primerjave rezultatov ITZ za Slovenijo in Sursovih podatkov o turističnem prometu na ravni Slovenije. Za boljši in obširnejši vpogled v razvoj turizma v Sloveniji gre v raziskave na področju turizma vključiti izračunavanje dodatnih indeksov.

1 VPLIVI GOSPODARSKE KRIZE NA TURIZEM

Kriza je neželen, izreden, pogosto nepričakovan in časovno omejen proces z ambivalentnimi razvojnimi možnostmi (Glaesser, 2003). Gospodarska kriza je definirana kot dogodek, ki močno negativno vpliva na profitabilnost ali celo na obstoj podjetja (Lerbinger, 1997). Gospodarske krize imajo skupne značilnosti: nastanejo iznenada, povzročajo nesigurnost in so strnjene v času (Stafford, Yu & Amroo, 2002). Padec realnega outputa za krajše časovno obdobje z majhno razliko med dejanskim in potencialnim outputom imenujemo recesija. Padec outputa za daljše časovno obdobje z veliko razliko med dejanskim in potencialnim outputom pa imenujemo depresija ali gospodarska kriza (Samuelson & Nordhaus, 2002). Krizne razmere so določene z oceno resnosti prisotnih negativnih dogodkov, ki ogrožajo, oslabijo ali uničijo konkurenčne prednosti ali pomembne cilje organizacije (Glaesser, 2003). Raziskava o gospodarski krizi, izvedena s strani oddelka za ekonomske in matematične metode z univerze v Bariju na vzorcu 772 univerzitetnih profesorjev, raziskovalcev, finančnih novinarjev in menedžerjev, je pokazala, da več kot 60 odstotkov anketirancev iz evropskih držav v razvoju meni, da se bo kriza končala že leta 2009, medtem ko so anketiranci iz evroobmočja bolj pesimistični; več kot 50 odstotkov jih verjame, da se bo kriza končala v letu 2010. Po podatkih ankete 30,8 odstotka anketirancev v evroobmočju verjame, da se bo kriza končala v drugi polovici

2009, 28,5 odstotka verjame, da se bo kriza končala v prvi polovici 2010, 21,5 odstotka v drugi polovici 2010, 14 odstotkov leta 2011, 5,2 odstotka pa predvideva, da se bo kriza končala že v prvi polovici leta 2009 (Forte & Pesce, 2009).

Turizem je v preteklosti dosegal kontinuirano rast (UNWTO, 2009d). V preteklih dveh desetletjih se je dobro upiral pritiskom recesij v tem obdobju (Cooper, Fletcher, Fyall, Gilbert & Wanhill, 2008) in postal eden od najpomembnejših gospodarskih trendov in virov prihodkov za mnoge države. Za mnoge destinacije se bo ta trend še naprej povečeval in turizem bo postal najbolj dinamičen in najhitreje rastoči sektor gospodarstva (Goh & Law, 2002; Glaesser, 2003). Vendar pa je turizem dejavnost, ki je zelo občutljiva na zunanje dejavnike in pritiske širšega okolja (Ritchie, 2004; Maditinos & Vassiliadis, 2008). Globalizacija turistične dejavnosti z namenom širitve tržnega deleža in dobičkonosnosti je pripeljala do hitrega razvoja turističnih podjetij na mednarodni ravni. Vendar pa je to naredilo podjetja bolj dovzetna za »globalne nevarnosti«, ki nastanejo pri vodenju podjetja v takem obsegu (Jessop, 1999). Prav tako se je z globalizacijo, političnimi zavezništvi in moderno komunikacijsko tehnologijo ranljivost posameznih držav eksponentno povečala (Friedman, 1999). Globalizacija in dejstvo, da postaja svet vse bolj medsebojno odvisen in povezan, sta privedla do možnosti pojava krize, ki lahko vpliva na turistična gospodarstva na izredno širokem področju ali celo globalno (Ritchie, 2004; Maditinos & Vassiliadis, 2008). Trenutna gospodarska kriza ima večji negativni vpliv na turizem na svetovni ravni tudi zaradi dejavnikov, kot sta globalizacija in povezanost gospodarstev. UNWTO predvideva, da bo trenutna gospodarska kriza na sektor turizma vplivala bolj kot katerakoli gospodarska kriza po veliki depresiji leta 1929 (UNWTO, 2009d), ko se je prav razvoj turizma izkazal za eno izmed najcenejših rešitev za izhod iz depresije (Dawson, 2002). V tem obdobju so se številne države usmerile v tujski turizem, z namenom izboljšanja stanja v plačilni bilanci. Hkrati so skušale zmanjšati mednarodni emitivni turizem in odliv denarnih sredstev v tujino (Planina & Mihalič, 2002).

Sedanjo krizo bi po klasifikaciji, razviti s strani Prideaux, Laws & Faulkner (2003), lahko klasificirali kot verjetno, da se zgodi, vendar z nepoznanim učinkom, razsežnostjo, trajanjem in posledicami. Vpliv trenutne gospodarske krize je v veliki meri pogojen s fiskalnimi ukrepi, ceno nafte in stopnjo zaupanja. Pretekli razvoj turizma je pokazal precejšnjo odpornost na krize, zato UNWTO meni, da lahko kljub pričakovanemu precejšnjemu padcu pričakujemo hitro izboljšanje. Turizem se je do sedaj bolje upiral negativnemu gospodarskemu ciklu kot drugi sektorji¹, padec v turističnem povpraševanju je v določeni meri zaostajal za negativnim ciklom ekonomije² (UNWTO, 2009c). Gospodarska kriza na turizem vpliva z zamikom, torej bi točka predvidenega konca krize v sektorju turizma lahko bila prestavljena na kasnejše obdobje, kot je podano s strani anketirancev raziskave o gospodarski krizi.

¹Sektorji, kot so gradbeništvo, nepremičnine in proizvodnja avtomobilov.

²Večji del začetne upočasnitve rasti je posledica višjih cen nafte in cen transporta ter posledičnega zmanjševanja kapacitet letalskega transporta.

Cena je po nastanku krize vedno bolj pomembna, vse oblike turizma postajajo bolj cenovno elastične. Kratkotrajne oblike turizma, ki se pojavljajo v kratkih časovnih razmikih, imajo najbolj cenovno elastično povpraševanje, saj so najmanj nujne, najlažje nadomestljive in jih je najlažje odložiti v času. Obseg povpraševanja torej močno reagira na spremembo cene. To velja zlasti za osebe z nizkimi dohodki. Zadovoljitev potrebe po (daljših) počitnicah ni tako lahko nadomestljiva in je ni lahko odložiti oziroma prestaviti na kasnejši čas (Mihalič, 2008). Kratke počitnice so bile in bodo po pojavu gospodarske krize bolj vplivane kot daljše (glavne) počitnice (UNWTO, 2009e). Cenejše vrste turizma so bile in bodo manj prizadete. Mestni turizem kot oblika krajših počitnic je že močno negativno vplivan, pojavlja se »nano-izleti«, ki so kratek odmor z le eno nočtvijo (UNWTO, 2009e). Turizem je v preteklosti dobival nekatere značilnosti dobrin široke potrošnje. Vrednost koeficiente dohodkovne elastičnosti je padala, to pomeni, da se na spremembo v dohodku potrošnikov turistična potrošnja ni močno odzivala (Mihalič, 2008). To je bilo predvsem zato, ker je dohodek rasel. Z gospodarsko krizo pa bo morda turizem spet prešel v skupino komfortnih ali celo luksuznih dobrin, ki imajo visok koeficient dohodkovne elastičnosti³ in katerih potrošnja se močneje odziva na spremembe v dohodku.

Gospodarska kriza je močno vplivala na obnašanje turistov. Anketa med prebivalci Evrope o potovalnih navadah in namerah potovanja (povzetek rezultatov je v prilogi 1) kaže, da je bilo pomanjkanje finančnih sredstev v letu 2008 glavni razlog za nepotovanje. Zaskrbljujoč je podatek, da 17 odstotkov tistih, ki so potovali v 2008, še ne ve, če bodo potovali v 2009. Načini varčevanja Evropejcev in Slovencev so: potovanja zunaj sezone, počitnice bliže domu, varčevanje na vrsti nastanitve in času rezervacije (The Gallup Organisation, 2009). Turistični organizatorji beležijo velik upad vnaprejšnjih rezervacij. Potrošniki se nagibajo k rezervacijam v zadnjem trenutku, deloma zaradi pomanjkanja zaupanja v svoje zaposlitvene možnosti in prihodnjega finančnega stanja, deloma zaradi ugodnih ponudb v zadnjem trenutku (UNWTO, 2009e). Slovenci in Evropejci bi se najprej odpovedali wellness storitvam, nakupovanju in obiskom restavracij (The Gallup Organisation, 2009). Zdi se, da je bilo zniževanje stroškov glavno gonilo gibanj v vseh svetovnih regijah (UNWTO, 2009e). Pomembno je, da za razliko od prejšnjih kriz v turizmu, kot sta bili teroristočni napad in epidemija Sarsa, sedajšnja ne zmanjšuje želje po potovanju. Vpliv gospodarskih kriz na turizem je manjši kot vpliv kriz, povezanih z varnostjo turistov (Wang, 2009). Glavna skrb je predvsem v tem, ali si ljudje lahko privoščijo potovati oziroma ali so pripravljeni trošiti za potovanja glede na trenutno neugodno gospodarsko situacijo. Poleg negativnih vplivov na turistična gospodarstva so v krizah vidne tudi spremembe v turističnih tokovih (Richter & Waugh, 1986). Potovanja na dolge razdalje so bila in bodo bolj vplivana kot na kratke razdalje (UNWTO, 2009e). Piciga (2009) verjame,

---

³Koeficient dohodkovne elastičnosti turističnega povpraševanja je izračunan kot razmerje med odstotno spremembo obsega povpraševanja in odstotno spremembo dohodka.

da bo trend rasti domačih gostov do leta 2011 večji kot trend rasti tujih gostov, tako na slovenski kot tudi na evropski ravni. Vse evropske države namreč beležijo povečevanje števila domačih gostov. V 2009 se bodo Evropejci in Slovenci pogosteje odločali za počitnice v lastni državi (The Gallup Organisation, 2009). Domači turistični izdatki bodo najmanj vplivani (WTTC, 2009e). To je v skladu s podatki Sursa, ki v prvih štirih mesecih 2009 v Sloveniji beleži pozitivne stopnje rasti prihodov in prenočitev domačih turistov (1,2- in 2,7-odstotne) (Surs, 2009). V kolikor se bo sedanja negotovost na trgih obdržala, lahko pričakujemo naslednje trende (UNWTO, 2009d; González & Moral, 1996):

- potovanja se bodo preusmerila v destinacije bližje domu (tudi domači turizem),
- bolj odporni segmenti bodo potovanja z namenom okiskovanja prijateljev in sorodnikov, segment rednih gostov, turistov s posebnimi interesi in neodvisnih popotnikov,
- padec turističnih izdatkov bo verjetno najbolj izrazit, sledil mu bo padec števila turističnih nočitev, najmanj pa bo izrazit padec v številu potovanj,
- destinacije, ki imajo ugodno razmerje cena/kakovost in ugodne menjalne tečaje, bodo imele prednost, saj cena postaja vedno bolj pomembna,
- rezervacije bodo kasnejše, saj negotovost potrošnike vodi v kasnejše sprejemanje odločitev, čakali bodo na posebne ponudbe in ponudbe v zadnjem trenutku,
- podjetja bodo zniževala stroške, da bi ohranila konkurenčno pozicijo,
- bolj kot kdajkoli bo pomembno tesno sodelovanje s poslovnimi partnerji v vrednostni verigi v turizmu.

Gospodarska upočasnitev je vidna v vseh svetovnih regijah, v letu 2009 se pričakuje celoletno krčenje tako evropskega gospodarstva in gospodarstva ZDA (Tourism Economics, 2008). Kljub občasnim padcem je turizem v zadnjem desetletju doživel hiter porast. Toda v drugi polovici leta 2008 je turizem utrpel znaten padec v aktivnosti. Po štirih letih 3,6-odstotne povprečne letne rasti, se je v letu 2008 rast bruto domačega proizvoda (v nadaljevanju BDP-ja) v turističnem gospodarstvu⁴ na svetovni ravni upočasnila na samo en odstotek. Rast je bila najpočasnejša po recesiskem obdobju 2001–2003⁵ (WTTC, 2009e). Recesija ima znaten vpliv na uspešnost sektorja, tudi na trgih v razvoju (WTTC, 2009e). V gospodarski krizi pogosto močno upadejo potrošnja, investicije in poslovni dobički (Samuelson & Nordhaus, 2002). Kriza povzroči odlog investicij v turizmu (Okumus, Altinay & Arasli, 2005), turistična podjetja zmanjšujejo investicije, dobički padajo (Tourism Economics, 2008). Realni investicijski izdatki v turizmu so se prvič po letu 2002 skrčili na svetovni ravni (WTTC, 2009e). Ostra upočasnitev investicijskega

---

⁴Poleg neposrednega merjenja učinkov turističnega sektorja se doda tudi dodana vrednost, ustvarjena posredno v sektorski verigi vrednosti, naložbe in kolektivne vladne izvozne potrošnje in potrošnje neobiskovalcev.

⁵Ko je turizem prizadel pok IT-mehurčka, epidemija Sarsa in teroristični napad na Svetovni trgovinski center (angl. World Trade Center) 11. 9. 2001 v New Yorku.

cikla je dodatni dejavnik za zmanjšanje izvoznih in zaposlitvenih možnosti, ki so v evroobmočju slabe – optimizem je na najnižji ravni po letu 2003. Položaj se bo še poslabšal s poglabljanjem krize v Srednji Evropi (Tourism Economics, 2008). Vedno večja pozornost se posveča poslabšanju situacije na vzhajajočih trgih, kot so Rusija, Indija, Brazilija in Kitajska, ki so precej prispevale h rasti mednarodnih turističnih prihodov v preteklih letih (UNWTO, 2009d). Rast Azije, vira kontinuirane rasti, se bo v letu 2009 zaustavila (Tourism Economics, 2008).

Negativni vidiki krize vključujejo naraščanje stroškov, pomanjkljivosti pri sprejemanju odločitev in komunikacijskih aktivnostih, odpuščanje zaposlenih in napake v proizvodnih in prodajnih aktivnostih (Okumus et al., 2005). Gospodarska kriza je vplivala na zmanjšano zaupanje tako podjetij kot tudi potrošnikov, ki posledično prispeva k poglabljanju trenutne svetovne recesije. Po ponovni vzpostavitvi kreditnih linij podjetja morda ne bodo znala identificirati dobičkonosne rabe kreditov, potrošniki pa morda ne bodo pripravljeni ali zmožni najeti kredit. Tekoči val stečajev podjetij in »konsolidacija« v turističnem sektorju jemljeta kapacitete, ki jih po koncu krize ne bo enostavno povrniti (UNWTO, 2009d). Kljub temu pa nekateri menijo, da kriza lahko zagotovi tudi priložnosti (Burnett, 1998; Fink, 1986; Kovoort-Misra, Clair & Bettenhausen, 2001). Priložnosti lahko vključujejo možnost uvajanja novih programov, izboljšanje kakovosti storitev, znižanje stroškov, uvedbo profesionalnih menedžerskih tehnik in pridobitev izkušenj za upravljanje krize (Okumus et al., 2005). Pozitivni dejavniki so nižji stroški goriva, saj nižajo splošno inflacijo, ki naj bi povrnila del kupne moči gospodinjstev. Spremembe menjalnih tečajev bodo ugodno vplivale na nekatere destinacije (WTTC, 2009e). Upad gradnje in špekulacij v zvezi s cenami nepremičnin lahko predstavlja priložnost za trajnostni razvoj. Kriza prinaša priložnosti, kot so možnosti diverzifikacije proizvodov, prodor na nove trge in prestrukturiranje dolgoročnih strategij (UNWTO, 2009e).

1.1 Vplivi gospodarske krize na turizem na strani povpraševanja

Za kvantifikacijo ekonomskih učinkov krize na turizem v Sloveniji, Evropi in v svetu (podpoglavlja 1.1, 1.2 in 1.3) so uporabljeni WTTC-jevi satelitski računi za turizem, ki temeljijo na ekonomskih aktivnostih na strani povpraševanja, saj sektor turizma ne ponuja homogenega proizvoda oziroma storitve (WTTC, 2009e). Turizem je dejavnost, opredeljena z raznolikim zbirom dobrin in storitev, namenjenih obiskovalcem. Osnovna agregata turističnega povpraševanja sta turistična potrošnja in agregatno povpraševanje (WTTC, 2009e).

1.1.1 Vpliv na turistično potrošnjo

Turistična potrošnja je definirana kot izdatki s strani obiskovalcev (za dobrine in storitve) v rezidenčnem gospodarstvu (WTTC, 2009e). Krize se zadnje čase pojavljajo bolj pogosto, z večjim pritiskom na turistična podjetja in turistični sektor, vplivajo na povpraševanje na

globalnem turističnem trgu in imajo velik vpliv na turistično potrošnjo (Maditinos & Vassiliadis, 2008). Zmanjšanje bogastva, pomanjkanje zaupanja in naraščajoča brezposelnost so prizadeli potrošnike (Tourism Economics, 2008). Predhodne ocene kažejo, da se je potrošnja obiskovalcev v zadnjih šestih mesecih 2008 izenačila z ravnijo iz leta 2007 (WTTC, 2009e). Trenutni kazalniki kažejo, da se bo upad v turistični aktivnosti nadaljeval skozi celo leto 2009, saj bo poslabšanje gospodarskih pogojev zmanjšalo turistično potrošnjo tako gospodinjstev kot tudi podjetij (UNWTO, 2009d). Negotovost in neugodni pogoji za razvoj turizma se bodo nadaljevali tudi v 2010 (WTTC, 2009e). V letu 2009 je pričakovana negativna realna rast turistične potrošnje na ravni Evrope in sveta, na ravni Slovenije se pričakuje pozitivna realna rast turistične potrošnje. V letu 2010 se na ravni Evrope in sveta pričakuje popravek realne rasti turistične potrošnje, na ravni Slovenije pa precejšnjo realno rast turistične potrošnje (WTTC, 2009b). Za bolj podrobен prikaz vpliva gospodarske krize na potrošnjo za potovanja in turizem glej prilogo 2 (2.1).

Poslovna potovanja in turizem so zaradi gospodarske krize najbolj prizadeta, saj kreditni krč sili podjetja v nadzor in omejevanje stroškov. Nizki dobički napovedujejo nadaljnje manjšanje števila poslovnih potovanj v prihodnjih dveh letih (Tourism Economics, 2008; WTTC, 2009e). Poslovni potniki – tisti, ki še potujejo – spreminja navade. V namen zniževanja stroškov nekateri združujejo več poslovnih potovanj v eno samo. Poročilo, izvedeno s strani Economist Intelligence Unit in naročeno s strani Amadeusa, kaže, da bodo v 2009 poslovni potniki naredili manj potovanj, ki bodo krajsa in cenejša. Luksuz bosta zamenjala učinkovitost in kakovost storitev. Vprašanje, ki se postavlja, je, ali bodo tovrstne spremembe gonilo temeljnih sprememb v sektorju poslovnih potovanj (UNWTO, 2009e). V Evropi se pričakuje nadaljnji upad kongresnega in poslovnega turizma, saj so elektronske konference sprejemljiv substitut. Po koncu krize pa se pričakuje hiter porast tovrstnega turizma. Srečanja mednarodnih organizacij in medvladna srečanja so s strani krize manj vplivana, saj organizacije le redko odpovejo oziroma prestavijo srečanje, vlade pa se sestajajo še več zaradi reševanja krize. Vpliv na hotele je hujši kot na kongresne centre (veliko katerih je financiranih z javnimi sredstvi). Hoteli so precej odvisni od poslovnih gostov, kongresni centri pa so bolj odvisni od mednarodnih organizacij (UNWTO, 2009d). Viden je upad tako poslovnega turizma kot tudi turizma, katerega motiv sta preživljanje prostega časa in rekreacija (Tourism Economics, 2008), vendar pa potrošnja za zasebna potovanja in turizem v letu 2009 ne bo upadla tako močno kot potrošnja za poslovna potovanja in turizem (WTTC, 2009e). Za zasebna potovanja in počitniški turizem se pričakuje poznejšo reakcijo, šele ob večanju brezposelnosti in padajočemu razpoložljivemu dohodku se bo močneje zmanjšal. Razlika je tudi, da si počitniški turizem po koncu krize ne bo opomogel tako hitro kot poslovni turizem (UNWTO, 2009d).

V letih 2009 in 2010 je pričakovani manjši upad realne rasti potrošnje za poslovna potovanja na ravni Slovenije v primerjavi z Evropo in svetom. Realna rast potrošnje za

zasebna potovanja in turizem bo v letu 2009 na ravni Evrope in sveta negativna, na ravni Slovenije pa pozitivna. V letu 2010 se na ravni Evrope in sveta pričakuje popravek realne rasti potrošnje za zasebna potovanja in turizem, na ravni Slovenije pa nadaljnjo visoko realno rast potrošnje za zasebna potovanja in turizem (WTTC, 2009b). Za bolj podroben prikaz vpliva gospodarske krize na zasebna in poslovna potovanja glej prilogo 2 (2.1.1).

WTTC predvideva, da kriza ne bo vplivala na zmanjšanje državnih izdatkov za turizem na ravni Slovenije, Evrope in sveta v letih 2009 in 2010 (WTTC, 2009b), kar je pričakovano, saj mora javni sektor v kriznih razmerah igrati aktivno vlogo in biti vključen v promocijo in razvoj turizma, ki predstavlja pospeševalca izhoda iz krize. Za bolj podroben prikaz vpliva gospodarske krize na državne izdatke za turizem glej prilogo 2 (2.1.2). WTTC predvideva, da na ravni Slovenije realna rast potrošnje mednarodnih turistov v letu 2009 ne bo negativna, tako kot na ravni Evrope in sveta. V letu 2010 se na ravni Evrope in sveta pričakuje popravek realne rasti potrošnje mednarodnih turistov, na ravni Slovenije pa precejšnjo realno rast potrošnje mednarodnih turistov (WTTC, 2009b). Klub temu se v letu 2009 pričakuje zmanjšanje deleža prihodkov od mednarodnih turističnih prihodov v celotnem izvozu Slovenije in nadaljnje zmanjšanje v letu 2010 (WTTC, 2009d). Za bolj podroben prikaz vpliva gospodarske krize na turistični izvoz glej prilogo 2 (2.1.3).

1.1.2 Vpliv na agregatno turistično povpraševanje

Kategorija agregatno povpraševanje je definirana kot nominalni agregat turistične dejavnosti v rezidenčnem gospodarstvu (WTTC, 2009e). Sektor turizma je izgubil zagon v drugi polovici leta 2008, zapadel je v recesijo. Podatki kažejo, da se je v svetu povpraševanje po mednarodnih potovanjih znižalo za en odstotek v obdobju od julija do decembra 2008 v primerjavi z istim obdobjem v letu 2007 (WTTC, 2009e). Turistično povpraševanje bo v letu 2009 upadlo zaradi šibkih trgov dela in nižjega deleža porabe sredstev podjetij za potovanja (Tourism Economics, 2008). WTTC predvideva, da na ravni Slovenije realna rast agregatnega povpraševanja v letu 2009 ne bo negativna, tako kot na ravni Evrope in sveta. Tudi v letu 2010 je na ravni Slovenije razvidna višja predvidena realna rast agregatnega povpraševanja (WTTC, 2009b). Za bolj podroben prikaz vpliva gospodarske krize na agregatno povpraševanje glej prilogo 2 (2.2).

1.2 Vplivi gospodarske krize na turizem na strani ponudbe

Z uporabo input-output analize WTTC-jevi satelitski računi prikažejo dva komplementarna agregata na ponudbeni strani turizma (sektor turizma in turistično gospodarstvo). Prvi zajema prispevek izrecno opredeljene proizvodne strani sektorja (le neposredne vplive) za primerjavo z drugimi dejavnostmi, drugi pa zajema širši vpliv turizma na celotno gospodarstvo (neposredne in posredne vplive) (WTTC, 2009e).

1.2.1 Vpliv na sektor turizma

Sektor turizma je opredeljen kot neposredni bruto domači proizvod, povezan s potrošnjo za potovanja in turizem. Izrecno je opredeljen s prispevkom ponudbene strani sektorja turizma⁶ v BDP-ju, ki ga lahko primerjamo s prispevkom BDP-ja drugih dejavnosti v gospodarstvu (WTTC, 2009e). Delež prispevka sektorja turizma v BDP-ju na ravni Slovenije, Evrope in sveta v letih 2007–2010 pada (WTTC, 2009d). V letih 2007–2009 realna rast turističnega sektorja na vseh ravneh pada. V letu 2009 se pričakuje negativno realno rast turističnega sektorja na ravni Slovenije, Evrope in sveta, vendar bo v Sloveniji negativna rast precej manjša. V letu 2010 bo realna rast turističnega sektorja v Sloveniji višja kot v Evropi in svetu (WTTC, 2009b). Za bolj podrobni prikaz vpliva gospodarske krize na sektor turizma glej prilogo 2 (2.3).

1.2.2 Vpliv na turistično gospodarstvo

Turistično gospodarstvo⁷ je opredeljeno kot neposredni in posredni bruto domači proizvod, povezan z agregatnim povpraševanjem. Je najširše merilo prispevka potovanj in turizma v gospodarstvu. Pod ponudbeno stran turističnega gospodarstva spada tudi vrednost uvoza blaga s strani neposrednih in posrednih ponudnikov v turističnem gospodarstvu (WTTC, 2009e). V letih 2007–2010 se pričakuje krčenje prispevka turističnega gospodarstva v BDP-ju na vseh ravneh (WTTC, 2009d). Letna realna rast turističnega gospodarstva se v letih 2007–2009 na vseh ravneh manjša, v Sloveniji v letu 2009 ostaja pozitivna. V letu 2010 bo realna rast turističnega gospodarstva v Sloveniji višja kot v Evropi in svetu (WTTC, 2009b). Za bolj podrobni prikaz vpliva gospodarske krize na turistično gospodarstvo glej prilogo 2 (2.3).

1.3 Vpliv na zaposlenost

Gospodarska kriza vpliva na zmanjšano povpraševanje po delu, najprej v obliki skrajšanja povprečnega delovnega tedna, nato v obliki odpuščanja in višje brezposelnosti (Samuelson & Nordhaus, 2002; Okumus et al., 2005; Tribe, 1995). Turizem je ena najpomembnejših dejavnosti na svetu, kar zadeva zaposlovanje (González & Moral, 1996). Brezposelnost od sredine leta 2008 narašča, v letu 2009 in 2010 se pričakuje nadaljnje povečevanje brezposelnosti v turizmu (UNWTO, 2009e). Do konca 2009 se pričakuje 8,8-odstotno brezposelnost na evropski ravni, kar bo prispevalo h manjši potrošnji gospodinjstev. Povečanje brezposelnosti bo, skupaj z izgubo bogastva, v naslednjem letu povzročilo upad turizma, katerega motiv sta preživljjanje prostega časa in rekreacija (Tourism Economics, 2008). Rast brezposelnosti lahko na trgih povzroči dolgoročno breme, tudi po izboljšanju stanja ekonomij. Do pred kratkim so nekateri upali,

⁶Kategorija vključuje predvsem tradicionalne turistične ponudnike, kot so letalske družbe, hoteli, najemci avtomobilov idr.

⁷Kategorija vključuje podjetja v sektorju turizma, kakor tudi dodano vrednost, ustvarjeno posredno v sektorski verigi vrednosti (proizvodna, gradbena podjetja idr.), vlado itd., ki je povezana s kapitalskimi investicijami, vladnimi službami in izvozno potrošnjo neobiskovalcev.

da bodo vzhajajoči trgi potegnili svet iz recesije. Sedaj se mnogi bojijo obratnega: da bo negativen cikel ekonomije potegnil ta gospodarstva s seboj, kar bo povzročilo visoko dodatno brezposelnost (UNWTO, 2009d).

Turizem je eden največjih zaposlitvenih sektorjev v večini držav, zaposluje mlade in ženske, neposredno ali prek multiplikacijskega učinka (UNWTO, 2009e). Glede na zadnje letne raziskave je turizem v letu 2008 zaposloval preko 225 milijonov ljudi po vsem svetu (v zadnjih štirih letih je bilo ustvarjenih kar 27 milijonov delovnih mest). Kljub krčenju deleža turizma v svetovnem BDP-ju je bilo v 2008 na svetovni ravni ustvarjenih dva milijona delovnih mest. V naslednjih dveh letih bodo izgube delovnih mest na svetovni ravni verjetno precejšnje, pričakuje se zmanjšanje števila delovnih mest v turizmu za okrog 10 milijonov (na 215 milijonov v 2010), preden si bo sektor opomogel. Turizem kritično prispeva k ustvarjanju delovnih mest in globalnemu zmanjševanju revščine, zato bo negativni trend v turizmu močno vplival na svetovno gospodarstvo (WTTC, 2009e).

Zaposlenost, povezana s potrošnjo za potovanja in turizem, je vključena v sektor turizma (WTTC, 2009e). V letih 2007–2010 se na ravni Slovenije, Evrope in sveta pričakuje padanje deleža zaposlenih v sektorju turizma v celotni zaposlitveni strukturi (WTTC, 2009d). V letih 2009 in 2010 je predvidena negativna realna rast zaposlenosti v sektorju turizma na vseh ravneh (WTTC, 2009b). Zaposlenost, povezana z agregatnim povpraševanjem za potovanja in turizem, je vključena v turistično gospodarstvo. V letih 2007–2010 se na vseh ravneh pričakuje padanje deleža zaposlenih v turističnem gospodarstvu v celotni zaposlitveni strukturi (WTTC, 2009d). V letih 2009 in 2010 je predvidena negativna realna rast zaposlenosti v turističnem gospodarstvu na vseh ravneh (WTTC, 2009b). Za bolj podroben prikaz vpliva gospodarske krize na zaposlenost glej prilogo 2 (2.4).

2 UKREPI ZA SOOČANJE Z GOSPODARSKO KRIZO

V turizmu so spremembe neizogibne in predstavljajo pomemben del menedžmenta v turizmu v javnem in zasebnem sektorju. V sodobnem menedžmentu v turizmu je to treba sprejeti in upoštevati (Cooper et al., 2008; Ritchie, 2004). Krizne dogodke je treba danes upoštevati kot del značilnosti turističnega sistema, čeprav so na kraji rok nepredvidljivi, vendar so na daljši rok všteti v pričakovanja (Prideaux et al., 2003). Vprašanje, ki se poraja, ni, ali bo do krize prišlo, pač pa kdaj se bo zgodila in kakšen bo odziv (Okumus et al., 2005). Turistična gospodarstva morajo biti pripravljena na spremembne turističnega povpraševanja v kriznih obdobjih (Richter & Waugh, 1986). Večja izpostavljenost političnim, gospodarskim, socialnim in tehnološkim spremembam zahteva učinovito soočanje s krizami (Ritchie, 2004). V krizi so potrebni radikalni menedžerski ukrepi (Beirman, 2003). Krizni menedžment je opredeljen kot strategije, procesi in ukrepi, ki so načrtovani in implementirani za preprečevanje in spopadanje s krizo (Glaesser, 2003). Pravilne ocene, opozorila in odzivi na krize so pomembni koraki, ki lahko zmanjšajo vpliv

kriz (Wang, 2009). Za omejitev negativnih posledic krize in spet pozitiven vpliv na nadaljnji razvoj organizacije ali destinacije so potrebne takojšnje odločitve in protiukrepi (Glaesser, 2003). Z večanjem obsega in kompleksnosti krize narašča število procesov, potrebnih za povrnitev v normalno stanje (Beirman, 2003). Za hitro in učinkovito soočanje s krizo se priporočajo ocena tveganja, sistemi za predhodna opozorila in protiukrepi s strani pristojnih organov (Wang, 2009). Če so krizno načrtovanje in aktivnosti učinkoviti, potem se lahko vplive krize omeji (Fink, 1986), učinkoviti plani za zaježitev krize imajo dolgoročne koristi (Beirman, 2003). Pri reševanju problemov v času krize je zelo pomembno analizirati vzrok krize, šele nato je treba sprejemati hitre in učinkovite odločitve za reševanje krize (Pearson & Clair, 1998). Krizo je težko napovedati in nadzorovati, kljub temu imajo turistični menedžerji možnost zmanjšanja tveganja in priprave, tako da se lahko s krizo soočijo bolj učinkovito (Ritchie, 2004). Izkušnje s krizami iz preteklosti omogočajo boljšo pripravo, pomembno je, da se preuči vzrok dogodka, njegovo razsežnost in časovno dimenzijo, saj to predstavlja osnovno ogrodje za poznejše analize (Prideaux et al., 2003). Nove tehnike napovedovanja in širok nabor scenarijev, ki temeljijo na političnem in gospodarskem tveganju, lahko povečajo sposobnost menedžerjev za načrtovanje prihodnosti (Prideaux et al., 2003). Velik problem predstavlja uporaba ad-hoc vodstvenih praks pri vodenju turističnih podjetij, saj je veliko podjetij družinskih, malih in srednje velikih podjetij (Kusluvan, 2003). Uspešna podjetja so tista, ki prepoznajo potencialne nevarnosti in jih skozi prilagajanje spremenijo v priložnosti (North & Smallbone, 1996). Za uspešno soočanje s krizo ima velik pomen uporaba proaktivnega pristopa (Okumus & Karamustafa, 2005; Okumus et al., 2005; Sönmez, 1998). Pri uporabi sistemov križnega odzivanja morajo turistične organizacije slediti predhodno določenim križnim načrtom in komunikacijskim strategijam. Načrtovanje za možnost nastanka križnih dogodkov poveča možnosti strateškega odziva na krizo (González-Herrero & Pratt, 1998; Spillan & Hough, 2003). Potreben je strateški, celovit in proaktivni pristop h križnemu menedžmentu v turističnem sektorju s pomočjo (Ritchie, 2004):

- razvoja proaktivnega pregledovanja in načrtovanja,
- izvajanja strategije, ko pride do krize,
- ocenjevanja učinkovitosti teh strategij, da se zagotovi nenehno izpopolnjevanje strategij za obvladovanje kriz.

Kriza je povzročila večjo osredotočenost na pomembno vlogo vlade. Vloga vlade in vladne politike je ključnega pomena pri premagovanju krize (Okumus et al., 2005). Razvoj turizma je bolj odvisen od vladnih sredstev in garancij (UNWTO, 2009e). Nacionalna kultura, stopnja gospodarskega razvoja države, razpoložljivost finančnih virov ter sposobnost in znanje vladnih uradnikov imajo neposreden vpliv na odziv in upravljanje s krizo (Okumus & Karamustafa, 2005). Turistični sektor potrebuje strategije in napotke, ki omogočajo in pripravijo pristojne organe v sektorju na upravljanje krize od njenega nastanka in da lahko hitro implementirajo strategije za povrnitev v normalno stanje (Beirman, 2003). Glede na

dolgoročnost trenutne gospodarske krize bi morali oblikovalci politik vplivati na minimizacijo stroškov prilagajanja, ko se ekonomija premika proti novemu ravnovesju (Blake & Sinclair, 2003).

Potrebni so ukrepi za spodbujanje trgovine, poenostavitev regulacije, izgradnjo infrastrukture in racionalizacijo davkov, ki spodbujajo naložbe, inovacije in stimulirajo povpraševanje (UNWTO, 2009e). Subvencije, ciljane specifično na sektor in davčne olajšave, so nabolj učinkovita sredstva za krizni menedžment v turizmu. Subvencije za turistično gospodarstvo so bolj koristne kot subvencije za turistično potrošnjo (Blake & Sinclair, 2003). Potrebno je spodbuditi sodelovanje javnega in zasebnega sektorja v in med državami. To bo pomagalo izboljšati odpornost in okrevanje gospodarstev. UNWTO poudarja potencial turizma za podporo kratkoročnih spodbudnih ukrepov, in sicer tistih, namenjenih ustvarjanju in ohranjanju delovnih mest, kot tudi za preoblikovanje v bolj zeleno gospodarstvo (UNWTO, 2009e). Bolj kot kdajkoli prej je pomembno tesno sodelovanje vseh sektorjev v vrednostni verigi v turizmu. Bistvena je aktivna vključitev javnega sektorja za pomoč zasebnim podjetjem v trženju, saj je jasno, da se je v turizmu individualno izredno težko tržiti zaradi razpršenosti ciljnih trgov. Destinacijsko krizno trženje z nastankom globalnih kriz v turizmu postaja pomemben dejavnik v vseh destinacijah (Beirman, 2003). Nova trženska orodja lahko precej prispevajo k prepoznavnosti destinacije. Dobro zasnovan informacijski portal lahko prinese prednosti tako za potrošnike, kot so preglednost ponudbe, zadovoljitev osebnih želja in iskanje najugodnejše cene, kot tudi za ponudnike, kot so neposreden dostop do potrošnikov, možnost menedžmenta donosov, učinkovit dostop do informacij in možnost dinamične cenovne politike (Feldin & Cirman, 2007). V turističnem sektorju na krizo vplivajo dodatna vlaganja v promocijo, cenovna prilagodljivost, aktivnosti konkurence, stopnja recesije na emitivnih trgih ter jasna strategija (Piciga, 2009).

2.1 Ukrepi za soočanje z gospodarsko krizo na ravni Evrope

Problem evropskega turizma je v cenovni nekonkurenčnosti, saj se sooča z visokimi vhodnimi stroški. Mnoge evropske destinacije že uvajajo ukrepe za omilitev negativnih vplivov gospodarske krize na turizem (UNWTO, 2009c). S pravilnimi stimulacijskimi ukrepi je malo verjetno, da bi se trenutno stanje spiralno poglobilo v depresijo (Tourism Economics, 2008). Ukrepi so sestavljeni iz povečane promocije, fiskalnih vzpodbud, izogiba prevelike regulacije, bolj ugodnih kreditnih pogojev, finančnih sistemov za podporo turističnim podjetjem, ohranjanja zaposlenosti v sektorju in razvoja infrastrukture. Ti stimulacijski ukrepi bodo predvidoma bolj pozitivno vplivali predvsem na bližnje trge. Stimulacijski ukrepi se morajo prilagoditi spremenjenemu vzorcu povpraševanja, a morajo kljub temu biti v skladu z dolgoročnimi cilji. Poudarek je na mednarodnem sodelovanju in izogibu protekcionističnim ukrepom (UNWTO, 2009c).

Evropa je v preteklosti skušala parirati v cenovnem smislu cenejšim destinacijam (predvsem počitniški turizem), nove smernice so konkurenčnost v smislu dodane vrednosti, kulturnozgodovinskih dejstev, velikih dogodkov in drugih vrst turizma (mestni turizem, aktivni turizem itd.). Priložnost za izhod iz krize je depreciacija evra, ki bo preusmerila tok obiskovalcev nazaj v evroobmočje in zadržala emitivna potovanja iz regije (Tourism Economics, 2008). Letalski sektor je izredno pomemben za razvoj evropskega turizma, nizkocenovni letalski prevozniki so omogočili cenejša potovanja, ki zagotavljajo turistično povpraševanje v aviodestinacijah tudi med krizo. Razvoj nišnih produktov lahko predstavlja priložnost pri soočanju z gospodarsko krizo. Pozornost gre nameniti potovanjem segmentov, ki v preteklosti niso potovali – ljudje s hišnimi ljubljenčki, invalidi. Klimatske spremembe spreminjajo razvoj turizma, priložnost lahko predstavlja razvoj novih vrst turizma v destinacijah, ki prej ni bil mogoč (Piciga, 2009).

2.2 Ukrepi za soočanje z gospodarsko krizo na ravni Slovenije

Ukrepi za soočanje s krizo na ravni Slovenije morajo temeljiti na proaktivnem tržnem komuniciraju, razvoju kakovosti ponudbe in razvijanju destinacijskega menedžmenta (STO, 2009). V primeru krize mora turistično gospodarstvo za izboljšanje konkurenčnosti na mednarodnem turističnem trgu razviti različne strategije za različne emitivne trge, saj le-ti niso homogeni in ena strategija ne bi bila učinkovita. Za razvoj primernih strategij morajo biti izvedene poglobljene študije karakteristik receptivnih turistov iz različnih držav, z namenom učinkovitega izboljšanja relativne konkurenčnosti (Wang, 2009). Načrtni razvoj in orientacija na nove trge in segmente ter povečan interes za domačega gosta so pomembni ukrepi za razvoj slovenskega turizma (Mihalič & Kuščer, 2009a). Ukrep za zmanjšanje negativnih vplivov gospodarske krize je razpršitev emitivnih trgov slovenskega turizma zaradi stagnacije oziroma padca povpraševanja na ključnih dosedanjih trgih (STO, 2009).

S strani turistov je razviden pritisk na cene. Evropejci so najbolj dovetni za dobro kakovost ob sprejemljivi ceni (The Gallup Organisation, 2009). Odločilni pomen bo imelo razmerje cena/kakovost, prednost bo v hitrem prilagajanju turistične ponudbe željam uporabnikov. Ključna sta fleksibilnost ponudnikov in dinamična ponudba, saj se bodo turisti odločali v zadnjem hipu. Presežek turistične ponudbe nad povpraševanjem bo vplival na visoko konkurenco s strani alternativnih destinacij (Mihalič & Kuščer, 2008c). Na ključnih trgih je treba predstaviti Slovenijo kot destinacijo, ki ponuja dobro vrednost glede na ceno, ki lahko v času krize zadovolji pričakovanja in potrebe turistov. Za Slovenijo je lahko sprememba potovalnih navad turistov tudi priložnost (STO, 2009). Prednost predstavlja bližina Slovenije, saj se bodo turisti odločali za destinacije bližje domu (UNWTO, 2009d). Velik pomen bodo imeli individualni gosti in tranzitni turizem, ki na razvoj turizma v Sloveniji ne vpliva vedno ugodno (Mihalič & Kuščer, 2009b).

Problem predstavlja pričakovan upad kratkih potovanj, kjer je bila Slovenija kot destinacija za ključne trge zelo privlačna (STO, 2009). Kratke, ponavljajoče se počitnice so v Razvojnem načrtu in usmeritvah slovenskega turizma 2007–2011 omenjene kot priložnost (Uran & Ovsenik, 2006). Sedaj predstavlja trend upada kratkih potovanj, ki niso tako nujna kot poletne počitnice, veliko nevarnost za Slovenijo. Nevarnost predstavlja tudi negativna pričakovanja in njihov psihološki učinek, previdnost v negotovih gospodarskih razmerah, zamujanje s plačili, povečano število stornacij in visoki popusti. Opazno bo povečanje konkurenčnosti na turističnem trgu. Nižanje cen lahko privede do cenovnih vojn. Značilne bodo pozne rezervacije, krajšanje dolžine potovanj, padec turističnih izdatkov (izbira cenejših storitev), manjšanje števila tujih gostov, odpovedi organiziranih skupinskih potovanj, upad kongresnega turizma in poslovnih potovanj ter upad mestnega turizma, ki je precej bolj odvisen od tujih turistov. Negativno lahko vpliva pomanjkanje strukturiranega razvoja destinacij (Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b).

Dobro trženje in promocija, neposredno trženje, inovativni trženjski prijemi, udeležba na mednarodnih sejmih in boljša informiranost o turistični ponudbi (višji odstotek prisotnosti ponudnikov na internetu) so ključni za razvoj turizma (Mihalič & Kuščer, 2009a). STO načrtuje kar 30-odstotno povečanje deleža oglaševanja v svojem proračunu, razvoj spletnih prodaje turističnih paketov v okviru centralnega rezervacijskega sistema ter razvoj novih tehnoloških rešitev in distribucijskih kanalov. Ključna je dobra prisotnost na svetovnem spletu, saj se turisti v fazi zbiranja informacij o destinacijah vse bolj poslužujejo tega orodja (STO, 2009). Bistveno je dobro podajanje in posredovanje informacij prek svetovnega spleta (Mihalič & Kuščer, 2008c). Učinkovito trženje ob hkratnem ohranjanju ravni stroškov predstavlja nadaljnji razvoj spletnih strani in prisotnost na družbenih spletnih mrežah. Potrebne so aktivnosti pospeševanja prodaje, s koncentracijo aktivnosti v določenem časovnem obdobju za večjo učinkovitost tržnokomunikacijskih akcij (STO, 2009).

Ključen je razvoj novih, bolj kakovostnih in naprednejših proizvodov aktivnega turizma, kulturnega turizma, vina in kulinarike ter podeželskega turizma (Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b). Pomembna je dobra predstavitev tematskih vsebin (aktivne počitnice, kultura, vino in kulinarika) (STO, 2009). Na izbiro destinacije pri Evropejcih v največji meri vpliva okolje, nato kulturna dediščina (The Gallup Organisation, 2009). Treba je predstaviti blagovno znamko države, turistom ponuditi dogodke, tradicionalne navade in običaje, zabavo, ki postaja izredno pomembna kot razlog zadovoljstva turistov (STO, 2009).

Gospodarska kriza vpliva na povečano zanimanje Slovencev za počitnikovanje doma, kar predstavlja veliko priložnost za ohranjanje zasedenosti kapacitet in turistične potrošnje v času krize. Nujne so tržnokomunikacijske aktivnosti na domačem trgu in sodelovanje

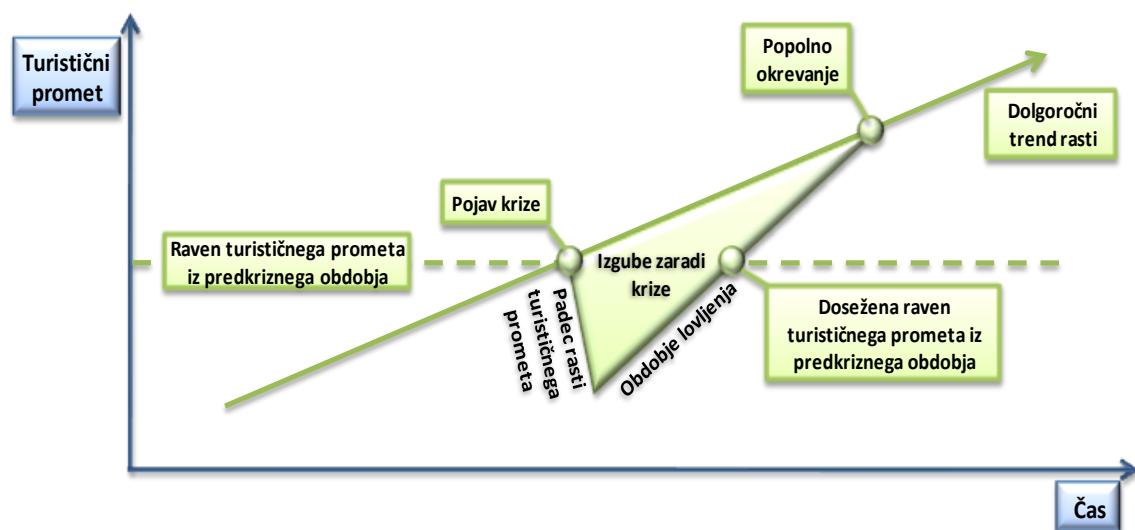
javnega ter zasebnega sektorja pri predstavitvi slovenske turistične ponudbe domačim obstoječim in potencialnim gostom (STO, 2009). Napredek v povezovanju lokalnih turističnih organizacij, pa tudi boljša organiziranost turizma na regionalni ravni lahko veliko prispevata k razvoju turizma (Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b). STO poudarja pomen tesnejšega partnerskega sodelovanja javnega in zasebnega sektorja (STO, 2009). Nepovratna sredstva iz Evropske Unije (v nadaljevanju EU) lahko predstavljajo vir izboljšanja stanja turizma (Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b).

3 VPLIV GOSPODARSKE KRIZE NA TURISTIČNI PROMET

Rast v mednarodnih turističnih prihodih na svetovni ravni se je v drugi polovici leta 2008 in v prvih štirih mesecih leta 2009 drastično upočasnila oziroma postala negativna, enako velja za Evropo in Slovenijo. Razlog za upočasnjevanje rasti gre iskati v neugodnih razmerah v svetovnem gospodarstvu, finančni krizi, kreditnem krču in valutnih nihanjih (UNWTO, 2009d). V letu 2008 so mednarodni turistični prihodi dosegli 922 milijonov, kar je le 1,9 odstotka več kot v letu 2007. V Sloveniji so mednarodni prihodi turistov v 2008 dosegli 0,9-odstotno rast, število mednarodnih prihodov se je povzpelo na 1.767.615 (Surs, 2009). Rezultati odražajo velik vpliv globalne gospodarske krize in vseh s tem povezanih vzrokov in posledic. Do začetka leta 2009 je bil učinek na turistično povpraševanje v regijah različen. V obdobju januar–april 2009 pa so, z izjemo Afrike, vse regije beležile upad v turističnih prihodih. Destinacije po vsem svetu so v obdobju januar–april 2009 skupno zabeležile 247 milijonov mednarodnih turističnih prihodov, precej manj kot v tem obdobju v 2008 (269 milijonov). Visok padec je posledica recesije na večini emitivnih trgov od konca leta 2008. Poleg tega je na emitivni turizem drugega največjega trga (Velika Britanija) vplivala depreciacija funta (UNWTO, 2009e). V Sloveniji so v obdobju januar–april 2009 zabeležili 356.486 mednarodnih turističnih prihodov, kar je 9,5 odstotka manj kot v enakem obdobju 2008 (Surs, 2009).

Popolno okrevanje turističnega gospodarstva se ne začne, ko je dosežena raven turističnega prometa iz predkriznega obdobja, pač pa ko je dosežen turistični promet, ki bi bil dosežen, če krize ne bi bilo (Slika 1). To je torej turistični promet iz predkriznega obdobja, povečan za povprečno stopnjo rasti iz predkriznega obdobja skozi obdobje trajanja krize. Kriza povzroči padec rasti turističnega prometa, torej odklon v dolgoročnem trendu rasti turističnega prometa. Da je doseženo popolno okrevanje, mora po koncu krize turistični promet rasti hitreje kot dolgoročni trend rasti (obdobje lovljenja, angl. catch up period). Ob hitrejši rasti je v neki točki dosežena količina turističnega prometa, ki ustreza količini, če se kriza ne bi zgodila, tedaj je turistično gospodarstvo popolnoma okrevalo (Bonham, Edmonds & Mak, 2006).

Slika 1: Gibanje turističnega prometa za popolno okrevanje turističnega gospodarstva

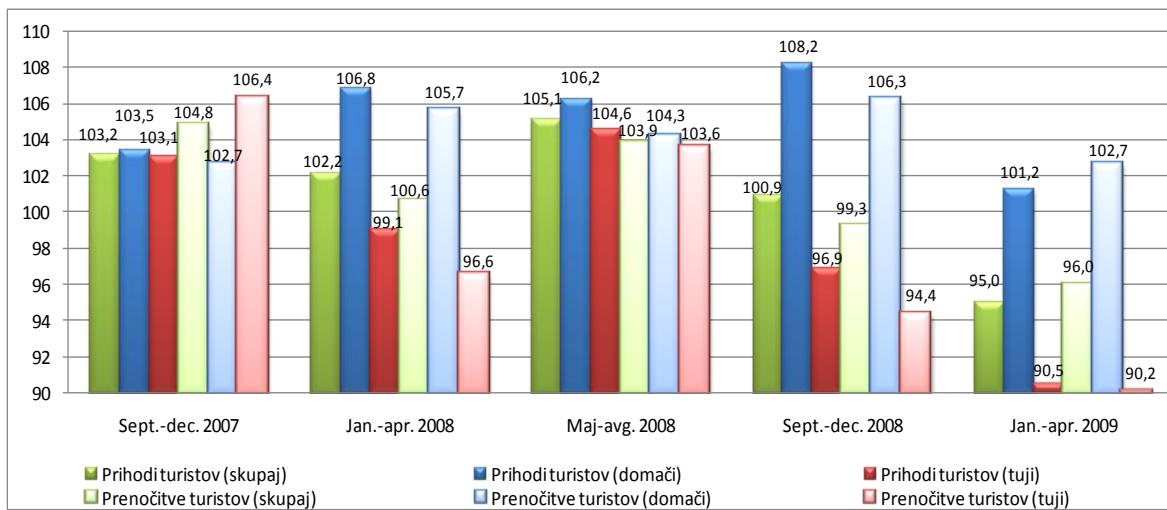
Vir: Bonham et al., 2006.

3.1 Vpliv gospodarske krize na turistični promet na ravni Slovenije

Gospodarska kriza ima precejšen vpliv na slovenski turizem. Že v letu 2008 so razvidni negativni vplivi gospodarske krize. Če leto 2008 razdelimo na dve šestmesečni obdobji, lahko vidimo, da je bila rast števila prihodov in prenočitev tujih turistov v prvih šestih mesecih leta še pozitivna, medtem ko je bila v drugem delu leta že negativna. Rast števila domačih turistov pa je bila v obeh obobjih visoka, okrog 7-odstotna. Za pregled rasti prihodov in prenočitev po letih 2003–2008 glej prilogo 3. V obdobju maj–avgust 2008 lahko vidimo (Slika 2), da je bila rast števila prihodov in prenočitev tujih turistov glede na enako obdobje predhodnega leta še pozitivna, medtem ko je bila v obdobju september–december 2008 že negativna. Padec rasti prenočitev tujih turistov med obema obdobjema je večji (za 9,2 odstotne točke) kot padec rasti prihodov (za 7,7 odstotne točke). Rast števila prihodov in prenočitev domačih turistov pa je bila v obdobju september–december 2008 glede na enako obdobje predhodnega leta celo višja (za 2 odstotni točki), kot je bila rast prihodov in prenočitev v obdobju maj–avgust 2008.

V Sloveniji so v obdobju januar–april 2009 prihodi turistov upadli za 5 odstotkov v primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta, prenočitve so upadle za 4 odstotke (Slika 2). Upad turističnega prometa je predvsem posledica upada prihodov in prenočitev tujih turistov, prihodi in prenočitve domačih turistov izkazujejo rast. To se sklada s priporočili UNWTO, da naj se države osredotočajo tudi na domače trge (Surs, 2009).

Slika 2: Turistični promet na ravni Slovenije – štirimesečni indeksi, september 2007–april 2009 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

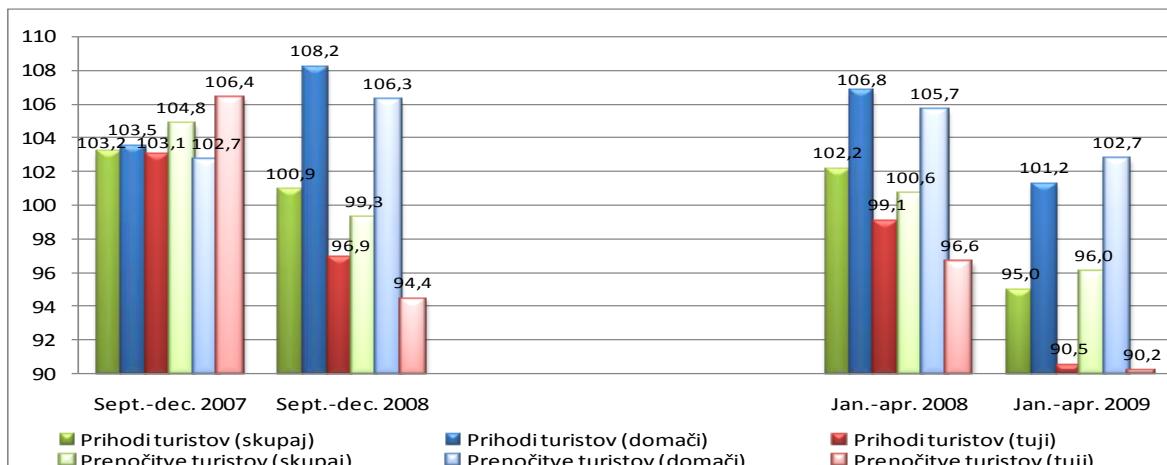
Vir: Surs, 2009.

Kot je razvidno iz slike 3, je bila rast števila prihodov v obdobju september–december 2008 manjša, kot je bila rast števila prihodov v obdobju september–december 2007 (razlika 2,3 odstotne točke). V obdobjih januar–april je ta razlika še bolj očitna, saj je kar 7,2 odstotne točke. Padec rasti v prihodih je tako v obdobjih september–december kot tudi v obdobjih januar–april večji v prihodih tujih turistov (6,2 in 8,6 odstotne točke) kot v prihodih domačih turistov. Rast prihodov domačih turistov je bila v obdobju september–december 2008 celo za 4,7 odstotne točke večja kot v obdobju september–december 2007. V obdobju januar–april 2009 pa je rast glede na januar–april 2008 za 5,6 odstotnih točk manjša, a kljub temu pozitivna (Slika 3) (Surs, 2009).

Rast števila prenočitev se je v obdobju september–december 2008 glede na september–december 2007 zmanjšala za 5,5 odstotne točke, padec je za 3,2 odstotne točke večji kot pri prihodih (Slika 3). V obdobjih januar–april je razlika v prenočitvah 4,6 odstotne točke, torej za 2,6 odstotne točke manjša kot pri prihodih. Padec rasti v prenočitvah je tako v obdobjih september–december kot tudi v obdobjih januar–april večji v prenočitvah tujih turistov (12 in 6,4 odstotne točke) kot v prenočitvah domačih turistov. Rast prenočitev domačih turistov je bila v obdobju september–december 2008 celo za 3,6 odstotne točke večja kot v obdobju september–december 2007. V obdobju januar–april 2009 pa je rast glede na januar–april 2008 za 3 odstotne točke manjša, a kljub temu pozitivna (Slika 3) (Surs, 2009).

Za obdobje september–december je torej mogoče trditi, da je večja sprememba v prenočitvah kot v prihodih, v obdobju januar–april pa je padec prenočitev manjši kot padec prihodov (Slika 3) (Surs, 2009). Zanimivo je, da UNWTO predvideva, da bo padec števila turističnih nočitev bolj izrazit kot padec v številu potovanj (UNWTO 2009).

Slika 3: Turistični promet na ravni Slovenije – štirimesečni indeksi, september–december 2007 in 2008 ter januar–april 2008 in 2009 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

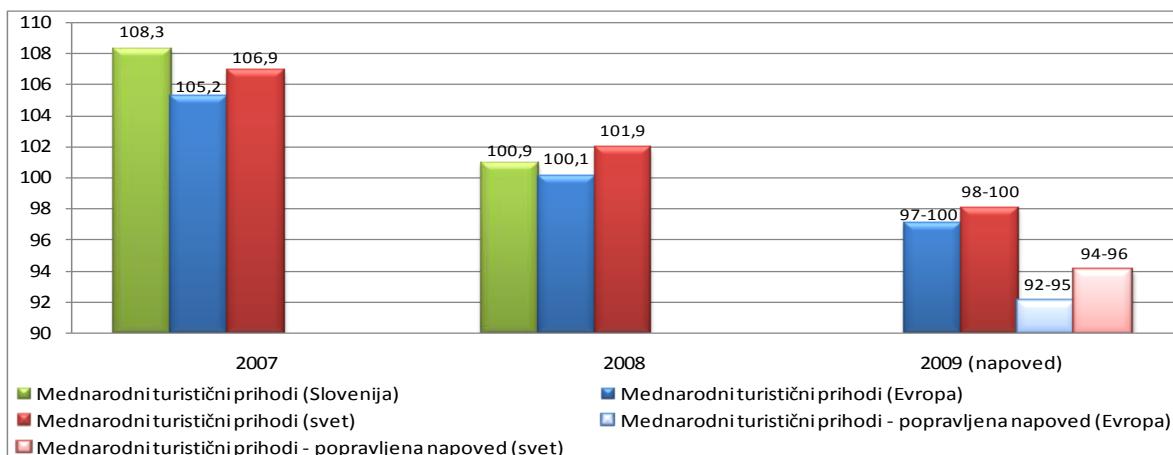
Vir: Surs, 2009.

3.2 Vpliv gospodarske krize na turistični promet na ravni Slovenije, Evrope in sveta

Po štirih letih zvezne hitre rasti (do vključno 2007) se je stopnja rasti mednarodnih turističnih prihodov močno upočasnila. Padec v rasti mednarodnih turističnih prihodov v letu 2008 glede na leto 2007 je očiten tako na ravni Slovenije kot tudi na svetovni in evropski ravni (Slika 4). Na ravni Evrope in Slovenije je bila rast mednarodnih turističnih prihodov v letu 2008 podobna, medtem ko je Slovenija v letu 2007 izkazovala nekaj višjo rast.

Tourism Economics – An Oxford Economics Company Tourism Decision Metrics model in model inštituta Fundación Premio Arce of the Universidad Politécnica de Madrid sta v začetku leta 2009 predvidevala, da se bodo mednarodni turistični prihodi v Evropi v letu 2009 zmanjšali za 3 odstotke (Tourism Economics, 2008; UNWTO, 2009d). Zaradi sprememb v izgledih je UNWTO popravil napovedi za celo leto 2009. Predviden je bil od 0- do 2-odstoten padec v mednarodnih turističnih prihodih na svetovni in od 0- do 3-odstoten padec na evropski ravni (UNWTO, 2009d). Upoštevajoč rezultate prvih štirih mesecev 2009 in trenutnih tržnih pogojev, je sedaj pričakovan upad mednarodnega turizma v letu 2009 med 4 in 6 odstotki na svetovni ter med 5 in 8 odstotki na evropski ravni, saj je predvidena umiritev negativnega trenda tekom leta (Slika 4) (UNWTO, 2009e). Največji padec v rasti mednarodnih turističnih prihodov, če gledamo spremembo rasti med letoma 2008 in 2007, ima Slovenija (7,4 odstotne točke). Za WTTC-jeve napovedi rasti mednarodnih obiskovalcev glej prilogo 4.

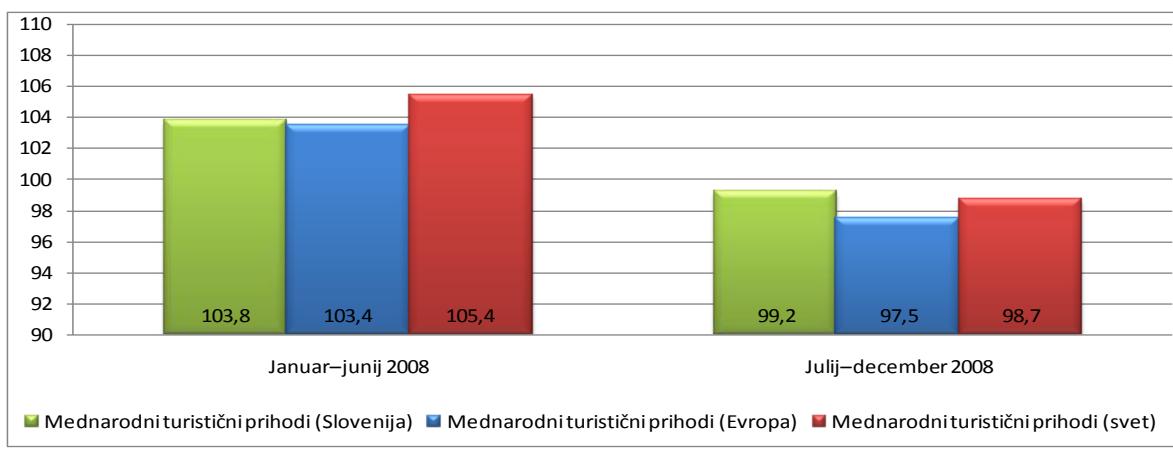
Slika 4: Mednarodni turistični prihodi na ravni Slovenije, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2009 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

Vir: Surs, 2009; UNWTO, 2009d; UNWTO, 2009e.

Celoletna 2-odstotna rast v mednarodnih turističnih prihodih na svetovni ravni v 2008 je posledica dobrih rezultatov prve polovice leta, preden je gospodarska kriza eskalirala. Razlika v rasti med šestmesečnima obdobjema na svetovni ravni je 6,7 odstotne točke (Slika 5) (UNWTO, 2009a). Slovenija v prvi polovici leta 2008 dosega zelo podobno rast kot Evropa, medtem ko je rast v drugi polovici leta v Sloveniji že negativna, a vseeno manj negativna kot na ravni Evrope. Evropa je imela negativno rast v zadnjih šestih mesecih 2008 za 1,2 odstotne točke višjo kot svetovno povprečje. To je razumljivo, saj delež Evrope v mednarodnih turističnih prihodih glede na druge svetovne regije pada (priloga 5).

Slika 5: Mednarodni turistični prihodi na ravni Slovenije, Evrope in sveta – polletni indeksi, januar 2008–december 2008 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

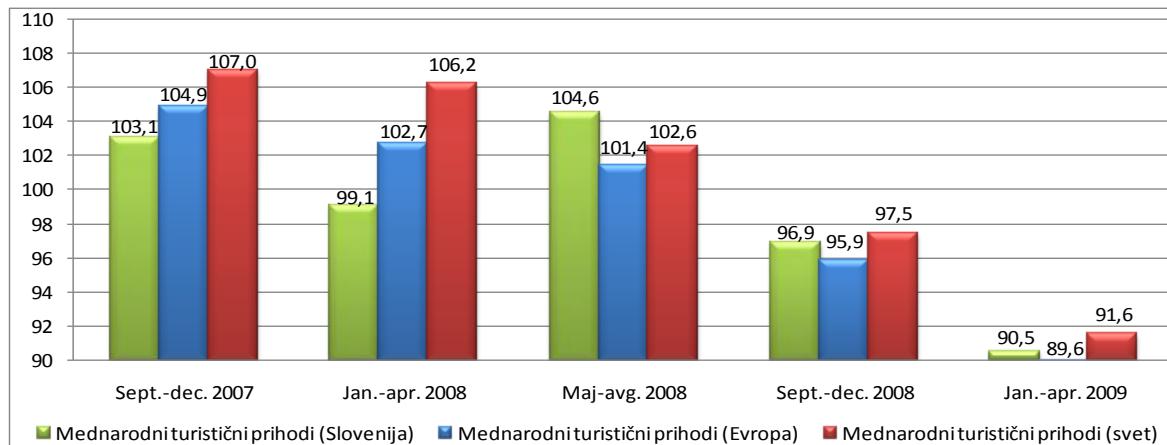

Vir: Surs, 2009; UNWTO, 2009a.

Podatki, zbrani po štirimesečnih obdobjih, kažejo negativno rast v obdobjih september–december 2008 in januar–april 2009. Glede na predhodna štirimesečna obdobja je rast močno upadla, tako na ravni Slovenije kot tudi na ravni Evrope in sveta. Zelo negativno rast izkazuje obdobje januar–april 2009/2008, saj je na ravni Slovenije upad mednarodnih

turističnih prihodov glede na enako obdobje predhodnega leta 9,5-odstoten, na ravni Evrope 10,4-odstoten in na svetovni ravni 8,4-odstoten (Slika 6).

Slika 6: Mednarodni turistični prihodi na ravni Slovenije, Evrope in sveta – štirimesečni indeksi, september 2007–april 2009 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

Vir: Surs, 2009; UNWTO, 2009a.

3.3 Raziskovalne hipoteze za analizo turističnega prometa

Tretje poglavje vodi v razmislek glede gibanja turističnega prometa na ravni Slovenije in gibanja mednarodnih turističnih prihodov na ravni Slovenije, Evrope in sveta po nastanku krize. Prednost imajo države, ki realizirajo veliko prihodov in prenočitev iz bližnjih trgov. Potovanja se bodo preusmerila v destinacije bližje domu (tudi domači turizem) (UNWTO, 2009d). Potovanja na dolge razdalje so bila bolj vplivana kot na kratke razdalje (UNWTO, 2009e). Prednost imajo države, ki lahko nadomestijo upad mednarodnih prihodov in prenočitev z domačimi prihodi in prenočitvami. Mednarodno povpraševanje bo verjetno utrpelo najhujši padec, saj potniki zmanjšujejo stroške tako, da si za počitnice izberejo njihove matične države (WTTC, 2009e), evropske destinacije beležijo upad prihodov iz daljnih emitivnih trgov, kot sta ZDA in Japonska (Tourism Economics, 2008). Domači turistični izdatki bodo najmanj vplivani (WTTC, 2009e). Piciga (2009) verjame, da bo trend rasti domačih gostov do leta 2011 večji kot trend rasti tujih gostov v Sloveniji. Padec turističnih izdatkov bo verjetno najbolj izrazit, sledil mu bo padec števila turističnih nočitev, najmanj pa bo izrazit padec v številu potovanj (UNWTO 2009). Za preverbo opisanih značilnosti sta uporabljeni prvi sklop hipotez, ki analizira vpliv gospodarske krize na turistični promet v Sloveniji, in del tretjega sklopa hipotez, ki analizira moč vpliva gospodarske krize na slovenski turizem. Pričakovano ohranjanje realne rasti turistične potrošnje na ravni Slovenije, pozitivna realna rast potrošnje mednarodnih turistov, pozitivna rast agregatnega povpraševanja, pričakovana višja letna realna rast turističnega sektorja v letih 2009 in 2010 in pozitivna letna realna rast turističnega gospodarstva v Sloveniji (WTTC, 2009b; WTTC, 2009e) postavljajo temelj za predmet raziskovanja, da na slovenski turizem gospodarska kriza ne bo vplivala v tako veliki meri kot na turizem v Evropi in v svetu.

V prvem sklopu hipotez je na osnovi Sursovih mesečnih podatkov od septembra 2007 do aprila 2009 preverjeno gibanje linearnih trendov turističnega prometa na ravni Slovenije, gibanje linearnih trendov prihodov turistov po kategorijah nastanitev na ravni Slovenije in gibanje linearnih trendov turističnega prometa po vrstah trgov na ravni Slovenije. Magistrsko delo raziskuje, ali je rast turističnega prometa res negativna, ali je upad turističnega prometa tujih turistov večji od upada turističnega prometa domačih turistov in ali je upad prenočitev večji od upada prihodov turistov. Raziskuje se, ali je upad turističnega prometa s ključnih bližnjih trgov manjši kot z drugih vrst trgov in ali turisti izbirajo cenejše nastanitvene zmogljivosti.

V delu tretjega sklopa hipotez pa je na osnovi Sursovih in UNWTO-jevih mesečnih podatkov od septembra 2007 do aprila 2009 preverjeno gibanje linearnih trendov mednarodnih turističnih prihodov na ravni Slovenije, Evrope in sveta. Raziskuje se, ali je padec v mednarodnih turističnih prihodih po nastanku krize v Sloveniji manj izrazit kot na evropski in svetovni ravni.

4 ITZ

Izredne razmere so vzbudile zavedanje, kako pomembno je primerno dojemanje krize. Različna stališča in različni pristopi za soočanje s krizo otežkočajo določitev resničnih vzrokov in posledic tega stanja. Raziskave s pomočjo anket so postale zelo uporabne v ekonomskih znanosti in njihova ekonomska veljavnost je splošno priznana. Ta instrument se uporablja na mnogih ekonomskih področjih za napoved in analizo obnašanja ekonomskih subjektov. Metodologija ankete omogoča neposreden način preučevanja in razumevanja dojemanj in občutkov gospodarskih akterjev (Forte & Pesce, 2009). Na področju znanstvenih raziskav se indeksi pogosto uporablajo v različne namene (Huan & O'Leary, 1999). Turistični indeksi ponujajo številne prednosti za upravljanje, merjenje in primerjavo državne ali regionalne turistične dejavnosti, za pomoč pri določanju standardov, za izračune, ki kažejo turistično potrošnjo v stalnih cenah in za načrtovanje in projekcije (Backman, Uysal & Backman, 1992). V zadnjem času smo priča številnim novim indeksom zaupanja, ki merijo poslovne priložnosti, ekonomsko svobodo, klimatske spremembe in zaupanje na področju raznolikih dejavnosti, od trgovine, investicij v nepremičnine do turizma. Indeksi zaupanja (angl. Confidence Indexes) merijo razpoloženje in optimizem deležnikov z vidika pretežno gospodarskih gibanj na določenem področju in so zato podlaga za poslovno ukrepanje. Primeri so indeksi za napoved prihodnje uspešnosti gospodarstva (kot kazalnik gospodarskega zaupanja, ki ga je pripravila Evropska komisija) ali za merjenje zaupanja potrošnikov (kot npr. indeks zaupanja potrošnikov v ZDA, angl. Conference Board Consumer Confidence Index) (Forte & Pesce, 2009). Indeks potrošniškega zaupanja je merilo zaupanja v gospodarske procese, indeks nepremičninskega zaupanja podpira investicijske odločitve v nepremičnine (Guo,

Li, Shen, Wang & Li, 2007). Merilo priložnosti in zaupanja v klimatske spremembe je HSBC indeks zaupanja v klimatske spremembe (angl. The HSBC Climate Confidence Index), ki ga od leta 2007 izračunava skupina HSBC (angl. The HSBC Group) (HSBC, 2007). Britansko združenje zemljjiških posestnikov in poslovnežev (angl. Country Land & Business Association) z indeksom zaupanja v ruralni turizem (angl. Rural Tourism Confidence Index) izračunava poslovno zaupanje v ruralni turizem (LCA, 2005). Nemška CESifo skupina, sestavljena iz centra za ekonomske študije (angl. Center for Economic Studies), inštituta ifo za ekonomska raziskovanja (nem. ifo Institut für Wirtschaftsforschung) in Münchenske družbe za promocijo ekonomske raziskovanj (nem. Münchener Gesellschaft zur Förderung der Wirtschaftswissenschaften – CESifo GmbH), izračunava Ifo indeks stanja v nemškem gospodarstvu (nem. Ifo-Geschaeftsklimaindex) (Die CESifo-Gruppe, 2009). ITZ pa že od leta 2003 izračunava UNWTO (UNWTO, 2006a; UNWTO, 2006b).

Gospodarstvo, temelječe na znanju in visoko-razvitem trgu turističnih storitev potrebuje popolno informiranost in podatke v »realnem času«, da lahko izkoristi svoje vire in se pravilno ter hitro odziva na spremembe v okolju. ITZ omogoča prav to. ITZ vsebujejo dvojno informacijo. Najprej merijo odstopanja od pričakovanj za nazaj, ki jih lahko analiziramo in na tej osnovi ukrepamo. Nanašajo se tudi na bodoča pričakovanja, torej na prihodnost, kar omogoča novo informacijo o gospodarskem stanju. Znanstveno je potrjeno, da takšni indeksi pričakovanj podajo dokaj zanesljivo sliko o bodočih dogajanjih in da so napovedi na njihovi osnovi boljše od napovedi na osnovi klasičnih ekonomskega kazalnikov (Eppright, Arguea & Huth, 1998; Batchelor & Dua, 1998).

V letu 2008 je postalo razvidno, v kako kompleksnem okolju deluje sektor turizma. Zaupanje znotraj turističnega sektorja v Evropi je vedno nižje (Tourism Economics, 2008). V tem hitro spremenljajočem se in negotovem okolju so pravočasne informacije za oblikovanje politike in za odločevalce (v zasebnem in v javnem sektorju) v turizmu kritične za dobro prilagajanje spremembam. Načrtovanje v spremenljivih razmerah je izredno težko in kritičnega pomena (Chu, 2008). Poleg tega bo razvoj dogodkov v letu 2009 nedvomno še okreplil potrebo po hitri odzivnosti. Vse to potrjuje potrebo po orodju, ki bo omogočalo ugotavljanje kratkoročnih trendov v turizmu (WTTC, 2009a). Kaže se potreba po razvoju novih tehnik za identifikacijo tveganja in napoved prihodnjih dogodkov (Prideaux et al., 2003). ITZ omogoča prav to. Namen magistrske naloge je empirično raziskati vpliv gospodarske krize na razvoj slovenskega turizma z uporabo metode ITZ. Raziskavi ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ bosta prikazali razlike med zaupanjem v razvoj turizma v Sloveniji, Evropi in svetu.

4.1 UNWTO ITZ

Leta 2003 je UNWTO prvič izračunala UNWTO ITZ. Slovenija je le ena izmed držav, katere turistični strokovnjaki ocene zaupanja v prihodnji in pretekli razvoj turizma posredujejo Svetovni organizaciji, ki potem objavlja globalne in regionalne izračune. Ni pa možno na osnovi tako zbranih podatkov oceniti, kakšno je zaupanje v razvoj turizma v Sloveniji. ITZ za Slovenijo je zato prva študija o pogledih različnih skupin javnega in zasebnega sektorja na razvoj turizma v Sloveniji. UNWTO ITZ izračunava od maja 2003, in sicer vsake štiri mesece. Vsako leto tako razdeli na trimestre:

- T1 – januar, februar, marec, april;
- T2 – maj, junij, julij, avgust;
- T3 – september, oktober, november, december.

Vsem udeleženim v UNWTO-panelu turističnih strokovnjakov (angl. UNWTO Panel of Tourism Experts) sekretariat UNWTO razpošlje vprašalnik, ki temelji na ocenah turističnega poslovanja za pretekle in prihodnje štiri mesece in komentarju anketirancev, ki pojasnjuje dano oceno.

V panelu turističnih strokovnjakov sodeluje več kot 250 turističnih strokovnjakov iz več kot 100 držav s področja transporta, gospodarstva, destinacij ter vladnih in drugih organov. Sekretariat UNWTO ocene predvidevanj za naslednje štiri mesece ter oceno izvedenega prometa za pretekle štiri mesece prikaže po vzorčnih segmentih (destinacijski menedžerji, hotelski direktorji, javni sektor itd.). Ugotovljena odstopanja in razlike se tolmačijo in so osnova za ukrepanje. Anketna vprašanja omogočajo primerjavo dejanskega poslovanja in predvidevanj skozi čas, pa tudi primerjavo dejanskega poslovanja preteklih štirih mesecev s predvidenim poslovanjem, ocenjenim v anketi pred štirimi meseci (UNWTO, 2007a; UNWTO, 2007b; UNWTO, 2007c).

Turistično poslovanje za preteklo in prihodnje obdobje se ugotavlja s pomočjo e-mail ankete. UNWTO je v te namene ustanovil panel turističnih strokovnjakov, ki ga sestavlja več kot 250 sodelujočih iz privatnega in javnega sektorja iz držav članic. V prihodnosti nameravajo vzorec konstantno povečevati. Zagotovljena je zaupnost podatkov (UNWTO, 2006, 2007). Rezultati ankete so razdeljeni po regijah in sektorjih aktivnosti. Regije se delijo na Evropo, Azijo in Pacifik, Ameriko, Afriko in Srednji vzhod. Sektorji aktivnosti so ločeni na zasebni sektor in javni sektor, podrobneje pa tudi na sektorje dejavnosti (destinacije, transport, ponudnike nastanitvenih zmogljivosti in gostinstvo, turistične organizatorje in potovalne agencije, nadzorna telesa v panogi in ostalo ter svetovanje, raziskave in medije) (UNWTO, 2007c).

4.2 ITZ za Slovenijo

Raziskava o ITZ za Slovenijo se izvaja vsake štiri mesece od začetka leta 2008 na približno 170 podjetjih z vseh sektorjev dejavnosti turizma. S tem projektom je Slovenija postala ena prvih držav EU in članic UNWTO, ki izračunava ITZ. Izračunavanje ITZ Sloveniji in slovenskim podjetjem ter organizacijam omogoča primerjavo pričakovanj in ocen dejanskega turističnega poslovanja tako s svetovnimi kot tudi z regijskimi pričakovanji in ocenami. Omogoča tudi primerjavo pričakovanj in ocen po posameznih sektorjih dejavnosti. Ugotavlja se odstopanja dejanskega stanja od pričakovanj, izraženih v predhodni anketi (Mihalič & Kuščer, 2007). Izračun ITZ se nanaša tudi na bodoča pričakovanja, torej na prihodnost, kar omogoča novo informacijo o gospodarskem stanju (Eppright et al., 1998; Batchelor & Dua, 1998). S pridobljenimi podatki je omogočena tudi primerjava dejanskega poslovanja in predvidevanj skozi čas. ITZ omogoča pravilno in hitro odzivanje podjetij in organizacij na zaznane spremembe v okolju. Mera zaupanja v razvoj dejavnosti ima tudi promocijske učinke na položaj turizma v Sloveniji. Z rednim izračunavanjem, analiziranjem in promoviranjem ITZ za Slovenijo se bo dvignilo zavedanje o pomenu turizma v Sloveniji, mesto turizma v naši družbeni in gospodarski sredini ter občutljivost na dejavnike, ki so za razvoj turizma pomembni. Tako lahko ITZ pripomore tudi širše k promociji turizma v Sloveniji (letak za promocijo ITZ za Slovenijo je v prilogi 6) (Mihalič & Kuščer, 2007). ITZ zato Sloveniji in slovenskemu turizmu prinaša številne prednosti in priložnosti, razlogi za uvedbo ITZ so (Mihalič & Kuščer, 2007):

- meri zaupanje v razvoj turizma;
- ocenjuje turistične razvojne dosežke;
- standardizira primerjave z drugimi državami in svetovnimi regijami;
- omogoča primerjavo pričakovanih in doseženih poslovnih rezultatov v turizmu;
- omogoča časovne primerjave poslovnih rezultatov v turizmu;
- meri bodoče in pretekle učinke dogodkov na slovenski turizem (npr. učinek slovenskega predsedovanja EU);
- omogoča pravilno in hitro odzivanje podjetij in organizacij na zaznane spremembe v okolju;
- je osnova za primerjalno analiziranje dosežkov slovenskega turizma;
- dviguje podobo turizma v očeh slovenske javnosti.

4.2.1 Opredelitev izračunavanja ITZ za Slovenijo

ITZ za Slovenijo se je pričel obračunavati januarja 2007. Tako je bilo možno zajeti pričakovanja in dejanske vplive predsedovanja Slovenije EU na turistično poslovanje. Z namenom standardizacije podatkov in pridobljenih rezultatov so v anketi uporabljeni enaka vprašanja kot za izračun UNWTO ITZ. Takšna standardizacija omogoča primerjavo pričakovanj in izvedenega prometa v slovenskem in svetovnem turizmu (Mihalič & Kuščer, 2007).

4.2.1.1 Metodologija

Metodologija izračunavanja in vsebinska struktura za izračun ITZ za Slovenijo sta prevzeti po UNWTO ITZ, ki ga izračunava UNWTO s pomočjo UNWTO-panela turističnih strokovnjakov. Ta je sestavljen iz predstavnikov javnega in zasebnega sektorja. S prenosom metodologije sta zagotovljeni standardizacija in primerljivost podatkov ter omogočeno primerjanje (angl. benchmarking) rezultatov ITZ za Slovenijo z evropskimi ter drugimi regionalnimi in svetovnimi izračuni (Mihalič & Kuščer, 2007).

Primerjava je omogočena na ravni Slovenije in regij (Evropa, Amerika, Azija in Pacifik, Afrika, Srednji vzhod) in sveta kot tudi po sektorjih dejavnosti. Postavljena vprašanja zajemajo oceno turističnega poslovanja preteklih štirih mesecev in predvideno turistično poslovanje za prihodnje štiri mesece. S tem je omogočena primerjava dejanskega poslovanja in predvidevanj skozi čas, pa tudi primerjava dejanskega poslovanja preteklih štirih mesecev s predvidenim poslovanjem, ocenjenim v anketi pred štirimi meseci (UNWTO, 2007a; UNWTO, 2007b; UNWTO, 2007c). Lestvica ocenjevanja je vnaprej določena (uporabljena je petstopenjska Likertova lestvica): mnogo slabše (0), slabše (50), enako (100), boljše (150) in mnogo boljše (200). Postavljeni sta tudi vprašanji, kateri so bili/kateri bodo glavni dejavniki razvoja turizma v preteklih/prihodnjih štirih mesecih. Enkrat na leto (decembra/januarja) se anketi doda tudi vprašanje ocene turističnega poslovanja preteklega leta in predvideno turistično poslovanje za prihodnje leto. Letni ITZ je izračunan na osnovi odgovorov panela turističnih strokovnjakov iz Slovenije na vprašanji, ki se nanašata na obdobje enega leta. Odgovarjajo tudi na vprašanji o glavnih dejavnikih razvoja v preteklem in prihodnjem letu. S tem vprašanjem je omogočen vpogled v pričakovanja in dejansko uspešnost turističnega poslovanja na srednje dolgi rok (Mihalič & Kuščer, 2007).

4.2.1.2 Vzorec

Z namenom standardizacije in združljivosti podatkov je struktura vzorca podobna kot pri UNWTO ITZ. Vzorec sestavlja turistični strokovnjaki iz različnih dejavnosti javnega in zasebnega sektorja, ki so povezani s turizmom. Zasebni sektor obsega dejavnost transporta za turistične namene, ponudnike nastanitvenih zmogljivosti in gostinstvo, turistične organizatorje ter turistične agencije in podjetja, katerih dejavnosti so svetovanje, raziskave in mediji. Javni sektor pa obsega dejavnost transporta za turistične namene, destinacije in lokalne turistične organizacije (v nadaljevanju LTO), predstavnike vladnega sektorja (ministrstva, regije, občine) ter svetovanje, raziskave in medije, ki sodijo v ta sektor (Slika 7). Nekatere dejavnosti so prisotne tako v zasebnem kot tudi v javnem sektorju, vendar pa jih je treba razlikovati prav zaradi njihovega zasebnega oziroma javnega značaja. UNWTO ITZ ne vključuje menedžerjev podjetij, katerih primarna dejavnost ni turizem, ki so vključeni v ITZ za Slovenijo v posebnih izračunih. Pri tem se je vzorčilo z liste anketirancev, ki so v letu 2007 ocenjevali konkurenčnost Slovenije kot turistične destinacije za Svetovni gospodarski forum (angl. World Economic Forum, v

nadaljevanju WEF). Te ocene izračunavanju ITZ dodajo širino ter prikažejo predvidevanja in ocene strokovnjakov iz drugih področij gospodarstva. Tako se lahko bolj celovito oceni odnos do turizma v drugih sektorjih gospodarstva (Mihalič & Kuščer, 2007). Vzorec je sestavljen iz vzorca, ki ga uporablja WEF pri svojih izračunih indeksa konkurenčnosti za turizem (angl. Travel & Tourism Competitiveness Index) (WEF, 2007a; WEF, 2007b).

Slika 7: Struktura vzorca ITZ za Slovenijo

Vir: Mihalič & Kuščer, 2007.

V tabeli 1 so predstavljeni termini anketiranja različnih krogov anketiranja ter korespondenčne napovedi in ocene za štirimesečna in letna obdobja.

Tabela 1: Krogi anketiranja ITZ za Slovenijo

Krog anketiranja	Čas anketiranja	ITZ	Obdobje
Prvi – januarski	Januar 2008	Napoved	2008
		Ocena	Jan.–apr. 2008
	2008	Napoved	2007
		Ocena	Sept.–dec. 2007
Drugi – majski	Maj 2008	Napoved	Maj–avg. 2008
	Ocena		Jan.–apr. 2008
Tretji – septembrski	September 2008	Napoved	Sept.–dec. 2008
		Ocena	Maj–avg. 2008
Četrtri – januarski	Januar 2009	Napoved	2009
		Ocena	Jan–apr. 2009
	2009	Napoved	2008
		Ocena	Sept.–dec. 2008
Peti – majski	Maj 2009	Napoved	Maj–avg. 2009
	Ocena		Jan.–apr. 2009

Vir: Mihalič & Kuščer, 2009b.

V tabeli 2 so predstavljene velikosti vzorcev panela slovenskih turističnih strokovnjakov po krogih anketiranja. Prikazana je tudi odstotna porazdelitev na zasebni in javni sektor ter po sektorjih dejavnosti. Od drugega kroga anketiranja dalje so bili dodatno anketirani tudi menedžerji podjetij, katerih primarna dejavnost ni turizem, velikost vzorca le-teh je

predstavljena v zadnjem stolpcu. Pri tem se je vzorčilo z liste anketirancev, ki je v letu 2007 ocenjevala konkurenčnost Slovenije kot turistične destinacije za Svetovni gospodarski forum (WEF, 2007a; WEF, 2007b).

Tabela 2: Vzorci krogov anketiranja ITZ za Slovenijo

Vzorec	Velikost vzorca panela turističnih strokovnjakov	Odstotna porazdelitev po sektorjih (v %)		Odstotna porazdelitev po sektorjih dejavnosti (v %)							Velikost vzorca panela neturističnih menedžerjev
		Zasebni sektor	Javni sektor	1*	2*	3*	4**	5**	6**	7**	
Vzorec 1. kroga anketiranja	N = 180	51,7	48,3	25	26,7	20,6	11,7	3,9	4,4	7,8	/
Vzorec 2. kroga anketiranja	N = 164	52	48	22	20	22	11,5	8,5	7	9	N = 54
Vzorec 3. kroga anketiranja	N = 168	51,5	48,5	23,4	22,2	18,6	9	10,2	8,4	8,4	N = 24
Vzorec 4. kroga anketiranja	N = 161	52,8	47,2	21,7	21,7	18	11,8	6,2	9,3	11,2	N = 24
Vzorec 5. kroga anketiranja	N = 166	51,8	48,2	30,1	16,3	17,5	9,6	9	6	11,4	N = 22

*Reprezentativni sektorji dejavnosti: 1 = Nastanitvene zmogljivosti in gostinstvo; 2 = Turistični organizatorji in agencije; 3 = Destinacije in LTO.

**Nereprezentativni sektorji dejavnosti: 4 = Svetovanje, raziskave in mediji; 5 = Transport; 6 = Vladni organi; 7 = Druga podjetja.

Vir: Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič & Kuščer, 2008b; Mihalič & Kuščer, 2008c; Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b.

4.2.1.3 Anketa ITZ za Slovenijo

ITZ za Slovenijo se računa na osnovi elektronske ankete, ki jo izvaja ITEF na vzorcu izbranih turističnih strokovnjakov iz javnega in zasebnega turističnega sektorja. Raziskava je prvič potekala konec leta 2007. Izvaja se vsake štiri mesece, kar omogoča ugotavljanje kratkoročne dinamike poslovanja v turističnem sektorju. Primerjajo se ocene poslovanja za nazaj in ocene pričakovanj za naprej, rezultati so prikazani tudi po posameznih ekspertnih skupinah oziroma sektorjih. Ti delni rezultati so predvsem ilustrativni, saj je število opazovanih enot manjše (Mihalič & Kuščer, 2007). Primer ankete je v prilogi 7.

Anketa se izvaja s pomočjo svetovnega spleta in elektronske pošte. Vprašalnik je izdelan s pomočjo aplikacije QuestionPro. Aplikacija pomaga pri izdelavi HTML-strani in pri gostovanju ankete. Anketirance se obvesti o obstoju ankete po elektronski pošti. V sami

pošti je tudi povezava (angl. link) na anketo. Ko uporabnik klikne na povezavo, se odpre anketa. Izpolnjevanje ankete je enostavno, saj anketna stran pomaga pri izbiri. Uporabnik je tudi opozorjen, da so nekateri odgovori obvezni (Mihalič & Kuščer, 2007). Terminski načrti izvajanja ankete so v prilogi 8.

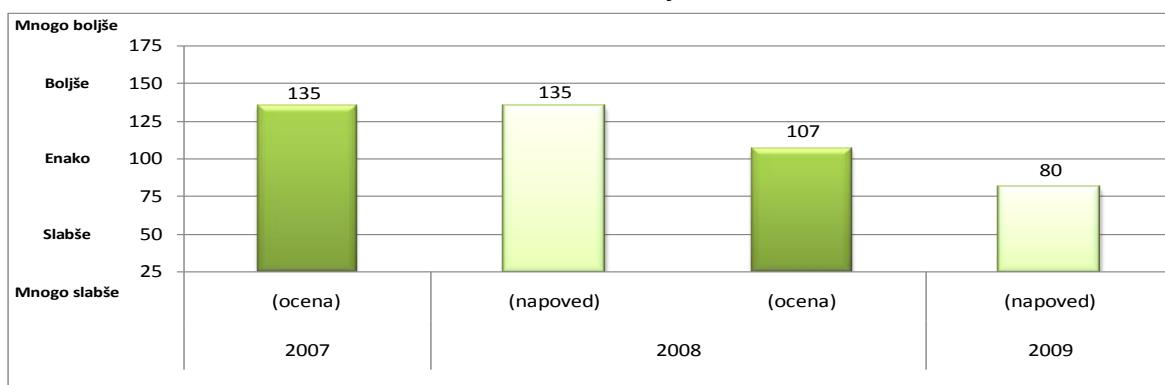
4.3 Rezultati raziskave ITZ za Slovenijo

V spodnjih poglavjih so povzeti izsledki raziskave ITZ za Slovenijo na letni in štirimesečni ravni, tako na ravni celotnega panela turističnih strokovnjakov kot tudi na ravni zasebnega in javnega sektorja in na ravni sektorjev dejavnosti.

4.3.1 Primerjava letnih ITZ

V 1. krogu anketiranja je ITZ za Slovenijo kazal optimizem. Po ocenah panela turističnih strokovnjakov je slovenski turizem v letu 2007 dosegel nadpovprečne rezultate, nadpovprečna so bila tudi pričakovanja za leto 2008 (Slika 8). Za razliko od optimističnega pogleda na turistično poslovanje v začetku leta 2008 je situacija na začetku poslovnega leta 2009 (4. krog anketiranja) precej drugačna. Indeks ocene poslovanja po zaključenem letu 2008 je za 28 ITZ-točk nižji kot napoved oziroma pričakovanja na začetku leta 2008 (1. krog anketiranja). Napoved za poslovno leto 2009 v četrtem krogu izračunavanja ITZ za Slovenijo je prvič padla pod mejo 100, torej pod pričakovanja, ki jih lahko izrazimo z besedami »poslovanje kot normalno«. Pričakovanja za leto 2009 (4. krog anketiranja) so padla za 55 ITZ-točk v primerjavi s pričakovanji na začetku leta 2008 (1. krog anketiranja). Če so lani turistični strokovnjaki verjeli v boljše poslovanje za leto 2008, za leto 2009 verjamejo, da bodo poslovni uspehi nekoliko slabši, kot bi normalno pričakovali (Slika 8) (Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič & Kuščer, 2009a). Za odstotno porazdelitev ocen od mnogo boljše do mnogo slabše glej prilogo 9 (9.1).

Slika 8: Letni ITZ za Slovenijo, 2007–2009

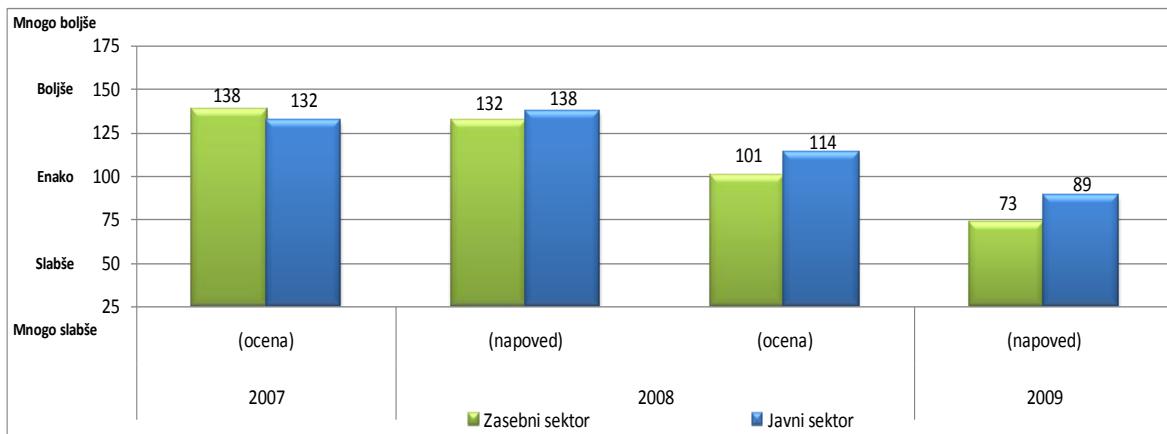
Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009.

4.3.2 Primerjava letnih ITZ zasebnega in javnega sektorja

Kot je razvidno iz slike 9, je zasebni sektor leta 2007 v prvem krogu anketiranja ocenil boljše kot javni sektor. Napovedi za leto 2008 so že bile boljše v javnem sektorju, v četrtem krogu anketiranja po nastanku krize (ocena leta 2008 in napoved za leto 2009) pa

je javni sektor precej bolj optimističen glede turističnega poslovanja na letni ravni (Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič & Kuščer, 2009a). Za odstotno porazdelitev ocen od mnogo boljše do mnogo slabše glej prilogo 9 (9.2).

Slika 9: Letni ITZ zasebnega in javnega sektorja za Slovenijo, 2007–2009

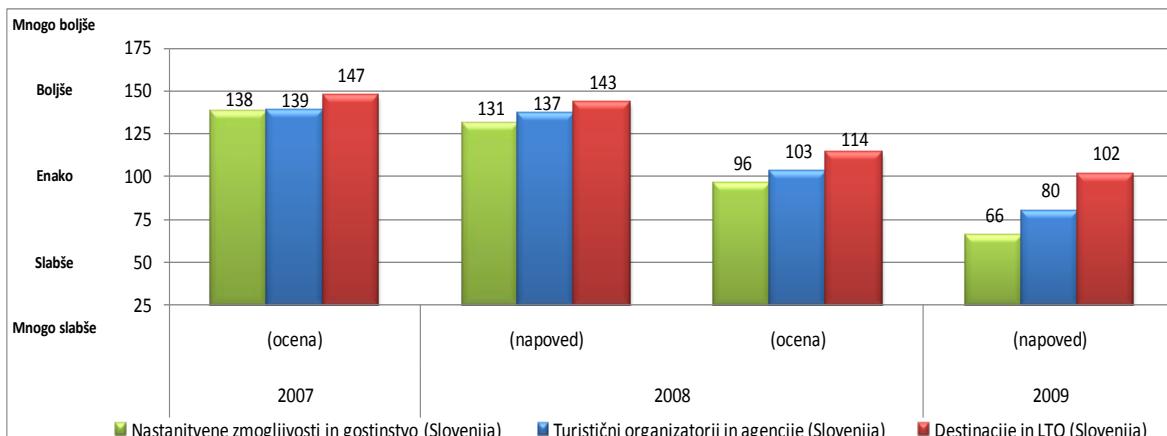

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009.

4.3.3 Primerjava letnih ITZ sektorjev dejavnosti

Primerjave kažejo, da so poslovanje slovenskega turizma v letu 2007 v 1. krogu anketiranja najbolj pozitivno ocenili strokovnjaki iz sektorja destinacije in LTO. Tudi ostali reprezentativni sektorji dejavnosti so obdobje ocenili kot boljše, kar bi normalno pričakovali. Visoke so bile tudi napovedi za leto 2008, najvišje ponovno s strani sektorja destinacije in LTO. V 4. krogu anketiranja so ocene za 2008 precej nižje v vseh sektorjih dejavnosti, napovedi za leto 2009 so še nižje. Tudi v teh obdobjih je opazen optimizem sektorja destinacije in LTO (Slika 10) (Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič & Kuščer, 2009a). Rezultati ostalih sektorjev dejavnosti, ki sestavljajo panel slovenskih turističnih strokovnjakov (svetovanje, raziskave in mediji, transport, vladni organi in predstavniki drugih podjetij) zaradi majhnosti vzorca niso reprezentativni.

Slika 10: Letni ITZ sektorjev dejavnosti za Slovenijo, 2007–2009 (reprezentativni rezultati)

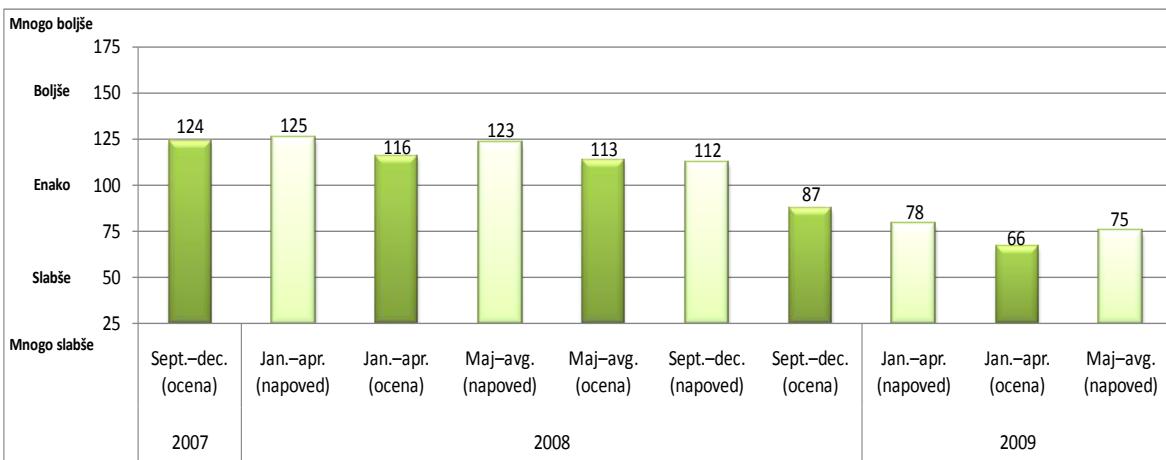

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009.

4.3.4 Primerjava štirimesečnih ITZ

Zaznati je razliko pri napovedih in ocenah turističnega poslovanja glede na dolžino obdobja, saj so štirimesečna obdobja v prvem in četrtem krogu anketiranja ocenjena precej slabše kot letna, domnevno v povezavi s sezonsko naravnostjo turističnega prometa. V prvem krogu anketiranja so bila predvidevanja o turističnem poslovanju v prvih štirih mesecih v letu 2008 (januar–april) s strani panela slovenskih turističnih strokovnjakov precej bolj pozitivna, kot je ocena turističnega poslovanja v drugem krogu anketiranja po izteku obdobja (Slika 11). Visoki napovedi je botroval optimizem glede vpliva predsedovanja EU na slovenski turizem. Kljub temu da rezultati niso dosegli pričakovanj, je panel turističnih strokovnjakov štirimesečno obdobje januar–april 2008 ocenil kot uspešno. V drugem krogu anketiranja je bila napoved turističnega poslovanja v štirimesečnem obdobju maj–avgust 2008 s strani panela slovenskih turističnih strokovnjakov bolj pozitivna, kot je ocena turističnega poslovanja v tretjem krogu anketiranja po izteku obdobja. Tretji krog izračunavanja ITZ za Slovenijo je ponovno pokazal visoka odstopanja med napovedmi in kasnejšimi ocenami poslovanja. Panel slovenskih turističnih strokovnjakov v tretjem krogu anketiranja za turistično poslovanje v štirimesečnem obdobju september–december 2008 podaja slabšo napoved, kot sta bili napovedi prvega in drugega kroga anketiranja, ITZ za Slovenijo je torej v septembru 2008 že napovedal neugoden vpliv gospodarske krize na slovensko turistično poslovanje. Vendar pa je šele ocena obdobia september–december 2008 v četrtem krogu anketiranja pokazala velik vpliv gospodarske krize na turistično poslovanje. V vseh krogih anketiranja predvidevanja presegajo kasnejšo oceno turističnega poslovanja istega obdobia v naslednjem krogu anketiranja, vendar pa so v četrtem krogu anketiranja odstopanja precej višja. Napoved obdobia januar–april 2009 je bila zelo nizka, ocena turističnega poslovanja v petem krogu anketiranja po izteku obdobia januar–april 2009 je še nižja. Turistično poslovanje je s strani panela turističnih strokovnjakov ocenjeno kot slabše, kar bi normalno pričakovali za ta čas leta. Vendar lahko zaznamo prve znake optimizma, saj so napovedi za obdobje maj–avgust 2009 višje od ocen za obdobje januar–april 2009 (razlika 9 točk ITZ) in skoraj izenačene z napovedmi za obdobje januar–april 2009 iz četrtega kroga anketiranja (razlika 3 točke ITZ) (Slika 11) (Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič & Kuščer, 2008b; Mihalič & Kuščer, 2008c; Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b). Za odstotno porazdelitev ocen od mnogo boljše do mnogo slabše glej prilogo 9 (9.3). Za primerjavo štirimesečnih ocen in napovedi panela slovenskih turističnih strokovnjakov s turističnim prometom glej prilogo 10.

Slika 11: Štirimesečni ITZ za Slovenijo, september 2007–avgust 2009

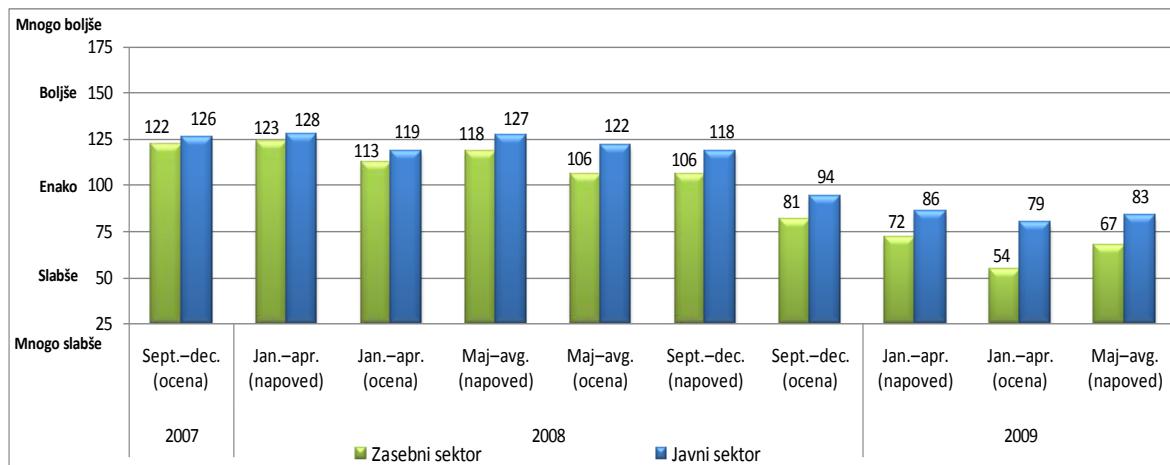

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009.

4.3.5 Primerjava štirimesečnih ITZ zasebnega in javnega sektorja

Napoved prvega kroga anketiranja za obdobje januar–april 2008 kaže, da so imeli tako strokovnjaki iz zasebnega kot tudi iz javnega sektorja precej visoka pričakovanja, ki pa se niso v celoti realizirala, saj je ocena obdobja v drugem krogu anketiranja precej nižja (Slika 12). Visoke napovedi javnega sektorja za obdobje maj–avgust 2008 so bile potrjene z visoko oceno obdobja v tretjem krogu anketiranja, nekaj nižja pričakovanja strokovnjakov iz zasebnega sektorja pa se niso v celoti realizirala, saj je ocena obdobja precej nižja. V zasebnem sektorju so ocene obdobja september–december 2008 v četrtem krogu anketiranja za 24 ITZ-točk, v javnem pa za 25 ITZ-točk nižje od napovedi iz tretjega kroga anketiranja, ocene in napovedi so v javnem sektorju višje kot v zasebnem. Ocene in napovedi v četrtem krogu anketiranja so s strani obeh sektorjev precej nižje, kot so bile ocene in napovedi v predhodnih obdobjih, in že kažejo vpliv gospodarske krize na slovenski turizem. Ocena obdobja januar–april 2009 s strani zasebnega sektorja je v petem krogu anketiranja še precej nižja, kot je bila napoved sektorja za to obdobje v četrtem krogu anketiranja. Ocena javnega sektorja je precej višja kot ocena zasebnega sektorja, a kljub temu nižja kot napoved sektorja za to obdobje v četrtem krogu anketiranja. Napovedi za obdobje maj–avgust 2009 so v zasebnem sektorju nižje kot v javnem, vendar je razlika med sektorjema precej manjša kot pri oceni preteklega obdobja januar–april 2009 (Slika 12) (Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič & Kuščer, 2008b; Mihalič & Kuščer, 2008c; Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b). Za odstotno porazdelitev ocen od mnogo boljše do mnogo slabše glej prilogo 9 (9.4).

Slika 12: Štirimesečni ITZ zasebnega in javnega sektorja za Slovenijo, september 2007–avgust 2009

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009.

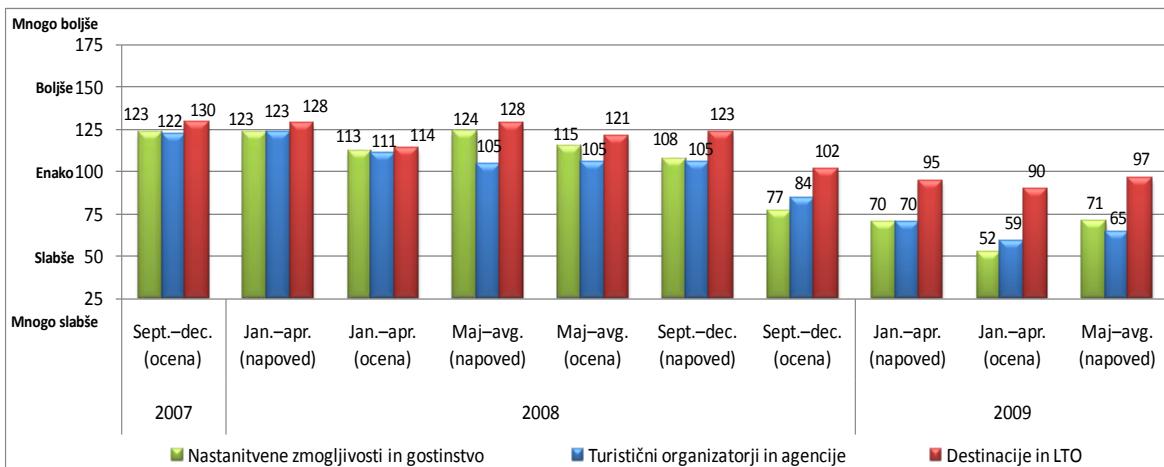
4.3.6 Primerjava štirimesečnih ITZ sektorjev dejavnosti

Pričakovanja za obdobje januar–april 2008 iz prvega kroga anketiranja v reprezentativnih sektorjih dejavnosti niso bila izpolnjena (Slika 13). Rezultati ostalih sektorjev dejavnosti, ki sestavljajo panel slovenskih turističnih strokovnjakov (svetovanje, raziskave in mediji, transport, vladni organi in predstavniki drugih podjetij), zaradi majhnosti vzorca niso reprezentativni. Ocene preteklega obdobja maj–avgust 2008 v tretjem krogu anketiranja so ponovno nižje kot pričakovanja v drugem krogu anketiranja v vseh reprezentativnih sektorjih. V četrtem krogu je moč zaznati močan padec v zaupanju prav v vseh sektorjih dejavnosti, tako pri ocenah kot tudi napovedih. Ocene obdobja september–december 2008 v četrtem krogu anketiranja so nižje kot napovedi v tretjem krogu anketiranja v vseh sektorjih. Zanimiva je sorazmerno visoka ocena obdobja september–december 2008 s strani sektorja destinacije in LTO, ki poslovanje v preteklem obdobju ocenjuje boljše kot ostali sektorji, res pa je, da je bila tudi napoved poslovanja za obdobje september–december 2008 v tem sektorju najvišja. Ocene obdobja januar–april 2009 v petem krogu anketiranja so ponovno nižje kot napovedi v četrtem krogu anketiranja v vseh sektorjih dejavnosti. Ocena obdobja januar–april 2009 s strani sektorja destinacije in LTO je ponovno najvišja med vsemi sektorji dejavnosti in le malo odstopa od napovedi. Tudi napoved za prihodnje obdobje maj–avgust 2009 je s strani sektorja destinacije in LTO najvišja (Slika 13). Ta sektor se je po pojavu krize izkazal za pozitivno naravnega (Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič & Kuščer, 2008b; Mihalič & Kuščer, 2008c; Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b).

V četrtem in petem krogu je pri ocenah preteklega poslovanja moč zaznati močan padec v zaupanju prav v vseh sektorjih dejavnosti. Napovedi turističnega poslovanja v četrtem in petem krogu anketiranja pa so precej izenačene. Napovedi za obdobje maj–avgust 2009 v petem krogu anketiranja so višje kot ocene obdobja januar–april 2009 v vseh sektorjih dejavnosti z reprezentativnim vzorcem (Slika 13) (Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič &

Kuščer, 2008b; Mihalič & Kuščer, 2008c; Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b).

Slika 13: Štirimesečni ITZ sektorjev dejavnosti za Slovenijo, september 2007–avgust 2009 (reprezentativni rezultati)

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009.

4.4 Primerjava ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ

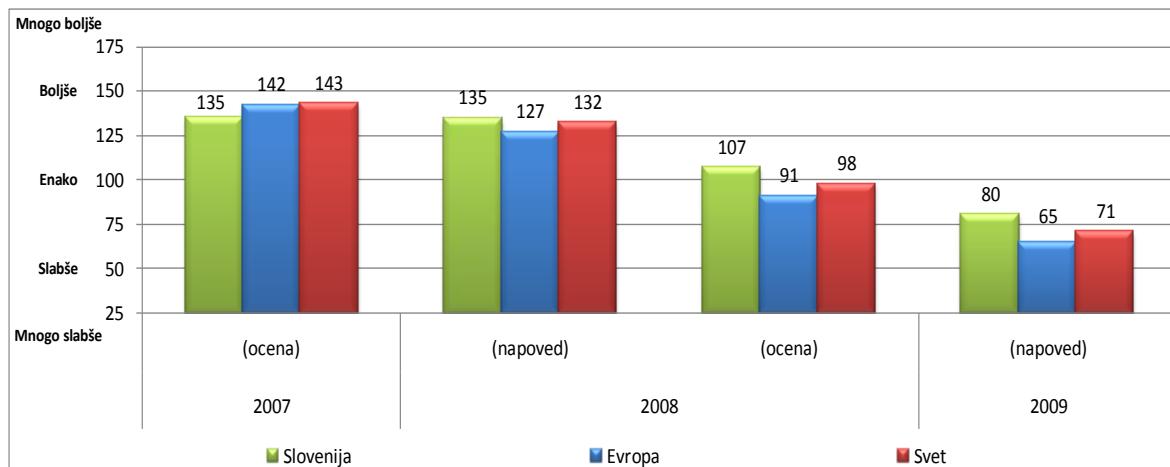
V spodnjih poglavjih so prikazane razlike med ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ na letni in štirimesečni ravni tako na ravni celotnega panela turističnih strokovnjakov, na ravni zasebnega in javnega sektorja in na ravni sektorjev dejavnosti. V sodelovanju z UNWTO je bil omogočen dostop do baz podatkov UNWTO ITZ. V prilogi 11 je predstavljena primerjava ocen in napovedi panela slovenskih turističnih strokovnjakov in UNWTO-panela z mednarodnimi turističnimi prihodi.

4.4.1 Primerjava letnih ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ

Turistično poslovanje v letu 2007 je po ocenah UNWTO-panela turističnih strokovnjakov preseglo vsa pričakovanja, bilo je najvišje po letu 2004, kar je odsevalo kontinuirano uspešnost svetovnega turizma. Napovedi za leto 2008 so bile prav tako optimistične, napovedano je bilo nadaljevanje rasti, čeprav rahlo upočasnjene v primerjavi s predhodnimi leti (Slika 14). Kljub že takrat zaskrbljujočim gospodarskim razmeram na glavnih emitivnih trgih in visoki ceni nafte ter nihanju deviznih tečajev je bilo zaupanje v svetovno turistično poslovanje v prihodnjih 12 mesecih na visoki ravni. Panel slovenskih turističnih strokovnjakov ocenjuje turistično poslovanje v letu 2007 kot uspešno, vendar pod evropskim in svetovnim povprečjem, podanim s strani UNWTO-panela. Slovenski panel strokovnjakov je pri ocenah preteklega razvoja slovenskega turizma malo bolj zadržan kot UNWTO-panel strokovnjakov pri ocenah preteklega razvoja svetovnega turizma. Nasprotno pa je bila napoved prihodnjega razvoja turizma v letu 2008 v Sloveniji bolj pozitivna kot v Evropi ter v svetovnem merilu. To je nakazovalo nove priložnosti v slovenskem turizmu v letu 2008, katerih potencial bi presegal potencial na regionalnem in

svetovnem nivoju. Anketiranci so menili, da je predvsem predsedovanje Slovenije EU možen vir dodatnega poleta slovenskemu turizmu. V četrtem krogu anketiranja je panel slovenskih turističnih strokovnjakov ocenil leto 2008 boljše, kot ga ocenjuje UNWTO-panel turističnih strokovnjakov, a kljub temu precej nižje, kot so bile napovedi v 1. krogu anketiranja. Negativni vplivi gospodarske krize torej Slovenije v letu 2008 še niso zajeli v takem obsegu kot Evropo in svet, oziroma se jim je slovenski turizem bolje ognil. Napoved za leto 2009 je bila prav tako višja s strani panela slovenskih turističnih strokovnjakov. Slovenski turistični sektor torej poslabšanja gospodarskih razmer še ni občutil do te mere, kot jih je svetovni in še posebej evropski turistični sektor, niti ni pričakoval poslabšanja turističnega poslovanja v letu 2009 v obsegu, kakršnega pričakujeta Evropa in svet (Slika 14). Kljub boljši oceni poslovanja v letu 2008 in višjim napovedim za leto 2009 v primerjavi z Evropo in svetom pa je napoved v četrtem krogu prvič padla pod mejo 100, torej pod pričakovanja, ki jih lahko izrazimo z besedami »poslovanje kot normalno« (Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič & Kuščer, 2008b; Mihalič & Kuščer, 2008c; Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b; UNWTO, 2009b). Za primerjavo letnih ocen in napovedi panela slovenskih turističnih strokovnjakov in UNWTO-panela z mednarodnimi turističnimi prihodi glej prilogo 11 (11.1).

Slika 14: Letni ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ, 2007–2009

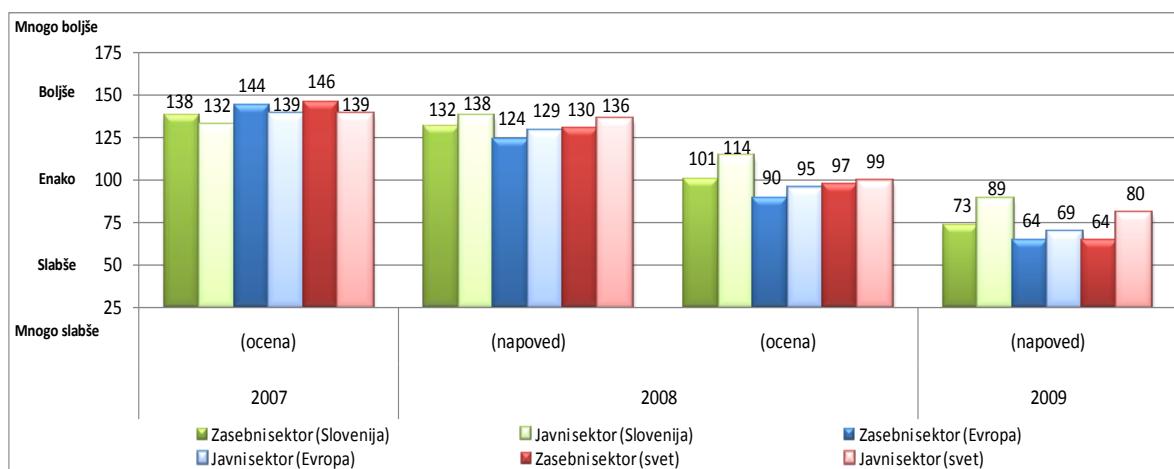
Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; UNWTO, 2009d.

4.4.2 Primerjava letnih ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ zasebnega in javnega sektorja

Za leto 2007 je po podatkih UNWTO zasebni sektor presenetljivo prvič podal bolj pozitivno oceno turističnega poslovanja kot javni sektor, enako velja za Slovenijo. Ocenitve turističnega poslovanja zasebnega in javnega sektorja v Sloveniji za leto 2007 sta nižji od ocen v evropskem in svetovnem merilu (Slika 15). Napovedi za leto 2008 pa s strani predstavnikov zasebnega in javnega sektorja v Sloveniji izkazujejo več optimizma kot na evropski in svetovni ravni. Pri predvidevanjih za leto 2008 je javni sektor, tako v Sloveniji kot tudi v Evropi in na svetu, bolj optimističen kot zasebni sektor. Analiza leta 2008 (4. krog anketiranja) kaže slabšo oceno zasebnega in javnega sektorja na svetovni in evropski ravni v primerjavi s slovenskima sektorjema, kjer ocena slovenskega javnega sektorja

močno odstopa od drugih ocen. Analiza za leto 2009 kaže precej enakomeren padec napovedi za leto 2009 glede na ocene preteklega leta znotraj sektorjev na vseh ravneh. Napovedi za leto 2009 so v slovenskem zasebnem sektorju za 22 ITZ-točk, v zasebnem sektorju na evropski ravni za 26 ITZ-točk in na svetovni ravni za 23 ITZ-točk nižje kot ocene leta 2008. Napovedi slovenskega javnega sektorja so za 25 ITZ-točk, napovedi javnega sektorja na evropski ravni za 26 ITZ-točk in na svetovni ravni za 19 ITZ-točk nižje od ocen za leto 2008 (Slika 15). Primerjava slovenskega zasebnega in javnega sektorja s sektorjema na evropski in svetovni ravni kaže precej podobno sliko obnašanja sektorjev na vseh ravneh. Razen ocene za leto 2007 je javni sektor bolj optimističen (Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič & Kuščer, 2008b; Mihalič & Kuščer, 2008c; Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b; UNWTO, 2009b).

Slika 15: Letni ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ zasebnega in javnega sektorja, 2007–2009

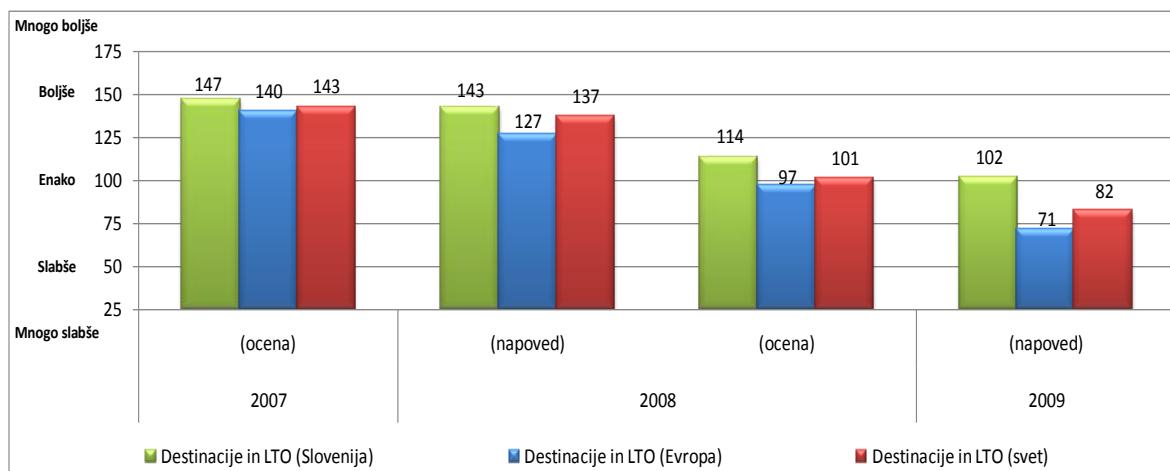
Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; UNWTO, 2009a.

4.4.3 Primerjava letnih ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ sektorjev dejavnosti

Ocene leta 2007 so bile pozitivne na slovenski, evropski in svetovni ravni v vseh sektorjih dejavnosti. Nekaj nižje, a kljub temu pozitivne so bile napovedi za leto 2008. Ocene leta 2008 v naslednjem krogu anketiranja pa so nižje kot napovedi v vseh sektorjih dejavnosti, tako v Sloveniji kot tudi v Evropi in svetu. Napovedi za leto 2009 so še nižje. Slovenski sektorji dejavnosti so večinoma bolj pozitivni, tako pri oceni preteklega leta kot tudi pri napovedih za prihodnje leto (Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič & Kuščer, 2009a; UNWTO, 2009b).

V Sloveniji najbolj izstopajo ocene sektorja destinacije in LTO, ki so bolj optimistične kot v evropskem in svetovnem merilu (Slika 16). V prvem krogu anketiranja so ocene za leto 2007 v primerjavi z Evropo in svetom bolj pozitivne. Strokovnjaki iz sektorja destinacije in LTO v Sloveniji izražajo tudi precej bolj pozitivna pričakovanja za leto 2008 v primerjavi s sektorjem na evropski in svetovni ravni. Višje so tudi ocene leta 2008 in napovedi za leto 2009 v četrtem krogu anketiranja (Slika 16) (Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič & Kuščer, 2009a; UNWTO, 2009b).

Slika 16: Letni ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ sektorja dejavnosti destinacije in LTO, 2007–2009

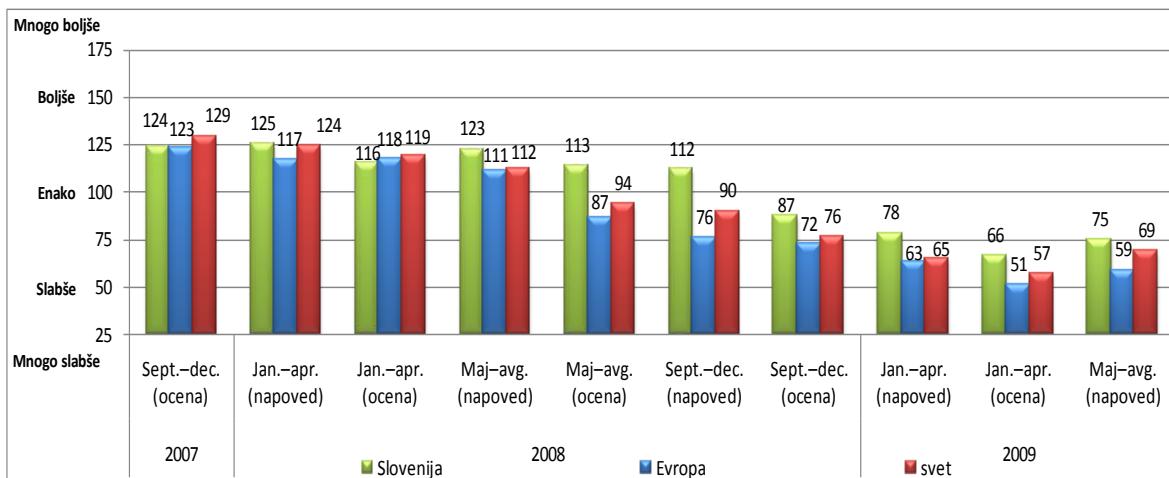

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; UNWTO, 2009a.

4.4.4 Primerjava štirimesečnih ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ

Obdobje september–december 2007 panel slovenskih turističnih strokovnjakov v prvem krogu anketiranja ocenjuje boljše kot evropsko povprečje in pod svetovnim povprečjem (Slika 17). Napoved turističnega poslovanja v prvih štirih mesecih v letu 2008 (januar–april) je bila s strani panela slovenskih turističnih strokovnjakov bolj pozitivna kot napoved za Evropo in svet. Ocene obdobja v drugem krogu anketiranja pa so s strani slovenskega panela nekoliko nižje kot ocene UNWTO-panela za Evropo in svet. Panel slovenskih turističnih strokovnjakov za obdobja maj–avgust 2008, september–december 2008 in januar–april 2009 podaja boljše napovedi in ocene kot UNWTO-panel turističnih strokovnjakov na ravni Evrope in sveta (Slika 17). Da se slovenski turizem bolje sooča z gospodarsko krizo, kaže tudi napoved za obdobje maj–avgust 2009, ki je prav tako višja s strani panela slovenskih turističnih strokovnjakov. Zanimivo je, da so napovedi za obdobje maj–avgust 2009 na vseh treh ravneh višje kot ocene obdobja januar–april 2009, kar lahko nakazuje, da se negativni trend umirja (Slika 17) (Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič & Kuščer, 2008b; Mihalič & Kuščer, 2008c; Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b; UNWTO, 2009b). Za primerjavo štirimesečnih ocen in napovedi panela slovenskih turističnih strokovnjakov in UNWTO-panela z mednarodnimi turističnimi prihodi glej prilogo 11 (11.2).

Slika 17: Štirimesečni ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ, september 2007–avgust 2009

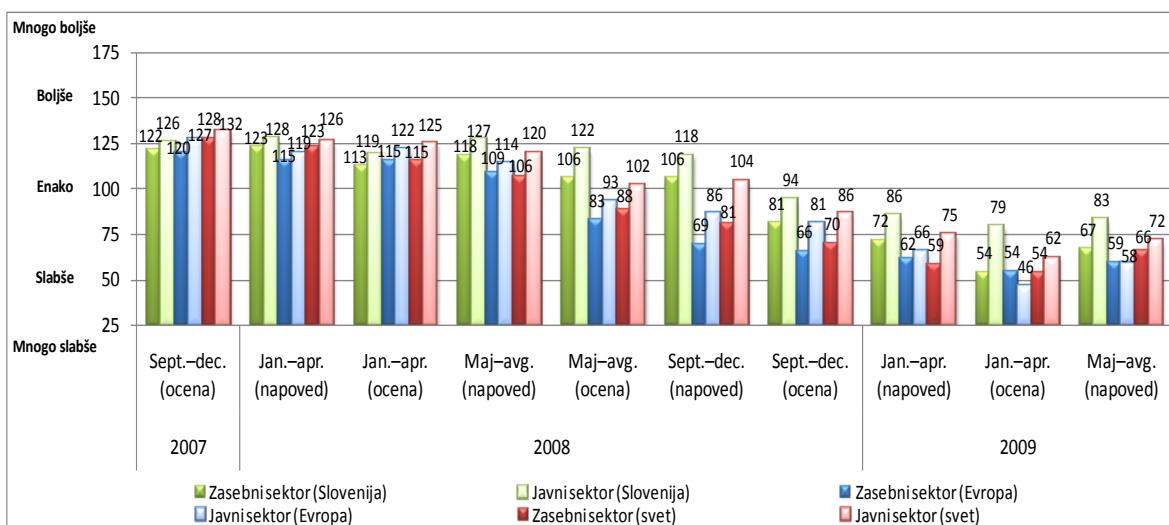

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; UNWTO, 2009e.

4.4.5 Primerjava štirimesečnih ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ zasebnega in javnega sektorja

Primerjava slovenskega zasebnega in javnega sektorja s sektorjema na evropski in svetovni ravni kaže precej podobno sliko obnašanja sektorjev na vseh ravneh. V vseh štirimesečnih obdobjih, razen ocene za januar–april 2009 in napovedi za obdobje maj–avgust 2009 na ravni Evrope, je javni sektor bolj optimističen kot zasebni sektor (Slika 18) (Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič & Kuščer, 2008b; Mihalič & Kuščer, 2008c; Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b; UNWTO, 2009b).

Slika 18: Štirimesečni ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ zasebnega in javnega sektorja, september 2007–avgust 2009

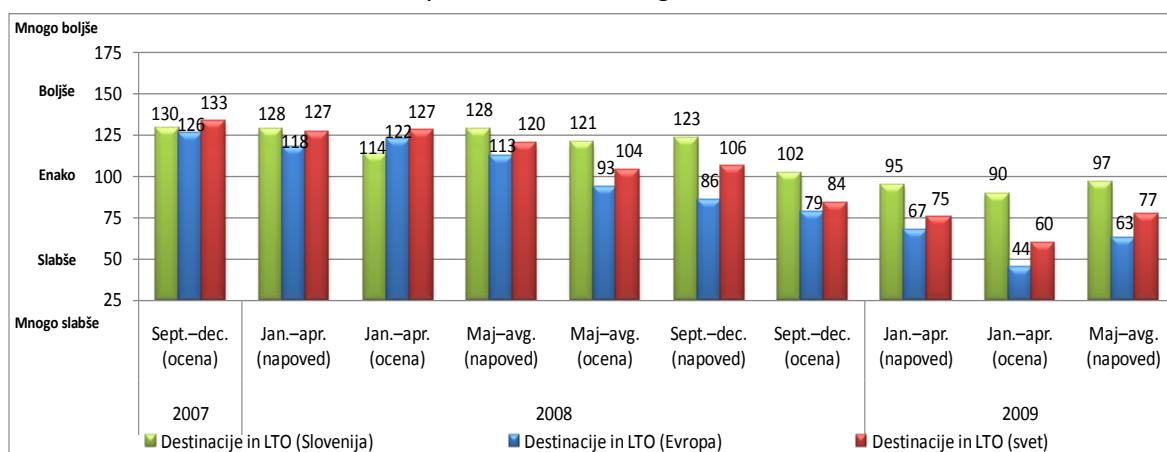

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; UNWTO, 2009a.

4.4.6 Primerjava štirimesečnih ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ sektorjev dejavnosti

Na štirimesečni ravni je prikazana primerjava ocen in napovedi sektorja dejavnosti destinacije in LTO, ki je na ravni Slovenije izrazito bolj optimističen kot na evropski in svetovni ravni (Slika 19). Ocena obdobja september–december 2007 v sektorju dejavnosti destinacije in LTO v Sloveniji je bila nižja kot na ravni sveta in višja kot na ravni Evrope. Napoved obdobja januar–april 2008 je bila na slovenski ravni višja, ocena tega obdobja pa nižja kot na evropski in svetovni ravni. Za vsa nadaljnja obdobja so napovedi in ocene slovenskega sektorja destinacije in LTO na ravni Slovenije višje kot na evropski in svetovni ravni (Slika 19) (Mihalič & Kuščer, 2008a; Mihalič & Kuščer, 2008b; Mihalič & Kuščer, 2008c; Mihalič & Kuščer, 2009a; Mihalič & Kuščer, 2009b; UNWTO, 2009b).

Slika 19: Štirimesečni ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ sektorja dejavnosti destinacije in LTO, september 2007–avgust 2009

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; UNWTO, 2009a.

4.5 Raziskovalne hipoteze za analizo ITZ

Četrto poglavje odpira vprašanja o značilnostih ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ za Evropo in svet ter primerjavi rezultatov le-teh po nastanku krize. Drugi sklop hipotez, ki analizira značilnosti ITZ, in del tretjega sklopa hipotez, ki analizira moč vpliva gospodarske krize na slovenski turizem, sta preverjena na osnovi ITEF-baze ITZ za Slovenijo in UNWTO-baze UNWTO ITZ.

V drugem sklopu hipotez se preverja ponavljajoča negativna odstopanja med napovedmi in kasnejšimi ocenami poslovanja na vseh ravneh, kar nakazujeta raziskavi ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ. Za potrditev hipoteze so na osnovi štirimesečnih podatkov od septembra 2007 do aprila 2009 primerjane aritmetične sredine napovedi in ocen panela turističnih strokovnjakov, zasebnega in javnega sektorja ter sektorja dejavnosti destinacije in LTO za Slovenijo, Evropo in svet. Raziskuje se, ali so ocene javnega sektorja bolj pozitivne kot ocene zasebnega sektorja na vseh ravneh. Za potrditev hipoteze so primerjane aritmetične sredine javnega in zasebnega sektorja za napovedi in ocene za Slovenijo, Evropo in svet. Gibanje linearnih trendov napovedi in ocen panela turističnih

strokovnjakov za Slovenijo, Evropo in svet je preverjeno na osnovi štirimesečnih podatkov od septembra 2007 do aprila 2009. Hipoteza preverja, ali napovedi in ocene skozi čas na vseh ravneh padajo.

V delu tretjega sklopa hipotez se raziskuje, ali so napovedi in ocene slovenskega panela turističnih strokovanjakov za Slovenijo bolj pozitivne kot napovedi in ocene UNWTO-panela turističnih strokovanjakov za Evropo in svet. Za potrditev hipoteze so na osnovi štirimesečnih podatkov od septembra 2007 do aprila 2009 primerjane aritmetične sredine napovedi in ocen panela turističnih strokovanjakov za Slovenijo z aritmetičnimi sredinami napovedi in ocen UNWTO-panela za Evropo in svet. Raziskuje se tudi, ali so napovedi in ocene javnega kot tudi zasebnega sektorja ter sektorja dejavnosti destinacije in LTO v Sloveniji bolj pozitivne kot na evropski in svetovni ravni. Za potrditev hipoteze so primerjane aritmetične sredine napovedi in ocen zasebnega in javnega sektorja ter sektorja dejavnosti destinacije in LTO za Slovenijo ter aritmetične sredine za Evropo in svet.

5 MERJENJE VPLIVA GOSPODARSKE KRIZE NA TURIZEM

Magistrsko delo analizira vpliv gospodarske krize na turistični promet na ravni Slovenije in raziskuje podobne značilnosti ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ. Analiza vpliva gospodarske krize na turistični promet v Sloveniji in ugotovitev značilnosti ITZ predstavljata podlago za merjenje vpliva gospodarske krize na turizem v Sloveniji s primerjavo mednarodnih turističnih prihodov na slovenski, evropski in svetovni ravni ter s primerjalno analizo rezultatov ITZ za Slovenijo z UNWTO ITZ.

5.1 Podatki, metode in hipoteze

Za preverbo hipotez so uporabljeni podakti Sursa o turističnem prometu na ravni Slovenije, podatki ITEF o ITZ za Slovenijo, podatki UNWTO o mednarodnih turističnih prihodih na ravni Evrope in sveta ter o UNWTO ITZ. Hipoteze za prihode in prenočitve so preverjene na osnovi mesečnih indeksov za obdobje september 2007–april 2009, rast po mesecih je izračunana glede na mesece preteklega leta. Hipoteze, povezane z ITZ, pa so preverjene na osnovi štirimesečnih podatkov za obdobja sept.–dec. 2007, jan.–apr. 2008, maj–avg. 2008, sept–dec. 2008, jan.–apr. 2009 in maj–avg. 2008. Metodologija izračunavanja za izračun ITZ za Slovenijo je enaka UNWTO ITZ, s tem je omogočena primerjava rezultatov. Vzorec ITZ za Slovenijo je predstavljen v tabeli 2. Magistrsko delo obravnava hipoteze, povezane z:

- analizo vpliva gospodarske krize na turistični promet v Sloveniji;
- primerjavo značilnosti ITZ za Slovenijo z UNWTO ITZ za Evropo in svet;
- močjo vpliva gospodarske krize na slovenski turizem v primerjavi s turizmom na evropski in svetovni ravni.

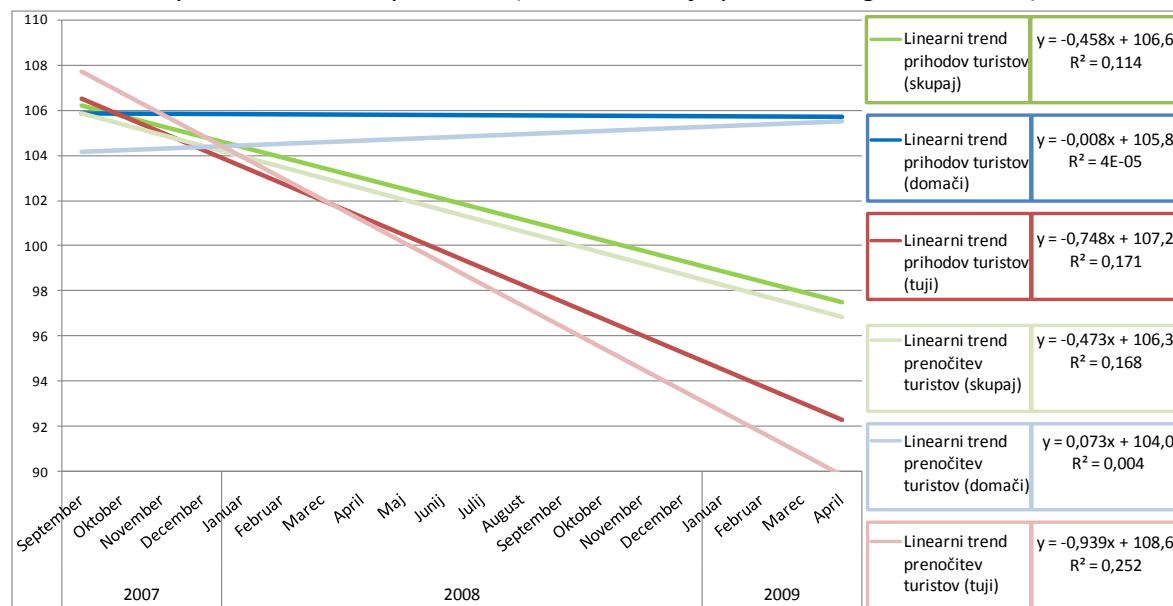
5.2 Analiza vpliva gospodarske krize na turistični promet v Sloveniji

Prvi sklop hipotez preverja značilnosti vpliva gospodarske krize na turistične prihode in prenočitve na ravni Slovenije. Uporabljene so tri hipoteze, ki preverjajo upad prihodov in prenočitev ter njuno razmerje, izbiro cenejše nastanitve in manjši upad prihodov in prenočitev turistov s ključnih bližnjih trgov. Podatki za obdelavo so objavljeni s strani Sursa (Surs, 2009). SPSS-obdelava podatkov je v prilogi 13 (13.1).

$H_{1.1}$: Rast prihodov in prenočitev turistov na ravni Slovenije je negativna. Upad prihodov in prenočitev tujih turistov je večji kot upad prihodov in prenočitev domačih turistov. Število prenočitev se je zmanjšalo bolj kot število prihodov, tako domačih kot tudi tujih turistov.

Slika 20 prikazuje linearne tende turističnega prometa v Sloveniji po mesecih v časovni vrsti september 2007–april 2009.

Slika 20: Linearni trendi turističnega prometa na ravni Slovenije – mesečni indeksi, september 2007–april 2009 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

Vir: Surs, 2009.

Na podlagi vzorčnih podatkov ugotavljamo, da skupni prihodi in prenočitve turistov skozi čas padajo, vendar pa je ocena parametra za prenočitve statistično bolj značilna (5-odstotna stopnja tveganja) kot za prihode (10-odstotna stopnja tveganja) (Tabela 3).

Na podlagi vzorčnih podatkov ugotavljamo, da je ocena parametra b linearne regresijske funkcije za prihode domačih turistov malenkost pod ničlo, za prenočitve pa rahlo pozitivna, vendar pa rezultati niso statistično značilni niti pri 10-odstotni stopnji tveganja, zato ne moremo podati nobenega sklepa. V primeru tujih turistov je ocena parametra b tako za prihode kot tudi za prenočitve negativna in statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja, zato lahko trdimo, da prihodi in prenočitve tujih turistov skozi čas padajo. Podatki nakazujejo, da je upad prihodov in prenočitev tujih turistov večji kot upad

prihodov oziroma celo morebitna rast prenočitev domačih turistov, vendar pa podatki za domače turiste niso statistično značilni (Tabela 3).

Na podlagi vzorčnih podatkov ugotavljamo, da je ocena parametra b za prenočitve tujih turistov nižja kot za prihode, zato lahko trdimo, da se je število prenočitev tujih turistov zmanjšalo bolj kot število prihodov. Na podlagi podatkov za domače turiste pa tega ne moremo trditi, saj je rast prenočitev višja kot rast prihodov. Za obe oceni parametra b rezultati niso statistično značilni (Tabela 3).

Na podlagi narejenih statistik lahko hipotezo $H_{1.1}$ potrdimo, razen v delu, ki se nanaša na večji upad prihodov in prenočitev tujih turistov kot domačih prihodov in prenočitev skozi čas, saj rezulati za domače turiste niso statistično značilni, prav tako za domače turiste ne moremo trditi, da je rast prenočitev večja kot rast prihodov.

Tabela 3: Regresijski koeficienti linearnih trendov turističnega prometa na ravni Slovenije – mesečni podatki, september 2007–april 2009

Turistični promet	Domači turisti		Tuji turisti		Turisti (skupaj)	
	b	t-test	b	t-test	b	t-test
Prihodi	-0,008	-0,025	-0,748**	-1,928	-0,458*	-1,525
Prenočitve	0,073	0,288	-0,939**	-2,464	-0,473**	-1,908

*Statistično značilen pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilen pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilen pri 1-odstotni stopnji tveganja.

$H_{1.2}$: Turisti izbirajo cenejše nastanitvene zmogljivosti. To velja tako za domače kot tudi za tuje turiste. Število prihodov turistov v cenejše nastanitvene zmogljivosti raste, medtem ko število prihodov turistov v dražje nastanitvene zmogljivosti pada. To velja tako za domače kot tudi tuje turiste.

Na podlagi vzorčnih podatkov ugotavljamo, da je ocena parametra b linearne regresijske funkcije pri hotelih s štirimi in petimi zvezdicami negativna in statistično značilna, saj jih večina turistov zaznava kot dražje nastanitvene zmogljivosti. Parametri pri hotelih z eno, dvema in tremi zvezdicami pa so statistično neznačilni (v opazovanjih je prisotna velika varianca). Razlog gre lahko iskati v različnem dojemanju turistov, v katero skupino (dražje ali cenejše nastanitvene zmogljivosti) hoteli v teh kategorijah spadajo (Tabela 4). V primeru penzionov se ocena parametra b prav tako niža z višanjem kategorije, z izjemo penzionov z eno zvezdico, kjer parameter ni statistično značilen. Pri gostiščih z eno in tremi zvezdicami ocena parametra b ni značilna, pri vseh ostalih kategorijah pa je negativna, najbolj izrazito pri penzionih s štirimi zvezdicami, kjer je statistično pri 1-odstotni stopnji tveganja. Razberemo lahko tudi statistično značilni oceni parametra b pri počitniških stanovanjih in drugih gostinskih nastanitvenih objektih, kjer sta parametra pozitivna, in pa pri marinah, kjer je parameter negativen.

Na podlagi narejenih statistik lahko hipotezo $H_{1.2}$ potrdimo, torej število prihodov v cenejše nastanitvene zmogljivosti raste, število prihodov v dražje nastanitvene zmogljivosti pa pada.

Tabela 4: Regresijski koeficienti linearnih trendov prihodov turistov po kategorijah nastanitev na ravni Slovenije – mesečni podatki, september 2007–april 2009

Kategorije nastanitev	Prihodi turistov (skupaj)	
	b	t-test
Hoteli*	0,363	0,578
Hoteli**	-0,065	-0,097
Hoteli***	-0,006	-0,021
Hoteli****	-1,078***	-4,176
Hoteli*****	-1,778***	-3,173
Penzioni*	-2,804	-1,068
Penzioni**	3,496***	2,938
Penzioni***	-3,621***	-4,752
Penzioni****	-4,441***	-3,149
Gostišča*	4,081	0,364
Gostišča**	-2,116**	-1,740
Gostišča***	-1,047	-0,820
Gostišča****	-10,357***	-4,980
Počitniška stanovanja	3,823**	1,739
Drugi gostinski nastanitveni objekti	1,156**	1,973
Marine	-5,115**	-2,288

*Statistično značilen pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilen pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilen pri 1-odstotni stopnji tveganja.

$H_{1.3}$: Padec rasti prihodov in prenočitev turistov s ključnih bližnjih trgov je manjši, kot je padec rasti prihodov in prenočitev z drugih vrst trgov.

Za potrditev hipoteze so indeksi rasti prihodov in prenočitev za posamezno kategorijo izračunani tako, da so indeksi posameznih držav znotraj kategorije uteženi z deležem absolutnih prihodov in prenočitev iz posamezne države v skupnih prihodih in prenočitvah v kategoriji. Segmentacija držav po vrstah trgov je narejena na podlagi kategorizacije STO, s tem da je vsaka država uvrščena v le en trg, medtem ko STO nekatere države uvršča v več trgov. Ruska federacija in Nizozemska sta tako uvrščeni le v aviodestinacije, ZDA le v ostale perspektivne trge, dodana pa je še kategorija ostali trgi, kamor so uvrščene preostale države s popolnimi podatki o prihodih in prenočitvah, ki jih meri Surs. Segmentacija držav po vrsti trga je v prilogi 12.

Parametra b za prihode in prenočitve za ključne trge sta statistično neznačilna, medtem ko so parametri b za vse druge trge negativni in statistično značilni pri 5-odstotni stopnji tveganja (razen prenočitve turistov z ostalih trgov, kjer je stopnja tveganja 10-odstotna) (Tabela 5). Lahko predvidevamo, da je v opazovanjih za ključne trge prisotna visoka varianca, kar lahko nakazuje na nehomogenost v turističnih prihodih in prenočitvah

znotraj ključnih trgov. Vzrok je lahko različen vpliv gospodarske krize na posamezne države znotraj te skupine. Za vse ostale vrste trgov pa so parametri negativni in statistično značilni, torej čeprav ne moremo potrditi hipoteze $H_{1.3}$, lahko potrdimo, da je situacija na ostalih trgih slaba. To predstavlja priložnost za Slovenijo, saj je država, ki realizira veliko prihodov in prenočitev z bližnjih trgov, kar v krizi predstavlja konkurenčno prednost. V letu 2008 je bil delež prihodov turistov s ključnih trgov v skupnih prihodih 31,6 odstotka (49,4 odstotka v deležu prihodov tujih turistov). V skupni strukturi prenočitev je bil delež ključnih trgov 28,5 odstoten (49,5 odstotka v deležu prenočitev tujih turistov) (Surs, 2009).

Tabela 5: Regresijski koeficienti linearnih trendov turističnega prometa po vrstah trgov na ravni Slovenije – mesečni podatki, september 2007–april 2009

Turistični promet	Ključni trgi		Avio-destinacije		Ostali perspektivni trgi		Novi trgi		Ostali trgi	
	b	t-test	b	t-test	b	t-test	b	t-test	b	t-test
Prihodi	-0,270	-0,501	-2,244 ***	-4,729	-0,753 **	-1,951	-2,034 **	-2,027	-2,707 ***	-3,189
Prenočitve	-0,447	-0,839	-2,562 ***	-3,940	-1,292 ***	-3,064	-2,832 ***	-2,999	-3,069 *	-1,478

*Statistično značilen pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilen pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilen pri 1-odstotni stopnji tveganja.

5.3 Analiza značilnosti ITZ

Drugi sklop hipotez preverja specifične značilnosti ITZ, ki se pojavljajo tako v ITZ za Slovenijo kot tudi v UNWTO ITZ. Za preverbo opisanih značilnosti so uporabljeni tri hipoteze, ki preverjajo značilnosti, kot so višje napovedi kot ocene turističnega poslovanja celotnega panela ter tudi zasebnega in javnega sektorja, večji optimizem javnega sektorja pri napovedih in ocenah turističnega poslovanja ter padanje napovedi in ocen skozi čas, celotnega panela ter tudi zasebnega in javnega sektorja. SPSS-obdelava podatkov je v prilogi 13 (13.2).

$H_{2.1}$: Prisotna so ponavljajoča negativna odstopanja med napovedmi in kasnejšimi ocenami poslovanja. Za preverbo hipoteze $H_{2.1}$ sta uporabljeni podhipotezi na ravni celotnih panelov turističnih strokovnjakov in panelov, ločenih na javni in zasebni sektor.

$H_{2.1.1}$: Napovedi panela slovenskih turističnih strokovnjakov za štirimesečna obdobja so višje kot ocene panela po izteku obdobjij. Napovedi panela za štirimesečna obdobja na ravni Evrope in sveta so višje kot ocene panelov na teh ravneh po izteku obdobjij.

Na podlagi vzorčnih podatkov za Slovenijo lahko zavrnemo ničelno domnevo za vsa štirimesečna obdobja od januarja 2008 do aprila 2009 in sprejmemo sklep, da je povprečna napoved ITZ za Slovenijo večja od povprečne ocene ITZ za Slovenijo (Tabela 6).

V vseh obdobjih, za katera so razpoložljive tako napovedi kot tudi ocene, napovedi presegajo kasnejšo oceno turističnega poslovanja istega obdobja v naslednjem krogu anketiranja. Ponavljača negativna odstopanja med napovedmi in kasnejšimi ocenami poslovanja lahko nakazujejo, da so slovenski turistični menedžerji pri napovedih za naprej premalo pesimistični.

Tabela 6: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen za Slovenijo – štirimesečni podatki, januar 2008–april 2009

Obdobje	Napoved (Slovenija)		Ocena (Slovenija)	Zavnitev ničelne domneve
	μ	t-test	μ	
Jan.-apr. 2008	3,51***	2,425	3,31***	da
Maj-avg. 2008	3,45**	2,156	3,27**	da
Sept.-dec. 2008	3,24***	5,694	2,75***	da
Jan.-apr. 2009	2,57***	2,686	2,33***	da

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Na podlagi vzorčnih podatkov za Evropo lahko zavrnemo ničelno domnevo za štirimesečni obdobji od maja do avgusta 2008 in od januarja do aprila 2009 in sprejmemo sklep, da je v teh obdobjih povprečna napoved UNWTO ITZ za Evropo večja od povprečne ocene UNWTO ITZ za Evropo. Za obdobji januar–april 2008 in september–december 2008 pa test primerjave aritmetičnih sredin ni statistično značilen (Tabela 7).

Tabela 7: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen za Evropo – štirimesečni podatki, januar 2008–april 2009

Obdobje	Napoved (Evropa)		Ocena (Evropa)	Zavnitev ničelne domneve
	μ	t-test	μ	
Jan.-apr. 2008	3,34	-0,198	3,36	ne
Maj-avg. 2008	3,23***	4,450	2,74***	da
Sept.-dec. 2008	2,52	0,714	2,44	ne
Jan.-apr. 2009	2,27***	2,573	2,02***	da

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Na podlagi vzorčnih podatkov za svet lahko zavrnemo ničelno domnevo za štirimesečna obdobja od maja 2008 do aprila 2009 in sprejmemo sklep, da je v teh obdobjih povprečna napoved UNWTO ITZ za svet večja od povprečne ocene UNWTO ITZ za svet. To je razvidno tudi za štirimesečno obdobje od januarja do aprila 2008 ob 10-odstotni stopnji tveganja (Tabela 8).

Tabela 8: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen za svet – štirimesečni podatki, januar 2008–april 2009

Obdobje	Napoved (svet)		Ocena (svet)		Zavrnitev ničelne domneve
	μ	t-test	μ		
Jan.-apr. 2008	3,49*	1,339	3,38*		da
Maj-avg. 2008	3,24***	4,733	2,87***		da
Sept.-dec. 2008	2,80***	3,257	2,53***		da
Jan.-apr. 2009	2,31***	2,445	2,14***		da

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

H_{2.1.2}: Napovedi zasebnega in javnega sektorja so na slovenski, evropski in svetovni ravni višje od ocen zasebnega in javnega sektorja na teh ravneh po izteku obdobja.

Na podlagi vzorčnih podatkov za zasebni sektor lahko zavrnemo ničelno domnevo za vsa štirimesečna obdobja od januarja 2008 do aprila 2009 in sprejmemo sklep, da je povprečna napoved zasebnega sektorja v Sloveniji večja od povprečne ocene zasebnega sektorja v Sloveniji (Tabela 9).

Na podlagi vzorčnih podatkov za javni sektor pa lahko zavrnemo ničelno domnevo le za štirimesečno obdobje od septembra do decembra 2008 in sprejmemo sklep, da je v tem obdobju povprečna napoved javnega sektorja v Sloveniji večja od povprečne ocene javnega sektorja v Sloveniji (večja je tudi za obdobje januar–april 2008, vendar je značilna šele pri 10-odstotni stopnji tveganja) (Tabela 9). Za preostali štirimesečni obdobji pa rezultati niso statistično značilni.

Tabela 9: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen (zasebni in javni sektor) za Slovenijo – štirimesečni podatki, januar 2008–april 2009

Obdobje	Napoved Slovenija (zasebni sektor)		Ocena Slovenija (zasebni sektor)		Zavrnitev ničelne domneve	Napoved Slovenija (javni sektor)		Ocena Slovenija (javni sektor)		Zavrnitev ničelne domneve
	μ	t-test	μ			μ	t-test	μ		
Jan.-apr. 2008	3,47**	1,774	3,26**		da	3,55*	1,647	3,37*		da
Maj-avg. 2008	3,37**	2,272	3,12**		da	3,54	0,855	3,43		ne
Sept.-dec. 2008	3,12***	4,118	2,62***		da	3,36***	3,962	2,88***		da
Jan.-apr. 2009	2,44***	2,988	2,08***		da	2,71	0,972	2,59		ne

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Na podlagi vzorčnih podatkov za zasebni sektor lahko zavrnemo ničelno domnevo le za štirimesečno obdobje od maja do avgusta 2008 ter sprejmemo sklep, da je v tem obdobju povprečna napoved zasebnega sektorja v Evropi večja od povprečne ocene zasebnega

sektorja v Evropi (Tabela 10). Za preostala štirimesečna obdobja pa rezultati niso statistično značilni.

Na podlagi vzorčnih podatkov za javni sektor pa lahko ničelno domnevo zavrnemo le za štirimesečni obdobji od maja do avgusta 2008 in od januarja do aprila 2009 ter sprejmemo sklep, da je v teh obdobjih povprečna napoved javnega sektorja v Evropi večja od povprečne ocene javnega sektorja v Evropi (Tabela 10). Za preostali štirimesečni obdobji pa rezultati niso statistično značilni.

Tabela 10: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen (zasebni in javni sektor) za Evropo – štirimesečni podatki, januar 2008–april 2009

Obdobje	Napoved Evropa (zasebni sektor)		Ocena Evropa (zasebni sektor)	Zavnitev ničelne domneve	Napoved Evropa (javni sektor)		Ocena Evropa (javni sektor)	Zavnitev ničelne domneve
	μ	t-test			μ	t-test		
Jan.-apr. 2008	3,30	0,021	3,30	ne	3,38	-0,298	3,43	ne
Maj-avg. 2008	3,19***	3,627	2,65***	da	3,28***	2,495	2,86***	da
Sept.-dec. 2008	2,39	0,602	2,31	ne	2,72	0,542	2,62	ne
Jan.-apr. 2009	2,23	1,155	2,09	ne	2,31***	2,705	1,93***	da

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Na podlagi vzorčnih podatkov za zasebni sektor lahko zavrnemo ničelno domnevo za štirimesečni obdobji od maja do decembra 2008 ter sprejmemo sklep, da je v tem obdobju povprečna napoved zasebnega sektorja v svetu večja od povprečne ocene zasebnega sektorja v svetu (večja je tudi za obdobje januar–april 2008, vendar je značilna šele pri 10-odstotni stopnji tveganja) (Tabela 11). Za obdobje januar–april 2009 pa rezultati niso statistično značilni.

Na podlagi vzorčnih podatkov za javni sektor pa lahko ničelno domnevo zavrnemo za štirimesečna obdobia od maja 2008 do aprila 2009 ter sprejmemo sklep, da je v teh obdobjih povprečna napoved javnega sektorja v svetu večja od povprečne ocene javnega sektorja v svetu. Za obdobje januar–april 2008 pa rezultati niso statistično značilni.

Tabela 11: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen (zasebni in javni sektor) za svet – štirimesečni podatki, januar 2008–april 2009

Obdobje	Napoved svet (zasebni sektor)		Ocena svet (zasebni sektor)		Zavnritev ničelne domneve	Napoved svet (javni sektor)		Ocena svet (javni sektor)		Zavnritev ničelne domneve
	μ	t-test	μ			μ	t-test	μ		
Jan.-apr. 2008	3,46*	1,456	3,31*		da	3,52	0,295	3,49		ne
Maj-avg. 2008	3,13***	3,627	2,76***		da	3,40***	3,005	3,03***		da
Sept.-dec. 2008	2,61**	2,104	2,40**		da	3,09***	2,731	2,72***		da
Jan.-apr. 2009	2,19	1,233	2,08		ne	2,49**	2,294	2,22**		da

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Na podlagi izvedenih statistik lahko ob upoštevaju pomembnih omejitev (statistično neznačilni rezultati na ravni Evrope) hipotezo $H_{2.1}$ potrdimo.

$H_{2.2}$: Javni sektor je tako pri napovedih kot tudi pri ocenah turističnega poslovanja bolj optimističen kot zasebni sektor, tako v Sloveniji kot tudi na evropski in svetovni ravni.

Na podlagi vzorčnih podatkov za ocene ne moremo zavrniti ničelne domneve za štirimesečna obdobja med septembrom 2007 in aprilom 2008, lahko pa jo zavrnemo za štirimesečna obdobja med majem 2008 in aprilom 2009 ter sprejmemo sklep, da je v tem obdobju za Slovenijo povprečna ocena javnega sektorja večja od povprečne ocene zasebnega sektorja (Tabela 12).

Prav tako na podlagi vzorčnih podatkov za napovedi ne moremo zavrniti ničelne domneve za štirimesečna obdobja med januarjem in avgustom 2008, lahko pa jo zavrnemo za štirimesečna obdobja med septembrom 2008 in avgustom 2009 ter sprejmemo sklep, da je v tem obdobju za Slovenijo povprečna napoved javnega sektorja večja od povprečne napovedi zasebnega sektorja (Tabela 12).

Tabela 12: Primerjava aritmetičnih sredin zasebnega in javnega sektorja (ocene in napovedi) za Slovenijo – štirimesečni podatki, september 2007–avgust 2009

Obdobje	Ocena Slovenija (zasebni sektor)		Ocena Slovenija (javni sektor)		Zavrnitev ničelne domneve	Napoved Slovenija (zasebni sektor)		Napoved Slovenija (javni sektor)		Zavrnitev ničelne domneve
	μ	t-test	μ			μ	t-test	μ		
Sept.-dec. 2007	3,43	-0,738	3,51	ne	/	/	/	/	/	
Jan.-apr. 2008	3,26	-0,971	3,37	ne	3,47	-0,774	3,55	ne		
Maj-avg. 2008	3,12***	-2,490	3,43***	da	3,37*	-1,574	3,54*	da		
Sept.-dec. 2008	2,62**	-2,022	2,88**	da	3,12**	-2,148	3,36**	da		
Jan.-apr. 2009	2,08***	-4,004	2,59***	da	2,44**	-2,311	2,71**	da		
Maj-avg. 2009	/	/	/	/	2,34***	-2,653	2,66***	da		

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Na podlagi vzorčnih podatkov lahko zavrnemo ničelno domnevo le za štirimesečno obdobje med septembrom in decembrom 2008 ter sprejmemo sklep, da sta v tem obdobju za Evropo povprečna ocena in napoved javnega sektorja večji od povprečne ocene in napovedi zasebnega sektorja (Tabela 13). Ocena obdobja maj–avgust 2008 je statistično značilna ob 10-odstotni stopnji tveganja, ocene in napovedi za preostala obdobja pa niso statistično značilne.

Tabela 13: Primerjava aritmetičnih sredin zasebnega in javnega sektorja (ocene in napovedi) za Evropo – štirimesečni podatki, september 2007–avgust 2009

Obdobje	Ocena Evropa (zasebni sektor)		Ocena Evropa (javni sektor)		Zavrnitev ničelne domneve	Napoved Evropa (zasebni sektor)		Napoved Evropa (javni sektor)		Zavrnitev ničelne domneve
	μ	t-test	μ			μ	t-test	μ		
Sept.-dec. 2007	3,39	-1,071	3,55	ne	/	/	/	/	/	
Jan.-apr. 2008	3,30	-0,794	3,43	ne	3,30	-0,551	3,38	ne		
Maj-avg. 2008	2,65*	-1,332	2,86*	da	3,19	-0,575	3,28	ne		
Sept.-dec. 2008	2,31**	-1,868	2,62**	da	2,39**	-2,310	2,72**	da		
Jan.-apr. 2009	2,09	1,098	1,93	ne	2,23	-0,606	2,31	ne		
Maj-avg. 2009	/	/	/	/	2,19	0,140	2,17	ne		

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Na podlagi vzorčnih podatkov lahko zavrnemo ničelno domnevo za ocene za štirimesečna obdobja med majem in decembrom 2008 (lahko jo zavrnemo tudi za obdobji januar–aprila 2008 in januar–aprila 2009, ob upoštevanju 10-odstotne stopnje tveganja) ter sprejmemo sklep, da je v tem obdobju za svet povprečna ocena javnega sektorja večja od povprečne ocene zasebnega sektorja (Tabela 14).

Prav tako lahko na podlagi vzorčnih podatkov zavrnemo ničelno domnevo za napovedi za štirimesečna obdobja med majem 2008 in aprilom 2009 ter sprejmemo sklep, da je v tem obdobju za svet povprečna napoved javnega sektorja večja od povprečne napovedi zasebnega sektorja. Za preostali štirimesečni obdobji pa napovedi niso statistično značilne (Tabela 14).

Tabela 14: Primerjava aritmetičnih sredin zasebnega in javnega sektorja (ocene in napovedi) za svet – štirimesečni podatki, september 2007–avgust 2009

Obdobje	Ocena svet (zasebni sektor)	Ocena svet (javni sektor)	Zavnitev ničelne domneve	Napoved svet (zasebni sektor)	Napoved svet (javni sektor)	Zavnitev ničelne domneve	
	μ	t-test	μ	μ	t-test	μ	
Sept.-dec. 2007	3,56	-0,736	3,63	ne	/	/	/
Jan.-apr. 2008	3,31*	-1,601	3,49*	da	3,46	-0,677	3,52
Maj-avg. 2008	2,76***	-2,420	3,03***	da	3,13***	-2,414	3,40***
Sept.-dec. 2008	2,40***	-2,655	2,72***	da	2,61***	-4,059	3,09***
Jan.-apr. 2009	2,08*	-1,346	2,22*	da	2,19***	-2,914	2,49***
Maj-avg. 2009	/	/	/	/	2,32	-1,198	2,43

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

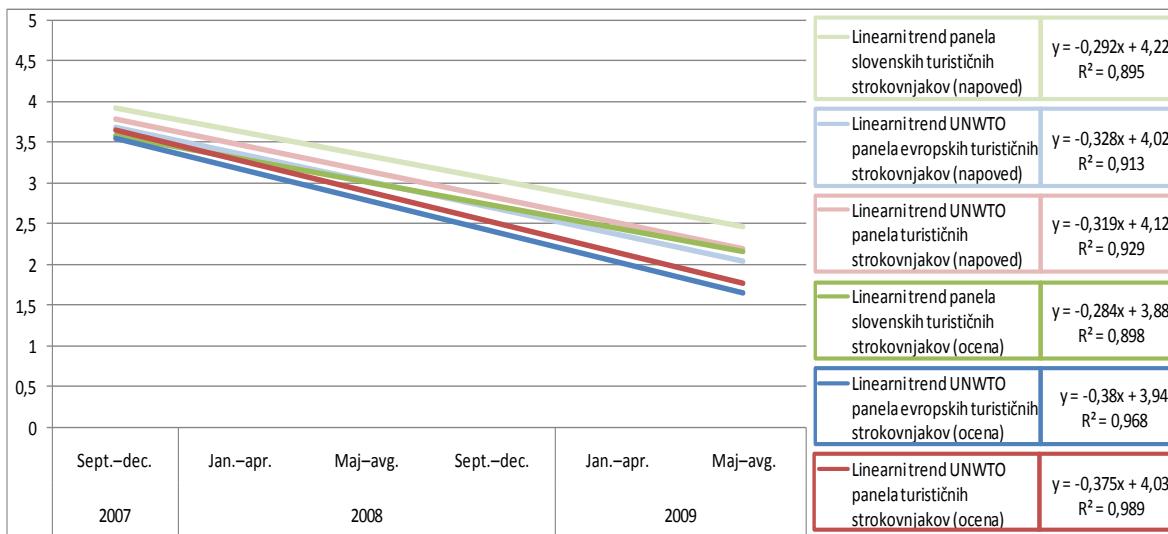
***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Na podlagi izvedenih statistik lahko ob upoštevnuju pomembnih omejitev (statistično neznačilni rezultati na ravni Evrope) hipotezo $H_{2.2}$ potrdimo.

$H_{2.3}$: Na ravni panela slovenskih turističnih strokovnjakov je prisotno padanje napovedi in ocen skozi čas. Padanje napovedi in ocen skozi čas je prisotno tudi na ravni Evrope in sveta. To velja tako za javni kot tudi zasebni sektor.

Na ravni Slovenije je razviden padajoči linearни trend napovedi v časovni vrsti januar 2008–avgust 2009 in ocen v časovni vrsti september 2007–april 2009. Razviden je padajoči linearни trend napovedi na evropski ravni in na svetovni ravni v časovni vrsti januar 2008–avgust 2009 ter ocen na evropski in na svetovni ravni v časovni vrsti september 2007–april 2009 (Slika 21).

Slika 21: Linearni trendi napovedi in ocen za Slovenijo, Evropo in svet – štirimesečni podatki, september 2007–avgust 2009

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; UNWTO, 2009e.

Hipoteza preverja razmerje med odvisnimi spremenljivkami napovedi in ocene s časovno vrsto kot neodvisno spremenljivko. Na podlagi vzorčnih podatkov ugotavljamo, da so vse ocene parametra b linearne regresijske funkcije negativne in statistično značilne, zato lahko sklepamo, da tako napovedi kot tudi ocene za Slovenijo, Evropo in svet s časom padajo (Tabela 15; Tabela 16; Tabela 17). S tem hipotezo H_{2.3} potrdimo.

Tabela 15: Regresijski koeficienti linearnih trendov napovedi in ocen za Slovenijo – štirimesečni podatki, september 2007–avgust 2009

	Slovenija		Slovenija (zasebni sektor)		Slovenija (javni sektor)	
	b	t-test	b	t-test	b	t-test
Napoved	-0,292***	-5,082	-0,319***	-5,815	-0,261**	-4,356
Ocena	-0,284***	-5,146	-0,334***	-5,963	-0,233**	-4,039

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Tabela 16: Regresijski koeficienti linearnih trendov napovedi in ocen za Evropo – štirimesečni podatki, september 2007–avgust 2009

	Evropa		Evropa (zasebni sektor)		Evropa (javni sektor)	
	b	t-test	b	t-test	b	t-test
Napoved	-0,328***	-5,624	-0,318**	-4,382	-0,339***	-7,772
Ocena	-0,380***	-9,629	-0,359***	-7867	-0,405***	-7,764

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Tabela 17: Regresijski koeficienti linearnih trendov napovedi in ocen za svet – štirimesečni podatki, september 2007–avgust 2009

	svet		svet (zasebni sektor)		svet (javni sektor)	
	b	t-test	b	t-test	b	t-test
Napoved	-0,319***	-6,265	-0,322***	-4,902	-0,309***	-6,504
Ocena	-0,375***	-16,429	-0,387***	-15,982	-0,359***	-10,622

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

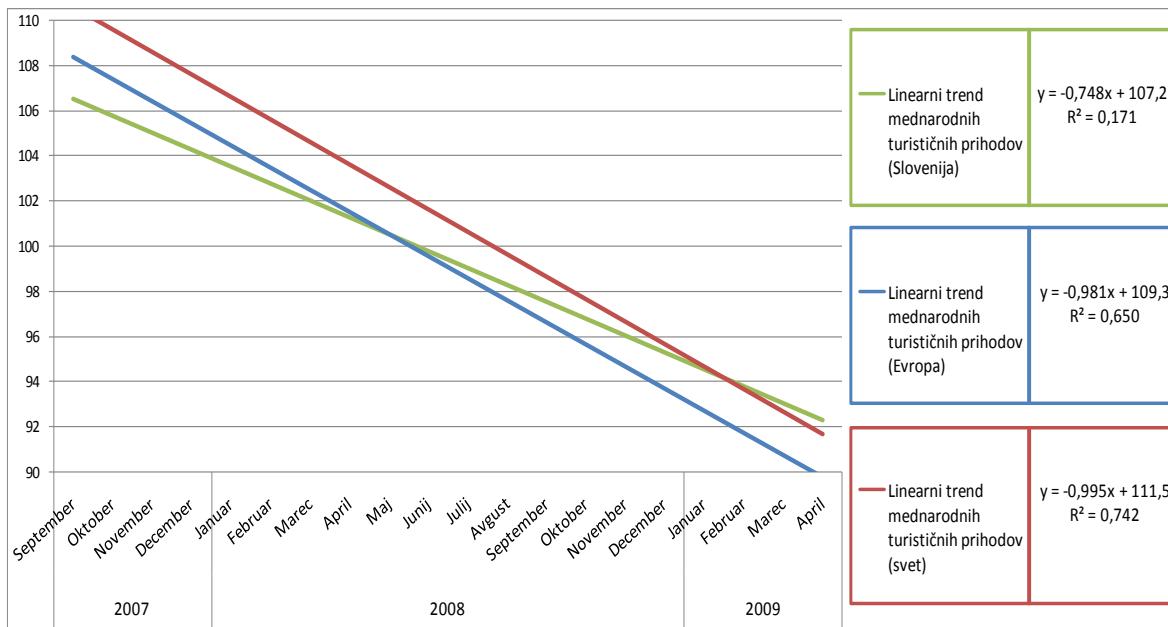
5.4 Primerjalna analiza moči vpliva gospodarske krize na slovenski turizem

Tretji sklop hipotez preverja moč vpliva gospodarske krize na slovenski turizem v primerjavi z evropskim in svetovnim turizmom. Hipoteze bodo potrdile, da na slovenski turizem gospodarska kriza ni in ne bo vplivala v tako veliki meri kot na turizem v Evropi in v svetu. Za potrditev tretjega sklopa hipotez je preverjen manjši padec v mednarodnih prihodih in prenočitvah na ravni Slovenije, višje ocene in napovedi ITZ za Slovenijo kot UNWTO ITZ na ravni panela turističnih strokovnjakov, na ravni zasebnega in javnega sektorja ter na ravni sektorja dejavnosti destinacije in LTO v Sloveniji. SPSS-obdelava podatkov je v prilogi 13 (13.3).

H_{3.1}: Padec v mednarodnih turističnih prihodih po nastanku krize je v Sloveniji manj izrazit kot na evropski in svetovni ravni.

Negativni linearni trend po mesecih v časovni vrsti september 2007–april 2009 je opazen tako za Slovenijo kot tudi za Evropo in svet. Linearna trenda na svetovni ravni in na evropski ravni sta si precej podobna, linearni trend na ravni Slovenije pa je nekoliko manj negativen. Značilen je manjši delež variabilnosti v mednarodnih prihodih na ravni Slovenije, ki je pojasnjen s krizo, prikazano s spremenljivko časovne vrste mesečnih obdobij (Slika 22).

Slika 22: Linearni trendi mednarodnih turističnih prihodov na ravni Slovenije, Evrope in sveta – mesečni indeksi, september 2007–april 2009 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

Vir: Surs, 2009; UNWTO, 2009a.

Na podlagi vzorčnih podatkov ugotavljamo, da je ocena parametra b linearne regresijske funkcije za mednarodne turistične prihode za Slovenijo, Evropo in svet negativna in statistično značilna (Tabela 18). Razvidno je tudi, da sta oceni parametra b za Evropo in svet manjši od ocene za Slovenijo, iz česar sklepamo, da je bila negativna rast mednarodnih turističnih prihodov v Sloveniji nižja kot v Evropi in svetu.

Manjši padec v mednarodnih turističnih prihodih na mesečni ravni v Sloveniji kot v Evropi in svetu od septembra 2007 do vključno aprila 2009 potrjuje hipotezo H_{3.1}.

Tabela 18: Regresijski koeficienti linearnih trendov mednarodnih turističnih prihodov na ravni Slovenije, Evrope in sveta – mesečni podatki, september 2007–april 2009

Slovenija		Evropa		svet	
b	t-test	b	t-test	b	t-test
-0,748**	-1,928	-0,981***	-5,789	-0,995***	-7,206

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

H_{3.2}: Po pojavu krize so napovedi in ocene panela slovenskih turističnih strokovnjakov za Slovenijo bolj pozitivne kot napovedi in ocene UNWTO-panela turističnih strokovnjakov za Evropo in svet.

Na podlagi vzorčnih podatkov ne moremo zavrniti ničelne domneve za štirimesečna obdobja med septembrom 2007 in aprilom 2008 (ti obdobji lahko smatramo kot obdobji pred nastankom krize in za potrditev hipoteze nista pomembni), lahko pa jo zavrnemo za

štirimesečna obdobja med majem 2008 in aprilom 2009 ter sprejmemo sklep, da je za štirimesečna obdobja med majem 2008 in aprilom 2009 povprečna ocena panela slovenskih turističnih strokovnjakov za Slovenijo večja od povprečnih ocen UNWTO-panela za Evropo in svet za isto obdobje (Tabela 19).

Tabela 19: Primerjava aritmetičnih sredin ocen za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, september 2007–april 2009

Obdobje	Ocena (Slovenija)		Ocena (Evropa)		Zavnitev ničelne domneve	Ocena (Slovenija)		Ocena (svet)		Zavnitev ničelne domneve
	μ	t-test	μ			μ	t-test	μ		
Sept.-dec. 2007	3,47	0,106	3,46		ne	3,47*	-1,609	3,59*		da
Jan.-apr. 2008	3,31	-0,477	3,36		ne	3,31	-0,879	3,38		ne
Maj-avg. 2008	3,27***	5,311	2,74***		da	3,27***	4,690	2,87***		da
Sept.-dec. 2008	2,75***	2,919	2,44***		da	2,75***	2,452	2,53***		da
Jan.-apr. 2009	2,33***	3,116	2,02***		da	2,33**	2,208	2,14**		da

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Na podlagi vzorčnih podatkov zavrnemo ničelno domnevo in sprejmemo sklep, da je za vsa štirimesečna obdobja med januarjem 2008 in avgustom 2009 povprečna napoved panela slovenskih turističnih strokovnjakov večja od povprečne napovedi UNWTO-panela za Evropo za isto obdobje (Tabela 20).

Pri primerjavi Slovenije s celotnim svetom pa lahko ničelno domnevo zavrnemo v štirimesečnih obdobjih od maja 2008 do aprila 2009 (lahko jo zavrnemo tudi za obdobje maj–avgust 2009 ob upoštevanju 10-odstotne stopnje tveganja). V obdobju od januarja do aprila 2008 rezultati niso statistično značilni.

Tabela 20: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, januar 2008–avgust 2009

Obdobje	Napoved (Slovenija)		Napoved (Evropa)		Zavnitev ničelne domneve	Napoved (Slovenija)		Napoved (svet)		Zavnitev ničelne domneve
	μ	t-test	μ			μ	t-test	μ		
Jan.-apr. 2008	3,51**	1,901	3,34**		da	3,51	0,304	3,49		ne
Maj-avg. 2008	3,45***	2,365	3,23***		da	3,45***	2,719	3,24***		da
Sept.-dec. 2008	3,24***	8,031	2,52***		da	3,24***	5,300	2,80***		da
Jan.-apr. 2009	2,57***	3,442	2,27***		da	2,57***	3,079	2,31***		da
Maj-avg. 2009	2,49***	3,527	2,18***		da	2,49*	1,627	2,36*		da

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Hipotezo $H_{3.2}$ potrjujejo bolj pozitivne ocene in napovedi panela slovenskih turističnih strokovnjakov za Slovenijo kot UNWTO-panela na evropski in svetovni ravni, ob upoštevanju omejitev za obdobia, ki bi lahko veljala za predkrizna. Pri ocenah sta to

obdobji september–december 2007 in januar–april 2008, pri napovedih pa obdobji januar–april 2008 in maj–avgust 2008, saj se napovedi ugotavljajo štiri mesece pred kasnejšimi ocenami.

H_{3,3}: Tako javni kot tudi zasebni sektor sta v Sloveniji bolj pozitivna kot sektorja na evropski in svetovni ravni, tako pri napovedih kot tudi pri ocenah ITZ.

Na podlagi vzorčnih podatkov lahko ničelno domnevo zavrnemo za štirimesečni obdobji od maja do decembra 2008 in sprejmemo sklep, da je v tem obdobju povprečna ocena zasebnega sektorja v Sloveniji večja od povprečne ocene zasebnega sektorja v Evropi in svetu, medtem ko za prvi dve obdobji rezultati niso statistično značilni (ti obdobji lahko smatramo kot obdobji pred nastankom krize in za potrditev hipoteze nista pomembni) (Tabela 21).

Tabela 21: Primerjava aritmetičnih sredin ocen zasebnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, september 2007–aprila 2009

Obdobje	Ocena (zasebni sektor Slovenija)		Ocena (zasebni sektor Evropa)		Zavrnitev ničelne domneve	Ocena (zasebni sektor Slovenija)	P	Ocena (zasebni sektor svet)	Zavrnitev ničelne domneve
	μ	t-test	μ						
Sept.-dec. 2007	3,43	0,336	3,39		ne	3,43	-1,154	3,56	ne
Jan.-apr. 2008	3,26	-0,318	3,30		ne	3,26	-0,450	3,31	ne
Maj-avg. 2008	3,12***	3,626	2,65***		da	3,12***	3,227	2,76***	da
Sept.-dec. 2008	2,62***	2,364	2,31***		da	2,62**	1,860	2,40**	da
Jan.-apr. 2009	2,08	-0,040	2,09		ne	2,08	0,033	2,08	ne

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Na podlagi vzorčnih podatkov za Slovenijo in Evropo lahko zavrnemo ničelno domnevo za štirimesečni obdobji od septembra 2008 do aprila 2009 (lahko jo zavrnemo tudi za štirimesečna obdobja od januarja do avgusta 2008 in od maja do avgusta 2009 ob upoštevanju 10-odstotne stopnje tveganja) in sprejmemo sklep, da je povprečna napoved zasebnega sektorja na ravni Slovenije večja od povprečne napovedi zasebnega sektorja na ravni Evrope (Tabela 22).

Na podlagi vzorčnih podatkov za Slovenijo in svet pa lahko zavrnemo ničelno domnevo za štirimesečna obdobja od maja 2008 do aprila 2009 in sprejmemo sklep, da je povprečna napoved zasebnega sektorja na ravni Slovenije večja od povprečne napovedi zasebnega sektorja na ravni sveta (Tabela 22). Za preostala obdobja napovedi niso statistično značilne.

Tabela 22: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi zasebnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, januar 2008–avgust 2009

Obdobje	Napoved (zasebni sektor Slovenija)	Napoved (zasebni sektor Evropa)	Zavnitev ničelne domneve	Napoved (zasebni sektor Slovenija)	Napoved (zasebni sektor svet)	Zavnitev ničelne domneve		
	μ	t-test		μ	t-test			
Jan.-apr. 2008	3,47*	1,293	3,30*	da	3,47	0,105	3,46	ne
Maj-avg. 2008	3,37*	1,380	3,19*	da	3,37**	2,330	3,13**	da
Sept.-dec. 2008	3,12***	6,541	2,39***	da	3,12***	4,721	2,61***	da
Jan.-apr. 2009	2,44**	1,708	2,23**	da	2,44**	2,213	2,19**	da
Maj-avg. 2009	2,34*	1,381	2,19*	da	2,34	0,200	2,32	ne

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Na podlagi vzorčnih podatkov za Slovenijo in Evropo ne moremo zavrniti ničelne domneve za štirimesečna obdobja med septembrom 2007 in aprilom 2008, lahko pa jo zavrnemo za štirimesečni obdobji maj–avgust 2008 in januar–april 2009 (lahko jo zavrnemo tudi za obdobje september–december 2008 ob upoštevanju 10-odstotne stopnje tveganja) in sprejmemmo sklep, da so povprečne ocene javnega sektorja v Sloveniji večje od povprečnih ocen javnega sektorja v Evropi (Tabela 23).

Na podlagi vzorčnih podatkov za Slovenijo in svet pa lahko zavrnemo ničelno domnevo za štirimesečni obdobji med majem in avgustom 2008 ter med januarjem in aprilom 2009 ter sprejmemmo sklep, da je za ti dve obdobji povprečna ocena javnega sektorja v Sloveniji večja od povprečne ocene javnega sektorja v svetu (Tabela 23). Za preostala obdobja podatki niso statistično značilni.

Tabela 23: Primerjava aritmetičnih sredin ocen javnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, september 2007–april 2009

Obdobje	Ocena (javni sektor Slovenija)	Ocena (javni sektor Evropa)	Zavnitev ničelne domneve	Ocena (javni sektor Slovenija)	Ocena (javni sektor svet)	Zavnitev ničelne domneve		
	μ	t-test		μ	t-test			
Sept.-dec. 2007	3,51	-0,260	3,55	ne	3,51	-1,159	3,63	ne
Jan.-apr. 2008	3,37	-0,397	3,43	ne	3,37	-0,990	3,49	ne
Maj-avg. 2008	3,43***	3,633	2,86***	da	3,43***	2,976	3,03***	da
Sept.-dec. 2008	2,88*	1,615	2,62*	da	2,88	1,235	2,72	ne
Jan.-apr. 2009	2,59***	4,660	1,93***	da	2,59***	2,790	2,22***	da

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Na podlagi vzorčnih podatkov za Slovenijo in Evropo ničelno domnevo lahko zavrnemo za štirimesečna obdobja od maja 2008 do avgusta 2009 (lahko jo zavrnemo tudi za obdobje januar–april 2008 ob 10-odstotni stopnji tveganja), zato sprejmemo sklep, da je v štirimesečnih obdobjih od maja 2008 do avgusta 2009 povprečna napoved javnega sektorja v Sloveniji večja od povprečne napovedi javnega sektorja v Evropi (Tabela 24).

Na podlagi vzorčnih podatkov za Slovenijo in svet pa ničelne domneve ne moremo zavrniti za štirimesečni obdobji od januarja do avgusta 2008 (rezultati niso statistično značilni), za vsa ostala obdobja pa jo lahko, zato sprejmemo sklep, da je v štirimesečnih obdobjih od septembra 2008 do avgusta 2009 povprečna napoved javnega sektorja v Sloveniji večja od povprečne napovedi javnega sektorja v svetu (Tabela 24).

Tabela 24: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi javnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, januar 2008–avgust 2009

Obdobje	Napoved (javni sektor Slovenija)		Napoved (javni sektor Evropa)		Zavrnitev ničelne domneve	Napoved (javni sektor Slovenija)		Napoved (javni sektor svet)		Zavrnteve ničelne domneve
	μ	t-test	μ			μ	t-test	μ		
Jan.-apr. 2008	3,55*	1,369	3,38*		da	3,55	0,262	3,52		ne
Maj-avg. 2008	3,54**	1,998	3,28**		da	3,54	1,245	3,40		ne
Sept.-dec. 2008	3,36***	4,387	2,72***		da	3,36**	2,219	3,09**		da
Jan.-apr. 2009	2,71***	3,151	2,31***		da	2,71**	1,953	2,49**		da
Maj-avg. 2009	2,66***	3,347	2,17***		da	2,66**	1,831	2,43**		da

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Hipotezo $H_{3.3}$ potrjuje primerjalna analiza javnega in zasebnega sektorja na ravni Slovenije, Evrope in sveta, ob upoštevanju omejitev za obdobja, ki bi lahko veljala za predkrizna. Pri ocenah sta to obdobji september–december 2007 in januar–april 2008, pri napovedih pa obdobji januar–april 2008 in maj–avgust 2008, saj se napovedi ugotavljajo štiri mesece pred kasnejšimi ocenami.

$H_{3.4}$: Sektor destinacije in LTO je na ravni Slovenije bolj pozitiven kot na ravni Evrope in sveta, tako pri napovedih kot tudi pri ocenah ITZ.

Na podlagi vzorčnih podatkov ne moremo zavrniti ničelne domneve za štirimesečna obdobja med septembrom 2007 in aprilom 2008 (ti obdobji lahko smatramo kot obdobji pred nastankom krize in za potrditev hipoteze nista pomembni), lahko pa jo zavrnemo za štirimesečna obdobja med majem 2008 in aprilom 2009 ter sprejmemo sklep, da je za štirimesečna obdobja med majem 2008 in aprilom 2009 povprečna ocena sektorja dejavnosti destinacije in LTO v Sloveniji večja od povprečnih ocen sektorja dejavnosti destinacije in LTO v Evropi in svetu (Tabela 25).

Tabela 25: Primerjava aritmetičnih sredin ocen sektorja dejavnosti destinacije in LTO za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, september 2007–april 2009

Obdobje	Ocena (destinacije in LTO Slovenija)		Ocena (destinacije in LTO Evropa)		Zvrnutev ničelne domneve	Ocena (destinacije in LTO Slovenija)		Ocena (destinacije in LTO svet)		Zvrnutev ničelne domneve
	μ	t-test	μ			μ	t-test	μ		
Sept.-dec. 2007	3,59	0,469	3,52		ne	3,59	-0,476	3,66		ne
Jan.-apr. 2008	3,28	-0,853	3,44		ne	3,28*	-1,570	3,55*		ne
Maj-avg. 2008	3,42***	2,934	2,87***		da	3,42**	2,288	3,07**		da
Sept.-dec. 2008	3,03**	2,171	2,57**		da	3,03**	1,927	2,67**		da
Jan.-apr. 2009	2,79***	4,250	1,89***		da	2,79***	2,994	2,19***		da

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Na podlagi vzorčnih podatkov za Slovenijo in Evropo ničelne domneve ne moremo zavrniti le za štirimesečno obdobje od januarja do aprila 2008 (rezultati so statistično neznačilni), za vsa ostala obdobja pa jo lahko, zato sprejmemmo sklep, da je v štirimesečnih obdobjih od maja 2008 do avgusta 2009 povprečna napoved sektorja dejavnosti destinacije in LTO v Sloveniji večja od povprečne napovedi sektorja dejavnosti destinacije in LTO v Evropi (Tabela 26).

Na podlagi vzorčnih podatkov za Slovenijo in svet pa ničelne domneve ne moremo zavrniti za štirimesečni obdobji od januarja do avgusta 2008 (rezultati so statistično neznačilni), za vsa ostala obdobja pa jo lahko, zato sprejmemmo sklep, da je v štirimesečnih obdobjih od septembra 2008 do avgusta 2009 povprečna napoved sektorja dejavnosti destinacije in LTO v Sloveniji večja od povprečne napovedi sektorja dejavnosti destinacije in LTO v svetu (Tabela 26).

Tabela 26: Primerjava aritmetičnih sredin napovedi sektorja dejavnosti destinacije in LTO za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki, januar 2008–avgust 2009

Obdobje	Napoved (destinacije in LTO Slovenija)		Napoved (destinacije in LTO Evropa)		Zvrnutev ničelne domneve	Napoved (destinacije in LTO Slovenija)		Napoved (destinacije in LTO svet)		Zvrnutev ničelne domneve
	μ	t-test	μ			μ	t-test	μ		
Jan.-apr. 2008	3,57	1,266	3,36		ne	3,57	0,141	3,55		ne
Maj-avg. 2008	3,57**	1,827	3,25**		da	3,57	1,050	3,41		ne
Sept.-dec. 2008	3,47***	4,652	2,71***		da	3,47***	2,534	3,11***		da
Jan.-apr. 2009	2,90***	3,022	2,35***		da	2,90**	2,315	2,50**		da
Maj-avg. 2009	2,93***	3,323	2,25***		da	2,93**	2,158	2,53**		da

*Statistično značilna pri 10-odstotni stopnji tveganja.

**Statistično značilna pri 5-odstotni stopnji tveganja.

***Statistično značilna pri 1-odstotni stopnji tveganja.

Hipotezo H_{3,4} potrjuje primerjalna analiza panelnega sektorja destinacije in LTO na ravni Slovenije, Evrope in sveta, ob upoštevanju omejitev za obdobja, ki bi lahko veljala za predkrizna. Pri ocenah sta to obdobji september–december 2007 in januar–april 2008, pri napovedih pa obdobji januar–april 2008 in maj–avgust 2008, saj se napovedi ugotavljajo štiri mesece pred kasnejšimi ocenami.

6 PRIPOROČILA ZA NADALJNJA RAZISKOVANJA

Večja učinkovitost napovedovanja v negotovih okoliščinah je ključna za hitro in učinkovito soočanje s krizo. Napovedovanje vpliva nepričakovanih dogodkov na turizem je izredno težko, zato je treba vključiti nove tehnike napovedovanja, občutljive na signale potencialnih kriz. Očitna je potreba po razvoju novih orodij za oceno tveganja in napoved prihodnjih dogodkov (Prideaux et al., 2003). Oblikovalci politik morajo izboljšati razumevanje vpliva kriznih dogodkov na povpraševanje po turizmu, saj število turističnih prihodov neposredno vpliva na turistično gospodarstvo in državne investicije znotraj gospodarstva (Wang, 2009).

Pravilen in hiter odziv na spremembe v okolju je ključnega pomena. Raziskava ITZ za Slovenijo omogoča hitro zaznavanje sprememb v okolju, saj se izvaja vsake štiri mesece, vzorec je sestavljen iz predstavnikov vseh sektorjev dejavnosti v turizmu in je dovolj velik, da pravilno prikaže trenutno stopnjo zaupanja. Vendar pa bi z vključitvijo dodatnih parametrov raziskavo ITZ lahko še izboljšali. Trenutna vprašanja zajemajo le napoved in oceno poslovanja sektorja dejavnosti, v katerem anketiranec deluje. Za bolj poglobljeno analizo se lahko doda vprašanje napovedi in ocene poslovanja podjetja oziroma organizacije, v kateri deluje, ter napoved in oceno števila domačih in tujih gostov, ki koristijo njihove storitve. Poleg tega se lahko doda tudi kvalitativna vprašanja o uvedbi novih storitev, investicijah, dostopnosti financiranja, pojavi novih konkurentov, zaposlitvenih načrtih, mnenje o gospodarskih politikah.

Za boljšo predstavo zaupanja v razvoj turizma kaže vključiti tudi povpraševalsko stran turizma, torej gospodinjstva in podjetja, ki koristijo turistične storitve. Vprašanja za gospodinjstva lahko zajemajo napoved in oceno finančne situacije v preteklih/prihodnjih štirih mesecih, potovalne navade, potovalne načrte in pretekle ter načrtovane izdatke za potovanja in turizem v preteklih/prihodnjih štirih mesecih. Vprašanja lahko zajemajo tudi razlog za potovanje, način potovanja, vrsto nastanitve in način organizacije potovanja. Vprašanja za podjetja lahko obsegajo višino turističnih izdatkov na zaposlenega, višino izdatkov za potovanja, konference in kongrese v preteklih in prihodnjih štirih mesecih.

Problemi s podatki na področju raziskovanja v turizmu predstavljajo veliko težavo. Težave obsegajo pomanjkanje natančnih podatkov in pomanjkanje standardizacije podatkov (Huan & O'Leary, 1999). Priporoča se razširitev baze panela slovenskih turističnih

strokovnjakov z namenom pridobitve čim bolj natančnih podatkov in možnosti pridobitve reprezentativnih vzorcev sektorjev dejavnosti, ki v raziskavi ITZ za Slovenijo niso reprezentativni (svetovanje, raziskave in mediji; transport; vladni organi; druga podjetja). V raziskavo kaže vključiti dodatna vprašanja za boljše razumevanje vzrokov in posledic nepričakovanih dogodkov na turizem. Pozornost gre nameniti tudi nadaljnjam primerjavam rezultatov ITZ za Slovenijo in Sursovih podatkov o turističnem prometu na ravni Slovenije (priloga 10). Raziskava ITZ za Slovenijo je pravilno napovedala nastanek in vplive gospodarske krize na turizem, gibanje ITZ za Slovenijo je usklajeno s turističnim prometom na ravni Slovenije (priloga 10).

Poleg različnih primerjav in povečanega obsega informacij, ki jih ITZ za Slovenijo nudi, pa bi raziskave na področju turizma na ravni Slovenije lahko razširili tudi s številnimi novimi indeksi. Indeksi uspešnosti poslovanja hotelov in gostinskih obratov preverjajo poslovne priložnosti in uspešnost. Indeksi števila aktivnosti in izletov preučujejo informacije o potovalnih dejavnostih in programih na destinacijah. Z obravnavo indeksov strukture obiskovalcev iz različnih držav ali regij je mogoče ugotoviti pomen različnih tržnih segmentov in razviti strategije, usmerjene na te trge. Indeksi so uporabni za javne in zasebne organizacije. Indeksi potrošnje in gospodarskih prispevkov turizma so pomembni za gospodarstvenike in podjetnike na področju turizma (Huan & O'Leary, 1999). Priporoča se nadaljnje raziskovanje turističnih aktivnosti, priložnosti, uspešnosti in dejavnikov razvoja s pomočjo izračunavanja različnih indeksov na ravni Slovenije.

SKLEP

Turizem je v preteklih letih hitro in zvezno rasel, vendar pa se ni izognil vplivu gospodarske krize. V nekaterih državah je kriza povzročila visok upad turizma, v drugih je vpliv precej manjši. Slovenski turizem ima zaradi majhnosti, lege in strukture gostov specifične značilnosti, ki ga diferencirajo od turizma v drugih državah. Pričakovan upad kratkih potovanj predstavlja veliko nevarnost za slovenski turizem. Pričakuje se lahko torej drugačen vpliv gospodarske krize na slovenski turizem, zato je namen magistrskega dela raziskati vpliv gospodarske krize na turizem v Sloveniji. Teoretična opredelitev gospodarske krize, dejavnikov razvoja turizma in ukrepov za soočanje s krizo predstavlja temelj, na osnovi katerega so skupaj s prikazom turističnega prometa na ravni Slovenije, Evrope in sveta ter rezultatov raziskave ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ oblikovane raziskovalne hipoteze. V magistrskem delu je raziskan vpliv gospodarske krize na turistični promet na ravni Slovenije. Raziskane so skupne značilnosti ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ. Narejena je primerjalna analiza mednarodnih turističnih prihodov na ravni Slovenije, Evrope in sveta ter ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ.

Prvi sklop hipotez je preverjal značilnosti vpliva gospodarske krize na turistične prihode in prenočitve na ravni Slovenije. Podatki za obdelavo so objavljeni s strani Sursa (Surs, 2009).

Trdimo lahko, da se na ravni Slovenije kažejo podobne tržne razmere, kot jih ugotavlja UNWTO za Evropo in svet. Obravnavane so bile tri hipoteze:

- Prva hipoteza je preverila upad prihodov in prenočitev na ravni Slovenije, večji upad prihodov in prenočitev tujih kot domačih turistov in večji upad števila prenočitev kot števila prihodov, tako domačih kot tudi tujih turistov. Hipotezo potrdimo, razen v delu, ki se nanaša na večji upad prihodov in prenočitev tujih turistov kot domačih prihodov in prenočitev skozi čas, saj rezulati za domače turiste niso statistično značilni, prav tako za domače turiste ne moremo trditi, da je rast prenočitev večja kot rast prihodov.
- Druga hipoteza je preverila izbiro cenejših nastanitvenih zmogljivosti. Hipotezo potrdimo, število prihodov v cenejše nastanitvene zmogljivosti raste, število prihodov v dražje nastanitvene zmogljivosti pa pada.
- Tretja hipoteza je preverila manjši upad prihodov in prenočitev turistov s ključnih bližnjih trgov. Predvidevamo lahko, da je v opazovanjih za ključne trge prisotna visoka varianca, kar lahko nakazuje na nehomogenost v turističnih prihodih in prenočitvah znotraj ključnih trgov. Vzrok je lahko različen vpliv gospodarske krize na posamezne države znotraj te skupine. Za vse ostale vrste trgov pa so parametri negativni in statistično značilni, torej čeprav ne moremo potrditi hipoteze, lahko trdimo, da je situacija na ostalih trgih slaba. Te ugotovitve lahko za Slovenijo predstavljajo priložnost, saj je država, ki realizira veliko prihodov in prenočitev z bližnjih trgov, kar v krizi predstavlja konkurenčno prednost.

Drugi sklop hipotez je preverjal specifične značilnosti ITZ, ki se pojavljajo tako v ITZ za Slovenijo kot tudi v UNWTO ITZ. Obravnavane so bile tri hipoteze.

- Prva hipoteza je preverjala više napovedi kot ocene turističnega poslovanja, tako celotnega panela kot tudi zasebnega in javnega sektorja. Za preverbo hipoteze sta uporabljeni podhipotezi na ravni celotnih panelov turističnih strokovnjakov in panelov, ločenih na javni in zasebni sektor. Hipotezo ob upoštevanju pomembnih omejitev (statistično neznačilni rezultati na ravni Evrope) potrdimo. Ponavljanjoča negativna odstopanja med napovedmi in kasnejšimi ocenami poslovanja lahko nakazujejo, da so turistični menedžerji pri napovedih za naprej premalo pesimistični, to je posebej značilno za Slovenijo.
- Druga hipoteza je preverjala večji optimizem javnega sektorja pri napovedih in ocenah turističnega poslovanja. Hipotezo ob upoštevnju pomembnih omejitev (ponovno statistično neznačilni rezultati na ravni Evrope) potrdimo.
- Tretja hipoteza je preverjala padanje napovedi in ocen skozi čas, tako celotnega panela kot tudi zasebnega in javnega sektorja. Hipoteza je preverila razmerje med odvisnimi spremenljivkami napovedi in ocene s časovno vrsto kot neodvisno spremenljivko. Statistično značilne negativne ocene parametrov linearne regresijske funkcije potrjujejo hipotezo.

Na podlagi dobljenih rezultatov lahko sklepamo, da imata ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ podobne značilnosti, ki predstavljajo dobro podlago za primerjavo rezultatov. ITZ za Slovenijo je dobro primerljiv z UNWTO ITZ za Evropo in svet. V indeksih se kažejo podobni trendi na slovenski, evropski in svetovni ravni, razlike v moči vpliva gospodarske krize pa so preverjene v tretjem sklopu hipotez.

Tretji sklop hipotez je preverjal moč vpliva gospodarske krize na slovenski turizem v primerjavi z evropskim in svetovnim turizmom. Obravnavane so bile štiri hipoteze:

- Prva hipoteza je preverila manjši padec v mednarodnih prihodih na ravni Slovenije. Manjši padec v mednarodnih turističnih prihodih na mesečni ravni v Sloveniji kot v Evropi in svetu od septembra 2007 do vključno aprila 2009 potrjuje hipotezo.
- Druga hipoteza je preverila višje napovedi in ocene ITZ za Slovenijo na ravni panela turističnih strokovnjakov. Hipotezo potrjujejo bolj pozitivne ocene in napovedi ITZ za Slovenijo kot UNWTO ITZ na evropski in svetovni ravni, ob upoštevanju omejitev za obdobja, ki bi lahko veljala za predkrizna. Pri ocenah sta to obdobji september–december 2007 in januar–april 2008, pri napovedih pa obdobji januar–april 2008 in maj–avgust 2008, saj se napovedi ugotavljajo štiri mesece pred kasnejšimi ocenami.
- Tretja hipoteza je preverila višje napovedi in ocene ITZ za Slovenijo na ravni zasebnega in javnega sektorja. Hipotezo potrjuje primerjalna analiza javnega in zasebnega sektorja na ravni Slovenije, Evrope in sveta, ob upoštevanju omejitev za obdobja, ki bi lahko veljala za predkrizna.
- Četrta hipoteza je preverila višje napovedi in ocene ITZ za Slovenijo na ravni sektorja destinacije in LTO. Hipotezo potrjuje primerjalna analiza panelnega sektorja destinacije in LTO na ravni Slovenije, Evrope in sveta, ob upoštevanju omejitev za obdobja, ki bi lahko veljala za predkrizna.

Na podlagi dobljenih rezultatov primerjalne analize podatkov ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ za Evropo in svet ter mednarodnih turističnih prihodov na ravni Slovenije, Evrope in sveta lahko sklepamo, da je gospodarska kriza na turizem na slovenski ravni vplivala manj kot na turizem na evropski in svetovni ravni. To kaže nižja negativna rast mednarodnih turističnih prihodov v Sloveniji kot v Evropi in svetu ter višje ocene ITZ za Slovenijo, višje napovedi ITZ za Slovenijo pa tudi nakazujejo, da na slovenski turizem gospodarska kriza ne bo vplivala v tako veliki meri kot na turizem v Evropi in v svetu.

Za hitre in pravilne odzive na hitro spreminjačočo okolje se zahteva točne informacije, dostopne v čim krajšem času. Raziskava ITZ to omogoča. Metoda ITZ se je izkazala kot učinkovito orodje za ocenjevanje in napovedovanje turističnega poslovanja, tudi v krizi. Rezultati raziskave so uporabni za vse akterje slovenskega turizma. Z namenom pridobitve točnejših in podrobnejših podatkov predlagamo, da se raziskavi ITZ doda nova vprašanja in razširi bazo panela slovenskih turističnih strokovnjakov. Nadaljnje primerjave rezultatov ITZ za Slovenijo in Sursovih podatkov o turističnem prometu na ravni Slovenije lahko

prispevajo k razumevanju odvisnosti zaupanja v razvoj turizma od turističnega prometa. V raziskave na področju turizma kaže vključiti izračunavanje dodatnih indeksov z namenom boljšega merjenja razvoja turizma v Sloveniji.

LITERATURA IN VIRI

1. Backman, K. F., Uysal, M. & Backman, S.J . (1992). Index Number: A Tourism Managerial and Policy-Making Tool. *Journal of Applied Recreation Research*, 17(2), 158–177.
2. Batchelor, R. & Dua, P. (1998). Improving macro-economic forecasts: The role of consumer confidence. *International Journal of Forecasting*, 14(1), 71–81.
3. Beirman, D. (2003). *Restoring Tourism Destinations in Crisis: A strategic marketing approach*. Cambridge: CABI Publishing.
4. Blake, A. & Sinclair, M. T. (2003). TOURISM CRISIS MANAGEMENT: US Response to September 11. *Annals of Tourism Research*, 30(4). 813–832.
5. Bonham, C., Edmonds, C. & Mak, J. (2006). The Impact 9/11 and Other Terrible Global Events on Tourism in the U. S. and Hawaii. *Working Paper, 2006-1, University of Hawaii Economic Research Organization*.
6. Burnett, J. (1998). A strategic approach to managing crises. *Public Relations Review*, 24(4), 475–488.
7. Chu, F. (2008). A fractionally integrated autoregressive moving average approach to forecasting tourism demand. *Tourism Management*, 29, 79–88.
8. Cooper, C., Fletcher, J., Fyall, A. J., Gilbert, D., Wanhill, S. (2008). *Tourism: Principles and Practice (4th edition)*. Harlow: Pearson Education Limited.
9. Dawson, M. (2002). Taking the 'D' out of 'Depression': The Promise of Tourism in British Columbia, 1935–1939. *BC Studies*, 132, 31–56.
10. Demunter, C. & Dimitrakopoulou, C. (2009). Tourism in Europe: First results for 2008. *Statistics in Focus*, 13. Eurostat (b.k.).
11. Die CESifo-Gruppe (2009). *Ifo-Geschaeftsklimaindex*. Najdeno 5. julija 2009 na spletnem naslovu <http://www.cesifo-group.de/portal/page/portal/ifoHome/awinfo/d1index/10indexgsk>.
12. Eppright, D. R., Arguea, N. M. & Huth, W. L. (1998): Aggregate consumer expectation indexes as indicators of future consumer expenditures. *Journal of Economic Psychology*, 19(2), 215–235.
13. Feldin, A. & Cirman, A. (2007). *Vpliv razvoja elektronskega poslovanja na verigo vrednosti in pogodbena razmerja v turizmu*. V Prašnikar, J. in Cirman, A. (ur.), *Strateško prestrukturiranje podjetij v globalizaciji*. Ljubljana: Časnik Finance.
14. Fink, S. (1986). *Crisis Management: Planning for the Inevitable*. New York, NY: AMACOM.

15. Forte, A. & Pesce, G. (2009). *The International Financial Crisis: An Expert Survey*. Bari: Department of Economics and Mathematical Methods, University of Bari.
16. Friedman, T. (1999). *The Lexus and the olive tree*. London: Harper Collins.
17. Glaesser, D. (2003). *Crisis Management in the Tourism Industry*. Oxford: Butterworth-Heinemann.
18. Goh, C. & Law, R. (2002). Modeling and forecasting tourism demand for arrivals with stochastic nonstationary seasonality and intervention. *Tourism Management* 23(5), 499–510.
19. González, P. & Moral, P. (1996). Analysis of tourism trends in Spain. *Annals of Tourism Research*, 23(4), 739–754.
20. González-Herrero, A. & Pratt, C. B. (1998). Marketing crises in tourism: communication strategies in the United States and Spain. *Public Relations Review*, 24(1), 83–97.
21. Guo, H., Li, H., Shen, Q., Wang, Y. & Li, Y. (2007). Real estate confidence index based on Web GIS and SPSS WebAPP. *International Journal of Project Management*, 25(2), 171–177.
22. HSBC (2007). *HSBC Climate Confidence Indeks*. London: HSBC Holding plc, Group Corporate Sustainability.
23. Huan, T. C. & O'Leary, J. T. (1999). *Measuring Tourism Performance*. Illinois: Sagamore Publishing.
24. ITEF (2008). Baza ITZ 2008. Inštitut za turizem, Ekonomski fakulteta Univerze v Ljubljani: Ljubljana.
25. ITEF (2009). Baza ITZ 2009. Inštitut za turizem, Ekonomski fakulteta Univerze v Ljubljani: Ljubljana.
26. Jessop, B. (1999). *Reflections on globalisation and its (il)logic(s)*. V Olds, K., Dicken, P., Kelly, P. F., Kong, L. & Yeung, H. W. (ur.), *Globalisation and the Asia-Pacific: Contested territories (19–38)*. London: Routledge.
27. Kovoř-Misra, S., Clair, J. & Bettenhausen, K. (2001). Clarifying the attributes of organizational crises. *Technological Forecasting and Social Change*, 67(1), 77–91.
28. Kusluvan, S. (2003). *Characteristics of Employment and Human Resource Management in the Tourism and Hospitality Industry*. V Kusluvan, S. (ur.), *Managing Employee Attitudes and Behaviors in the Tourism and Hospitality Industry (3–25)*. New York: Nova.
29. LCA (2005). *Business Confidence in Rural Tourism*. Country Land and Business Association (b.k.).

30. Lerbinger, O. (1997). *The Crisis Manager: Facing Risk and Responsibility*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
31. Maditinos, Z. & Vassiliadis, C. (2008). Crises and Disasters in Tourism Industry: Happen locally - Affect globally. *Mibes e-book*, 67–76.
32. Mihalič, T. & Kuščer, K. (2007). *Indeks turističnega zaupanja* (priročnik). Ljubljana: Inštitut za turizem, Ekomska fakulteta.
33. Mihalič, T. & Kuščer, K. (2008a). Indeks turističnega zaupanja 2008-1. Ekonomski rezultati in priložnosti slovenskega turizma. Ljubljana: Inštitut za turizem, Ekomska fakulteta.
34. Mihalič, T. & Kuščer, K. (2008b). Indeks turističnega zaupanja 2008-2. Ekonomski rezultati in priložnosti slovenskega turizma. Ljubljana: Inštitut za turizem, Ekomska fakulteta.
35. Mihalič, T. & Kuščer, K. (2008c). Indeks turističnega zaupanja 2008-3. Ekonomski rezultati in priložnosti slovenskega turizma. Ljubljana: Inštitut za turizem, Ekomska fakulteta.
36. Mihalič, T. & Kuščer, K. (2009a). Indeks turističnega zaupanja 2009-1. Ekonomski rezultati in priložnosti slovenskega turizma. Ljubljana: Inštitut za turizem, Ekomska fakulteta.
37. Mihalič, T. & Kuščer, K. (2009b). Indeks turističnega zaupanja 2009-2. Ekonomski rezultati in priložnosti slovenskega turizma. Ljubljana: Inštitut za turizem, Ekomska fakulteta.
38. Mihalič, T. (2008): *Osnove turizma*. Ljubljana : Ekomska fakulteta.
39. North, D. & Smallbone, D. (1996). Small business development in remote rural areas: the example of mature manufacturing firms in northern England. *Journal of Rural Studies*, 12(2), 151–167.
40. Okumus, F. & Karamustafa, K. (2005). Impact of an Economic Crisis: Evidence from Turkey. *Annals of Tourism Research*, 32(4), 942–961.
41. Okumus, F., Altinay, M. & Arasli, H. (2005). The impact of Turkey's economic crisis of February 2001 on the tourism industry in Northern Cyprus. *Tourism Management*, 26(1), 95–104.
42. Pearson, C. M. & Clair, J. (1998). Reframing Crisis Management. *Academy of Management Review*, 23(1), 59–76.
43. Piciga, D. (2009). *Management v turizmu* (prosojnice predavanj). Ljubljana : Ekomska fakulteta.

44. Planina, J. & Mihalič, T. (2002). *Ekonomika turizma*. Ljubljana: Ekomska fakulteta.
45. Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov. *Uradni list RS št. 62/2008* (2008, 20. junij). Najdeno 9. junija 2009 na spletnem naslovu http://www.uradni-list.si/_pdf/2008/Ur/u2008062.pdf.
46. Prideaux, B., Laws, E. & Faulkner, B. (2003). Events in Indonesia: exploring the limits to formal tourism trends forecasting methods in complex crisis situations. *Tourism Management*, 24, 475–487.
47. Richter, L. K. & Waugh, W. L. Jr. (1986), Terrorism and Tourism as Logical Companions. *Tourism Management*, 7, 230–238.
48. Ritchie, B. W. (2004). Chaos, crises and disasters: a strategic approach to crisis management in the tourism industry. *Tourism Management*, 25(6), 669–683.
49. Samuelson, P. A. & Nordhaus, W. D. (2002). *Ekonomija*. Ljubljana: GV Založba.
50. Sönmez, S. (1998). Tourism, Terrorism and Political Stability. *Annals of Tourism Research*, 25, 416–456.
51. Spillan, J. & Hough, M. (2003) Crisis planning in small businesses. *European Management Journal*, 21(3), 1–14.
52. Stafford, G., Yu, L. & Amroo, A. K. (2002). Crisis management and recovery. *Cornell Hotel and Catering Administration Quarterly*, oktober, 27–40.
53. STO (2009). *Gradivo za medije. Slovenski turizem se sooča z zaostrenimi razmerami, ki predstavlja tudi priložnost*. Najdeno 15. junija 2009 na spletnem naslovu http://www.mg.gov.si/fileadmin/mg.gov.si/pageuploads/turizem/sto_rezultati_08_nacrti_09.pdf.
54. Surs (2009). *Nastanitvena statistika po občinah. SI-Stat podatkovni portal*. Najdeno 30. junija 2009 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Database/Ekonomska/21_gostinstvo_turizem/01_2118_1_nastanitev_obcine/01_21181_nastanitev_obcine.asp.
55. The Gallup Organisation (2009). Eurobarometer: Survey on the attitudes of Europeans towards tourism. Madžarska: The Gallup Organisation.
56. Tourism Economics – An Oxford Economics Company (2008). *The Financial Crisis and Implications for European Tourism* (prepared for the European Travel Commission). Oxford: Tourism Economics – An Oxford Economics Company.
57. Tribe, J. (1995). *The Economics of Leisure and Tourism*. Oxford: Butterworth-Heinemann.

58. UNWTO (2006a). *World Tourism Barometer*, 4 (1). Madrid: United Nations World Tourism Organisation.
59. UNWTO (2006b). *World Tourism Barometer*, 4 (3). Madrid: United Nations World Tourism Organisation.
60. UNWTO (2007a). *World Tourism Barometer*, 5 (1). Madrid: United Nations World Tourism Organisation.
61. UNWTO (2007b). *World Tourism Barometer*, 5 (2). Madrid: United Nations World Tourism Organisation.
62. UNWTO (2007c). *World Tourism Barometer*, 5 (3). Madrid: United Nations World Tourism Organisation.
63. UNWTO (2008). *World Tourism Barometer*, 6 (1). Madrid: United Nations World Tourism Organisation.
64. UNWTO (2009a). Baza podatkov mednarodnih turističnih prihodov za Evropo in svet (interni gradivo). Madrid: United Nations World Tourism Organisation.
65. UNWTO (2009b). Baza podatkov UNWTO indeksa turističnega zaupanja (interni gradivo). Madrid: United Nations World Tourism Organisation.
66. UNWTO (2009c). *European Tourism Active Against the Crisis*. Baku/Madrid: United Nations World Tourism Organisation. Najdeno 15. junija 2009 na spletnem naslovu http://www.traveldailynews.com/pages/show_page/30255.
67. UNWTO (2009d). *World Tourism Barometer*, 7 (1). Madrid: United Nations World Tourism Organisation.
68. UNWTO (2009e). *World Tourism Barometer*, 7 (2). Madrid: United Nations World Tourism Organisation.
69. Uran, M. & Ovsenik, R. (2006). Razvojni načrt in usmeritve slovenskega turizma 2007–2011. Najdeno 15. maja 2009 na spletnem naslovu http://www.mg.gov.si/fileadmin/mg.gov.si/pageuploads/turizem/Microsoft_Word_-_RNUST_2007-2011-popravki_10.7.2006-za_na_splet-1.pdf.
70. Wang, Y.-S. (2009). The impact of crisis events and macroeconomic activity on Taiwan's international inbound tourism demand. *Tourism Management*, 30(1), 75–82.
71. WEF (2007a). The Travel & Tourism Competitiveness Report 2007. Furthering the Process of Economic Development. Geneva: World Economic Forum.
72. WEF (2007b). The Travel & Tourism Competitiveness Report 2007. Country/Economy Profiles and Data presentation. Geneva: World Economic Forum.

73. WTTC (2009a). Methodology for producing the 2009 WTTC/OE Travel & Tourism Economic Impact Research using a simulated Tourism Satellite Account framework. London: World Travel and Tourism Council.
74. WTTC (2009b). *Tourism Impact Data Forecasting Tool. Real Travel & Tourism activity growth (% per annum)*. Najdeno 15. maja 2009 na spletnem naslovu http://www.wttc.org/eng/Tourism_Research/Tourism_Impact_Data_and_Forecast_Tool/.
75. WTTC (2009c). *Tourism Impact Data Forecasting Tool. Results for Other, including Intl Visitor Numbers*. Najdeno 15. maja 2009 na spletnem naslovu http://www.wttc.org/eng/Tourism_Research/Tourism_Impact_Data_and_Forecast_Tool/.
76. WTTC (2009d). *Tourism Impact Data Forecasting Tool. T&T activity as % of equivalent economy-wide spending (%)*. Najdeno 15. maja 2009 na spletnem naslovu http://www.wttc.org/eng/Tourism_Research/Tourism_Impact_Data_and_Forecast_Tool/.
77. WTTC (2009e): *Travel & Tourism Economic Impact 2009: Executive summary*. London: World Travel and Tourism Council.

Kazalo prilog

SEZNAM KRATIC	1
PRILOGA 1: IZSLEDKI ANKETE MED PREBIVALCI EVROPE O POTOVALNIH NAVADAH IN NAMERAH POTOVANJA	2
PRILOGA 2: KVANTIFIKACIJA GOSPODARSKIH UČINKOV KRIZE	4
   2.1 Vpliv na turistično potrošnjo.....	4
2.1.1 Vpliv na zasebna in poslovna potovanja	4
2.1.2 Vpliv na državne izdatke za turizem.....	5
2.1.3 Vpliv na izvoz	6
   2.2 Vpliv na agregatno povpraševanje.....	7
2.2.1 Vpliv na investicije	8
   2.3 Vpliv na sektor turizma in turistično gospodarstvo	8
   2.4 Vpliv na zaposlenost	11
PRILOGA 3: RAST PRIHODOV IN PRENOČITEV PO LETIH 2003–2008	13
PRILOGA 4: NAPOVED RASTI MEDNARODNIH OBISKOVALCEV V SLOVENIJI	14
PRILOGA 5: TRŽNI DELEŽI V MEDNARODNIH TURISTIČNIH PRIHODIH V EVROPI	15
PRILOGA 6: LETAK ZA PROMOCIJO ITZ ZA SLOVENIJO	16
PRILOGA 7: ANKETA ITZ ZA SLOVENIJO	18
PRILOGA 8: TERMINSKI NAČRTI IZVAJANJA ANKETE ITZ ZA SLOVENIJO.....	20
PRILOGA 9: ODSTOTNE PORAZDELITVE OCEN IN NAPOVEDI ITZ ZA SLOVENIJO	22
   9.1 Odstotna porazdelitev ocen in napovedi panela turističnih strokovnjakov na letni ravni	22
   9.2 Odstotna porazdelitev ocen in napovedi panela turističnih strokovnjakov na letni ravni (zasebni in javni sektor)	22
   9.3 Odstotna porazdelitev ocen in napovedi panela turističnih strokovnjakov na štirimesečni ravni	23
   9.4 Odstotna porazdelitev ocen in napovedi panela turističnih strokovnjakov na štirimesečni ravni (zasebni in javni sektor)	25

PRILOGA 10: PRIMERJAVA OCEN IN NAPOVEDI ITZ ZA SLOVENIJO S TURISTIČNIM PROMETOM	28
10.1 Primerjava štirimesečnih ocen in napovedi panela slovenskih turističnih strokovnjakov s turističnim prometom	28
10.2 Primerjava štirimesečnih ocen in napovedi panelnega sektorja nastanitvene zmogljivosti in gostinstvo v Sloveniji s turističnim prometom v hotelih in podrobnih obratih.....	29
PRILOGA 11: PRIMERJAVA OCEN IN NAPOVEDI Z MEDNARODNIMI TURISTIČNIMI PRIHODI	32
11.1 Primerjava letnih ocen in napovedi z mednarodnimi turističnimi prihodi	32
11.2 Primerjava štirimesečnih ocen in napovedi z mednarodnimi turističnimi prihodi.....	33
PRILOGA 12: SEGMENTACIJA DRŽAV PO VRSTI TRGA	35
13: SPSS-ANALIZA PODATKOV ZA PREVERBO HIPOTEZ	37
13.1 Analiza vpliva gospodarske krize na turistični promet v Sloveniji	37
13.1.1 Regresijski koeficienti linearnih trendov turističnega prometa na ravni Slovenije – mesečni podatki za mesece od septembra 2007 do aprila 2009	37
13.1.2 Regresijski koeficienti linearnih trendov prihodov turistov po kategorijah nastanitev na ravni Slovenije – mesečni podatki za mesece od septembra 2007 do aprila 2009	41
13.1.3 Regresijski koeficienti linearnih trendov turističnega prometa po vrstah trgov na ravni Slovenije – mesečni podatki za mesece od septembra 2007 do aprila 2009	54
13.2 Analiza značilnosti ITZ.....	61
13.2.1 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo, Evropo in svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009	61
13.2.1.1 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009	62
13.2.1.2 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen UNWTO panela za Evropo – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009	64
13.2.1.3 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen UNWTO panela za svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009	66

13.2.2 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen (zasebni in javni sektor) za Slovenijo, Evropo in svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009.....	69
13.2.2.1 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen (zasebni in javni sektor) za Slovenijo – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009.....	69
13.2.2.2 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen (zasebni in javni sektor) za Evropo – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009	73
13.2.2.3 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen (zasebni in javni sektor) za svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009	77
13.2.3 Primerjava aritmetičnih sredin zasebnega in javnega sektorja (ocene in napovedi) za Slovenijo, Evropo in svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do avgusta 2009	81
13.2.3.1 Primerjava aritmetičnih sredin zasebnega in javnega sektorja (ocene in napovedi) za Slovenijo – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do avgusta 2009.....	82
13.2.3.2 Primerjava aritmetičnih sredin zasebnega in javnega sektorja (ocene in napovedi) za Evropo – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do avgusta 2009.....	87
13.2.3.3 Primerjava aritmetičnih sredin zasebnega in javnega sektorja (ocene in napovedi) za svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do avgusta 2009.....	92
13.2.4 Regresijski koeficienti linearnih trendov napovedi in ocen panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo, Evropo in svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do avgusta 2009	98
13.2.4.1 Regresijski koeficienti linearnih trendov napovedi in ocen panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do avgusta 2009.....	98
13.2.4.2 Regresijski koeficienti linearnih trendov napovedi in ocen UNWTO panela za Evropo – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do avgusta 2009	102
13.2.4.3 Regresijski koeficienti linearnih trendov napovedi in ocen UNWTO panela za svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do avgusta 2009.....	107
13.3 Analiza moči vpliva gospodarske krize na slovenski turizem	112
13.3.1 Regresijski koeficienti linearnih trendov mednarodnih turističnih prihodov na ravni Slovenije, Evrope in sveta – mesečni podatki za mesece od septembra 2007 do aprila 2009	112
13.3.2 Primerjava aritmetičnih sredin ocen in napovedi panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo in UNWTO panela za Evropo in svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do aprila 2009	114

13.3.2.1 Primerjava aritmetičnih sredin ocen panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo in UNWTO panela za Evropo in svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do aprila 2009.....	115
13.3.2.2 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo in UNWTO panela za Evropo in svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do avgusta 2009	120
13.3.3 Primerjava aritmetičnih sredin ocen in napovedi zasebnega in javnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do aprila 2009.....	125
13.3.3.1 Primerjava aritmetičnih sredin ocen zasebnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do aprila 2009	126
13.3.3.2 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi zasebnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do avgusta 2009	131
13.3.3.3 Primerjava aritmetičnih sredin ocen javnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do aprila 2009	136
13.3.3.4 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi javnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do avgusta 2009	142
13.3.4 Primerjava aritmetičnih sredin ocen in napovedi sektorja dejavnosti destinacije in LTO za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do aprila 2009	147
13.3.4.1 Primerjava aritmetičnih sredin ocen sektorja dejavnosti destinacije in LTO za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do aprila 2009.....	147
13.3.4.2 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi sektorja dejavnosti destinacije in LTO za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do avgusta 2009	153

Kazalo slik v prilogah

<i>Slika 23: Realna rast turistične potrošnje na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100).....</i>	4
<i>Slika 24: Realna rast potrošnje za zasebna potovanja in turizem na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100) .....</i>	5
<i>Slika 25: Realna rast potrošnje za poslovna potovanja in turizem na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100) .....</i>	5
<i>Slika 26: Realna rast državnih izdatkov za turizem na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100).....</i>	6
<i>Slika 27: Realna rast potrošnje mednarodnih turistov na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100).....</i>	7
<i>Slika 28: Realna rast ostalega turističnega izvoza na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100).....</i>	7
<i>Slika 29: Realna rast agregatnega povpraševanja po potovanjih in turizmu na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100) .....</i>	8
<i>Slika 30: Realna rast investicij v turizmu na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100).....</i>	8
<i>Slika 31: Realna rast sektorja turizma na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100).....</i>	9
<i>Slika 32: Realna rast turističnega gospodarstva na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100).....</i>	11
<i>Slika 33: Realna rast zaposlenosti v sektorju turizma na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100) .....</i>	11
<i>Slika 34: Realna rast zaposlenosti v turističnem gospodarstvu na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100).....</i>	12

<i>Slika 35: Turistični promet na ravni Slovenije – letni indeksi, 2003–2008</i>	13
<i>Slika 36: Prihodi turistov na ravni Slovenije – letni indeksi, 2003–2008</i>	13
<i>Slika 37: Prenočitve turistov na ravni Slovenije – letni indeksi, 2003–2008</i>	13
<i>Slika 38: Mednarodni obiskovalci na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2009–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100)</i>	14
<i>Slika 39: Tržni deleži v mednarodnih turističnih prihodih na ravni svetovnih regij (2007)</i> .	15
<i>Slika 40: Tržni deleži v mednarodnih turističnih prihodih na ravni svetovnih regij (2008)</i> .	15
<i>Slika 41: Terminski načrt 1. kroga anketiranja za raziskavo ITZ za Slovenijo</i>	20
<i>Slika 42: Terminski načrt 2. kroga anketiranja za raziskavo ITZ za Slovenijo</i>	20
<i>Slika 43: Terminski načrt 3. kroga anketiranja za raziskavo ITZ za Slovenijo</i>	20
<i>Slika 44: Terminski načrt 4. kroga anketiranja za raziskavo ITZ za Slovenijo</i>	21
<i>Slika 45: Terminski načrt 5. kroga anketiranja za raziskavo ITZ za Slovenijo</i>	21
<i>Slika 46: Struktura ocen in napovedi letnih ITZ za Slovenijo, 2007–2009</i>	22
<i>Slika 47: Struktura cen in napovedi letnih ITZ zasebnega in javnega sektorja za Slovenijo, 2007–2009</i>	23
<i>Slika 48: Struktura ocen in napovedi štirimesečnih ITZ za Slovenijo, september 2007–avgust 2009</i>	24
<i>Slika 49: Struktura ocen in napovedi štirimesečnih ITZ zasebnega in javnega sektorja za Slovenijo, september 2007–avgust 2009</i>	27
<i>Slika 50: Primerjava ocen in napovedi s turističnim prometom (skupnim, domačim, tujim) na ravni Slovenije – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009</i>	28
<i>Slika 51: Primerjava linearnih trendov ocen in napovedi z linearima trendoma turističnega prometa na ravni Slovenije – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009</i>	29
<i>Slika 52: Primerjava ocen in napovedi sektorja dejavnosti nastanitvene zmogljivosti in gostinstvo s turističnim prometom (skupnim, domačim, tujim) v hotelih in podobnih obratih na ravni Slovenije – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009</i>	30
<i>Slika 53: Primerjava linearnih trendov ocen in napovedi sektorja dejavnosti nastanitvene zmogljivosti in gostinstvo z linearima trendoma turističnega prometa v hotelih in</i>	

<i>podobnih obratih na ravni Slovenije – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009 .....</i>	31
<i>Slika 54: Primerjava ocen in napovedi z mednarodnimi turističnimi prihodi na ravni Slovenije, Evrope in sveta – letni ITZ in letni indeksi, 2007–2009.....</i>	32
<i>Slika 55: Primerjava ocen in napovedi z mednarodnimi turističnimi prihodi na ravni Slovenije – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009.....</i>	33
<i>Slika 56: Primerjava ocen in napovedi z mednarodnimi turističnimi prihodi na ravni Evrope – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009 .....</i>	34
<i>Slika 57: Primerjava ocen in napovedi z mednarodnimi turističnimi prihodi na ravni sveta – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009.....</i>	34

Kazalo tabel v prilogah

<i>Tabela 27: Turistični promet v hotelih in podobnih obratih na ravni Slovenije – štirimesečni indeksi, september 2007–april 2009 .....</i>	30
<i>Tabela 28: Segmenti držav po vrstah trga za Slovenijo.....</i>	35

SEZNAM KRATIC

BDP – Bruto domaći proizvod

EU – Evropska unija

EUROSTAT – Statistični urad evropskih skupnosti (angl. Statistical Office of the European Communities)

ITEF – Inštitut za turizem Ekonomski fakultete Univerze v Ljubljani

ITZ – Indeks turističnega zaupanja

LTO – Lokalna turistična organizacija

STO – Slovenska turistična organizacija

Surs – Statistični urad Republike Slovenije

UNWTO – Svetovna turistična organizacija (angl. United Nations World Tourism Organisation)

WEF – Svetovni gospodarski forum (angl. World Economic Forum)

WTTC – Svetovni svet za potovanja in turizem (angl. World Travel & Tourism Council)

PRILOGA 1: IZSLEDKI ANKETE MED PREBIVALCI EVROPE O POTOVALNIH NAVADAH IN NAMERAH POTOVANJA

Anketa med prebivalci Evrope o potovalnih navadah in namerah potovanja kaže, da je v letu 2008 na potovanje odšlo 71 odstotkov Evropejcev. Pomanjkanje finančnih sredstev je bil glavni razlog za ne-potovanje. V letu 2008 je potovalo 80 odstotkov Slovencev (na 8. mestu od 27) (povprečje v EU je 71 odstotkov). Delež tistih, ki v 2008 niso potovali zaradi financ, je 37 odstotkov (12. mesto). Samo 18 odstotkov Slovencev navaja, da je gospodarska kriza vplivala na njihova potovanja v 2008 (22. mesto) (The Gallup Organisation, 2009).

V času anketiranja (februar 2009) 28 odstotkov državljanov EU še ne ve, če bodo v 2009 potovali, 50 odstotkov jih bo potovalo, 19 odstotkov jih ne bo. Zaskrbljujoč je podatek, da 17 odstotkov tistih, ki so potovali v 2008, še ne ve, če bodo potovali v 2009. Zadost finančnih sredstev za počitnice v letu 2009 ima 41 odstotkov Evropejcev, Slovenija je nad povprečjem (43 odstotkov). Dodatne prihranke bi moralo zagotoviti 38 odstotkov Evropejcev in 46 odstotkov Slovencev. Počitnic si ne more privoščiti 8 odstotkov Evropejcev, 3-je odstotki navajajo, da bi se morali zadolžiti (v Sloveniji 4 in 3 odstotke). Največji delež tistih, ki si počitnice lahko privošči, je na Finskem (69 odstotkov), Nizozemskem (66 odstotkov), Švedskem, Luksemburgu in Dansku (62 odstotkov) in v Avstriji (60 odstotkov). Zanimivo je, da kar 54 odstotkov Slovencev kljub dvigu cen življenjskih potrebščin meni, da le-to ni vplivalo na njihove potovalne načrte (The Gallup Organisation, 2009).

Rezultati ankete kažejo, da bi se 42 odstotkov Evropejcev najprej odpovedalo zimskim počitnicam, če ne bodo imeli dovolj finančnih virov. Anketa je bila izvedena v februarju, torej so odgovori lahko vplivani z zimsko sezono. Načini varčevanja Evropejcev se razlikujejo: 23 odstotkov jih bo varčevalo tako, da bodo potovali izven sezone, 20 odstotkov jih bo verjetno šlo na počitnice bližje domu, 15 odstotkov jih bo varčevalo na vrsti nastanitve in 12 odstotkov pri času rezerviranja. Evropejci bi se najprej odpovedali: 23 odstotkov nakupovanju, 23 odstotkov wellnessu, 16 odstotkov restavracijam in 9 odstotkov zabavi. Zimskim počitnicam bi se zaradi krize najprej odpovedalo 57 odstotkov Slovencev (1. mesto med 27 državami), 17 odstotkov bi se odpovedalo kratkim počitnicam ter 8 odstotkov poletnim počitnicam. Slovenci bi stroške počitnic znižali tako, da bi potovali izven sezone (29 odstotkov), 18 odstotkov jih bi varčevalo pri vrsti nastanitve, 14 odstotkov pa bi izbralo destinacije bližje domu. Na wellness storitvah bi stroške znižalo 27 odstotkov Slovencev, 24 odstotkov na nakupovanju in 20 odstotkov pri obiskih restavracij (The Gallup Organisation, 2009).

Piciga (2009) verjame, da bo trend rasti domačih gostov do leta 2011 večji kot trend rasti tujih gostov, tako na slovenski kot tudi na evropski ravni. Vse evropske države namreč beležijo povečevanje števila domačih gostov. Tudi v 2009 se bodo Evropejci pogosteje

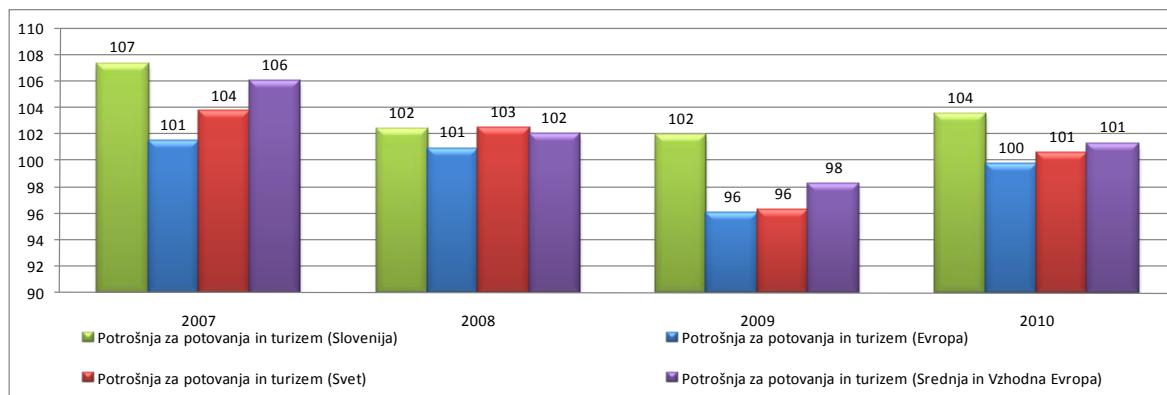
odločali za počitnice v lastni državi, v letu 2008 je bilo takih 43 odstotkov, v 2009 pa jih bo 48 odstotkov (zajeti so odgovori tistih tistih, ki bodo potovali). Le 25 odstotkov Slovencev namerava počitnice preživeti na Hrvaškem, kar je za 16 odstotnih točk manj kot lani. To je lahko vplivalo na ohranjanje rasti prihodov in prenočitev domačih turistov, 19 odstotkov Slovencev (tistih, ki bodo potovali) bo šlo na počitnice v Sloveniji (takih je bilo v 2008 14 odstotkov). To je v skladu s podatki Sursa, ki še vedno beleži pozitivne stopnje rasti domačih turistov. V letu 2009 bo v druge države članice EU potovalo 24 odstotkov anketirancev (tistih, ki bodo šli na počitnice), kar je precej manj kot leta 2008 (31 odstotkov). Kar 67 odstotkov Slovencev, ki bodo šli na počitnice, načrtuje počitnice zunaj EU. Počitnice zunaj EU v 2009 načrtuje 28 odstotkov anketirancev, kar je 2 odstotka več kot leta 2008 (posledica ugodnih menjalnih tečajev) (The Gallup Organisation, 2009). To za Slovenijo predstavlja nevarnost, saj se pričakuje upad števila gostov Fz velikih evropskih trgov.

PRILOGA 2: KVANTIFIKACIJA GOSPODARSKIH UČINKOV KRIZE

2.1 Vpliv na turistično potrošnjo

Turistična potrošnja je definirana kot izdatki s strani obiskovalcev (doprime in storitve) v rezidenčnem gospodarstvu (WTTC, 2009e). *Slika 23* prikazuje realno rast potrošnje za potovanja in turizem, v letu 2009 je vidno pričakovano zmanjšanje potrošnje na vseh preučevanih ravneh, razen na ravni Slovenije.

Slika 23: Realna rast turistične potrošnje na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

Vir: (WTTC, 2009b).

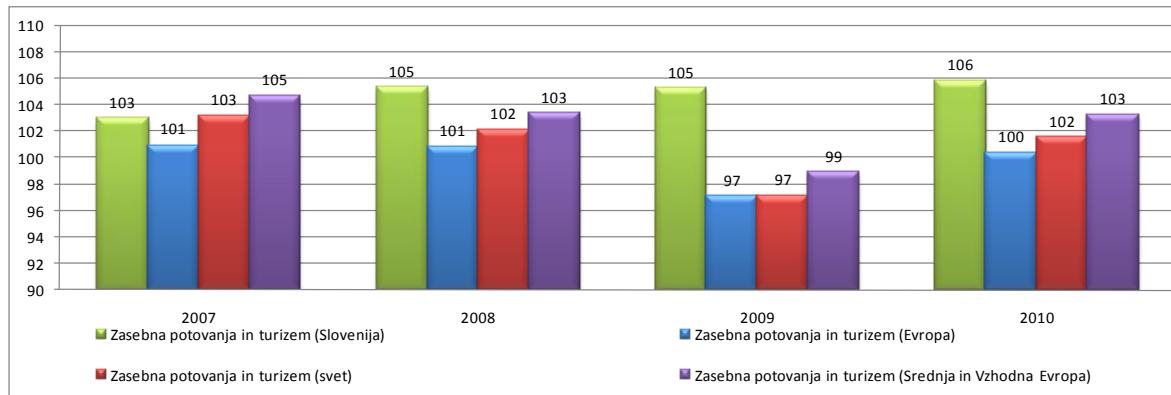
2.1.1 Vpliv na zasebna in poslovna potovanja

Kategorija zasebna potovanja vključuje osebno potrošnjo storitev⁸ in blaga⁹ prebivalcev za potovanja in turizem v gospodarstvu, ki je predmet raziskovanja. Potrošnja se lahko zgodi pred, med ali po potovanju. Potrošnja zajema vsa potovanja, tako domača kot tudi mednarodna. Kategorija poslovna potovanja vključuje izdatke za storitve in blago s strani vlade in podjetij za poslovna potovanja zaposlenih. *Slika 24* prikazuje realno rast potrošnje za zasebna potovanja in turizem, ki v letu 2009 ne bo upadla tako močno kot potrošnja za poslovna potovanja in turizem (*Slika 25*). Razviden je velik padec izdatkov podjetij za potovanja. V prihodnjih dveh letih se pričakuje upad poslovnih potovanj (WTTC, 2009e). WTTC predvideva pozitivno rast potrošnje za zasebna potovanja in turizem v letu 2010 v vseh regijah. Značilna je visoka rast potrošnje za zasebna potovanja in turizem na ravni Slovenije v letih 2009 in 2010. Tudi upad potrošnje za poslovna potovanja in turizem bo manjši na ravni Slovenije v primerjavi z ostalimi preučevanimi enotami.

⁸Nastanitev, prevoz, zabava, prehrana, finančne storitve itd.

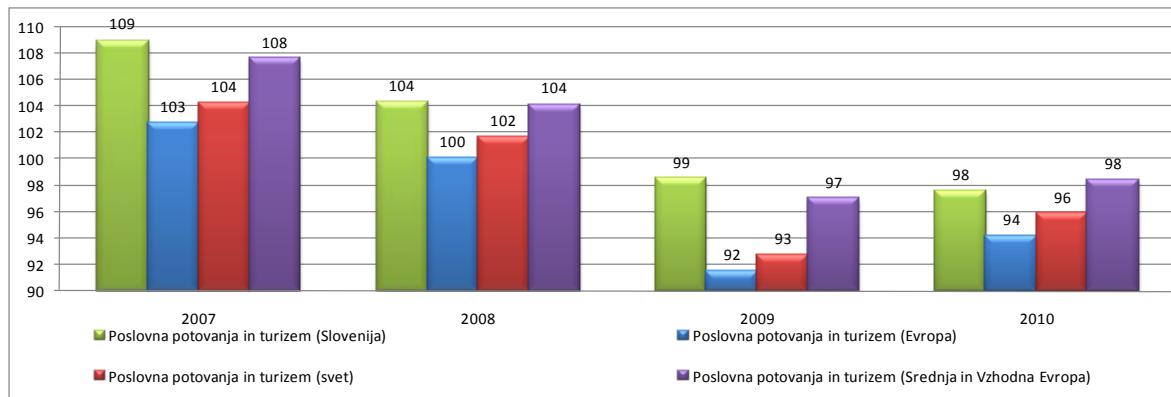
⁹Trajnega in netrajnega, ki se uporablja za dejavnosti, povezane s potovanji in turizmom.

Slika 24: Realna rast potrošnje za zasebna potovanja in turizem na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

Vir: (WTTC, 2009b).

Slika 25: Realna rast potrošnje za poslovna potovanja in turizem na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

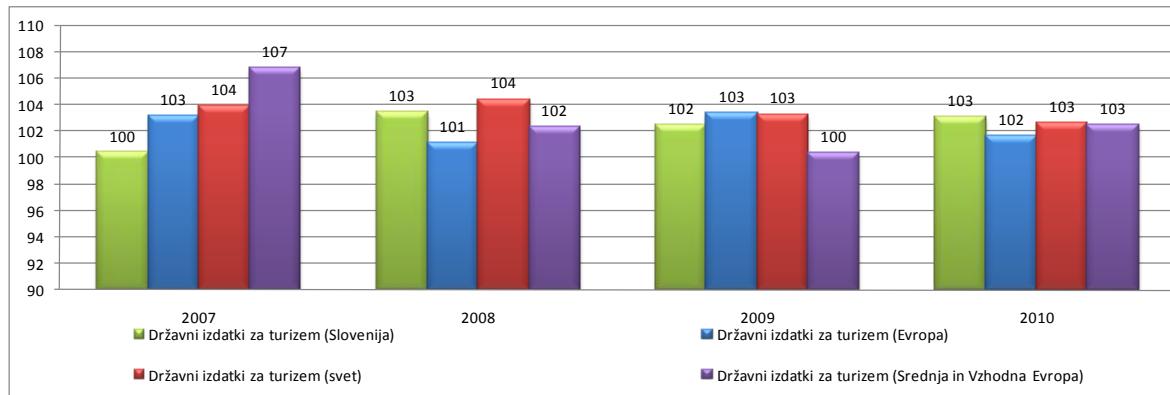

Vir: (WTTC, 2009b).

2.1.2 Vpliv na državne izdatke za turizem

Kategorija državni izdatki vključuje izdatke s strani vladnih služb za storitve, neposredno povezane s posameznimi obiskovalci, kot so kulturne in rekreacijske storitve ter storitve za vstop v državo. Del kategorije, sicer vključen v agregatno povpraševanje, pa vključuje operativne izdatke vladnih agencij za storitve, povezane s potovanji in turizmom, ki pa niso neposredno povezane s posameznimi obiskovalci. Ti izdatki so ponavadi za celotno skupnost, kot so izdatki za promocijo, aviacijo, administracijo, varnost in sanitetne storitve (WTTC, 2009e). WTTC predvideva, da kriza ne bo vplivala na zmanjšanje državnih izdatkov za turizem (*Slika 26*).

Slika 26: Realna rast državnih izdatkov za turizem na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

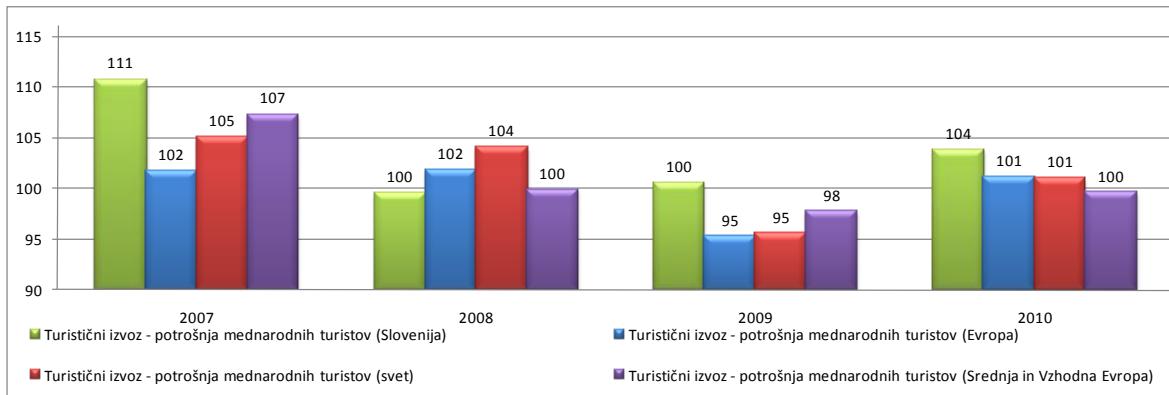
Vir: (WTTC, 2009b).

2.1.3 Vpliv na izvoz

Izvoz je definiran kot izdatki mednarodnih obiskovalcev za dobrine in storitve znotraj rezidenčnega gospodarstva (WTTC, 2009e). Pričakuje se zmanjšanje deleža prihodkov od mednarodnih turističnih prihodov v celotnem izvozu Slovenije, saj so le-ti padli iz 12,51 odstotka v letu 2007 na 12,11 odstotka v letu 2008, pričakuje se nadaljnje zmanjšanje na 12 odstotkov v letu 2009 in na 11,75 odstotka v letu 2010. Pričakuje se nihanje deleža prihodkov od mednarodnih turističnih prihodov v izvozu Srednje in Vzhodne Evrope, saj so le-ti padli iz 10,2 odstotka v letu 2007 na 9,79 odstotka v letu 2008, za leto 2009 se pričakuje ponovno večanje deleža na 10,08 odstotkov in padec na 9,66 odstotka v letu 2010. Podobno nihanje se pričakuje tudi na ravni EU, saj so le-ti padli iz 11,4 odstotka v letu 2007 na 11,19 odstotka v letu 2008 za leto 2009 se pričakuje ponovno večanje deleža na 11,34 odstotkov in padec na 11,17 odstotka v letu 2010. Vidno je tudi nihanje deleža prihodkov od mednarodnih turističnih prihodov v svetovnem izvozu, saj so le-ti padli iz 11,02 odstotka v letu 2007 na 10,82 odstotka v letu 2008, za leto 2009 se pričakuje ponovno večanje deleža na 10,94 odstotkov in padec na 10,73 odstotka v letu 2010 (WTTC, 2009d).

Realna rast potrošnje mednarodnih turistov (*Slika 27*) kaže, da se na ravni Slovenije potrošnja ne bo zmanjšala. Prav tako se za leto 2010 na ravni Slovenije pričakuje visoko rast potrošnje mednarodnih turistov.

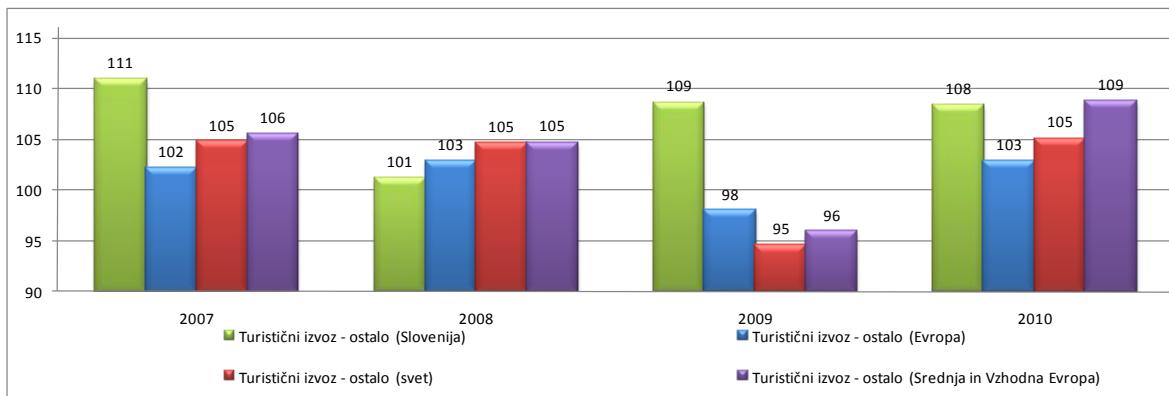
Slika 27: Realna rast potrošnje mednarodnih turistov na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

Vir: (WTTC, 2009b).

Kategorija turistični izvoz – ostalo spada pod agregatno povpraševanje in vključuje dobrine široke potrošnje, izvožene za končno prodajo obiskovalcem ali kapitalske dobrine, izvožene za uporabo s strani ponudnikov storitev v sektorju turizma (WTTC, 2009e). Tudi tu se za Slovenijo kažejo boljše napovedi kot na ravni Evrope in sveta (*Slika 28*).

Slika 28: Realna rast ostalega turističnega izvoza na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

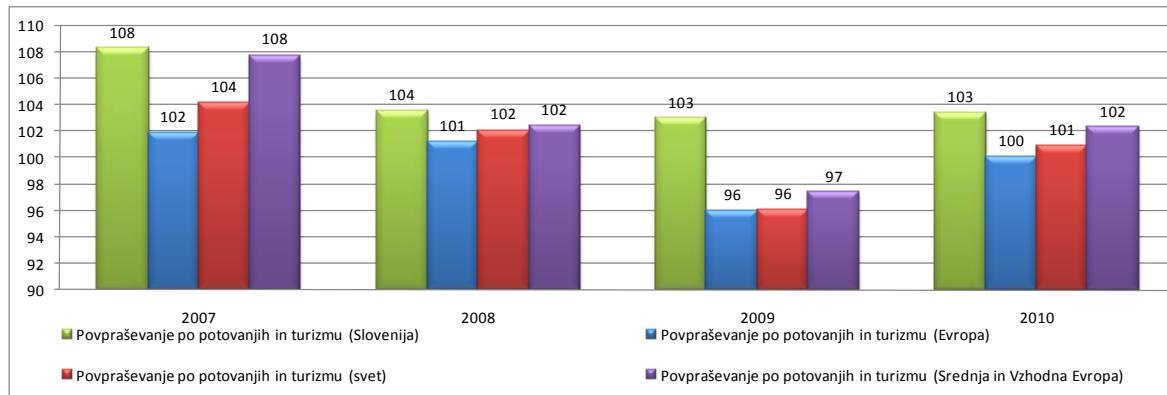

Vir: (WTTC, 2009b).

2.2 Vpliv na agregatno povpraševanje

Kategorija agregatno povpraševanje je definirana kot nominalni agregat turistične dejavnosti v rezidenčnem gospodarstvu (WTTC, 2009e). Za Slovenijo se ne pričakuje padca rasti agregatnega povpraševanja v letu 2009 tako kot v drugih preučevanih enotah, tudi v letu 2010 je razvidna višja predvidena rast agregatnega povpraševanja (*Slika 29*).

Slika 29: Realna rast agregatnega povpraševanja po potovanjih in turizmu na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

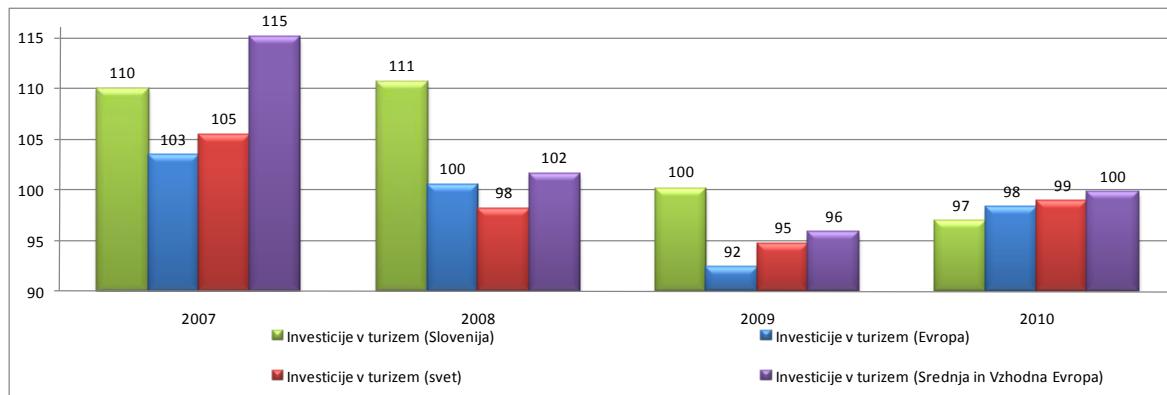

Vir: (WTTC, 2009b).

2.2.1 Vpliv na investicije

Ta kategorija vključuje kapitalske izdatke s strani direktnih ponudnikov storitev v sektorju turizma in vladnih agencij za zagotovitev prostorov, opreme in infrastrukture za obiskovalce (WTTC, 2009e). Realni investicijski izdatki so se v letu 2008 prvič po letu 2002 skrčili na globalni ravni (WTTC, 2009e). Napoveduje se zmanjšanje realnih investicijskih izdatkov za 7,66 odstotka na ravni EU v letu 2009, viden je tudi velik padec rasti na ravni Slovenije med leti 2008 in 2009 (iz 10,58 na 0,15 odstotka). Za leto 2010 se na ravni Slovenije predvideva nadaljnje zmanjšanje rasti investicij za 3,15 odstotka (*Slika 30*).

Slika 30: Realna rast investicij v turizmu na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

Vir: (WTTC, 2009b).

2.3 Vpliv na sektor turizma in turistično gospodarstvo

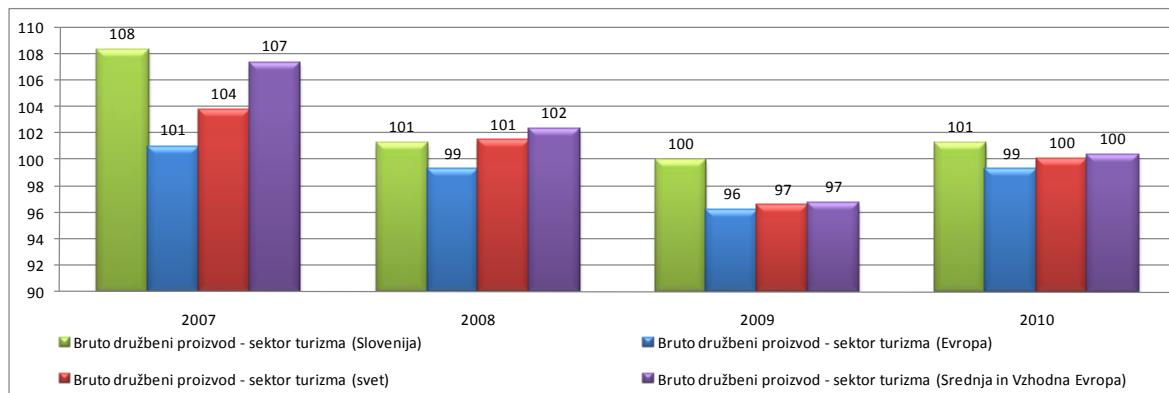
Turizem je dejavnost, opredeljena z raznolikim zbirom dobrin in storitev, namenjenih obiskovalcem. Osnovna agregata turističnega povpraševanja sta turistična potrošnja in agregatno povpraševanje. Z uporabo input-output analize WTTC-jevi satelitski računi prikažejo dva komplementarna agregata na ponudbeni strani turizma (sektor turizma in turistično gospodarstvo). Prvi zajema prispevek izrecno opredeljene proizvodne strani

sektorja (le neposredne vplive), za primerjavo z drugimi dejavnostmi, drugi pa zajema širši vpliv turizma na celotno gospodarstvo (neposredne in posredne vplive) (WTTC, 2009e).

Sektor turizma je opredeljen kot neposredni bruto domači proizvod, povezan s potrošnjo za potovanja in turizem. Izrecno je opredeljen s prispevkom ponudbene strani¹⁰ sektorja turizma v BDP-ju, ki ga lahko primerjamo s prispevkom BDP-ja drugih dejavnosti v gospodarstvu (WTTC, 2009e). Delež prispevka sektorja turizma (vključujuč neposredne vplive) v slovenskem BDP-ju v letih 2007–2010 pada (2,61, 2,53, 2,45 in 2,38 odstotka). Enako velja tudi za sektor turizma v Srednji in Vzhodni Evropi (1,66, 1,6, 1,58 in 1,52 odstotka), v EU (3,4, 3,31, 3,26 in 3,18 odstotka) in na svetovni ravni (3,32, 3,27, 3,2 in 3,1 odstotka) (WTTC, 2009d).

Letna realna rast turističnega sektorja v Sloveniji bo v letu v 2009 precej manjša kot v letu 2008 in 2007 (-0,05 namesto 1,25 in 8,28 odstotka). V letu 2010 se pričakuje popravek rasti sektorja turizma (1,2 odstotka). Letna realna rast turističnega sektorja v Srednji in Vzhodni Evropi se v letih 2007–2009 zmanjšuje. V letu 2007 je bila rast 7,38-odstotna, v letu 2008 2,31, za leti 2009 in 2010 pa se pričakuje -3,26 in 0,32-odstotna rast. Prav tako se v letih 2007–2009 zmanjšuje letna realna rast turističnega sektorja v EU. V letu 2007 je bila rast 1,04-odstotna, v letu 2008 -0,76, za leti 2009 in 2010 pa se pričakuje -3,82 in -0,75-odstotno negativno rast. V letih 2007–2009 se zmanjšuje tudi letna realna rast turističnega sektorja v svetu. V letu 2007 je bila rast 3,79-odstotna, v letu 2008 1,42, za leti 2009 in 2010 pa se pričakuje -3,49 in 0,07-odstotna rast (Slika 31) (WTTC, 2009b).

Slika 31: Realna rast sektorja turizma na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

Vir: (WTTC, 2009b).

¹⁰Kategorija vključuje predvsem tradicionalne turistične ponudnike, kot so letalske družbe, hoteli, najemi avtomobilov itd.

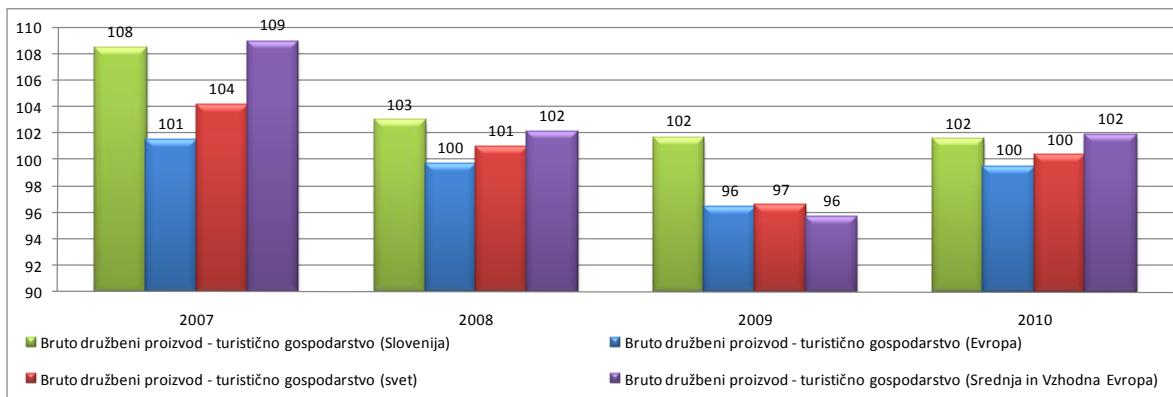
Turistično gospodarstvo¹¹ je opredeljeno kot neposredni in posredni bruto domači proizvod, povezan z agregatnim povpraševanjem. Je najširše merilo prispevka potovanj in turizma v gospodarstvu. Pod ponudbeno stran turističnega gospodarstva spada tudi vrednost uvoza blaga s strani neposrednih in posrednih ponudnikov v turističnem gospodarstvu (WTTC, 2009e). Po štirih letih 3,6-odstotne povprečne letne rasti se je v letu 2008 rast BDP v turističnem gospodarstvu upočasnila na samo 1 odstotek. V letih 2009 in 2010 se pričakuje nadaljnje krčenje prispevka turističnega gospodarstva v BDP-jih na vseh ravneh (WTTC, 2009d). WTTC predvideva zmanjšanje deleža prispevka turističnega gospodarstva (vključujuč neposredne in posredne vplive) v slovenskem BDP-ju z 12,64 odstotka v 2007, 12,49 odstotka v letu 2008, na 12,28 odstotka v letu 2009 in na 11,97 odstotkov v letu 2010. V BDP-ju Srednje in Vzhodne Evrope predvideva zmanjšanje z 8,11 odstotka v letu 2007 in 7,89 odstotka v letu 2008 na 7,61 odstotka v letu 2009 in na 7,46 odstotka v letu 2010, v BDP-ju EU z 9,88 odstotka v letu 2007 in 9,71 odstotka v letu 2008 na 9,55 odstotka v letu 2009 in na 9,37 odstotka v letu 2010. V svetovnem BDP-ju je predvideno zmanjšanje deleža prispevka turističnega gospodarstva z 9,71 odstotka v letu 2007 in 9,59 odstotka v letu 2008 na 9,37 odstotka v letu 2009 in na 9,12 odstotka v letu 2010 (WTTC, 2009d).

Letna realna rast turističnega gospodarstva v Sloveniji bo v letu v 2009 precej manjša kot v letu 2008 in 2007 (1,71 namesto 2,95 in 8,46-odstotna). V 2010 bo rast turističnega gospodarstva še nižja (1,5-odstotna). Pričakuje se padanje realne rasti turističnega gospodarstva v Srednji in Vzhodni Evropi, v letu 2010 se pričakuje popravek rasti (8,98 v letu 2007, 2,11 v letu 2008, -4,35 v letu 2009 in 1,89 v letu 2010). Pričakuje se tudi padanje realne rasti turističnega gospodarstva v EU (1,49 v letu 2007, -0,34 v letu 2008, -3,6 v letu 2009 in -0,49 v letu 2010). Podoben trend turističnemu sektorju ima gibanje realne rasti turističnega gospodarstva na svetovni ravni (4,16 v letu 2007, -0,97 v letu 2008, -3,49 v letu 2009 in 0,32 v letu 2010 (*Slika 32*) (WTTC, 2009b).

---

¹¹Kategorija vključuje podjetja v sektorju turizma, kakor tudi dodano vrednost, ustvarjeno posredno v sektorski verigi vrednosti (proizvodna, gradbena podjetja), vlado itd., ki je povezana s kapitalskimi investicijami, vladnimi službami in izvozno potrošnjo neobiskovalcev.

Slika 32: Realna rast turističnega gospodarstva na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

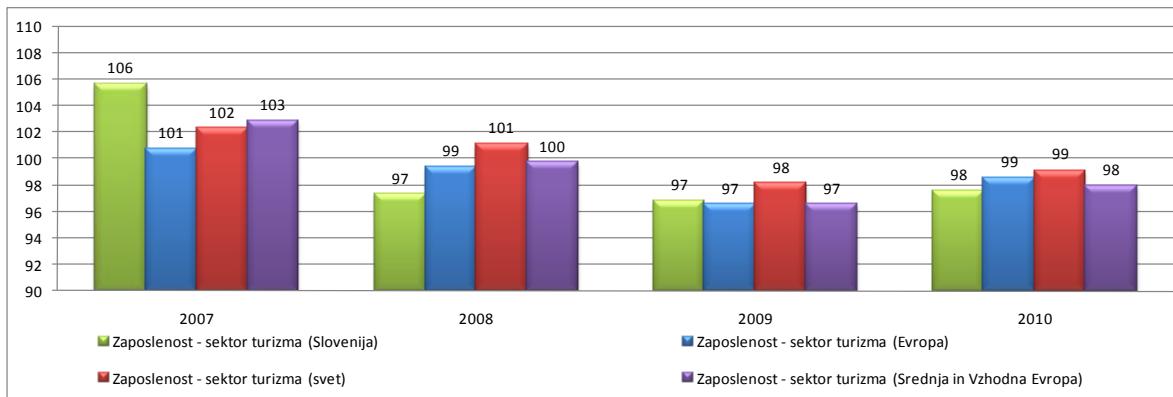

Vir: (WTTC, 2009b).

2.4 Vpliv na zaposlenost

Zaposlenost, povezana s potrošnjo za potovanja in turizem, je vključena v sektor turizma (WTTC, 2009e). V Sloveniji se napoveduje padanje deleža zaposlenih v sektorju turizma v celotni zaposlitveni strukturi (3,54 odstotka v letu 2007, 3,44 odstotka v letu 2008, 3,33 v letu 2009 in 3,24 v letu 2010). Nekaj manjše padce deleža zaposlenih v sektorju turizma se pričakuje na ravni Srednje in Vzhodne Evrope (1,48 odstotka v letu 2007, 1,46 v letu 2008, 1,41 v letu 2009 in 1,38 v letu 2010), EU (3,02 odstotka v letu 2007, 2,97 v letu 2008, 2,89 v letu 2009 in 2,85 v letu 2010) in na svetovni ravni (2,76 odstotka v letu 2007, 2,75 v letu 2008, 2,68 v letu 2009 in 2,62 v letu 2010) (WTTC, 2009d). Na sliki 33 je očiten padec rasti zaposlenosti v sektorju turizma na vseh ravneh v letih 2009 in 2010, na ravni Slovenije in EU pa je padec rasti viden že v letu 2008.

Slika 33: Realna rast zaposlenosti v sektorju turizma na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

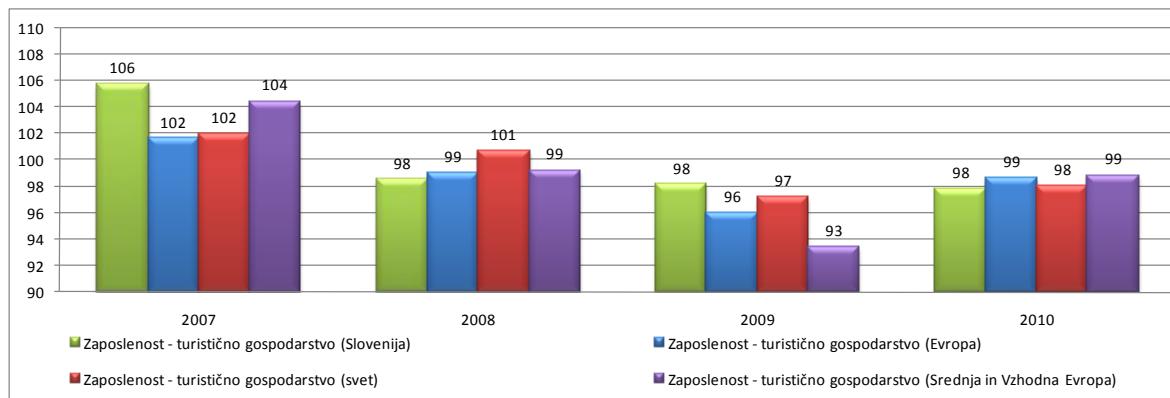

Vir: (WTTC, 2009b).

Zaposlenost, povezana z agregatnim povpraševanjem za potovanja in turizem, je vključena v turistično gospodarstvo. Napoveduje se padanje deleža zaposlenih v turističnem gospodarstvu (14,11 odstotka v letu 2007, 13,89 v letu 2008, 13,6 v letu 2009

in 13,25 odstotka v letu 2010) v celotni zaposlitveni strukturi Slovenije. Padanje deleža zaposlenih v turističnem gospodarstvu se pričakuje tudi v celotni zaposlitveni strukturi Srednje in Vzhodne Evrope (6,87 v letu 2007, 6,73 v letu 2008, 6,31 v letu 2009 in 6,22 odstotka v letu 2010), v celotni zaposlitveni strukturi EU (9,22 v letu 2007, 9,02 v letu 2008, 8,74 v letu 2009 in 8,63 odstotka v letu 2010) in v celotni zaposlitveni strukturi sveta (7,96 v letu 2007, 7,9 v letu 2008, 7,62 v letu 2009 in 7,38 odstotka v letu 2010) (WTTC, 2009d). Na sliki 34 je očiten padec rasti zaposlenosti v turističnem gospodarstvu na vseh ravneh v letih 2009 in 2010, na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope ter EU pa je padec rasti viden že v letu 2008. Velik pretres v zaposlenosti v turističnem gospodarstvu se v letu 2009 napoveduje za Srednjo in Vzhodno Evropo (6,6-odstoten padec zaposlenosti).

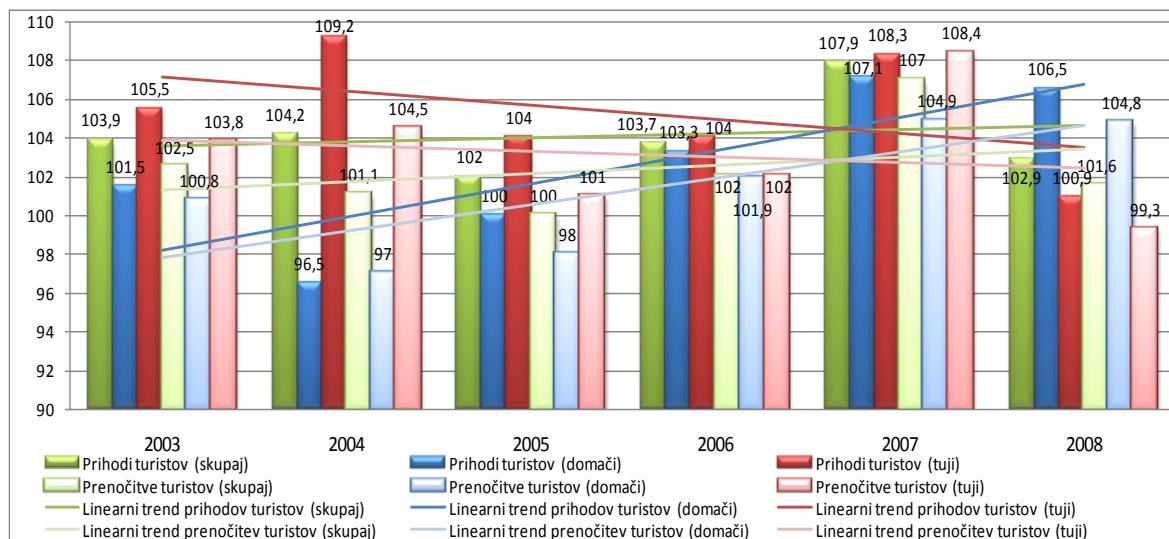
Slika 34: Realna rast zaposlenosti v turističnem gospodarstvu na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2007–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

Vir: (WTTC, 2009b).

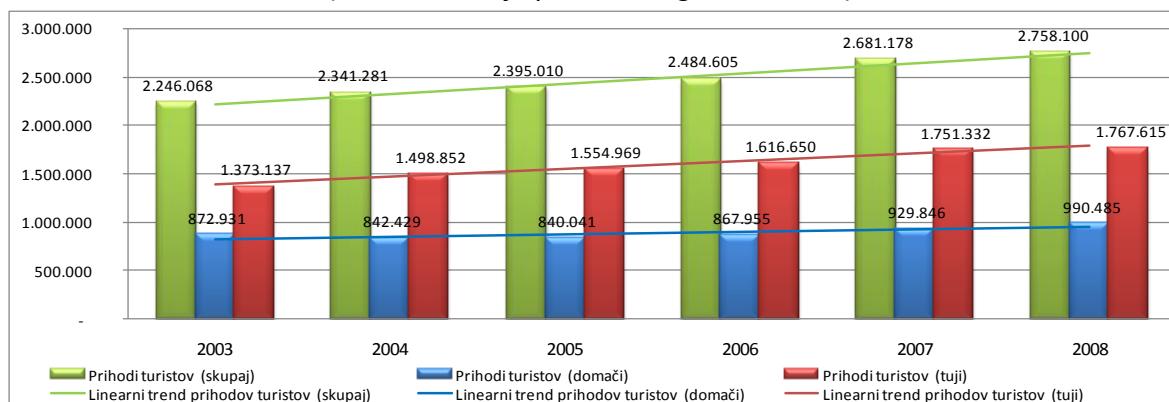
PRILOGA 3: RAST PRIHODOV IN PRENOČITEV PO LETIH 2003–2008

*Slika 35: Turistični promet na ravni Slovenije – letni indeksi, 2003–2008
(enako obdobje predhodnega leta = 100)*

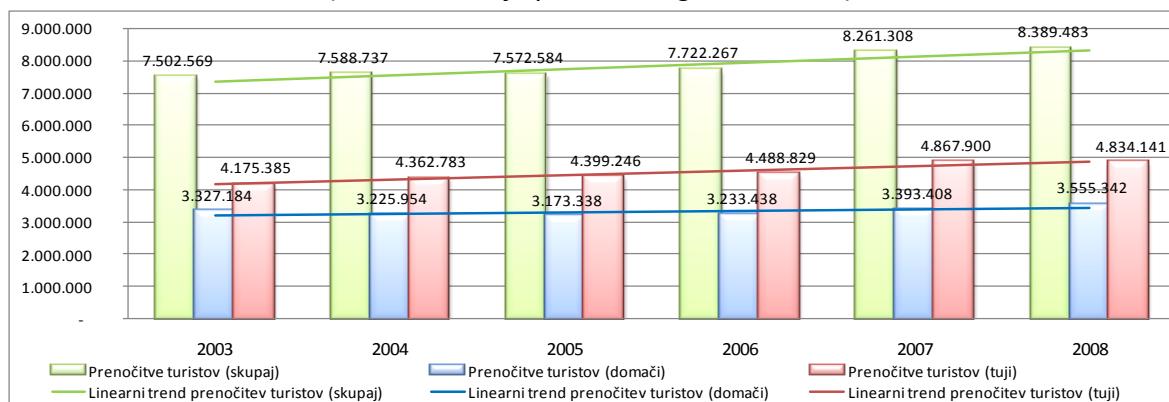
Vir: Surs, 2009c.

*Slika 36: Prihodi turistov na ravni Slovenije – letni indeksi, 2003–2008
(enako obdobje predhodnega leta = 100)*

Vir: Surs, 2009c.

*Slika 37: Prenočitve turistov na ravni Slovenije – letni indeksi, 2003–2008
(enako obdobje predhodnega leta = 100)*

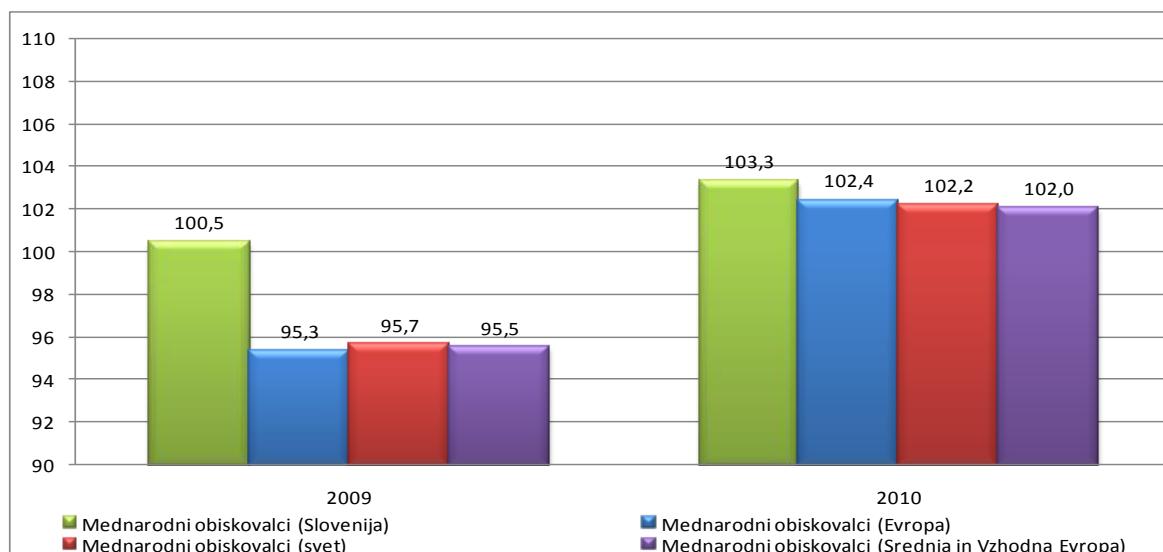

Vir: Surs, 2009c.

PRILOGA 4: NAPOVED RASTI MEDNARODNIH OBISKOVALCEV V SLOVENIJI

WTTC je pri napovedih glede rasti mednarodnih obiskovalcev v Sloveniji precej optimističen. Za leto 2009 napoveduje v Sloveniji leto brez rasti, za leto 2010 pa 3-odstotno rast glede na preteklo leto. Napovedi za Evropo, svet ter Srednjo in Vzhodno Evropo, kamor WTTC uvršča Slovenijo, so precej slabše (*Slika 38*) (WTTC, 2009c).

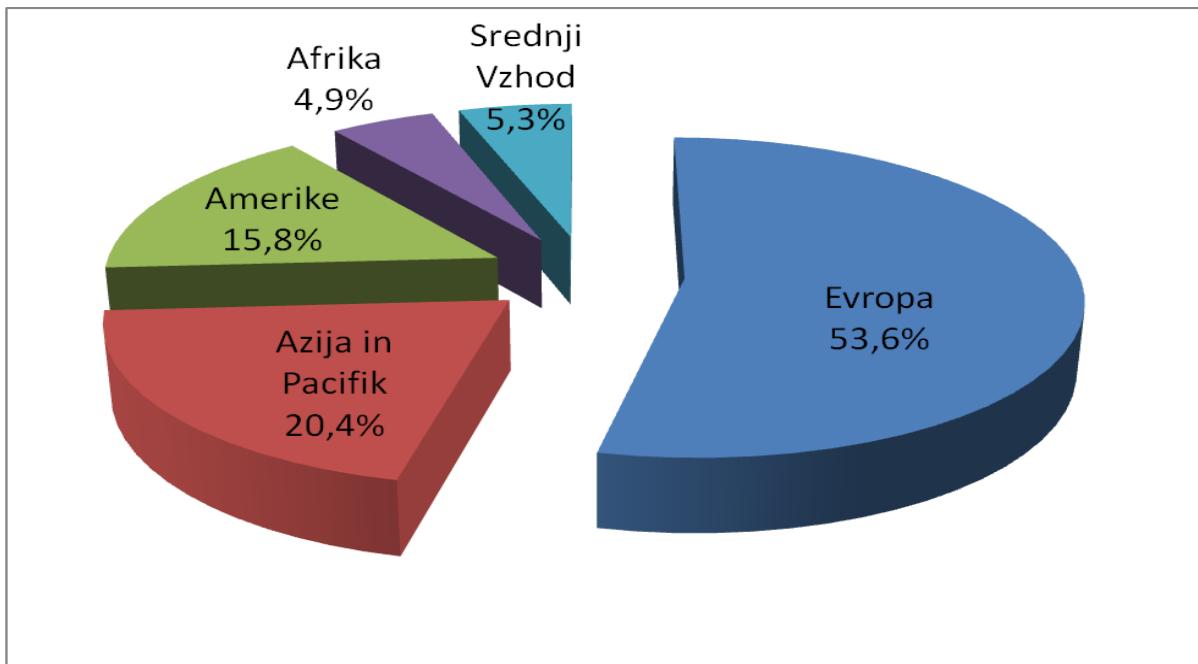
Slika 38: Mednarodni obiskovalci na ravni Slovenije, Srednje in Vzhodne Evrope, Evrope in sveta – letni indeksi, 2009–2010 (enako obdobje predhodnega leta = 100)

Vir: WTTC, 2009c.

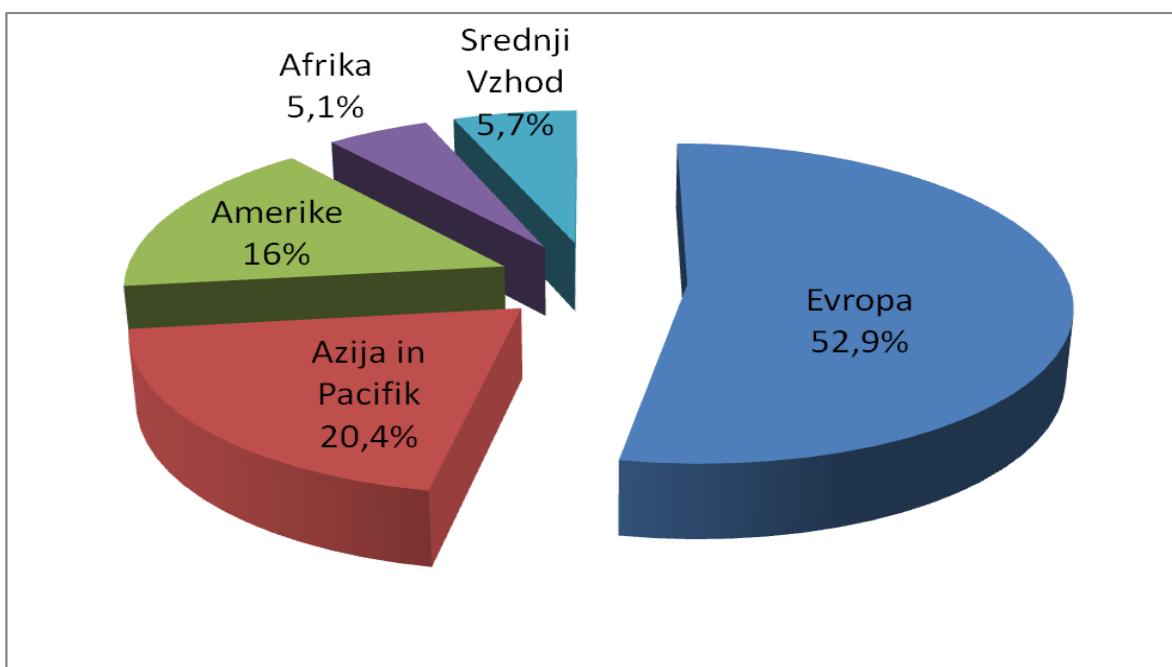
PRILOGA 5: TRŽNI DELEŽI V MEDNARODNIH TURISTIČNIH PRIHODIH V EVROPI

Slika 39: Tržni deleži v mednarodnih turističnih prihodih na ravni svetovnih regij (2007)

Vir: UNWTO, 2008.

Slika 40: Tržni deleži v mednarodnih turističnih prihodih na ravni svetovnih regij (2008)

Vir: UNWTO, 2009d.

PRILOGA 6: LETAK ZA PROMOCIJO ITZ ZA SLOVENIJO

Inštitut za turizem Ekonomski fakultete Univerze v Ljubljani

Inštitut za turizem je organizacijska enota Raziskovalnega centra Ekonomski fakultete Univerze v Ljubljani. Ustanovljen je bil maja 2007 in nadaljuje šestinskridesetletno tradicijo turističnih študij in projektov v okviru Ekonomski fakultete.

Kontakt:
Prof. dr. Tanja Mihalič
Asis. Kir Kušer, univ. dipl. ekon.
Kardeljeva ploščad 17
1000 Ljubljana
tel.: +386 1 589 24 00
fax: +386 1 589 26 98
e-mail: tanja.mihalic@ef.uni-lj.si
e-mail: kir.kuscer@ef.uni-lj.si
e-mail: itz@ef.uni-lj.si

Slovenska turistična organizacija

Slovenska turistična organizacija je krovna nacionalna turistična organizacija za promocijo države kot turistične destinacije. Pospešuje tudi razvoj turističnih proizvodov, vzpostavlja integralno turistično informacijsko infrastrukturo ter izdeluje analitične in raziskovalne študije.

Kontakt:
Dunajska 156
1000 Ljubljana
tel.: +386 1 589 18 40
fax: +386 1 589 18 41
e-mail: info@slovenia.info
spletne strani: www.slovenia.info

UNWTO in TEDQUAL

Ekonomski fakulteta Univerze v Ljubljani je nosilka certifikata kakovosti za turistične programe TEDQUAL (Tourism Educational Quality). Certifikat podeljujeta fundacija THEMIS in UNWTO. S tem je Ekonomski fakulteta tudi redna članica depozitne ter elektronske knjižnice in izobraževalnega sveta UNWTO.

Kontakt:
World Tourism Organization
Capitán Haya, 42 . 28020 Madrid
tel.: +34 9 1567 81 00
fax: +34 9 1571 37 33
e-mail: educa@unwto.org

Letak je tiskan na okoli prijaznem, nekloriranem papirju.

I FEEL SLOVENIA

Univerza v Ljubljani
EKONOMSKA FAKULTETA
RCEF
Raziskovalni center Ekonomski fakultete
Institut za turizem

Indeks turističnega zaupanja

ITZ - Indeks turističnega zaupanja

Izračun Indeksa turističnega zaupanja omogoča ocenjevanje kratkoročnega razvoja turizma in zaupanja v ta razvoj. Projekt izvaja Inštitut za turizem Raziskovalnega centra Ekonomski fakultete Univerze v Ljubljani. Naročnik projekta je Slovenska Turistična Organizacija.

Gospodarstvo, temelječe na znanju in visoko-razvitem trgu turističnih storitev potrebuje popolno informiranost in podatke v realnem času, da lahko izkoristi svoje vire in se pravilno ter hitro odziva na spremembe v okolju. Indeks turističnega zaupanja omogoča prav to.

Metodologija izračunavanja ter vsebinska struktura sta prevzeti po UNWTO Indeksu turističnega zaupanja. S tem je zagotovljena standardizacija in primerljivost podatkov ter rezultatov.

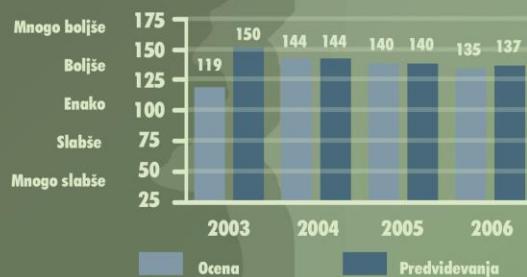
Vzorec za izračun Indeksa turističnega zaupanja bodo sestavljali strokovnjaki iz različnih dejavnosti javnega in privatnega sektorja.

Razlogi za ITZ

- meri zaupanje v razvoj turizma
- ocenjuje turistične razvojne dosežke
- standardizira primerjave z drugimi državami in svetovnimi regijami
- omogoča primerjavo pričakovanih in doseženih poslovnih rezultatov v turizmu
- omogoča časovne primerjave poslovnih rezultatov v turizmu
- meri bodoče in pretekle učinke dogodkov na slovenski turizem (npr. učinek slovenskega predsedovanja EU)
- omogoča pravilno in hitro odzivanje podjetij in organizacij na zaznane spremembe v okolju
- je osnova za primerjalno analiziranje dosežkov slovenskega turizma
- dviguje podobo turizma v očeh slovenske javnosti

Predvidevanja in ocene turističnega poslovanja v svetu od leta 2003 do 2006

Vir: UNWTO, 2007

Izračunavanje Indeksa turističnega zaupanja bo Sloveniji in slovenskim podjetjem ter organizacijam omogočilo primerjavo pričakovanih in ocen dejanskega turističnega poslovanja tako s svetovnimi, kot tudi z regijskimi pričakovanjimi in ocenami. Omogočilo bo tudi primerjavo pričakovanih in ocen po posameznih sektorjih dejavnosti.

PRILOGA 7: ANKETA ITZ ZA SLOVENIJO

ITZ za Slovenijo

V katerem sektorju deluje Vaše podjetje oziroma organizacija? *

zasebni sektor

javni sektor

V katerem sektorju dejavnosti deluje Vaše podjetje oziroma organizacija? *

transport

ponudniki namestitvenih zmogljivosti in gostinstvo

turistični organizatorji in potovalne agencije

destinacije in LTO

vladni organi

svetovanje, raziskave in mediji

druga podjetja

PRETEKLI ŠTIRJE MESECI

Kako ocenjujete turistično poslovanje v vaši destinaciji oziroma poslu za pretekle štiri mesece v primerjavi s tem, kar bi normalno pričakovali za ta čas leta: *

mnogo boljše

boljše

enako

slabše

mnogo slabše

Kateri so bili glavni dejavniki razvoja turizma v preteklih štirih mesecih? (Prosimo, komentirajte okoliščine v zvezi s proizvodi/segmenti/trgi/ itd.).

PRIHODNJI ŠTIRJE MESECI

Kako ocenjujete turistično poslovanje v vaši destinaciji oziroma poslu za prihodnje štiri mesece v primerjavi s tem, kar bi normalno pričakovali za ta čas leta: *

mnogo boljše

boljše

enako

slabše

mnogo slabše

Kateri bodo glavni dejavniki razvoja turizma v prihodnjih štirih mesecih? (Prosimo, komentirajte okoliščine v zvezi s proizvodi/segmenti/trgi/ itd.).

PRETEKLO LETO

Kako ocenjujete turistično poslovanje v vaši destinaciji oziroma poslu v preteklem letu v primerjavi s tem, kar bi normalno pričakovali: *

Kateri so bili glavni dejavniki razvoja turizma v preteklem letu? (Prosimo, komentirajte okoliščine v zvezi s proizvodi/segmenti/trgi/ itd.).

PRIHODNJE LETO

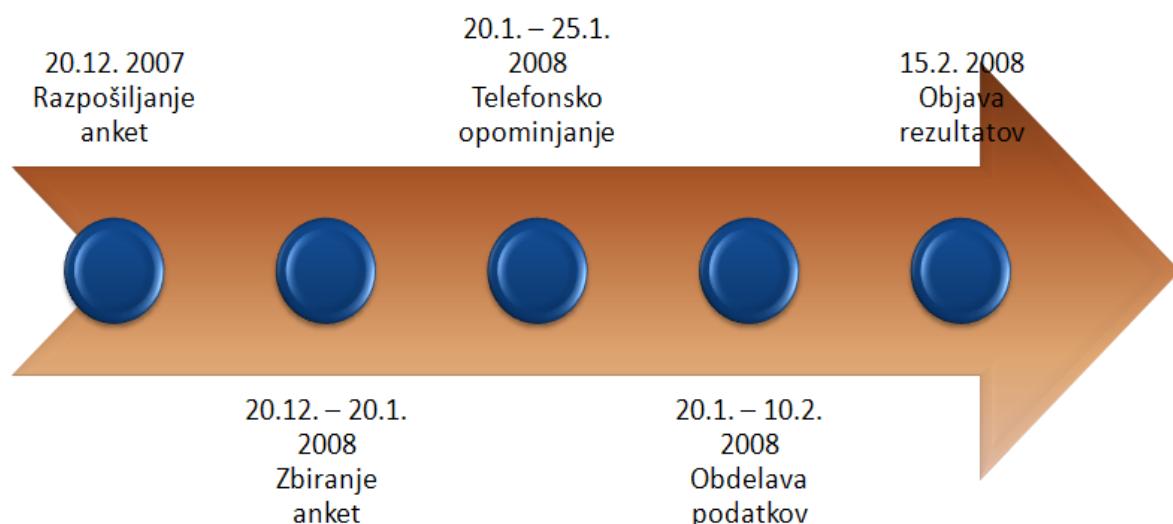
Kako ocenjujete turistično poslovanje v vaši destinaciji oziroma poslu v prihodnjem letu v primerjavi s tem, kar bi normalno pričakovali: *

Kateri bodo glavni dejavniki razvoja turizma v prihodnjem letu? (Prosimo, komentirajte okoliščine v zvezi s proizvodi/segmenti/trgi/ itd.).

PRILOGA 8: TERMINSKI NAČRTI IZVAJANJA ANKETE ITZ ZA SLOVENIJO

Slika 41: Terminski načrt 1. kroga anketiranja za raziskavo ITZ za Slovenijo

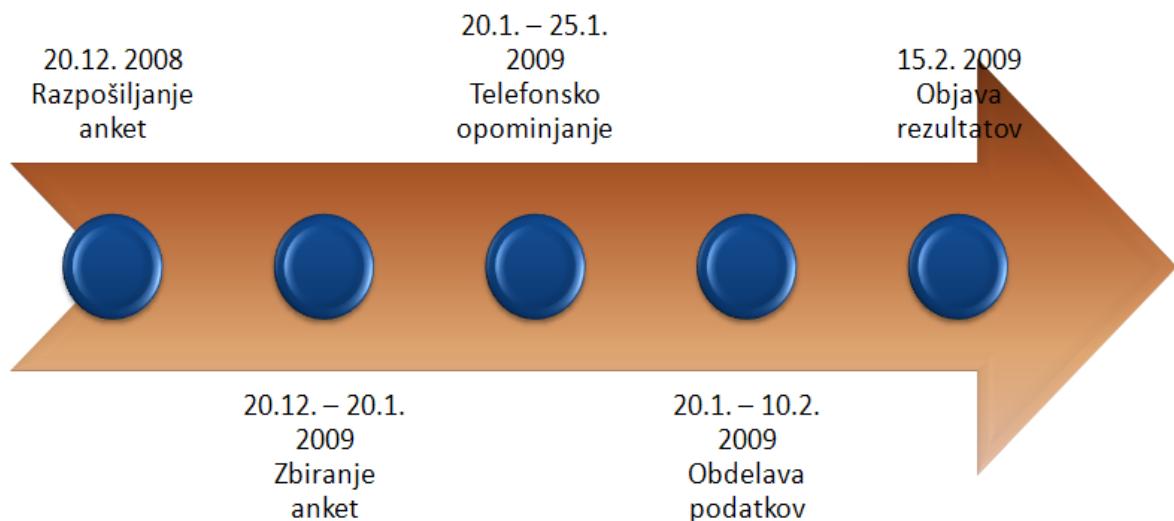
Slika 42: Terminski načrt 2. kroga anketiranja za raziskavo ITZ za Slovenijo

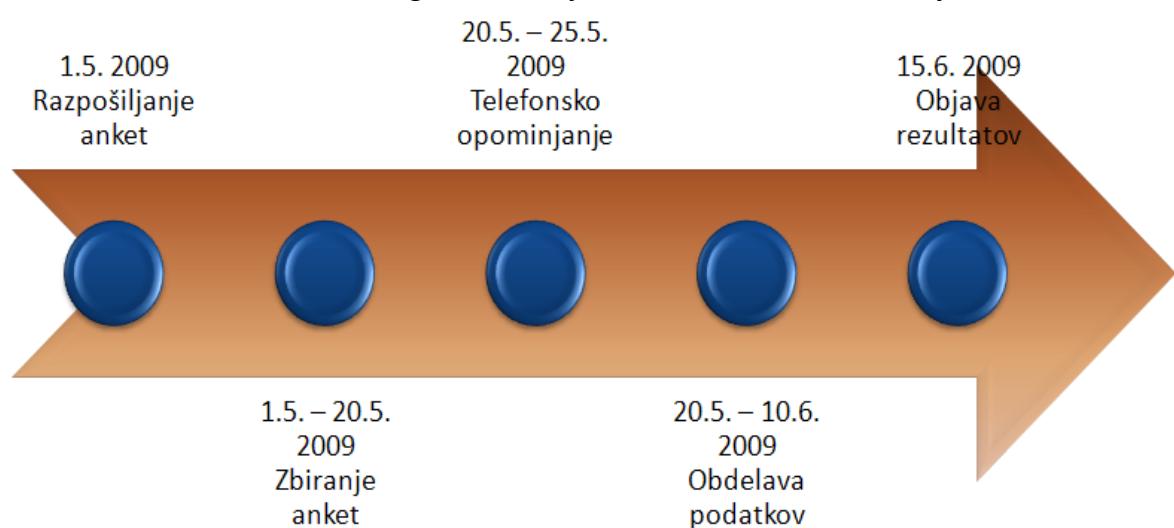
Slika 43: Terminski načrt 3. kroga anketiranja za raziskavo ITZ za Slovenijo

Slika 44: Terminski načrt 4. kroga anketiranja za raziskavo ITZ za Slovenijo

Slika 45: Terminski načrt 5. kroga anketiranja za raziskavo ITZ za Slovenijo

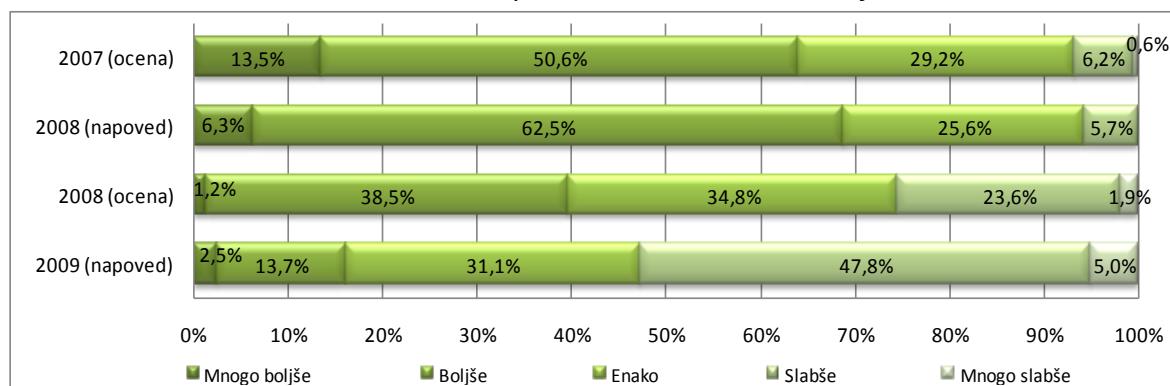

PRILOGA 9: ODSTOTNE PORAZDELITVE OCEN IN NAPOVEDI ITZ ZA SLOVENIJO

9.1 Odstotna porazdelitev ocen in napovedi panela turističnih strokovnjakov na letni ravni

Da bo v letu 2008 poslovanje slabše, kar bi normalno pričakovali, je napovedalo le 5,7 odstotka panela slovenskih turističnih strokovnjakov, v kasnejši oceni leta 2008 v četrtem krogu anketiranja delež ocen slabše naraste na 23,6 odstotka (*Slika 46*). Drastično se glede na napoved zmanjša tudi delež ocen boljše (za 24 točk ITZ). Pri napovedi za leto 2009 se delež ocen slabše v primerjavi z oceno za leto 2008 podvoji (47,8 odstotka), delež ocen boljše (13,7 odstotka) pade na tretjino deleža, zastopanega v stukturi ocene leta 2008.

Slika 46: Struktura ocen in napovedi letnih ITZ za Slovenijo, 2007–2009

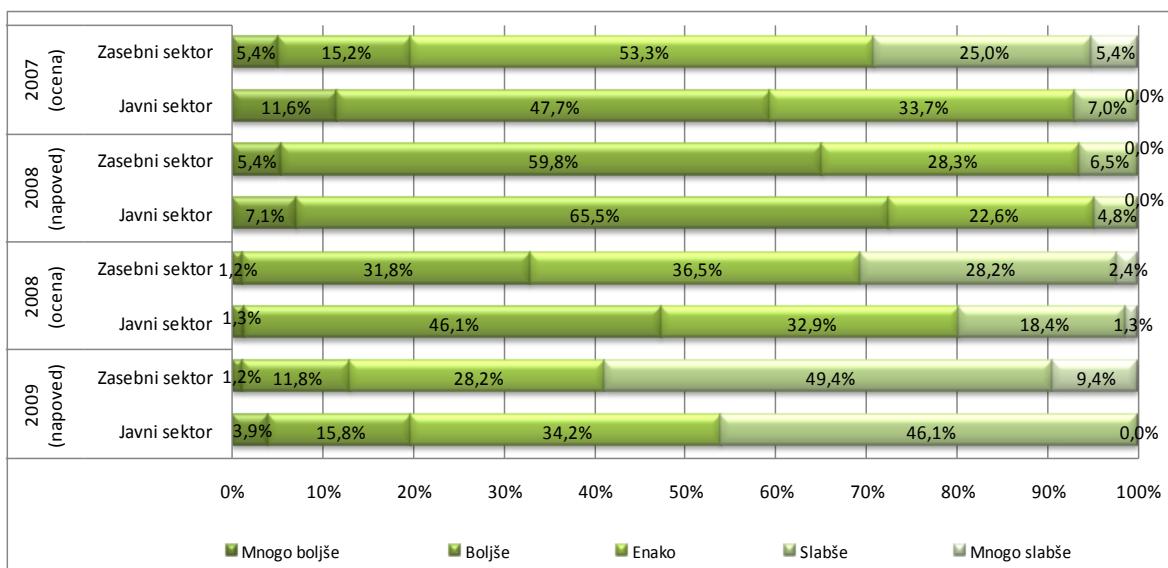

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009.

9.2 Odstotna porazdelitev ocen in napovedi panela turističnih strokovnjakov na letni ravni (zasebni in javni sektor)

V obeh sektorjih v Sloveniji je pri oceni poslovanja v letu 2008 v primerjavi z napovedjo viden visok porast ocene slabše, kar bi pričakovali (*Slika 47*). V zasebnem sektorju je porast višja (delež ocene slabše je 28,2 odstotka) kot v javnem (delež ocene slabše je 18,4 odstotka). Viden je tudi padec ocen boljše, saj se je delež v zasebnem sektorju razpolovil (na 31,8 odstotka), v javnem sektorju pa je padel s 65,5 odstotka na 46,1 odstotka. V strukturi deležev ocen v napovedi za leto 2009 izstopa predvsem 9,4 odstotka ocene mnogo slabše, kar bi normalno pričakovali v zasebnem sektorju, medtem ko nihče iz javnega sektorja prihodnjega leta ni ocenil kot mnogo slabšega.

Slika 47: Struktura cen in napovedi letnih ITZ zasebnega in javnega sektorja za Slovenijo, 2007–2009

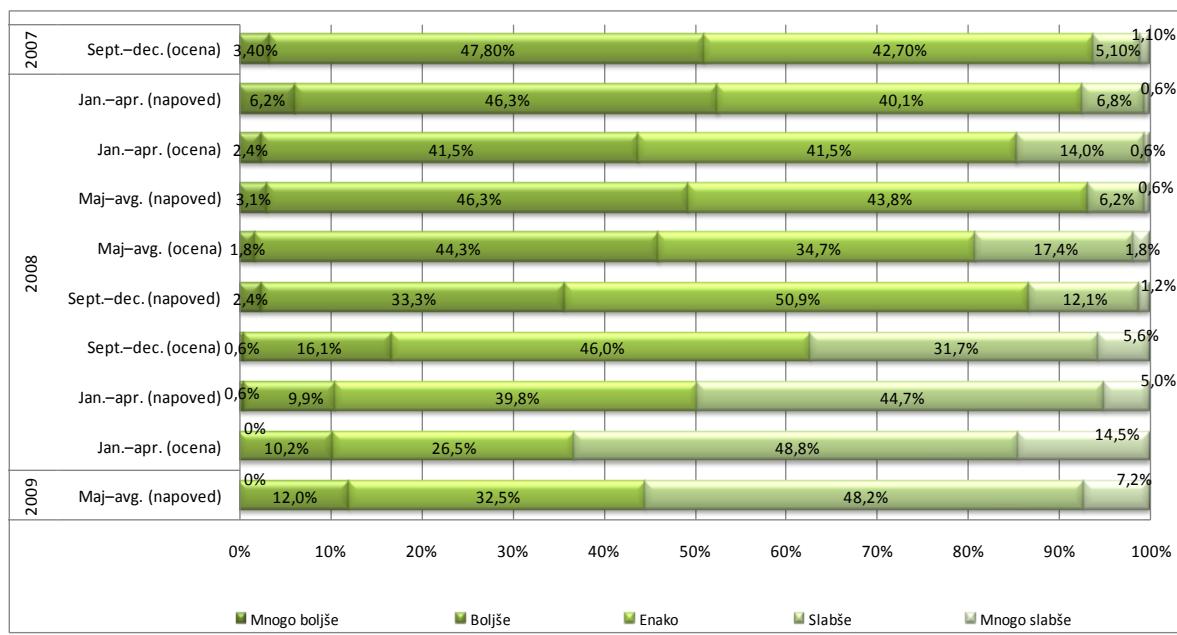
Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009.

9.3 Odstotna porazdelitev ocen in napovedi panela turističnih strokovnjakov na štirimesečni ravni

Napovedi za obdobje januar–april 2008 v 1. krogu anketiranja so bile zelo pozitivne, le 6,8 odstotka strokovnjakov je pričakovalo, da bo poslovanje slabše, kar bi realno pričakovali za ta čas leta (*Slika 48*). Odgovori panela turističnih strokovnjakov v drugem krogu anketiranja podajo drugačno sliko istega obdobja januar–april 2008, ocene precej odstopajo od napovedi. Slabša ocena obdobja januar–april 2008 (116) v primerjavi z napovedjo (125) je posledica padca deleža ocen "boljše" in "mnogo boljše" in povečanja deleža ocen "slabše". Poslovanje v obdobju januar–april 2008 ocenjuje kot slabše, kar bi realno pričakovali za ta čas leta, kar 14 odstotkov panela turističnih strokovnjakov, slabše poslovanje pa je predhodno predvidelo le 6,8 odstotka anketiranih. Napovedi panela slovenskih turističnih strokovnjakov glede turističnega poslovanja v obdobju maj–avgust 2008 so bile pozitivne (le 6,2 odstotka strokovnjakov je pričakovalo, da bo poslovanje slabše, kar bi realno pričakovali za ta čas leta) in zelo podobne napovedim v 1. krogu anketiranja za obdobje januar–april 2008. Ocene panela turističnih strokovnjakov v tretjem krogu anketiranja za obdobje maj–avgust 2008 precej odstopajo od napovedi. V obdobju maj–avgust 2008 pa se je zmanjšal delež ocen "enako" in povečal delež ocen "slabše". Zato je tudi ocena obdobja maj–avgust 2008 slabša (113), kot so bila pričakovana (123). Obdobje maj–avgust 2008 kot slabše ocenjuje 17,4 odstotka turističnih strokovnjakov, v primerjavi s 6,2 odstotka, ki so slabše poslovanje predhodno napovedali. Napovedi za obdobje september–december 2008 se precej razlikujejo od napovedi za prejšnji dve obdobji, ki sta si bili zelo podobni po strukturi deleža ocen. Da bo obdobje september–december 2008 slabše, kar bi realno pričakovali za ta čas leta, je napovedalo kar 12,1 odstotka anketirancev, kar je bližje oceni prejšnjih dveh obdobjij,

izstopa tudi izrazito velik delež napovedi poslovanja kot enako, kar bi realno pričakovali za ta čas leta (50,9 odstotka) in majhen delež napovedi boljše, kar bi realno pričakovali za ta čas leta (33,3 odstotka). Struktura ocen v četrtem krogu anketiranja za obdobje september–december 2008 kaže visok odmik v napovedi in oceni boljše, kot bi pričakovali za ta čas leta, saj se je število takšnih ocen glede na napoved razpolovilo (16,1 odstotka). Glede na napoved je precej večji delež ocen slabše (31,7 odstotka). Opazen je tudi porast deleža ocen mnogo slabše (5,6 odstotka). V napovedi za obdobje januar–april 2009 je razvidno nadaljnje povečevanje deleža ocen slabše na račun padanja deleža ocen boljše in enako, kot bi pričakovali za ta čas leta. Struktura ocen v petem krogu anketiranja za obdobje januar–april 2009 kaže visok odmik v napovedi in oceni, enako kot bi pričakovali za ta čas leta, saj je glede na napoved delež takšnih ocen manjši za tretjino (26,5 odstotka). Glede na napoved je viden precej večji delež ocen mnogo slabše (14,5 odstotka). Delež ocen slabše (48,8 odstotka) je le malo večji od napovedi (44,7 odstotka), delež ocen in napovedi boljše ostaja na enaki ravni (10 odstotkov), delež ocen in napovedi mnogo boljše pa je zanemarljiv. V napovedi za obdobje maj–avgust 2009 je razvidno povečanje deleža ocen boljše in zmanjšanje deleža ocen mnogo slabše, kar bi pričakovali za ta čas leta, v primerjavi z oceno preteklega obdobja januar–april 2009 (*Slika 48*).

Slika 48: Struktura ocen in napovedi štirimesečnih ITZ za Slovenijo, september 2007–avgust 2009

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009.

9.4 Odstotna porazdelitev ocen in napovedi panela turističnih strokovnjakov na štirimesečni ravni (zasebni in javni sektor)

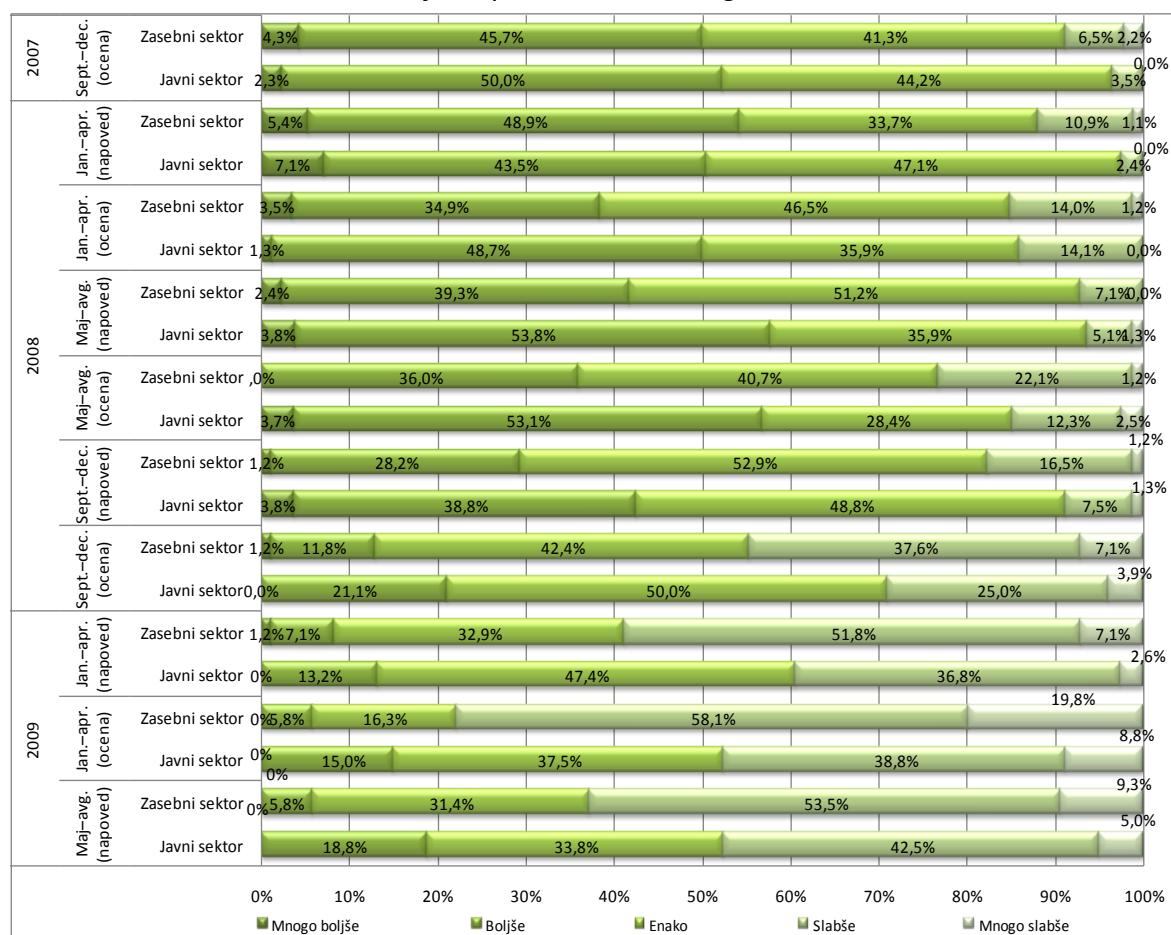
Obdobje januar–april 2008 je v drugem krogu anketiranja ocenilo kot slabše 14 odstotkov strokovnjakov iz zasebnega sektorja in 14,1 odstotka strokovnjakov iz javnega sektorja, medtem ko so bile napovedi, da bo poslovanje slabše, 10,9-odstotne (zasebni sektor) in 2,4-odstotne (javni sektor) (*Slika 49*). Vzroke, da je precej večji delež strokovnjakov tako iz zasebnega kot tudi iz javnega sektorja ocenil turistično poslovanje kot slabše v primerjavi s pričakovanji v predhodnem krogu anketiranja, gre iskati v visokih pričakovanjih, ki jih je ustvarilo predsedovanje Slovenije EU in se niso v celoti uresničila oziroma so bila pretirana, srednjeročni in dolgoročni učinki pa še niso vidni. Da bo turistično poslovanje v obdobju maj–avgust 2008 boljše, kar bi realno pričakovali za ta čas leta, je v drugem krogu anketiranja pričakovalo 53,8 odstotka strokovnjakov iz javnega sektorja in 39,3 odstotka strokovnjakov iz zasebnega sektorja. V tretjem krogu anketiranja je turistično poslovanje kot boljše ocenilo 53,1 odstotka strokovnjakov iz javnega sektorja in 36 odstotkov strokovnjakov iz zasebnega sektorja. Kljub večji zadržanosti zasebnega sektorja delež napovedi in ocen boljše, kar bi realno pričakovali za ta čas leta, ostaja približno enak v obeh sektorjih. Zaskrbljujoč je podatek, da je kar 22,1 odstotka strokovnjakov iz zasebnega sektorja in 12,3 odstotka strokovnjakov iz javnega sektorja obdobje maj–avgust 2008 ocenilo kot slabše, medtem ko so bile napovedi, da bo poslovanje slabše, 7,1-odstotne (zasebni sektor) in 5,1-odstotne (javni sektor). Oba sektorja sta bila pri napovedih v tretjem krogu anketiranja za september–december 2008 bolj zadržana kot pri napovedih za prejšnja obdobja, saj se je delež ocen boljše precej zmanjšal. V zasebnem sektorju je bilo moč zaznati precej večji delež napovedi slabše, pri javnem sektorju pa povečanje deleža napovedi enako. Da bo turistično poslovanje v obdobju september–december 2008 boljše, kar bi normalno pričakovali za ta čas leta, je v tretjem krogu anketiranja pričakovalo 38,8 odstotka strokovnjakov iz javnega sektorja in 28,2 odstotka strokovnjakov iz zasebnega sektorja. V četrtem krogu anketiranja je turistično poslovanje kot boljše ocenilo le 21,1 odstotka strokovnjakov iz javnega sektorja in 11,8 odstotka strokovnjakov iz zasebnega sektorja. Očiten je torej velik padec deleža ocen boljše. Kar 37,6 odstotka strokovnjakov iz zasebnega sektorja in 25 odstotkov strokovnjakov iz javnega sektorja obdobje september–december 2008 ocenilo kot slabše, medtem ko so bile napovedi, da bo poslovanje slabše, 16,5-odstotne (zasebni sektor) in 7,5-odstotne (javni sektor) (*Slika 49*).

Da bo turistično poslovanje v obdobju januar–april 2009 boljše, kar bi normalno pričakovali za ta čas leta, je v četrtem krogu anketiranja pričakovalo le 7,1 odstotka strokovnjakov iz zasebnega sektorja in 13,2 odstotka strokovnjakov iz javnega sektorja. V obeh sektorjih se je delež ocen boljše pri napovedi za januar–april 2009 precej zmanjšal v primerjavi z napovedmi za pretekla obdobja. Največji delež v strukturi ocene zasebnega sektorja prvič zavzema napoved slabše (51,8 odstotka), javni sektor je manj pesimističen

(36,8 odstotka napovedi slabše). V petem krogu anketiranja je turistično poslovanje v obdobju januar–april 2009 kot boljše, kar bi normalno pričakovali za ta čas leta, ocenilo le 5,8 odstotka strokovnjakov iz zasebnega sektorja in 15 odstotkov strokovnjakov iz javnega sektorja. Delež ocen boljše je v javnem sektorju torej narasel v primerjavi z napovedjo za isto obdobje v preteklem krogu anketiranja (13,2 odstotka). Izredno velik delež v strukturi ocene zasebnega sektorja zavzema ocena mnogo slabše (19,8 odstotka), delež napovedi mnogo slabše v preteklem krogu anketiranja je bil 7,1 odstotka. Javni sektor je manj pesimističen (8,8 odstotka ocen mnogo slabše), kljub temu je prisoten velik porast deleža mnogo slabše, saj je le 2,6 odstotka anketirancev iz javnega sektorja v četrtem krogu anketiranja napovedalo mnogo slabše poslovanje. Da bo turistično poslovanje v obdobju maj–avgust 2009 boljše, kar bi normalno pričakovali za ta čas leta, v petem krogu anketiranja pričakuje 5,8 odstotka strokovnjakov iz zasebnega sektorja in 18,8 odstotka strokovnjakov iz javnega sektorja (*Slika 49*).

V zasebnem sektorju je moč zaznati večji delež napovedi mnogo slabše v primerjavi z napovedjo za januar–april 2009, vendar pa je delež ocen mnogo slabše v oceni tega obdobja v petem krogu anketiranja precej večji kot v napovedi za obdobje maj–avgust 2009. V javnem sektorju je moč zaznati povečanje deleža napovedi slabše, ki ji protiutež predstavlja povečanje deleža napovedi boljše. Skozi vse pretekle kroge anketiranja se je pokazal trend padanja deleža napovedi boljše. Sprememba trenda je vidna pri napovedi za obdobje maj–avgust 2009 v javnem sektorju, delež napovedi boljše je v primerjavi z napovedjo kot tudi oceno za obdobje januar–april 2009 narasel. Skozi vse kroge anketiranja razen za obdobji januar–april 2008 in 2009 v javnem sektorju so razvidne negativne razlike med napovedjo in oceno boljše po štirimesečnih obdobjih. V vseh krogih anketiranj je v obeh sektorjih moč zaznati veliko odstopanje med napovedjo in kasnejšo oceno poslovanja obdobja v deležu ocen slabše, vendar pa v petem krogu anketiranja razlike med napovedjo in oceno slabše niso tako velike, večjo razliko je moč zaznati med napovedjo in oceno mnogo slabše (*Slika 49*).

Slika 49: Struktura ocen in napovedi štirimesečnih ITZ zasebnega in javnega sektorja za Slovenijo, september 2007–avgust 2009

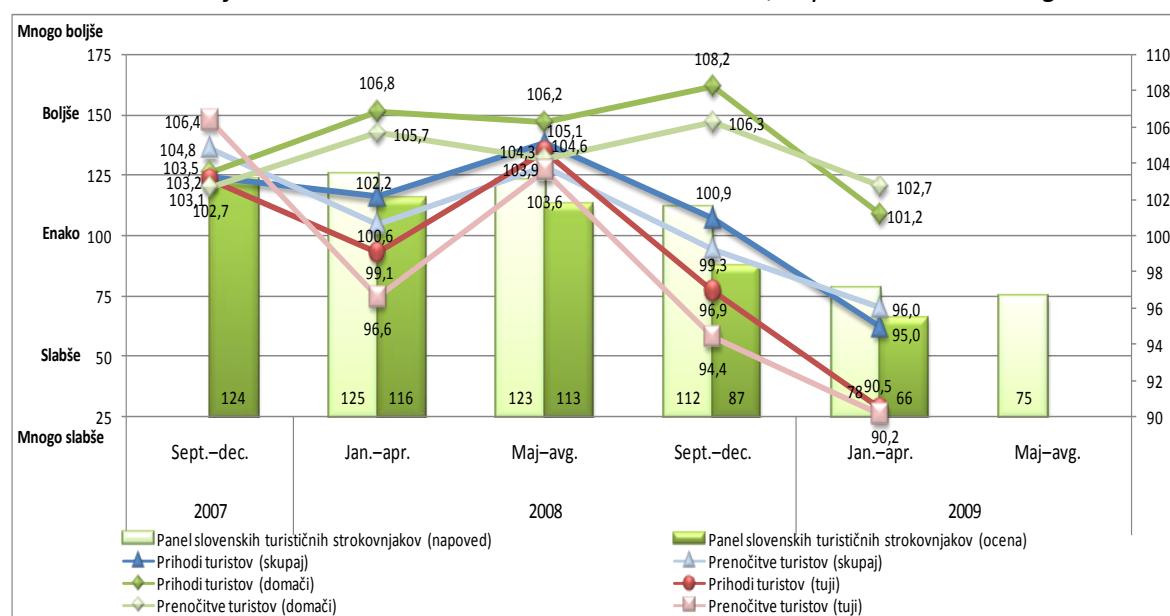
Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009.

PRILOGA 10: PRIMERJAVA OCEN IN NAPOVEDI ITZ ZA SLOVENIJO S TURISTIČNIM PROMETOM

10.1 Primerjava štirimesečnih ocen in napovedi panela slovenskih turističnih strokovnjakov s turističnim prometom

Zaupanje v razvoj slovenskega turizma je v petem krogu anketiranja močno upadlo, ocene obdobja januar–april 2009 so na ravni slabšega poslovanja, kar bi normalno pričakovali. Statistični podatki za preteklo obdobje januar–april 2009/08 opravičujejo pesimizem. V Sloveniji so prihodi turistov upadli za 5 odstotkov v primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta, prenočitve so upadle za 4 odstotke. Upad turističnega prometa je predvsem posledica upada prihodov in prenočitev tujih turistov (9,5 in 9,8 odstotka). Prihodi in prenočitve domačih turistov izkazujejo rast (1,2 in 2,7 odstotka) (Surs, 2009). *Slika 50* kaže primerjavo ocen in napovedi panela turističnih strokovnjakov s tujimi in domačimi prihodi in prenočitvami. Leva skala pripada ITZ za Slovenijo, desna skala pa turističnim prihodom in prenočitvam.

Slika 50: Primerjava ocen in napovedi s turističnim prometom (skupnim, domačim, tujim) na ravni Slovenije – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009

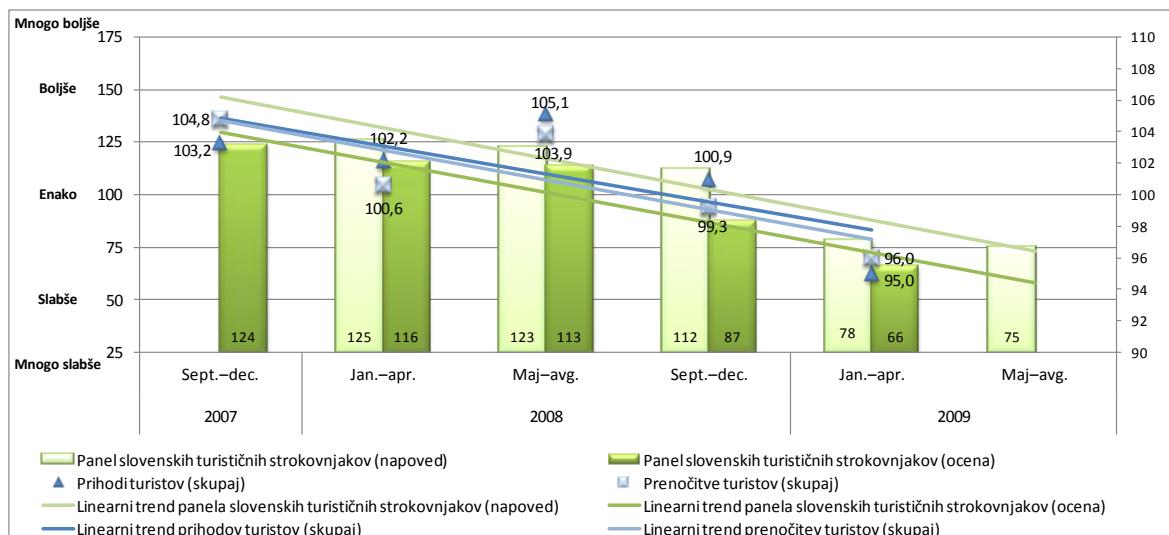

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; Surs, 2009.

Napovedi in ocene ITZ za Slovenijo za štirimesečna obdobja imajo negativen trend, tako kot turistični prihodi in prenočitve, ki jih je po izteku obdobjij izmeril Surs (Surs, 2009). Linearna trenda napovedi ($y = -14,57x + 146,2$; $R^2 = 0,894$) in ocen ($y = -14,29x + 144,1$; $R^2 = 0,899$) panela slovenskih turističnih strokovnjakov in turistični prihodi ($y = -1,769x + 106,5$; $R^2 = 0,530$) ter prenočitve ($y = -1,896x + 106,6$; $R^2 = 0,711$) imajo negativen linearni trend (*Slika 51*). Leva skala pripada ITZ za Slovenijo, desna skala pa turističnim prihodom in prenočitvam. Seveda se skali precej razlikujeta, ITZ 175 je enakovreden indeksu rasti prihodov in prenočitev 110, ITZ 25 pa indeksu rasti prihodov in prenočitev 90.

Spremembo indeksa rasti prihodov turističnih prenočitev za 5 odstotnih točk torej predstavlja 37,5 ITZ-točk.

Slika 51: Primerjava linearnih trendov ocen in napovedi z linearima trendoma turističnega prometa na ravni Slovenije – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; Surs, 2009.

10.2 Primerjava štirimesečnih ocen in napovedi panelnega sektorja nastanitvene zmogljivosti in gostinstvo v Sloveniji s turističnim prometom v hotelih in podobnih obratih

V hotelih in podobnih obratih je bilo v letu 2008 v EU-27 zabeleženih 1.578 milijonov nočitev, kar pomeni 0,5-odstoten padec v primerjavi z letom 2007¹² (Demunter & Dimitrakopoulou, 2009). V obdobju januar–oktober 2008 je stopnja zasedenosti padla v vseh regijah Evrope. Največji padec je zaznati v Vzhodni in Južni Evropi (Tourism Economics, 2008). Število prenočitev domačih turistov v hotelih je bilo v letu 2008 stabilno, medtem ko so prenočitve mednarodnih turistov v hotelih padle za 1,1 odstotka. V primerjavi z enakimi obdobji v preteklem letu se je število hotelskih nočitev v obdobju januar–april 2008 v EU27 povečalo za 1,6 odstotka, v obdobju maj–avgust 2008 se je število le-teh zmanjšalo za 0,5 odstotka, za 3,2 odstotka pa je padlo število nočitev v obdobju september–december 2008. Najnižje stopnje rasti zasedenosti so bile zabeležene v obdobju september–december v 23 od 26-ih držav članic, katerih podatki so na voljo. (Demunter & Dimitrakopoulou, 2009).

V Sloveniji je bila skupna rast prenočitev v hotelih in podobnih obratih¹³ v letu 2008 1,2 odstotka, število domačih prenočitev se je povečalo za 5,8 odstotka, število tujih pa je padlo za 1,1 odstotka. Skupna rast prihodov v hotelih in podobnih obratih je bila 3,7

¹²Po 3,4-odstotni rasti v letu 2007 in 2,9-odstotni rasti v letu 2006.

¹³Hoteli, moteli, penzionci in gostišča (Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov, 2008).

odstotka, število prihodov domačih turistov se je povečalo za 7,4 odstotka, število tujih pa za 2,2 odstotka. V primerjavi z enakimi obdobji v preteklem letu se je število hotelskih nočitev v obdobju januar–april 2008 v Sloveniji povečalo za 1,4 odstotka, v obdobju maj–avgust za 3,5 odstotka in v obdobju september–december pa je število prenočitev upadlo za 2 odstotka (Tabela 27) (Surs, 2009).

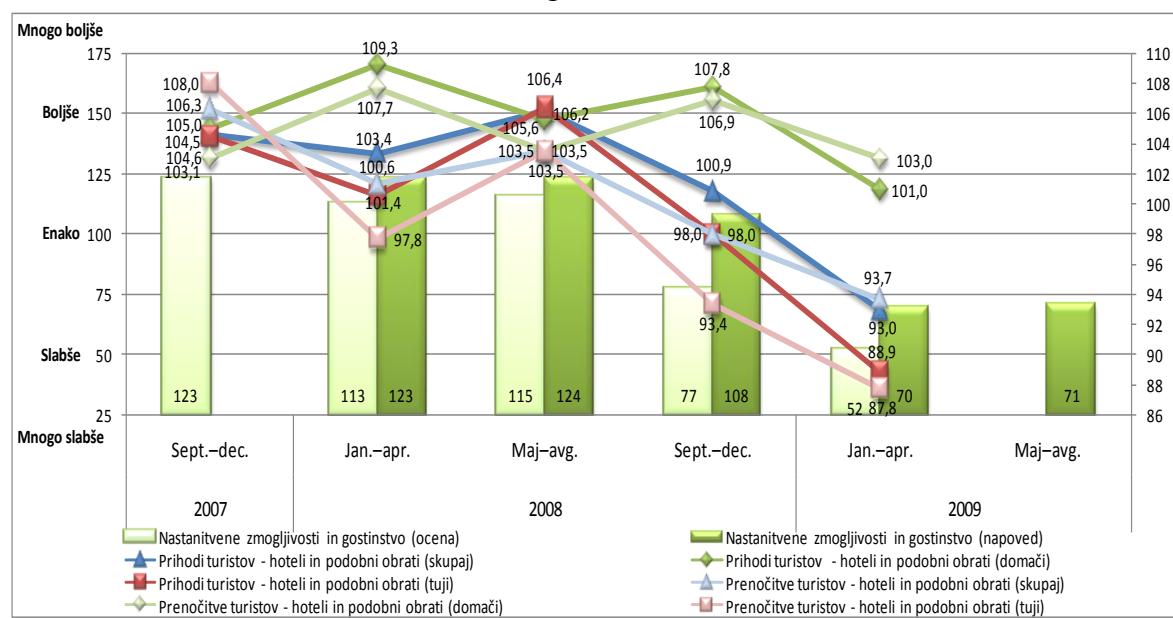
Tabela 27: Turistični promet v hotelih in podobnih obratih na ravni Slovenije – štirimesečni indeksi, september 2007–april 2009

Obdobje preteklega leta=100	Sept.-dec. 2007		Jan.-apr. 2008		Maj-avg. 2008		Sept.-dec. 2008		Jan.-apr. 2009	
	Prihodi	Prenočitve	Prihodi	Prenočitve	Prihodi	Prenočitve	Prihodi	Prenočitve	Prihodi	Prenočitve
Turisti skupaj	104,6	106,3	103,4	101,4	106,2	103,5	100,9	98,0	93,0	93,7
Domači turisti	105,0	103,1	109,3	107,7	105,6	103,5	107,8	106,9	101,0	103,0
Tuji turisti	104,5	108,0	100,6	97,8	106,4	103,5	98,0	93,4	88,9	87,8

Vir: Surs, 2009.

Slika 52 kaže primerjavo ocen in napovedi panelnega sektorja dejavnosti nastanitvene zmogljivosti in gostinstvo s turističnim prometom (skupnim, domaćim, tujim) v hotelih in podobnih obratih na ravni Slovenije – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009

Slika 52: Primerjava ocen in napovedi sektorja dejavnosti nastanitvene zmogljivosti in gostinstvo s turističnim prometom (skupnim, domaćim, tujim) v hotelih in podobnih obratih na ravni Slovenije – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009

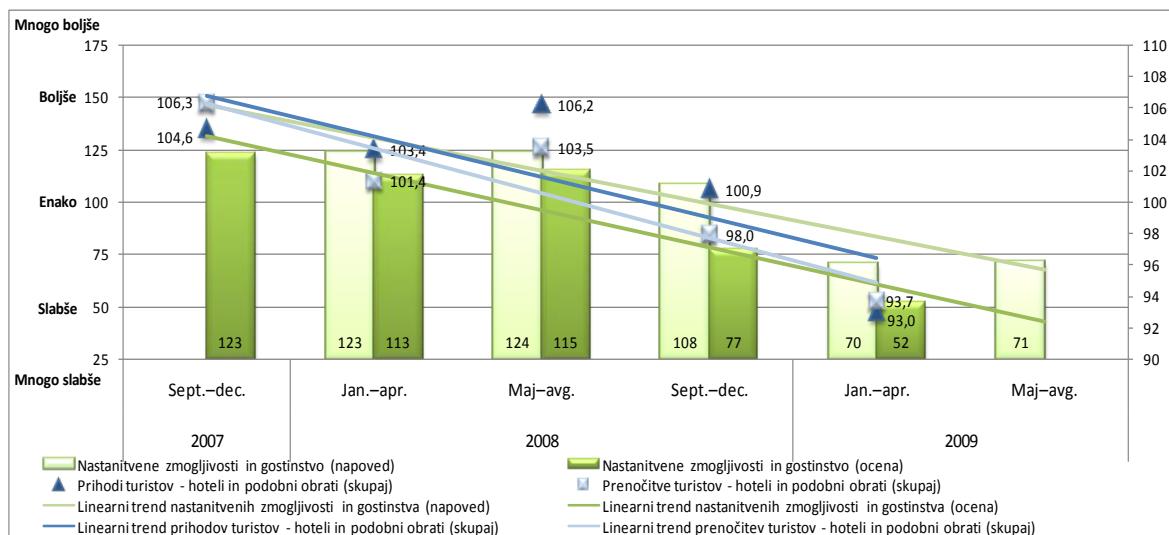

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; Surs, 2009.

Podobno kot pri primerjavi napovedi in ocen panela turističnih strokovnjakov s prihodi in prenočitvami je trend upadanja ocen in napovedi viden tudi v panelnem sektorju

nastanitvene zmogljivosti in gostinstvo, ki so primerjane z upadom prihodov in prenočitev v hotelih in podobnih obratih. Napovedi ($y = -15,82x + 162,4$; $R^2 = 0,863$) in ocene ($y = -17,80x + 149,4$; $R^2 = 0,859$) panelnega sektorja namestitvene zmogljivosti in gostinstvo imajo negativen linearni trend tako kot turistični prihodi ($y = -2,583x + 109,3$; $R^2 = 0,615$) in prenočitve ($y = -2,863x + 109,1$; $R^2 = 0,852$) v hotelih in podobnih obratih (Slika 53). Razlog za primerjavo s to kategorijo je sestava vzorca nastanitvenih zmogljivosti in gostinstva, ki ga sestavljajo predvsem menedžerji v hotelih in podobnih obratih. Skali ITZ napovedi in ocen ter indeksov rasti prihodov in prenočitev sta enaki kot pri primerjavi štirimesečnih napovedi in ocen panela slovenskih turističnih strokovnjakov s turističnimi prihodi in prenočitvami.

Slika 53: Primerjava linearnih trendov ocen in napovedi sektorja dejavnosti nastanitvene zmogljivosti in gostinstvo z linearima trendoma turističnega prometa v hotelih in podobnih obratih na ravni Slovenije – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009

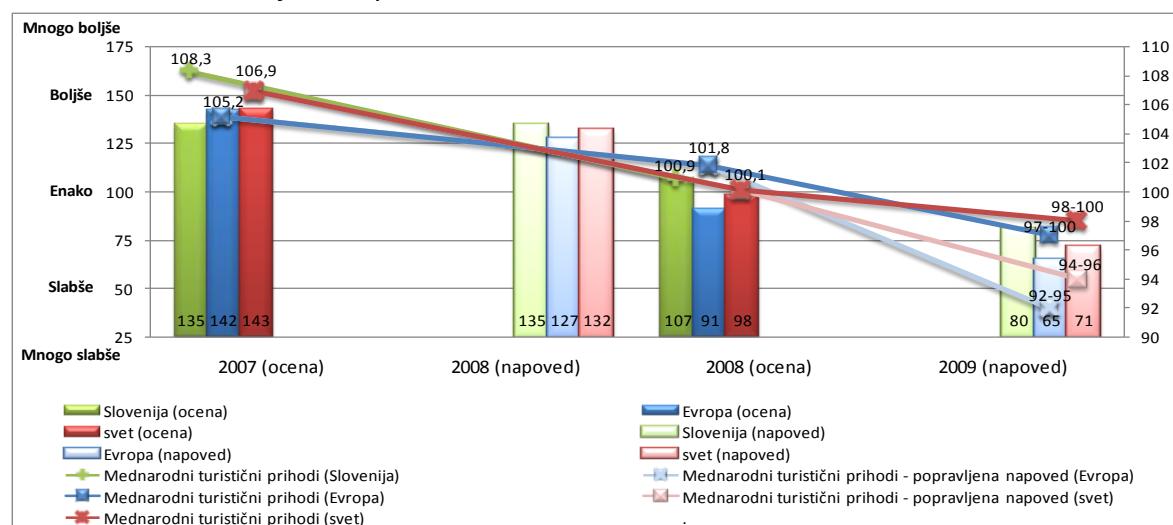
Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; Surs, 2009.

PRILOGA 11: PRIMERJAVA OCEN IN NAPOVEDI Z MEDNARODNIMI TURISTIČNIMI PRIHODI

11.1 Primerjava letnih ocen in napovedi z mednarodnimi turističnimi prihodi

Leto 2007 je bilo ocenjeno pozitivno s strani panela na slovenski, evropski in svetovni ravni. Skladno z dobrimi ocenami je bila rast mednarodnih prihodov in prenočitev na visoki ravni (*Slika 54* – leva skala pripada ITZ za Slovenijo in UNWTO ITZ, desna skala pa mednarodnim turističnim prihodom in prenočitvam). Čeprav so bili za leto 2008 v 1. krogu anketiranja za slovensko turistično gospodarstvo napovedani boljši poslovni rezultati, kot bi normalno pričakovali (vrednost ITZ 135), se je leto 2008 izkazalo kot leto, v katerem so bili doseženi slabši rezultati kot pričakovani (vrednosti ITZ 107). Slabše rezultate od načrtovanih je potrdil tudi Surs (Surs, 2009). Podatki kažejo, da se je število tujih turistov v letu 2008 v primerjavi z letom 2007 povečalo za 0,9 odstotka, število nočitev pa je upadlo za 0,7 odstotka v primerjavi z letom 2007 (Surs, 2009). Načrtovane in pričakovane stopnje rasti niso bile dosežene. Enako velja za turizem na evropski in svetovni ravni. Mednarodni turistični prihodi so še vedno rasli, vendar po nižji stopnji kot v predhodnih letih. Napoved UNWTO glede mednarodnih prihodov in prenočitev na evropski ravni kaže nadaljni padec rasti, po popravljenih napovedih do 6 odstotkov na svetovni in celo do 8 odstotkov na evropski ravni (*Slika 54*). Napovedi rasti mednarodnih prihodov in prenočitev na slovenski ravni v letu 2009 ni, visok upad mednarodnih turističnih prihodov v letu 2008/2007 glede na leto 2007/2006 (7,4 odstotne točke) v povezavi z vrednostjo ITZ 80, ki je bolj optimistična kot napoved na evropski in svetovni ravni, lahko predstavlja osnovo za napoved, podobno popravljeni napovedi UNWTO na svetovni ravni, torej nekaj bolj pozitivno kot evropsko napoved.

Slika 54: Primerjava ocen in napovedi z mednarodnimi turističnimi prihodi na ravni Slovenije, Evrope in sveta – letni ITZ in letni indeksi, 2007–2009

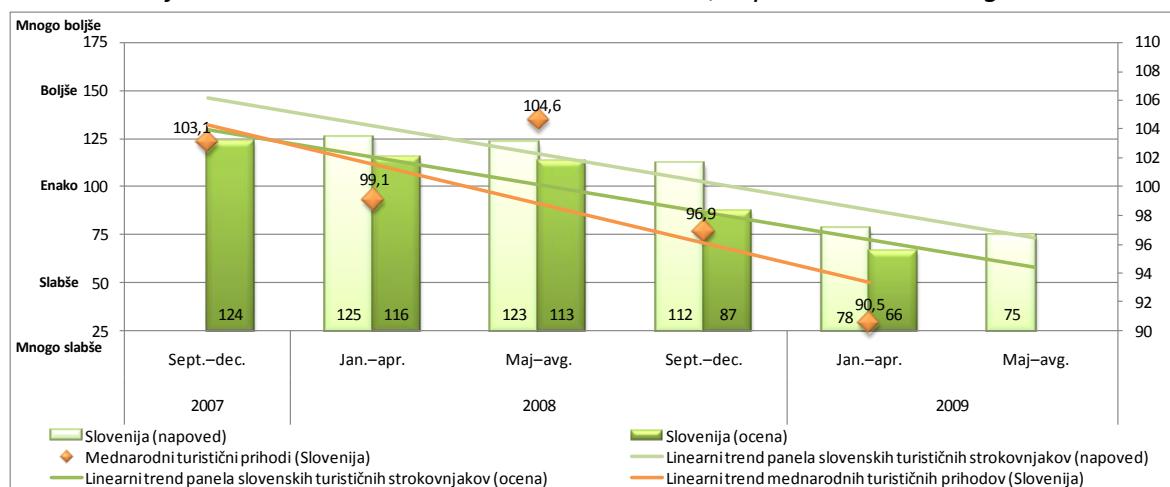
Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; Surs, 2009; UNWTO, 2009d.

11.2 Primerjava štirimesečnih ocen in napovedi z mednarodnimi turističnimi prihodi

Zaupanje v razvoj turizma je močno upadlo na slovenski, evropski in svetovni ravni, ocene obdobja januar–april 2009 so na ravni slabšega poslovanja, kar bi normalno pričakovali. Mednarodni turizem na svetovni ravni se je v obdobju januar–april 2009 v primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta zmanjšal za 1,1 odstotne točke manj kot mednarodni turizem na slovenski ravni, mednarodni turizem na evropski ravni pa se je zmanjšal za 0,9 odstotne točke več kot slovenski. Destinacije po vsem svetu so v teh štirih mesecih skupno zabeležile 247 milijonov mednarodnih turističnih prihodov, precej manj kot v tem obdobju v 2008 (269 milijonov). Visok padec je posledica recesije na večini emitivnih trgov od konca leta 2008. Poleg tega je na emitivni turizem drugega največjega trga (Velika Britanija) vplivala depreciacija funta (UNWTO, 2009e).

Linearna tendra napovedi ($y = -14,57x + 146,2; R^2 = 0,894$) in ocen ($y = -14,29x + 144,1; R^2 = 0,899$) panela slovenskih turističnih strokovnjakov imata negativen linearni trend, tako kot mednarodni turistični prihodi na slovenski ravni ($y = -2,722x + 107; R^2 = 0,598$) (Slika 55). Skali ITZ napovedi in ocen ter indeksov rasti mednarodnih prihodov sta enaki kot pri primerjavi štirimesečnih napovedi in ocen panela slovenskih turističnih strokovnjakov s turističnimi prihodi in prenočitvami.

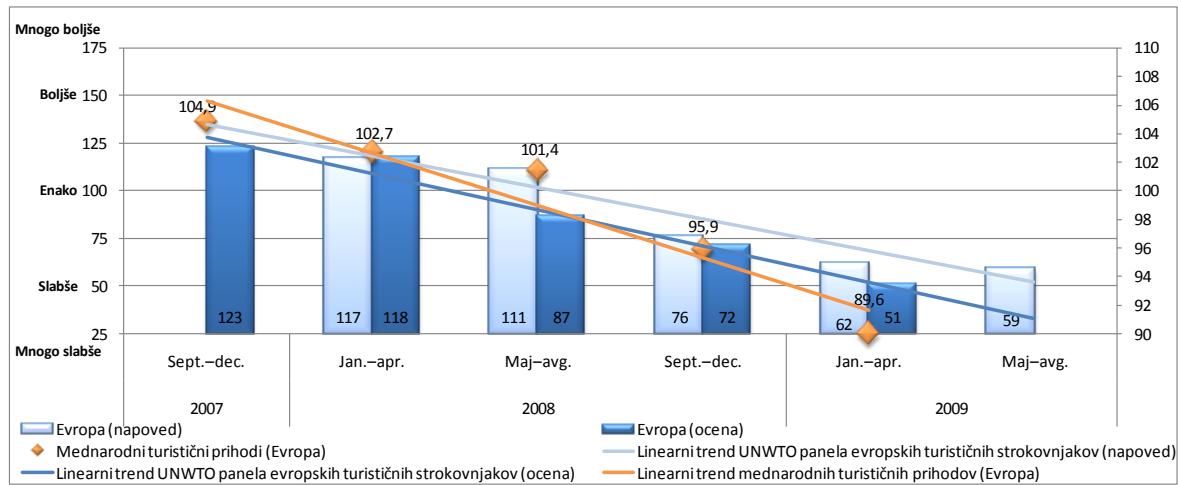
Slika 55: Primerjava ocen in napovedi z mednarodnimi turističnimi prihodi na ravni Slovenije – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; Surs, 2009; UNWTO, 2009d; UNWTO, 2009a.

Linearna tendra napovedi ($y = -16,51x + 134,6; R^2 = 0,911$) in ocen ($y = -19,03x + 147,2; R^2 = 0,969$) UNWTO-panela evropskih turističnih strokovnjakov imata negativen linearni trend, tako kot mednarodni turistični prihodi na evropski ravni ($y = -3,748x + 110,1; R^2 = 0,917$) (Slika 56). Skali ITZ napovedi in ocen ter indeksov rasti mednarodnih prihodov sta enaki kot na ravni Slovenije.

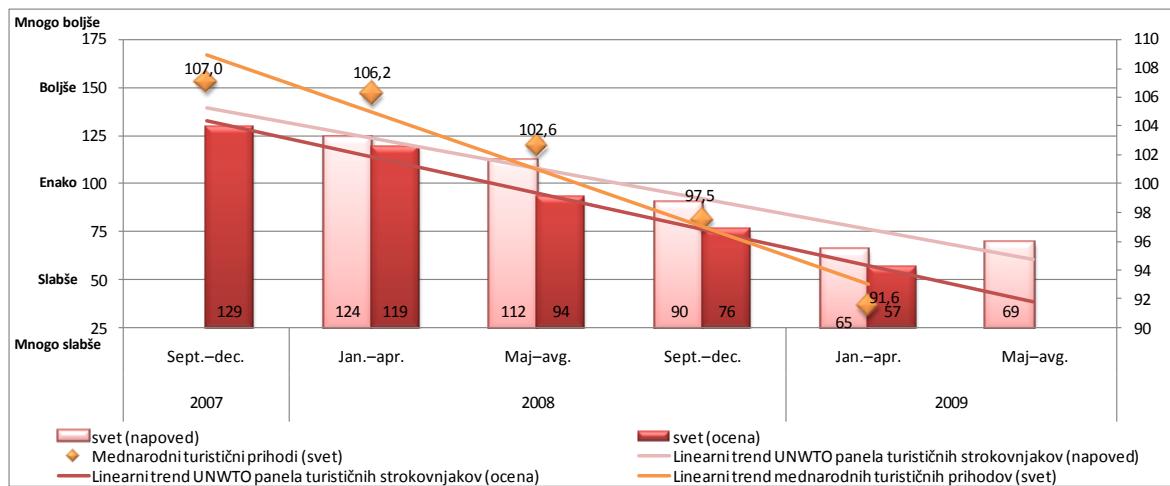
Slika 56: Primerjava ocen in napovedi z mednarodnimi turističnimi prihodi na ravni Evrope – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; Surs, 2009; UNWTO, 2009d; UNWTO, 2009a.

Linearna tendra napovedi ($y = -15,73x + 139,3; R^2 = 0,919$) in ocen ($y = -18,81x + 151,5; R^2 = 0,988$) UNWTO-panela turističnih strokovnjakov imata negativen linearni trend, tako kot mednarodni turistični prihodi na svetovni ravni ($y = -3,971x + 112,9; R^2 = 0,939$) (Slika 57). Skali ITZ napovedi in ocen ter indeksov rasti mednarodnih prihodov sta enaki kot na ravni Slovenije.

Slika 57: Primerjava ocen in napovedi z mednarodnimi turističnimi prihodi na ravni sveta – štirimesečni ITZ in štirimesečni indeksi, september 2007–avgust 2009

Vir: ITEF, 2008; ITEF, 2009; Surs, 2009; UNWTO, 2009d; UNWTO, 2009a.

PRILOGA 12: SEGMENTACIJA DRŽAV PO VRSTI TRGA

Tabela 28: Segmenti držav po vrstah trga za Slovenijo

Ključni trgi	Nemčija Avstrija Italija Hrvaška
Aviodestinacije	Velika Britanija Belgija Nizozemska Luksemburg Danska Norveška Švedska Ruska federacija Francija Izrael Španija Finska
Ostali perspektivni trgi	Madžarska Kanada ZDA Švica Ukrajina Grčija Češka republika Slovaška Poljska Srbija Črna gora Bosna in Hercegovina Makedonija Bulgarija Romunija
Novi trgi	Kitajska (Ljudska republika) Japonska Avstralija
Ostali trgi	Ciper Estonija Irska Islandija Latvija Litva Malta

- [Portugalska](#)
- [Turčija](#)
- [Druge evropske države](#)
- [Koreja \(Republika\)](#)
- [Druge azijske države](#)
- [Druge države in ozemlja Severne Amerike](#)
- [Nova Zelandija](#)
- [Druge države in ozemlja Oceanije](#)
- [Južna Afrika](#)
- [Druge afriške države](#)
- [Brazilija](#)
- [Druge države Južne in Srednje Amerike](#)

13: SPSS-ANALIZA PODATKOV ZA PREVERBO HIPOTEZ

13.1 Analiza vpliva gospodarske krize na turistični promet v Sloveniji

13.1.1 Regresijski koeficienti linearnih trendov turističnega prometa na ravni Slovenije – mesečni podatki za mesece od septembra 2007 do aprila 2009

$H_{1.1}$: Rast prihodov in prenočitev turistov na ravni Slovenije je negativna. Upad prihodov in prenočitev tujih turistov je večji kot upad prihodov in prenočitev domačih turistov. Število prenočitev se je zmanjšalo bolj kot število prihodov, tako domačih kot tudi tujih turistov.

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prihodi (domači turisti)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,006 ^a	,000	-,056	8,05337321

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,041	1	,041	,001	,980 ^a
	Residual	1167,423		64,857		
	Total	1167,464				

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prihodi (domači turisti)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1	(Constant)	105,774	1,801		58,738	,000
	x	-,008,312	-,006		-,025	,980

a. Dependent Variable: Prihodi (domači turisti)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prenočitve (domaći turisti)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,068 ^a	,005	-,051	6,53322459

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	3,544	1	3,544	,083	,777 ^a
	Residual	768,294	18	42,683		
	Total	771,838	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prenočitve (domaći turisti)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1	(Constant)	104,823	1,461		71,754	,000
	x	,073	,253	,068	,288	,777

a. Dependent Variable: Prenočitve (domaći turisti)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prihodi (tuji turisti)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,414 ^a	,171	,125	10,00778186

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	372,108	1	372,108	3,715	,070 ^a
Residual	1802,803	18	100,156		
Total	2174,910	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prihodi (tuji turisti)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	99,402	2,238		44,419	,000
x	-,748	,388	-,414	-1,928	,070

a. Dependent Variable: Prihodi (tuji turisti)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	.Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prenočitve (tuji turisti)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,502 ^a	,252	,211	9,82838280

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	586,309	1	586,309	6,070	,024 ^a
Residual	1738,748	18	96,597		
Total	2325,057	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prenočitve (tuji turisti)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
1 (Constant)	98,764	2,198		44,940	,000
x	-,939	,381	-,502	-2,464	,024

a. Dependent Variable: Prenočitve (tuji turisti)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prihodi (turisti skupaj)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,338 ^a	,114	,065	7,75004051

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	139,636	1	139,636	2,325	,145 ^a
Residual	1081,136	18	60,063		
Total	1220,773	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prihodi (turisti skupaj)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
1 (Constant)	101,836	1,733		58,764	,000
x	-,458	,301	-,338	-1,525	,145

a. Dependent Variable: Prihodi (turisti skupaj)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prenočitve (turisti skupaj)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,410 ^a	,168	,122	6,39499538

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	148,847	1	148,847	3,640	,073 ^a
	Residual	736,127	18	40,896		
	Total	884,975	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prenočitve (turisti skupaj)

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	101,353	1,430		70,878	,000
	x	-,473	,248	-,410	-1,908	,073

a. Dependent Variable: Prenočitve (turisti skupaj)

13.1.2 Regresijski koeficienti linearnih trendov prihodov turistov po kategorijah nastanitev na ravni Slovenije – mesečni podatki za mesece od septembra 2007 do aprila 2009

H_{1.2}: Turisti izbirajo cenejše nastanitvene zmogljivosti. To velja tako za domače kot tudi za tuje turiste. Število prihodov turistov v cenejše nastanitvene zmogljivosti raste, medtem ko število prihodov turistov v dražje nastanitvene zmogljivosti pada. To velja tako za domače kot tudi tuje turiste.

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Hoteli*

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,135 ^a	,018	-,036	16,21008

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	87,703	1	87,703,334		,571 ^a
	Residual	4729,803	18	262,767		
	Total	4817,506	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Hoteli*

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1	(Constant)	97,627	3,625		26,934	,000
	x	,363	,629	,135	,578	,571

a. Dependent Variable: Hoteli*

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Hoteli**

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,023 ^a	,001	-,055	17,49108

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	2,851	1	2,851	,009	,924 ^a
Residual	5506,880	18	305,938		
Total	5509,730	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Hoteli**

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	89,739	3,911		22,945	,000
x	-,065	,678	-,023	-,097	,924

a. Dependent Variable: Hoteli**

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	.Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Hoteli***

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,005 ^a	,000	-,056	6,68962

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	,020	1	,020	,000	,983 ^a
Residual	805,518	18	44,751		
Total	805,538	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Hoteli***

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	101,438	1,496			67,813	,000
x	-,006	,259		-,005	-,021	,983

a. Dependent Variable: Hoteli***

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Hoteli****

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,702 ^a	,492	,464	6,65826

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	773,167	1	773,167	17,440	,001 ^a
Residual	797,984	18	44,332		
Total	1571,151	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Hoteli****

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	103,613	1,489			69,594	,000
x	-1,078	,258		-,702	-4,176	,001

a. Dependent Variable: Hoteli****

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		.Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Hoteli*****

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,599 ^a	,359	,323	14,44549

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2101,085	1	2101,085	10,069	,005 ^a
	Residual	3756,098	18	208,672		
	Total	5857,182	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Hoteli*****

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	110,599	3,230		34,240	,000
	x	-1,778	,560	-,599	-3,173	,005

a. Dependent Variable: Hoteli*****

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		.Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Penzioni*

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,244 ^a	,060	,007	67,68332

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	5228,669	1	5228,669	1,141	,299 ^a
Residual	82458,573	18	4581,032		
Total	87687,242	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Penzioni*

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	100,981	15,134		6,672	,000
x	-2,804	2,625	-,244	-1,068	,299

a. Dependent Variable: Penzioni*

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Penzioni**

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,569 ^a	,324	,287	30,68228

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	8125,442	1	8125,442	8,631	,009 ^a
Residual	16945,244	18	941,402		
Total	25070,686	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Penzioni**

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	85,690	6,861			12,490	,000
x	3,496	1,190	,569		2,938	,009

a. Dependent Variable: Penzioni**

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Penzioni***

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,746 ^a	,556	,532	19,64978

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	8717,300	1	8717,300	22,577	,000 ^a
Residual	6950,047	18	386,114		
Total	15667,347	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Penzioni***

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	110,433	4,394			25,134	,000
x	-3,621	,762	-,746		-4,752	,000

a. Dependent Variable: Penzioni***

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Penzioni****

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,596 ^a	,355	,319	36,37396

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	13116,032	1	13116,032	9,913	,006 ^a
	Residual	23815,163	18	1323,065		
	Total	36931,196	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Penzioni****

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1	(Constant)	104,506	8,133	-,596	12,849	,000
	x	-4,441	1,411			

a. Dependent Variable: Penzioni****

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Gostišča*

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,086 ^a	,007	-,048	288,82633

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	11075,215	1	11075,215	,133	,720 ^a
Residual	1501571,727	18	83420,651		
Total	1512646,941	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Gostišča*

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	160,935	64,584		2,492	,023
x	4,081	11,200	,086	,364	,720

a. Dependent Variable: Gostišča*

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Gostišča**

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,379 ^a	,144	,096	31,37080

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	2977,925	1	2977,925	3,026	,099 ^a
Residual	17714,289	18	984,127		
Total	20692,214	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Gostišča**

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	122,181	7,015			17,418	,000
x	-2,116	1,217	-,379		-1,740	,099

a. Dependent Variable: Gostišča**

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Gostišča***

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,190 ^a	,036	-,018	32,94558

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	729,463	1	729,463	,672	,423 ^a
Residual	19537,406	18	1085,411		
Total	20266,869	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Gostišča***

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	101,849	7,367			13,825	,000
x	-1,047	1,278	-,190		-,820	,423

a. Dependent Variable: Gostišča***

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		.Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Gostišča****

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,761 ^a	,579	,556	53,62802

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	71334,870	1	71334,870	24,804	,000 ^a
	Residual	51767,367	18	2875,965		
	Total	123102,237	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Gostišča****

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	171,466	11,992		14,299	,000
	x	-10,357	2,080	-,761	-4,980	,000

a. Dependent Variable: Gostišča****

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		.Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Počitniška stanovanja

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,379 ^a	,144	,096	56,70577

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	9720,558	1	9720,558	3,023	,099 ^a
Residual	57879,796	18	3215,544		
Total	67600,353	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Počitniška stanovanja

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	134,560	12,680		10,612	,000
x	3,823	2,199	,379	1,739	,099

a. Dependent Variable: Počitniška stanovanja

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Drugi gostinski nastanitveni objekti

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,422 ^a	,178	,132	15,11350

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	889,186	1	889,186	3,893	,064 ^a
Residual	4111,524	18	228,418		
Total	5000,710	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Drugi gostinski nastanitveni objekti

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	91,612	3,379			27,108	,000
x	1,156	,586	,422		1,973	,064

a. Dependent Variable: Drugi gostinski nastanitveni objekti

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Marine

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,485 ^a	,235	,190	56,72169

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	16840,537	1	16840,537	5,234	,035 ^a
Residual	54694,958	17	3217,350		
Total	71535,495	18			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Marine

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	120,668	13,024			9,265	,000
x	-5,115	2,236	-,485		-2,288	,035

a. Dependent Variable: Marine

13.1.3 Regresijski koeficienti linearnih trendov turističnega prometa po vrstah trgov na ravni Slovenije – mesečni podatki za mesece od septembra 2007 do aprila 2009

$H_{1.3}$: Padec rasti prihodov in prenočitev turistov iz ključnih bližnjih trgov je manjši, kot je padec rasti prihodov in prenočitev iz drugih vrst trgov.

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prihodi (ključni trgi)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,117 ^a	,014	-,041	13,89780391

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	48,444	1	48,444	,251	,623 ^a
	Residual	3476,681	18	193,149		
	Total	3525,125	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prihodi (ključni trgi)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	98,620	3,108	31,735	,000
	x	-,270	,539		

a. Dependent Variable: Prihodi (ključni trgi)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	. Enter

b. Dependent Variable: Prihodi (aviodestinacije)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,744 ^a	,554	,529	12,23532358

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	3348,001	1	3348,001	22,364	,000 ^a
	Residual	2694,657	18	149,703		
	Total	6042,657	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prihodi (aviodestinacije)

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Beta	t	Sig.
		B	Std. Error			
1	(Constant)	102,128	2,736	-,744	37,329	,000
	x	-2,244	,474			

a. Dependent Variable: Prihodi (aviodestinacije)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prihodi (ostali perspektivni trgi)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,418 ^a	,174	,129	9,95329485

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	376,923	1	376,923	3,805	,067 ^a
Residual	1783,225	18	99,068		
Total	2160,148	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prihodi (ostali perspektivni trgi)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	109,997	2,226		49,423	,000
x	-,753 ,386		-,418	-1,951	,067

a. Dependent Variable: Prihodi (ostali perspektivni trgi)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prihodi (novi trgi)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,431 ^a	,186	,141	25,87430973

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	2751,610	1	2751,610	4,110	,058 ^a
Residual	12050,638	18	669,480		
Total	14802,248	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prihodi (novi trgi)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	138,764	5,786			23,984	,000
x	-2,034	1,003	-,431		-2,027	,058

a. Dependent Variable: Prihodi (novi trgi)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prihodi (ostali trgi)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,601 ^a	,361	,326	21,89334645

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	4874,811	1	4874,811	10,170	,005 ^a
Residual	8627,735	18	479,319		
Total	13502,546	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prihodi (ostali trgi)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	126,019	4,896			25,742	,000
x	-2,707	,849	-,601		-3,189	,005

a. Dependent Variable: Prihodi (ostali trgi)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prenočitve (ključni trgi)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,194 ^a	,038	-,016	13,74579605

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	133,002	1	133,002	,704	,412 ^a
	Residual	3401,044	18	188,947		
	Total	3534,047	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prenočitve (ključni trgi)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	97,459	3,074	31,708	,000
	x	-,447	,533		

a. Dependent Variable: Prenočitve (ključni trgi)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prenočitve (aviodestinacije)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,681 ^a	,463	,433	16,76933050

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	4365,772	1	4365,772	15,525	,001 ^a
Residual	5061,788	18	281,210		
Total	9427,560	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prenočitve (aviodestinacije)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	108,838	3,750		29,026	,000
x	-2,562,650		-,681	-3,940	,001

a. Dependent Variable: Prenočitve (aviodestinacije)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	.Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prenočitve (ostali perspektivni trgi)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,586 ^a	,343	,306	10,87220404

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	1110,062	1	1110,062	9,391	,007 ^a
Residual	2127,687	18	118,205		
Total	3237,749	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prenočitve (ostali perspektivni trgi)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
1 (Constant)	111,178	2,431		45,732	,000
x	-1,292,422		-,586	-3,064	,007

a. Dependent Variable: Prenočitve (ostali perspektivni trgi)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prenočitve (novi trgi)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,577 ^a	,333	,296	24,34905469

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	5332,328	1	5332,328	8,994	,008 ^a
Residual	10671,776	18	592,876		
Total	16004,104	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prenočitve (novi trgi)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error			
1 (Constant)	134,002	5,445		24,612	,000
x	-2,832,944		-,577	-2,999	,008

a. Dependent Variable: Prenočitve (novi trgi)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Prenočitve (ostali trgi)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,329 ^a	,108	,059	53,52865536

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	6261,574	1	6261,574	2,185	,157 ^a
	Residual	51575,705	18	2865,317		
	Total	57837,279	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Prenočitve (ostali trgi)

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	141,771	11,969		11,845	,000
	x	-3,069	2,076	-,329	-1,478	,157

a. Dependent Variable: Prenočitve (ostali trgi)

13.2 Analiza značilnosti ITZ

13.2.1 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo, Evropo in svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009

H_{2.1}: Prisotna so ponavljajoča negativna odstopanja med napovedmi in kasnejšimi ocenami poslovanja. Za preverbo hipoteze H_{2.1} sta uporabljeni podhipotezi na ravni celotnih panelov turističnih strokovnjakov in panelov, ločenih na javni in zasebni sektor.

H_{2.1.1}: Napovedi panela slovenskih turističnih strokovnjakov za štirimesečna obdobja so višje kot ocene panela po izteku obdobjij. Napovedi panela za štirimesečna obdobja na ravni Evrope in sveta so višje kot ocene panelov na teh ravneh po izteku obdobjij.

13.2.1.1 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009

Group Statistics

nap.oce25		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Slovenija jan. - apr. 2008	napoved	177	3,51	,739	,056
	ocena	164	3,31	,764	,060

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Slovenija jan. Equal - apr. 2008 variances assumed	,100	,752	2,425	339	,016	,197	,081	,037	,358
Equal variances not assumed			2,422	335,013	,016	,197	,082	,037	,358

Group Statistics

nap.oce26		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Slovenija maj - avg. 2008	napoved	162	3,45	,688	,054
	ocena	167	3,27	,832	,064

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
								Lower	Upper	
Slovenija maj - avg. 2008	6,244	,013	2,150	327	,032	,181	,084	,015	,347	
Equal variances assumed				2,156	319,004	,032	,181	,084	,016	,346
Equal variances not assumed										

Group Statistics

	nap.oce27	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Slovenija sep. - dec. 2008	napoved	165	3,24	,740	,058
	ocena	161	2,75	,816	,064

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
								Lower	Upper	
Slovenija sep. - dec. 2008	2,107	,148	5,694	324	,000	,491	,086	,321	,661	
Equal variances assumed				5,687	319,234	,000	,491	,086	,321	,661
Equal variances not assumed										

Group Statistics

	nap.oce28	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Slovenija jan. - apr. 2009	napoved	161	2,57	,765	,060
	ocena	166	2,33	,847	,066

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Slovenija jan. Equal - apr. 2009 variances assumed	,693	,406	2,686	325	,008	,240	,089	,064	,416
Equal variances not assumed			2,690	323,344	,008	,240	,089	,064	,415

13.2.1.2 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen UNWTO panela za Evropo – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009

Group Statistics

	nap.oce29	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Evropa jan. - apr. 2008	napoved	121	3,34	,781	,071
	ocena	128	3,36	,928	,082

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Evropa jan. - Equal apr. 2008 variances assumed	6,686	,010	-,188	247	,851	-,021	,109	-,235	,194
Equal variances not assumed			-,189	243,716	,850	-,021	,108	-,234	,193

Group Statistics

nap.oce30		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Evropa maj - avg. 2008	napoved	128	3,23	,880	,078
	ocena	126	2,74	,869	,077

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Evropa maj - Equal avg. 2008 variances assumed	,136	,712	4,450	252	,000	,488	,110	,272	,705
Equal variances not assumed			4,451	251,998	,000	,488	,110	,272	,705

Group Statistics

nap.oce31		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Evropa sep. - dec. 2008	napoved	125	2,52	,768	,069
	ocena	135	2,44	,936	,081

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Evropa sep. - dec. 2008 variances assumed	,3,482	,063	,708	258	,479	,076	,107	-,134	,286
Equal variances not assumed			,714	254,418	,476	,076	,106	-,133	,284

Group Statistics

nap.oce32		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Evropa jan. - apr. 2009	napoved	135	2,27	,725	,062
	ocena	135	2,02	,833	,072

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Evropa jan. - Equal apr. 2009 variances assumed	,067	,796	2,573	268	,011	,244	,095	,057	,432
			2,573	262,994	,011	,244	,095	,057	,432

13.2.1.3 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen UNWTO panela za svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009

Group Statistics

nap.oce33		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
svet jan. - apr. 2008	napoved	278	3,49	,844	,051
	ocena	279	3,38	,952	,057

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
svet jan. - Equal apr. 2008 variances assumed	7,265	,007	1,339	555	,181	,102	,076	-,048	,252

Group Statistics

nap.oce33		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
svet jan. - apr. 2008	napoved	278	3,49	,844	,051
Equal variances not assumed		1,339	547,635	,181	,102

Group Statistics

nap.oce34		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
svet maj - avg. 2008	napoved	278	3,24	,917	,055
	ocena	293	2,87	,953	,056

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
svet maj - avg. 2008	,283	,595	4,733	569	,000	,371	,078	,217	,525
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed			4,738	568,885	,000	,371	,078	,217	,524

Group Statistics

nap.oce35		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
svet sep. - dec. 2008	napoved	292	2,80	,999	,058
	ocena	293	2,53	,998	,058

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
svet sep. - dec. 2008									
Equal variances assumed	,015	,904	3,257	583	,001	,269	,083	,107	,431
Equal variances not assumed			3,257	582,989	,001	,269	,083	,107	,431

Group Statistics

	nap.oce36	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
svet jan. - apr. 2009	napoved	293	2,31	,866	,051
	ocena	302	2,14	,910	,052

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
svet jan. - apr. 2009									
Equal variances assumed	,502	,479	2,445	593	,015	,178	,073	,035	,321
Equal variances not assumed			2,447	592,779	,015	,178	,073	,035	,321

13.2.2 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen (zasebni in javni sektor) za Slovenijo, Evropo in svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009

H_{2.1.2}: Napovedi zasebnega in javnega sektorja so na slovenski, evropski in svetovni ravni višje od ocen zasebnega in javnega sektorja na teh ravneh po izteku obdobja.

13.2.2.1 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen (zasebni in javni sektor) za Slovenijo – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009

Group Statistics

nap.oce1	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Slovenija zasebni sektor jan. - apr. 2008	92	3,47	,805	,084
ocena	86	3,26	,785	,085

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Slovenija zasebni sektor jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	,526	,469	1,774	176	,078	,212	,119	-,024 ,447
	Equal variances not assumed			1,776	175,672	,078	,212	,119	-,024 ,447

Group Statistics

nap.oce2	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Slovenija zasebni sektor maj - avg. 2008	84	3,37	,655	,071
ocena	86	3,12	,788	,085

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Slovenija zasebni sektor maj - avg. 2008	Equal variances assumed	1,119	,292	2,272	168	,024	,253	,111	,033 ,472
Slovenija zasebni sektor avg. 2008	Equal variances not assumed			2,277	163,771	,024	,253	,111	,034 ,472

Group Statistics

nap.oce3	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Slovenija zasebni sektor sep. - dec. 2008 napoved ocena	85	3,12	,730	,079
	85	2,62	,831	,090

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Slovenija zasebni sektor sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	4,800	,030	4,118	168	,000	,494	,120	,257 ,731
Slovenija zasebni sektor sep. - dec. 2008	Equal variances not assumed			4,118	165,302	,000	,494	,120	,257 ,731

Group Statistics

nap.oce4	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Slovenija zasebni sektor jan. - apr. 2009 napoved ocena	85	2,44	,778	,084
	86	2,08	,770	,083

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
			F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference
										Lower
Slovenija zasebni sektor jan. - apr. 2009	Equal variances assumed	2,986	,086	2,988	169	,003	,354	,118	,120	,588
	Equal variances not assumed			2,988	168,916	,003	,354	,118	,120	,588

Group Statistics

	nap.oce5	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Slovenija javni sektor jan. - apr. 2008	napoved ocena	85 78	3,55 3,37	,664 ,740	,072 ,084

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
			F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference
										Lower
Slovenija javni sektor jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	1,496	,223	1,647	161	,102	,181	,110	,-036	,398
	Equal variances not assumed			1,639	155,115	,103	,181	,111	,-037	,399

Group Statistics

	nap.oce6	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Slovenija javni sektor maj - avg. 2008	napoved ocena	78 81	3,54 3,43	,715 ,851	,081 ,095

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Slovenija javni Equal sektor maj - variances avg. 2008 assumed	2,840	,094	,852	157	,396	,106	,125	-,140	,353
Equal variances not assumed			,855	154,223	,394	,106	,124	-,139	,352

Group Statistics

	nap.oce7	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Slovenija javni sektor sep. - dec. 2008	napoved ocena	80	3,36	,733	,082
		76	2,88	,783	,090

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Slovenija javni Equal sektor sep. - variances dec. 2008 assumed	,144	,705	3,962	154	,000	,481	,121	,241	,721
Equal variances not assumed			,3,956	151,942	,000	,481	,122	,241	,721

Group Statistics

	nap.oce8	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Slovenija javni sektor jan. - apr. 2009	napoved ocena	76	2,71	,727	,083
		80	2,59	,852	,095

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Slovenija javni Equal sektor jan. - variances apr. 2009 assumed	3,376	,068	,968	154	,335	,123	,127	-,128	,374
Equal variances not assumed			,972	152,265	,333	,123	,127	-,127	,373

13.2.2.2 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen (zasebni in javni sektor) za Evropo – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009

Group Statistics

	nap.oce9	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Evropa zasebni sektor jan. - apr. 2008	napoved	66	3,30	,764	,094
	ocena	70	3,30	,922	,110

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Evropa Equal zasebni variances sektor jan. - assumed	3,301	,071	,021	134	,983	,003	,146	-,285	,291
Equal variances not assumed			,021	131,846	,983	,003	,145	-,284	,290

Group Statistics

	nap.oce10	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Evropa zasebni sektor maj - avg. 2008	napoved ocena	70 75	3,19 2,65	,937 ,830	,112 ,096

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference			
								Lower	Upper		
Evropa zasebni sektor maj - avg. 2008	Equal variances assumed	,589	,444	3,627	143,000	,532	,147	,242	,823		
	Equal variances not assumed			3,612	138,040,000	,532	,147	,241	,824		

Group Statistics

	nap.oce11	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Evropa zasebni sektor sep. - dec. 2008	napoved ocena	75 77	2,39 2,31	,676 ,847	,078 ,097

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference			
								Lower	Upper		
Evropa zasebni sektor sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	,754	,387	,602	150,548	,075	,124	-,171	,321		
	Equal variances not assumed			,604	144,435,547	,075	,124	-,170	,320		

Group Statistics

	nap.oce12	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Evropa zasebni sektor jan. - apr. 2009	napoved ocena	77 81	2,23 2,09	,724 ,869	,082 ,097

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Evropa zasebni sektor jan. - apr. 2009	Equal variances assumed	,716	,399	1,155	156	,250	,147	,128	-,105 ,399
	Equal variances not assumed			1,161	153,378	,248	,147	,127	-,103 ,398

Group Statistics

	nap.oce13	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Evropa javni sektor jan. - apr. 2008	napoved ocena	55 58	3,38 3,43	,805 ,939	,109 ,123

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Evropa javni sektor jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	2,638	,107	-,298	111	,766	-,049	,165	-,376 ,278
	Equal variances not assumed			-,300	109,910	,765	-,049	,164	-,375 ,276

Group Statistics

	nap.oce14	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Evropa javni sektor maj - avg. 2008	napoved ocena	58 51	3,28 2,86	,812 ,917	,107 ,128

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Evropa javni sektor maj - avg. 2008	Equal variances assumed	1,329 ,252	2,495	107	,014	,413	,166	,085	,741
	Equal variances not assumed		2,475	100,722	,015	,413	,167	,082	,744

Group Statistics

	nap.oce15	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Evropa javni sektor sep. - dec. 2008	napoved ocena	50 58	2,72 2,62	,858	,121 1,023 ,134

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Evropa javni sektor sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	2,473 ,119	,542	106	,589	,099	,183	-,264	,463
	Equal variances not assumed		,549	105,929	,584	,099	,181	-,260	,458

Group Statistics

	nap.oce16	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Evropa javni sektor jan. - apr. 2009	napoved ocena	58 54	2,31 1,93	,730 ,773	,096 ,105

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Evropa javni sektor jan. - apr. 2009	Equal variances assumed	,632	,428	2,705	110	,008	,384	,142	,103 ,666
	Equal variances not assumed			2,700	108,198	,008	,384	,142	,102 ,667

13.2.2.3 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi in ocen (zasebni in javni sektor) za svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do aprila 2009

Group Statistics

	nap.oce17	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
svet zasebni sektor jan. - apr. 2008	napoved ocena	158 163	3,46 3,31	,871 ,958	,069 ,075

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
svet zasebni sektor jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	2,005	,158	1,456	319	,146	,149	,102	-,052 ,350

Group Statistics

nap.oce17		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
svet zasebni sektor jan. - apr.	napoved	158	3,46	,871	,069
Equal variances not assumed		1,458	317,723	,146	,102
				,149	-,052
				,350	

Group Statistics

nap.oce18		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
svet zasebni sektor maj - avg. 2008	napoved ocena	162	3,13	,940	,074
		176	2,76	,926	,070

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
svet zasebni sektor maj - avg. 2008	Equal variances assumed	,141	,707	3,627	336	,000	,368	,102	,169	,568
	Equal variances not assumed			3,624	332,773	,000	,368	,102	,168	,568

Group Statistics

nap.oce19		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
svet zasebni sektor sep. - dec. 2008	napoved ocena	176	2,61	,949	,072
		172	2,40	,934	,071

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
svet zasebni sektor sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	,724	,395	2,104	346 ,036	,212	,101	,014	,411
	Equal variances not assumed			2,104	345,982 ,036	,212	,101	,014	,411

Group Statistics

	nap.oce20	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
svet zasebni sektor jan. - apr. 2009	napoved	172	2,19	,854	,065
	ocena	180	2,08	,881	,066

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
svet zasebni sektor jan. - apr. 2009	Equal variances assumed	,071	,790	1,233	350 ,218	,114	,093	-,068	,296
	Equal variances not assumed			1,234	349,928 ,218	,114	,092	-,068	,296

Group Statistics

	nap.oce21	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
svet javni sektor jan. - apr. 2008	napoved	120	3,52	,809	,074
	ocena	116	3,49	,937	,087

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
svet javni sektor jan. - apr. 2008	4,263	,040	,295	234	,768	,034	,114	-,191	,258
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed			,295	226,706	,769	,034	,114	-,191	,259

Group Statistics

	nap.oce22	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
svet javni sektor maj - avg. 2008	napoved ocena	116	3,40	,864	,080
		117	3,03	,973	,090

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
svet javni sektor maj - avg. 2008	,822	,365	3,005	231	,003	,362	,121	,125	,600
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed			3,007	228,219	,003	,362	,121	,125	,600

Group Statistics

	nap.oce23	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
svet javni sektor sep. - dec. 2008	napoved ocena	116	3,09	1,009	,094
		121	2,72	1,058	,096

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
svet javni sektor sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	,853	,357	2,731	235 ,007	,367	,134	,102	,632
	Equal variances not assumed			2,734	234,994 ,007	,367	,134	,103	,632

Group Statistics

	nap.oce24	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
svet javni sektor jan. - apr. 2009	napoved ocena	121 122	2,49 2,22	,857 ,949	,078 ,086

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
svet javni sektor jan. - apr. 2009	Equal variances assumed	,001	,979	2,294	241 ,023	,266	,116	,038	,495
	Equal variances not assumed			2,295	238,930 ,023	,266	,116	,038	,495

13.2.3 Primerjava aritmetičnih sredin zasebnega in javnega sektorja (ocene in napovedi) za Slovenijo, Evropo in svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do avgusta 2009

H_{2.2}: Javni sektor je tako pri napovedih kot tudi pri ocenah turističnega poslovanja bolj optimističen kot zasebni sektor, tako v Sloveniji kot tudi na evropski in svetovni ravni.

13.2.3.1 Primerjava aritmetičnih sredin zasebnega in javnega sektorja (ocene in napovedi) za Slovenijo – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do avgusta 2009

Group Statistics

Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena Slovenija sep. - dec. 2007	zasebni sektor	92	3,43	,775 ,081
	javni sektor	86	3,51	,609 ,066

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena Slovenija sep. - dec. 2007	Equal variances assumed	3,459	,065	-,733	176	,465	-,077	,105	-,284 ,130
		Equal variances not assumed		-,738	171	,026	,461	-,077	,104
								-,282	,129

Group Statistics

Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena Slovenija jan. - apr. 2008	zasebni sektor	86	3,26	,785 ,085
	javni sektor	78	3,37	,740 ,084

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
								Lower	Upper	
Ocena Slovenija jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	,043	,836	-,971	162,333	-,116	,119	-,352	,120	
	Equal variances not assumed			-,974	161,742	-,116	,119	-,351	,119	

Group Statistics

	Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena Slovenija maj - avg. 2008	zasebni sektor	86	3,12	,788	,085
	javni sektor	81	3,43	,851	,095

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
								Lower	Upper	
Ocena Slovenija maj - avg. 2008	Equal variances assumed	1,364	,245	-,2,490	165,014	-,316	,127	-,566	-,065	
	Equal variances not assumed			-,2,484	162,013	-,316	,127	-,567	-,065	

Group Statistics

	Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena Slovenija sep. - dec. 2008	zasebni sektor	85	2,62	,831	,090
	javni sektor	76	2,88	,783	,090

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena Slovenija sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	2,119	,147	-	159,045	-,258,128		-,510	-,006
	Equal variances not assumed			-	158,553,044	-,258,127		-,509	-,007

Group Statistics

	Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena Slovenija jan. - apr. 2009	zasebni sektor	86	2,08,770		,083
	javni sektor	80	2,59,852		,095

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena Slovenija jan. - apr. 2009	Equal variances assumed	7,311	,008	-	164,000	-,506,126		-,755	-,257
	Equal variances not assumed			-	159,222,000	-,506,126		-,756	-,256

Group Statistics

	Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved Slovenija jan. - apr. 2008	zasebni sektor	92	3,47,805		,084
	javni sektor	85	3,55,664		,072

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
								Lower	Upper	
Napoved Slovenija jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	3,048	,083	-,768	175	,443	-,086	,111	-,305	,134
	Equal variances not assumed			-,774	172,846	,440	-,086	,111	-,304	,133

Group Statistics

Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved Slovenija maj - avg. zasebni sektor 2008	84	3,37	,655	,071
javni sektor	78	3,54	,715	,081

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
								Lower	Upper	
Napoved Slovenija maj - avg. 2008	Equal variances assumed	,458	,499	-	160	,117	-,169	,108	-,382	,043
	Equal variances not assumed			1,574						
				1,569	155,878	,119	-,169	,108	-,383	,044

Group Statistics

Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved Slovenija sep. - dec. 2008	zasebni sektor	85	3,12	,730
	javni sektor	80	3,36	,733

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved Slovenija sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	1,165	,282	-2,148	163,033	-,245,114		-,470	-,020
	Equal variances not assumed			-2,147	162,316,033	-,245,114		-,470	-,020

Group Statistics

Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved Slovenija jan. - apr. 2009 zasebni sektor	85	2,44,778		,084
javni sektor	76	2,71,727		,083

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved Slovenija jan. - apr. 2009	Equal variances assumed	,392	,532	-2,311	159,022	-,275,119		-,510	-,040
	Equal variances not assumed			-2,319	158,689,022	-,275,119		-,510	-,041

Group Statistics

Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved Slovenija maj - avg. 2009 zasebni sektor	86	2,34,729		,079
javni sektor	80	2,66,841		,094

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved Equal Slovenija maj variances - avg. 2009 assumed	3,671	,057	-	2,667	164 ,008	-,325 ,122		-,566	-,084
Equal variances not assumed			-	2,653	156,850 ,009	-,325 ,123		-,567	-,083

**13.2.3.2 Primerjava aritmetičnih sredin zasebnega in javnega sektorja
(ocene in napovedi) za Evropo – štirimesečni podatki za obdobja od
septembra 2007 do avgusta 2009**

Group Statistics

Sektor		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena Evropa sep. - dec. 2007	zasebni sektor	66	3,39 ,721		,089
	javni sektor	55	3,55 ,835		,113

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena Equal Evropa sep. - variances dec. 2007 assumed	1,296	,257	-	1,071	119 ,286	-,152 ,141		-,432	,129
Equal variances not assumed			-	1,057	107,462 ,293	-,152 ,143		-,436	,133

Group Statistics

	Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena Evropa jan. - apr. 2008	zasebni sektor	70	3,30	,922	,110
	javni sektor	58	3,43	,939	,123

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
			F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference		
Ocena Evropa jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	,056	,813	-,794	126	,429		-,131	,165	-,458	,196
	Equal variances not assumed			-,792	120,808	,430		-,131	,165	-,458	,196

Group Statistics

	Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena Evropa maj - avg. 2008	zasebni sektor	75	2,65	,830	,096
	javni sektor	51	2,86	,917	,128

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
			F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference		
Ocena Evropa maj - avg. 2008	Equal variances assumed	,564	,454	-	1,332	124	,185	-,209	,157	-,521	,102
	Equal variances not assumed			-	1,307	100,223	,194	-,209	,160	-,527	,108

Group Statistics

Sektor		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena Evropa sep. - dec. 2008	zasebni sektor	77	2,31	,847	,097
	javni sektor	58	2,62	1,023	,134

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena Evropa sep. - dec. 2008	6,788	,010	-1,918	133	,057	-,309	,161	-,628	,010
Equal variances assumed			-1,868	109,217	,064	-,309	,165	-,637	,019

Group Statistics

Sektor		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena Evropa jan. - apr. 2009	zasebni sektor	81	2,09	,869	,097
	javni sektor	54	1,93	,773	,105

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena Evropa jan. - apr. 2009	,709	,401	1,098	133	,274	,160	,146	-,129	,450
Equal variances assumed			1,124	122,332	,263	,160	,143	-,122	,443

Group Statistics

Sektor		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved Evropa jan. - apr. 2008	zasebni sektor	66	3,30	,764	,094
	javni sektor	55	3,38	,805	,109

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Napoved Evropa jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	,047	,828	-,551	119	,582	-,079	,143	-,362	,204
	Equal variances not assumed			-,549	112,734	,584	-,079	,144	-,363	,206

Group Statistics

Sektor		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved Evropa maj - avg. 2008	zasebni sektor	70	3,19	,937	,112
	javni sektor	58	3,28	,812	,107

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Napoved Evropa maj - avg. 2008	Equal variances assumed	1,371	,244	-,575	126	,566	-,090	,157	-,400	,220
	Equal variances not assumed			-,583	125,730	,561	-,090	,155	-,396	,216

Group Statistics

Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved Evropa sep. - dec. 2008 zasebni sektor	75	2,39,676	,078	
javni sektor	50	2,72,858	,121	

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved Evropa sep. - dec. 2008	5,658	,019	-2,422	123	,017	-,333	,138	-,606	-,061
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed			-2,310	87,935	,023	-,333	,144	-,620	-,047

Group Statistics

Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved Evropa jan. - apr. 2009 zasebni sektor	77	2,23,724	,082	
javni sektor	58	2,31,730	,096	

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved Evropa jan. - apr. 2009	,589	,444	-,606	133	,545	-,077	,126	-,326	,173
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed			-,605	122,293	,546	-,077	,126	-,327	,174

Group Statistics

Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved Evropa maj - avg. 2009	zasebni sektor	81	2,19,691	,077
	javni sektor	54	2,17,841	,114

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Napoved Evropa maj - avg. 2009	Equal variances assumed	,851	,358	,140	,133	,889	,019	,133	-,244	,281
	Equal variances not assumed			,134	,98,266	,893	,019	,138	-,255	,292

**13.2.3.3 Primerjava aritmetičnih sredin zasebnega in javnega sektorja
(ocene in napovedi) za svet – štirimesečni podatki za obdobja od
septembra 2007 do avgusta 2009**

Group Statistics

Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena svet sep. - dec. 2007	zasebni sektor	158	3,56,825	,066
	javni sektor	120	3,63,898	,082

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Ocena svet sep. - dec. 2007	Equal variances assumed	,385	,535	-,736	276	,463	-,076	,104	-,281 ,128	
	Equal variances not assumed			-,727	244,522	,468	-,076	,105	-,283 ,130	

Group Statistics

	Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena svet jan. - apr. 2008	zasebni sektor	163	3,31	,958	,075
	javni sektor	116	3,49	,937	,087

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Ocena svet jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	,059	,809	-,1,601	277	,111	-,185	,115	-,412 ,042	
	Equal variances not assumed			-,1,607	251,073	,109	-,185	,115	-,411 ,042	

Group Statistics

	Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena svet maj. - avg. 2008	zasebni sektor	176	2,76	,926	,070
	javni sektor	117	3,03	,973	,090

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Ocena svet maj. - avg. 2008	Equal variances assumed	,147	,702	- 2,420	291 ,	,016	-,273 ,	,113	-,495 ,	-,051
	Equal variances not assumed			- 2,396	239,973	,017	-,273 ,	,114	-,497 ,	-,049

Group Statistics

	Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena svet sep. - dec. 2008	zasebni sektor	172	2,40	,934	,071
	javni sektor	121	2,72	1,058	,096

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Ocena svet sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	5,798	,017	- 2,713	291 ,	,007	-,318 ,	,117	-,548 ,	-,087
	Equal variances not assumed			- 2,655	237,550	,008	-,318 ,	,120	-,554 ,	-,082

Group Statistics

	Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena svet jan. - apr. 2009	zasebni sektor	180	2,08	,881	,066
	javni sektor	122	2,22	,949	,086

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena svet jan. - apr. 2009	Equal variances assumed	1,883	,171	-1,346	300,179	-,144,107		-,353,066	
	Equal variances not assumed			-1,327	246,679,186	-,144,108		-,357,069	

Group Statistics

Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved svet jan. - apr. 2008 zasebni sektor	158	3,46,871		,069
javni sektor	120	3,52,809		,074

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved svet jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	1,317	,252	-,677	276,499	-,069,102		-,271,132	
	Equal variances not assumed			-,684	265,060,494	-,069,101		-,269,130	

Group Statistics

Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved svet maj - avg. 2008	zasebni sektor	162	3,13,940	,074
	javni sektor	116	3,40,864	,080

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved svet maj - avg. 2008	Equal variances assumed	,046	,830	-2,414	276,016	-,267,111		-,485	-,049
	Equal variances not assumed			-2,449	259,504,015	-,267,109		-,482	-,052

Group Statistics

	Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved svet sep. - dec. 2008	zasebni sektor	176	2,61,949		,072
	javni sektor	116	3,09	1,009	,094

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved svet sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	,459	,499	-4,059	290,000	-,473,116		-,702	-,243
	Equal variances not assumed			-4,008	235,592,000	-,473,118		-,705	-,240

Group Statistics

	Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved svet jan. - apr. 2009	zasebni sektor	172	2,19,854		,065
	javni sektor	121	2,49,857		,078

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved svet jan. - apr. 2009	1,853	,174	-2,914	291	,004	-,296	,101	-,495	-,096
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed			-2,912	257,780	,004	-,296	,102	-,496	-,096

Group Statistics

	Sektor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved svet maj - avg. 2009	zasebni sektor	180	2,32	,808	,060
	javni sektor	122	2,43	,881	,080

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved svet maj - avg. 2009	1,866	,173	-1,198	300	,232	-,118	,098	-,311	,076
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed			-1,178	244,572	,240	-,118	,100	-,315	,079

13.2.4 Regresijski koeficienti linearnih trendov napovedi in ocen panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo, Evropo in svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do avgusta 2009

H_{2.3.}: Na ravni panela slovenskih turističnih strokovnjakov je prisotno padanje napovedi in ocen skozi čas. Padanje napovedi in ocen skozi čas je prisotno tudi na ravni Evrope in sveta. To velja tako za javni kot tudi zasebni sektor.

13.2.4.1 Regresijski koeficienti linearnih trendov napovedi in ocen panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do avgusta 2009

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Ocena Slovenija

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,948 ^a	,898	,864	,17451

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,807	1	,807	26,485	,014 ^a
	Residual	,091		,030		
	Total	,898		4		

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Ocena Slovenija

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
	B	Std. Error			
1	(Constant)	3,026	,078	-38,774	,000
	x	-,284	,055		

a. Dependent Variable: Ocena Slovenija

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		.Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Napoved Slovenija

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,947 ^a	,896	,861	,18170

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,853		1,853	25,827	,015 ^a
	Residual	,099		3,033		
	Total	,952	4			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Napoved Slovenija

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3,052	,081		37,560	,000
	x	-,292	,057	-,947		

a. Dependent Variable: Napoved Slovenija

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		.Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Ocena zasebni sektor Slovenija

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,960 ^a	,922	,896	,17713

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	1,116	1	1,116	35,558	,009 ^a
Residual	,094		3,031		
Total	1,210	4			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Ocena zasebni sektor Slovenija

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	2,902	,079		36,635	,000
x	-,334	,056	-,960	-5,963	,009

a. Dependent Variable: Ocena zasebni sektor Slovenija

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Ocena javni sektor Slovenija

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,919 ^a	,845	,793	,18242

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	,543	1	,543	16,314	,027 ^a
Residual	,100		3,033		
Total	,643	4			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Ocena javni sektor Slovenija

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	3,156,082				38,686,000	
x	-,233,058		-,919		-4,039,027	

a. Dependent Variable: Ocena javni sektor Slovenija

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Napoved zasebni sektor Slovenija

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,958 ^a	,919	,891	,17346

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	1,018	1	1,018	33,819	,010 ^a
Residual	,090	3	,030		
Total	1,108	4			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Napoved zasebni sektor Slovenija

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	2,948,078				38,002,000	
x	-,319,055		-,958		-5,815,010	

a. Dependent Variable: Napoved zasebni sektor Slovenija

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Napoved javni sektor Slovenija

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,929 ^a	,863	,818	,18948

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,681	4	,681	18,973	,022 ^a
	Residual	,108		,036		
	Total	,789				

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Napoved javni sektor Slovenija

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3,164	,085	37,338	,000
	x	-,261	,060		

a. Dependent Variable: Napoved javni sektor Slovenija

13.2.4.2 Regresijski koeficienti linearnih trendov napovedi in ocen UNWTO panela za Evropo – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do avgusta 2009

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Ocena Evropa

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,984 ^a	,969	,958	,12479

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1,444	1	1,444	92,723	,002 ^a
	Residual	,047	3	,016		
	Total	1,491	4			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Ocena Evropa

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Beta	t	Sig.
	B	Std. Error			
1	(Constant)	2,804	,056	50,243	,000
	x	-,380	,039	-,984	-9,629 ,002

a. Dependent Variable: Ocena Evropa

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Napoved Evropa

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,956 ^a	,913	,884	,18443

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1,076	1	1,076	31,630	,011 ^a
	Residual	,102	3	,034		
	Total	1,178	4			

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Napoved Evropa

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	2,708 ,082			32,833 ,000	
x	-,328 ,058		-,956	-5,624 ,011	

a. Dependent Variable: Napoved Evropa

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Ocena zasebni sektor Evropa

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,977 ^a	,954	,938	,14430

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	1,289	1	1,289	61,893	,004 ^a
Residual	,062	3	,021		
Total	1,351	4			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Ocena zasebni sektor Evropa

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	2,748,065				42,582,000	
x	-,359,046		-,977		-7,867,004	

a. Dependent Variable: Ocena zasebni sektor Evropa

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Ocena javni sektor Evropa

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,976 ^a	,953	,937	,16495

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	1,640	1	1,640	60,281	,004 ^a
Residual	,082	3	,027		
Total	1,722	4			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Ocena javni sektor Evropa

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	2,878,074				39,013,000	
x	-,405,052		-,976		-7,764,004	

a. Dependent Variable: Ocena javni sektor Evropa

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Napoved zasebni sektor Evropa

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,930 ^a	,865	,820	,22946

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1,011	1	1,011	19,206	,022 ^a
	Residual	,158	3	,053		
	Total	1,169	4			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Napoved zasebni sektor Evropa

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1	(Constant)	2,660	,103		25,921	,000
	x	-,318	,073	-,930	-4,382	,022

a. Dependent Variable: Napoved zasebni sektor Evropa

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Napoved javni sektor Evropa

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,976 ^a	,953	,937	,13793

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	1,149	1	1,149	60,411	,004 ^a
Residual	,057	3	,019		
Total	1,206	4			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Napoved javni sektor Evropa

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	2,772	,062		44,940	,000
x	-,339	,044	-,976	-7,772	,004

a. Dependent Variable: Napoved javni sektor Evropa

13.2.4.3 Regresijski koeficienti linearnih trendov napovedi in ocen UNWTO panela za svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do avgusta 2009

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Ocena svet

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,994 ^a	,989	,985	,07218

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	1,406	1	1,406	269,914	,000 ^a
Residual	,016	3	,005		
Total	1,422	4			

a. Predictors: (Constant), x

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

b. Dependent Variable: Ocena svet

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	2,902	,032			89,901	,000
x	-,375	,023	-,994		-16,429	,000

a. Dependent Variable: Ocena svet

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Napoved svet

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,964 ^a	,929	,905	,16103

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	1,018	1	1,018	39,245	,008 ^a
Residual	,078	3	,026		
Total	1,095	4			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Napoved svet

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	2,840,072				39,437,000	
x	-,319,051		-,964		-6,265,008	

a. Dependent Variable: Napoved svet

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Ocena zasebni sektor svet

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,994 ^a	,988	,985	,07657

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	1,498	1	1,498	255,433	,001 ^a
Residual	,018	3	,006		
Total	1,515	4			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Ocena zasebni sektor svet

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	2,822,034				82,408,000	
x	-,387,024		-,994		-15,982,001	

a. Dependent Variable: Ocena zasebni sektor svet

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Ocena javni sektor svet

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,987 ^a	,974	,965	,10688

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1,289	1	1,289	112,823	,002 ^a
	Residual	,034	3	,011		
	Total	1,323	4			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Ocena javni sektor svet

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1	(Constant)	3,018	,048		63,140	,000
	x	-,359	,034	-,987	-10,622	,002

a. Dependent Variable: Ocena javni sektor svet

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Napoved zasebni sektor svet

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,943 ^a	,889	,852	,20772

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	1,037	1	1,037	24,031	,016 ^a
Residual	,129	3	,043		
Total	1,166	4			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Napoved zasebni sektor svet

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	2,742	,093		29,517	,000
x	-,322	,066	-,943	-4,902	,016

a. Dependent Variable: Napoved zasebni sektor svet

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	.Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Napoved javni sektor svet

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,966 ^a	,934	,912	,15023

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	,955	1	,955	42,304	,007 ^a
Residual	,068	3	,023		
Total	1,023	4			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Napoved javni sektor svet

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	2,986,067				44,444,000	
x	-,309,048		-,966		-6,504,007	

a. Dependent Variable: Napoved javni sektor svet

13.3 Analiza moči vpliva gospodarske krize na slovenski turizem

13.3.1 Regresijski koeficienti linearnih trendov mednarodnih turističnih prihodov na ravni Slovenije, Evrope in sveta – mesečni podatki za mesece od septembra 2007 do aprila 2009

H_{3.1}: Padec v mednarodnih turističnih prihodih po nastanku krize je v Sloveniji manj izrazit kot na evropski in svetovni ravni.

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Mednarodni turistični prihodi (Slovenija)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,414 ^a	,171	,125	10,00778198

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	372,108	1	372,108	3,715	,070 ^a
Residual	1802,803	18	100,156		
Total	2174,910	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Mednarodni turistični prihodi (Slovenija)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	99,402	2,238			44,419	,000
x	-,748	,388	-,414		-1,928	,070

a. Dependent Variable: Mednarodni turistični prihodi (Slovenija)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Mednarodni turistični prihodi

(Evropa)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,807 ^a	,651	,631	4,36999261

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	639,961	1	639,961	33,511	,000 ^a
Residual	343,743	18	19,097		
Total	983,704	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Mednarodni turistični prihodi (Evropa)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1 (Constant)	99,088	,977			101,404	,000
x	-,981	,169	-,807		-5,789	,000

a. Dependent Variable: Mednarodni turistični prihodi (Evropa)

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x ^a		. Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Mednarodni turistični prihodi (svet)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,862 ^a	,743	,728	3,56048406

a. Predictors: (Constant), x

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	658,245	1	658,245	51,924	,000 ^a
	Residual	228,187	18	12,677		
	Total	886,432	19			

a. Predictors: (Constant), x

b. Dependent Variable: Mednarodni turistični prihodi (svet)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients			Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
1	(Constant)	101,136	,796		127,032	,000
	x	-,995	,138	-,862	-7,206	,000

a. Dependent Variable: Mednarodni turistični prihodi (svet)

13.3.2 Primerjava aritmetičnih sredin ocen in napovedi panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo in UNWTO panela za Evropo in svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do aprila 2009

H_{3.2}: Po pojavu krize so napovedi in ocene slovenskega panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo bolj pozitivne kot napovedi in ocene UNWTO-panela turističnih strokovnjakov za Evropo in svet.

13.3.2.1 Primerjava aritmetičnih sredin ocen panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo in UNWTO panela za Evropo in svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do aprila 2009

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena sep. - dec. 2007	Slovenija	178	3,47,699	,052
	Evropa	121	3,46,775	,070

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper	
Ocena sep. - Equal dec. 2007 variances assumed	2,607	,107	,106	297	,916	,009	,086	-,160	,178	
			,104	239,580	,918	,009	,088	-,164	,182	

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena jan. - apr. 2008	Slovenija	164	3,31,764	,060
	Evropa	128	3,36,928	,082

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena jan. - Equal apr. 2008 variances assumed	8,196	,005	-,489	290	,626	-,048	,099	-,243	,147
Equal variances not assumed			-,477	243,683	,634	-,048	,101	-,248	,151

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena maj - avg. 2008	Slovenija	167	3,27	,832	,064
	Evropa	126	2,74	,869	,077

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena maj - Equal avg. 2008 variances assumed	1,321	,251	5,311	291	,000	,531	,100	,334	,728
Equal variances not assumed			5,278	262,981	,000	,531	,101	,333	,730

Group Statistics

Regija		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena sep. - dec. 2008	Slovenija	161	2,75	,816	,064
	Evropa	135	2,44	,936	,081

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Ocena sep. - Equal dec. 2008 variances assumed	3,543	,061	2,955	294	,003	,301	,102	,100	,501	
Equal variances not assumed			2,919	268,098	,004	,301	,103	,098	,504	

Group Statistics

Regija		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena jan. - apr. 2009	Slovenija	166	2,33	,847	,066
	Evropa	135	2,02	,833	,072

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Ocena jan. - Equal apr. 2009 variances assumed	6,379	,012	3,110	299	,002	,303	,097	,111	,495	
Equal variances not assumed			3,116	288,511	,002	,303	,097	,112	,495	

Group Statistics

Regija		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena sep. - dec. 2007	Slovenija	178	3,47,699	,052	
	svet	278	3,59,857	,051	

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference			
								Lower	Upper		
Ocena sep. - Equal dec. 2007 variances assumed	8,602	,004	-1,539	-	454,124	-,118,077		-,269	,033		
			-1,609	-	428,258,108	-,118,073		-,262	,026		

Group Statistics

Regija		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena jan. - apr. 2008	Slovenija	164	3,31,764	,060	
	svet	279	3,38,952	,057	

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference			
								Lower	Upper		
Ocena jan. - Equal apr. 2008 variances assumed	14,607	,000	-,831	441	,406	-,073,087		-,244	,099		
			-,879	400,648	,380	-,073,083		-,235	,090		

Group Statistics

Regija		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena maj - avg. 2008	Slovenija	167	3,27	,832	,064
	svet	293	2,87	,953	,056

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena maj - avg. 2008	4,173	,042	4,520	458	,000	,399	,088	,226	,573
assumed									
Equal variances not assumed			4,690	384,752	,000	,399	,085	,232	,566

Group Statistics

Regija		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena sep. - dec. 2008	Slovenija	161	2,75	,816	,064
	svet	293	2,53	,998	,058

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena sep. - dec. 2008	13,237	,000	2,314	452	,021	,213	,092	,032	,394
assumed									
Equal variances not assumed			2,452	387,646	,015	,213	,087	,042	,384

Group Statistics

Regija		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena jan. - apr. 2009	Slovenija	166	2,33	,847	,066
	svet	302	2,14	,910	,052

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Ocena jan. - Equal apr. 2009 variances assumed	,465	,496	2,208	466	,028	,190	,086	,021	,358	
Equal variances not assumed			2,255	361,141	,025	,190	,084	,024	,355	

13.3.2.2 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi panela turističnih strokovnjakov za Slovenijo in UNWTO panela za Evropo in svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do avgusta 2009

Group Statistics

Regija		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved jan. - apr. 2008	Slovenija	177	3,51	,739	,056
	Evropa	121	3,34	,781	,071

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
							Lower	Upper		
Napoved jan. Equal - apr. 2008 variances assumed	,048	,827	1,901	296	,058	,170	,089	-,006	,345	
Equal variances not assumed			1,882	248,617	,061	,170	,090	-,008	,347	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved maj - avg. 2008	Slovenija	162	3,45	,688	,054
	Evropa	128	3,23	,880	,078

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
							Lower	Upper		
Napoved maj Equal - avg. 2008 variances assumed	9,423	,002	2,434	288	,016	,224	,092	,043	,405	
Equal variances not assumed			2,365	235,716	,019	,224	,095	,037	,411	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved sep. - dec. 2008	Slovenija	165	3,24	,740	,058
	Evropa	125	2,52	,768	,069

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved sep. Equal - dec. 2008 variances assumed	2,405	,122	8,031	288	,000	,716	,089	,541	,892
Equal variances not assumed			7,989	261,753	,000	,716	,090	,540	,893

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved jan. - apr. 2009	Slovenija	161	2,57	,765	,060
	Evropa	135	2,27	,725	,062

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved jan. Equal - apr. 2009 variances assumed	4,519	,034	3,426	294	,001	,299	,087	,127	,470
Equal variances not assumed			3,442	289,590	,001	,299	,087	,128	,469

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved maj - avg. 2009	Slovenija	166	2,49	,800	,062
	Evropa	135	2,18	,752	,065

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
			F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
										Lower	Upper
Napoved maj - avg. 2009	Equal variances assumed	8,685	,003	3,504	299	,001	,316	,090	,139	,494	
	Equal variances not assumed			3,527	292,748	,000	,316	,090	,140	,493	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved jan. - apr. 2008	Slovenija	177	3,51	,739	,056
	svet	278	3,49	,844	,051

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
			F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
										Lower	Upper
Napoved jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	3,626	,058	,295	453	,768	,023	,077	,129	,175	
	Equal variances not assumed			,304	409,956	,761	,023	,075	,125	,171	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved maj - avg. 2008	Slovenija	162	3,45	,688	,054
	svet	278	3,24	,917	,055

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved maj - avg. 2008	18,038	,000	2,525	438	,012	,210	,083	,046	,373
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed			2,719	411,029	,007	,210	,077	,058	,361

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved sep. - dec. 2008	Slovenija	165	3,24	,740	,058
	svet	292	2,80	,999	,058

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved sep. - dec. 2008	25,654	,000	4,886	455	,000	,435	,089	,260	,610
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed			5,300	422,985	,000	,435	,082	,274	,596

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved jan. - apr. 2009	Slovenija	161	2,57	,765	,060
	svet	293	2,31	,866	,051

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved jan. Equal - apr. 2009 variances assumed	,572	,450	3,079	452	,002	,251	,082	,091	,412
Equal variances not assumed			3,192	365,585	,002	,251	,079	,096	,406

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved maj - avg. 2009	Slovenija	166	2,49	,800	,062
	svet	302	2,36	,839	,048

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved maj Equal - avg. 2009 variances assumed	,003	,959	1,627	466	,104	,130	,080	-,027	,286
Equal variances not assumed			1,650	354,094	,100	,130	,079	-,025	,284

13.3.3 Primerjava aritmetičnih sredin ocen in napovedi zasebnega in javnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do aprila 2009

H_{3.3}: Tako javni kot tudi zasebni sektor sta v Sloveniji bolj pozitivna kot sektorja na evropski in svetovni ravni, tako pri napovedih kot tudi pri ocenah ITZ.

13.3.3.1 Primerjava aritmetičnih sredin ocen zasebnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do aprila 2009

Group Statistics

Regija		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena zasebni sektor sep. - dec. 2007	Slovenija	92	3,43	,775	,081
	Evropa	66	3,39	,721	,089

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Ocena zasebni sektor sep. - dec. 2007	Equal variances assumed	,067	,797	,336	,156	,737	,041	,121	-,199	,281
	Equal variances not assumed			,340	145,844	,734	,041	,120	-,196	,278

Group Statistics

Regija		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena zasebni sektor jan. - apr. 2008	Slovenija	86	3,26	,785	,085
	Evropa	70	3,30	,922	,110

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper	
Ocena zasebni sektor jan. - apr. 2008	3,468	,064	-,323	154	,747	-,044	,137	-,314	,226	
Ocena zasebni sektor maj - avg. 2008			-,318	135,973	,751	-,044	,139	-,319	,231	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena zasebni sektor maj - avg. 2008	Slovenija	86	3,12	,788	,085
	Evropa	75	2,65	,830	,096

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper	
Ocena zasebni sektor maj - avg. 2008	2,037	,155	3,626	159	,000	,463	,128	,211	,715	
Ocena zasebni sektor sep. - dec. 2008			3,613	153,518	,000	,463	,128	,210	,716	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena zasebni sektor sep. - dec. 2008	Slovenija	85	2,62	,831	,090
	Evropa	77	2,31	,847	,097

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena zasebni sektor sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	,479	,490	2,364	160	,019	,312	,132	,051 ,572
	Equal variances not assumed			2,362	157,767	,019	,312	,132	,051 ,573

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena zasebni sektor jan. - apr. 2009	Slovenija	86	2,08	,770	,083
	Evropa	81	2,09	,869	,097

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena zasebni sektor jan. - apr. 2009	Equal variances assumed	,788	,376	-,040	165	,968	-,005	,127	-,256 ,246
	Equal variances not assumed			-,039	159,840	,969	-,005	,127	-,257 ,246

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena zasebni sektor sep. - dec. 2007	Slovenija	92	3,43	,775	,081
	svet	158	3,56	,825	,066

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena zasebni sektor sep. - dec. 2007	Equal variances assumed	1,007 ,317	-1,154	248	,250	-,122 ,106		-,331 ,086	
Ocena zasebni sektor jan. - apr. 2008	Equal variances not assumed		-1,174	200,355	,242	-,122 ,104		-,327 ,083	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena zasebni sektor jan. - apr. 2008	Slovenija	86	3,26 ,785		,085
	svet	163	3,31 ,958		,075

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena zasebni sektor jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	7,611 ,006	-,424	247	,672	-,051 ,120		-,288 ,186	
Ocena zasebni sektor maj - avg. 2008	Equal variances not assumed		-,450	204,740	,653	-,051 ,113		-,274 ,172	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena zasebni sektor maj - avg. 2008	Slovenija	86	3,12 ,788		,085
	svet	176	2,76 ,926		,070

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena zasebni sektor maj - avg. 2008	Equal variances assumed	5,940	,015	3,054	260	,002	,355	,116	,126 ,584
	Equal variances not assumed			3,227	195,095	,001	,355	,110	,138 ,572

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena zasebni sektor sep. - dec. 2008	Slovenija	85	2,62	,831	,090
	svet	172	2,40	,934	,071

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena zasebni sektor sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	,744	,389	1,860	255	,064	,222	,120	-,013 ,458
	Equal variances not assumed			1,936	186,166	,054	,222	,115	-,004 ,449

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena zasebni sektor jan. - apr. 2009	Slovenija	86	2,08	,770	,083
	svet	180	2,08	,881	,066

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena zasebni sektor jan. - apr. 2009	1,525	,218	,033	264	,974	,004	,111	-,215	,222
Equal variances assumed				,034	189,325	,973	,004	,106	-,205 ,212
Equal variances not assumed									

13.3.3.2 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi zasebnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do avgusta 2009

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved zasebni sektor jan. - apr. 2008	Slovenija	92	3,47	,805	,084
	Evropa	66	3,30	,764	,094

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved zasebni sektor jan. - apr. 2008	,516	,474	1,293	156	,198	,164	,127	-,087	,415
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed								-,085	,413

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved zasebni sektor maj - avg. 2008	84	3,37	,655	,071
Evropa	70	3,19	,937	,112

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference			
								Lower	Upper		
Napoved zasebni sektor maj - avg. 2008	10,808	,001	1,424	152	,156	,183	,129	-,071	,438		
				1,380	120,023	,170	,183	,133	-,080	,446	

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved zasebni sektor sep. - dec. 2008	85	3,12	,730	,079
Evropa	75	2,39	,676	,078

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference			
								Lower	Upper		
Napoved zasebni sektor sep. - dec. 2008	,329	,567	6,541	158	,000	,731	,112	,510	,952		
				6,574	157,637	,000	,731	,111	,511	,951	

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved zasebni sektor jan. - apr. 2009	Slovenija	85	2,44,778	,084
	Evropa	77	2,23,724	,082

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference			
								Lower	Upper		
Napoved zasebni sektor jan. - apr. 2009	3,084	,081	1,701	160	,091	,202	,118	-,032	,435		
			1,708	159,888	,090	,202	,118	-,032	,435		

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved zasebni sektor maj - avg. 2009	Slovenija	86	2,34,729	,079
	Evropa	81	2,19,691	,077

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference			
								Lower	Upper		
Napoved zasebni sektor maj - avg. 2009	2,595	,109	1,381	165	,169	,152	,110	-,065	,369		
			1,383	164,993	,169	,152	,110	-,065	,369		

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved zasebni sektor jan. - apr. 2008	Slovenija	92	3,47,805	,084
	svet	158	3,46,871	,069

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Napoved zasebni sektor jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	,903	,343	,105	248,916	,012	,111	-,207	,231	
	Equal variances not assumed			,107	202,889,915	,012	,109	-,203	,226	

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved zasebni sektor maj - avg. 2008	Slovenija	84	3,37,655	,071
	svet	162	3,13,940	,074

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Napoved zasebni sektor maj - avg. 2008	Equal variances assumed	9,373,002	2,086	244	,038,239	,115	,013	,466		
	Equal variances not assumed			2,330	223,617,021,239	,103	,037	,442		

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved zasebni sektor sep. - Slovenija dec. 2008	85	3,12	,730	,079
svet	176	2,61	,949	,072

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved zasebni sektor sep. - Slovenija dec. 2008	16,110	,000	4,315	259	,000	,504	,117	,274	,734
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed			4,721	209,897	,000	,504	,107	,294	,714

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved zasebni sektor jan. - Slovenija apr. 2009	85	2,44	,778	,084
svet	172	2,19	,854	,065

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved zasebni sektor jan. - Slovenija apr. 2009	,055	,815	2,213	255	,028	,243	,110	,027	,460
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed			2,283	181,992	,024	,243	,107	,033	,454

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved zasebni sektor maj - avg. 2009	Slovenija	86	2,34,729	,079
	svet	180	2,32,808	,060

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
Napoved zasebni sektor maj - avg. 2009	Equal variances assumed	,743	,389	,200	,264,842	,021	,103	-,182	,223	
	Equal variances not assumed			,207	183,940,836	,021	,099	-,175	,216	

13.3.3.3 Primerjava aritmetičnih sredin ocen javnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do aprila 2009

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena javni sektor sep. - dec. 2007	Slovenija	86	3,51,609	,066
	Evropa	55	3,55,835	,113

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			

Ocena javni sektor sep. - dec. 2007	Equal variances assumed	7,957	,005	-,278	139	,782	-,034	,122	-,275	,207
	Equal variances not assumed			-,260	90,321	,796	-,034	,130	-,293	,225

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena javni sektor jan. - apr. 2008	Slovenija	78	3,37	,740	,084
	Evropa	58	3,43	,939	,123

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference		Lower	Upper
Ocena javni sektor jan. - apr. 2008	4,351	,039	-,411	134	,681	-,059	,144		-,344	,226

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena javni sektor maj - avg. 2008	Slovenija	81	3,43	,851	,095
	Evropa	51	2,86	,917	,128

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
							Lower	Upper		
Ocena javni sektor maj - avg. 2008	Equal variances assumed	,755	,387	3,633	130 ,000	,569	,157	,259	,879	
	Equal variances not assumed			3,571	100,429 ,001	,569	,159	,253	,886	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena javni sektor sep. - dec. 2008	Slovenija	76	2,88	,783	,090
	Evropa	58	2,62	1,023	,134

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
							Lower	Upper		
Ocena javni sektor sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	11,074	,001	1,673	132 ,097	,261	,156	-,048	,569	
	Equal variances not assumed			1,615	103,580 ,109	,261	,162	-,060	,581	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena javni sektor jan. - apr. 2009	Slovenija	80	2,59	,852	,095
	Evropa	54	1,93	,773	,105

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper	
Ocena javni sektor jan. - apr. 2009	6,401	,013	4,572	132	,000	,662	,145	,375	,948	
Equal variances assumed				4,660	120,970	,000	,662	,142	,380	,943
Equal variances not assumed										

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena javni sektor sep. - dec. 2007	Slovenija	86	3,51	,609	,066
	svet	120	3,63	,898	,082

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper	
Ocena javni sektor sep. - dec. 2007	10,005	,002	-1,090	204	,277	-,122	,112	-,342	,098	
Equal variances assumed										
Equal variances not assumed			-1,159	203,442	,248	-,122	,105	-,329	,085	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena javni sektor jan. - apr. 2008	Slovenija	78	3,37	,740	,084
	svet	116	3,49	,937	,087

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena javni sektor jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	5,672 ,018	-,946	192	,346	-,120 ,126		-,369 ,130	
	Equal variances not assumed		-,990	186,966	,324	-,120 ,121		-,358 ,119	

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena javni sektor maj - avg. 2008	Slovenija	81	3,43 ,851	,095
	svet	117	3,03 ,973	,090

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena javni sektor maj - avg. 2008	Equal variances assumed	1,658 ,199	2,976	196	,003	,398 ,134	,134	,134 ,662	
	Equal variances not assumed		3,049	185,589	,003	,398 ,130	,130	,140 ,655	

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena javni sektor sep. - dec. 2008	Slovenija	76	2,88 ,783	,090
	svet	121	2,72 ,058	,096

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
								Lower	Upper	
Ocena javni sektor sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	17,659,000	1,155	195	,250	,163	,141	-,115	,440	
	Equal variances not assumed		1,235	189,776	,218	,163	,132	-,097	,422	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena javni sektor jan. - apr. 2009	Slovenija	80	2,59	,852	,095
	svet	122	2,22	,949	,086

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
								Lower	Upper	
Ocena javni sektor jan. - apr. 2009	Equal variances assumed	,028	,868	2,790	200	,006	,366	,131	,107	,625
	Equal variances not assumed		2,854	181,415	,005	,366	,128	,113	,619	

13.3.3.4 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi javnega sektorja za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do avgusta 2009

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved javni sektor jan. - apr. 2008	Slovenija	85	3,55,664	,072
	Evropa	55	3,38,805	,109

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference			
								Lower	Upper		
Napoved javni Equal sektor jan. - variances apr. 2008 assumed	1,022	,314	1,369	138	,173	,171	,125	-,076	,418		
Equal variances not assumed			1,314	99,590	,192	,171	,130	-,087	,430		

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved javni sektor maj - avg. 2008	Slovenija	78	3,54,715	,081
	Evropa	58	3,28,812	,107

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means								
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference			
								Lower	Upper		
Napoved javni Equal sektor maj - variances avg. 2008 assumed	1,554	,215	1,998	134	,048	,263	,131	,003	,522		

Group Statistics

Regija		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved javni sektor jan. - dec. 2008	Slovenija	85	3,55	,664	,072
Equal variances not assumed		1,961	113,712	,052	,263

Group Statistics

Regija		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved javni sektor sep. - dec. 2008	Slovenija	80	3,36	,733	,082
	Evropa	50	2,72	,858	,121

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved javni sektor sep. - dec. 2008	3,017	,085	4,549	128	,000	,642	,141	,363	,922
Equal variances not assumed			4,387	92,050	,000	,642	,146	,352	,933

Group Statistics

Regija		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved javni sektor jan. - apr. 2009	Slovenija	76	2,71	,727	,083
	Evropa	58	2,31	,730	,096

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved javni Equal sektor jan. - variances apr. 2009 assumed	,116	,734	3,151	132	,002	,400	,127	,149	,651
Equal variances not assumed			3,149	122,527	,002	,400	,127	,149	,652

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved javni sektor maj - avg. 2009	Slovenija	80	2,66	,841	,094
	Evropa	54	2,17	,841	,114

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved javni Equal sektor maj - variances avg. 2009 assumed	2,696	,103	3,347	132	,001	,496	,148	,203	,789
Equal variances not assumed			3,347	113,880	,001	,496	,148	,202	,789

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved javni sektor jan. - apr. 2008	Slovenija	85	3,55	,664	,072
	svet	120	3,52	,809	,074

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
							Lower	Upper		
Napoved javni Equal sektor jan. - variances apr. 2008 assumed	2,592	,109	,262	203	,794	,028	,107	-,182	,238	
Equal variances not assumed			,271	198,593	,787	,028	,103	-,175	,231	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved javni sektor maj - avg. 2008	Slovenija	78	3,54	,715	,081
	svet	116	3,40	,864	,080

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
							Lower	Upper		
Napoved javni Equal sektor maj - variances avg. 2008 assumed	6,355	,013	1,200	192	,231	,142	,118	-,091	,375	
Equal variances not assumed			1,245	183,739	,215	,142	,114	-,083	,367	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved javni sektor sep. - dec. 2008	Slovenija	80	3,36	,733	,082
	svet	116	3,09	1,009	,094

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved javni Equal sektor sep. - variances dec. 2008 assumed	10,570	,001	2,096	194	,037	,276	,132	,016	,536
Equal variances not assumed			2,219	193,441	,028	,276	,125	,031	,522

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved javni sektor jan. - apr. Slovenija 2009	76	2,71	,727	,083
svet	121	2,49	,857	,078

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved javni Equal sektor jan. - variances apr. 2009 assumed	2,945	,088	1,881	195	,061	,223	,119	-,011	,457
Equal variances not assumed			1,953	178,275	,052	,223	,114	-,002	,448

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved javni sektor maj - avg. 2009	80	2,66	,841	,094
svet	122	2,43	,881	,080

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved javni Equal sektor maj - variances avg. 2009 assumed	,008	,930	1,831	200	,069	,228	,125	-,017	,474
Equal variances not assumed			1,849	174,606	,066	,228	,123	-,015	,471

13.3.4 Primerjava aritmetičnih sredin ocen in napovedi sektorja dejavnosti destinacije in LTO za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do aprila 2009

H_{3.4}: Sektor destinacije in LTO je na ravni Slovenije bolj pozitiven kot na ravni Europe in sveta, tako pri napovedih kot tudi pri ocenah ITZ.

13.3.4.1 Primerjava aritmetičnih sredin ocen sektorja dejavnosti destinacije in LTO za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od septembra 2007 do aprila 2009

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena destinacije in LTO sep. Slovenija - dec. 2007	37	3,59	,644	,106
Evropa	50	3,52	,839	,119

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena destinacije in LTO sep. - dec. 2007	Equal variances assumed	3,497	,065	,451	85	,653	,075	,165	-,254 ,403
	Equal variances not assumed			,469	84,866	,640	,075	,159	-,242 ,391

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena destinacije in LTO jan. - apr. 2008	Slovenija	36	3,28	,779	,130
	Evropa	52	3,44	,958	,133

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena destinacije in LTO jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	1,903	,171	-,853	86	,396	-,165	,193	-,548 ,219
	Equal variances not assumed			-,886	83,712	,378	-,165	,186	-,534 ,205

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena destinacije in LTO maj - avg. 2008	Slovenija	31	3,42	,672	,121
	Evropa	46	2,87	,885	,130

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
							Lower	Upper		
Ocena destinacije in LTO maj - avg. 2008	1,795	,184	2,934	75	,004	,550	,187	,177	,923	
Equal variances not assumed			3,094	73,844	,003	,550	,178	,196	,904	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena destinacije in LTO sep. - dec. 2008	Slovenija	29	3,03	,865	,161
	Evropa	49	2,57	,935	,134

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
							Lower	Upper		
Ocena destinacije in LTO sep. - dec. 2008	1,160	,285	2,171	76	,033	,463	,213	,038	,888	
Equal variances not assumed			2,216	62,644	,030	,463	,209	,045	,881	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena destinacije in LTO jan. - apr. 2009	Slovenija	29	2,79	,940	,175
	Evropa	44	1,89	,813	,123

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena destinacije in LTO jan. - apr. 2009	Equal variances assumed	3,148 ,080	4,380	71	,000	,907	,207	,494	1,320
	Equal variances not assumed		4,250	53,879	,000	,907	,213	,479	1,335

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena destinacije in LTO sep. - dec. 2007	37	3,59 ,644	,106	
svet	106	3,66 ,914	,089	

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena destinacije in LTO sep. - dec. 2007	Equal variances assumed	4,109 ,045	-,404	141	,687	-,066 ,163	,163	-,388 ,256	
	Equal variances not assumed		-,476	89,355	,635	-,066 ,138	,138	-,340 ,209	

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena destinacije in LTO jan. - apr. 2008	36	3,28 ,779	,130	
svet	103	3,55 ,947	,093	

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
								Lower	Upper	
Ocena destinacije in LTO jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	1,725	,191	-1,570	137	,119	-,276	,176	-,623	,072
Ocena destinacije in LTO maj - avg. 2008	Equal variances not assumed			-1,724	73,767	,089	-,276	,160	-,594	,043

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena destinacije in LTO maj - avg. 2008	Slovenija	31	3,42	,672	,121
	svet	100	3,07	,935	,093

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
								Lower	Upper	
Ocena destinacije in LTO maj - avg. 2008	Equal variances assumed	2,841	,094	1,930	129	,056	,349	,181	-,009	,708
Ocena destinacije in LTO maj - avg. 2008	Equal variances not assumed			2,288	69,235	,025	,349	,153	,045	,654

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena destinacije in LTO sep. - dec. 2008	Slovenija	29	3,03	,865	,161
	svet	103	2,67	1,014	,100

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena destinacije in LTO sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	3,216	,075	1,763	130	,080	,365	,207	-,044 ,774
Ocena destinacije in LTO jan. - apr. 2009	Equal variances not assumed			1,927	51,691	,059	,365	,189	-,015 ,744

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ocena destinacije in LTO jan. - apr. 2009	Slovenija	29	2,79	,940
	svet	98	2,19	,949

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Ocena destinacije in LTO jan. - apr. 2009	Equal variances assumed	,534	,466	2,994	125	,003	,599	,200	,203 ,995
Ocena destinacije in LTO jan. - apr. 2009	Equal variances not assumed			3,008	46,201	,004	,599	,199	,198 1,000

13.3.4.2 Primerjava aritmetičnih sredin napovedi sektorja dejavnosti destinacije in LTO za Slovenijo in Evropo ter svet – štirimesečni podatki za obdobja od januarja 2008 do avgusta 2009

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved destinacije in LTO jan. - apr. 2008	Slovenija	37	3,57,647	,106
	Evropa	50	3,36,827	,117

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper	
Napoved destinacije in LTO jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	1,123,292	1,266	85	,209	,208	,164	-,118	,534	
	Equal variances not assumed		1,313	84,702	,193	,208	,158	-,107	,522	

Group Statistics

Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved destinacije in LTO maj - avg. 2008	Slovenija	37	3,57,765	,126
	Evropa	52	3,25,837	,116

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Napoved destinacije in LTO maj - avg. 2008	Equal variances assumed	,925	,339	1,827	,071	,318	,174	-,028	,663	
	Equal variances not assumed			1,855	81,637	,067	,318	,171	-,023	,658

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved destinacije in LTO sep. - dec. 2008	Slovenija	30	3,47	,507	,093
	Evropa	45	2,71	,895	,133

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Napoved destinacije in LTO sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	14,176	,000	4,191	,73,000	,756	,180	,396	1,115	
	Equal variances not assumed			4,652	71,455	,000	,756	,162	,432	1,079

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved destinacije in LTO jan. - apr. 2009	Slovenija	29	2,90	,860	,160
	Evropa	49	2,35	,723	,103

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper	
Napoved destinacije in LTO jan. - apr. 2009	Equal variances assumed	,148	,701	3,022	,76 ,003	,550	,182	,187	,912	
	Equal variances not assumed			2,891	51,136 ,006	,550	,190	,168	,931	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved destinacije in LTO maj - avg. 2009	Slovenija	29	2,93	,884	,164
	Evropa	44	2,25	,839	,126

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper	
Napoved destinacije in LTO maj - avg. 2009	Equal variances assumed	,683	,411	3,323	,71 ,001	,681	,205	,272	1,090	
	Equal variances not assumed			3,288	57,846 ,002	,681	,207	,266	1,096	

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved destinacije in LTO jan. - apr. 2008	Slovenija	37	3,57	,647	,106
	svet	106	3,55	,794	,077

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
							Lower	Upper		
Napoved destinacije in LTO jan. - apr. 2008	Equal variances assumed	1,336	,250	,141	141	,888	,020	,145	-,266	,307
	Equal variances not assumed			,155	76,557	,877	,020	,131	-,241	,282

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved destinacije in LTO maj - avg. 2008	Slovenija	37	3,57	,765	,126
	svet	103	3,41	,868	,086

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference			
							Lower	Upper		
Napoved destinacije in LTO maj - avg. 2008	Equal variances assumed	2,763	,099	,990	138	,324	,160	,161	-,159	,479
	Equal variances not assumed			1,050	71,582	,297	,160	,152	-,143	,463

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved destinacije in LTO sep. - dec. 2008	Slovenija	30	3,47	,507	,093
	svet	99	3,11	1,049	,105

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
			F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	
										Lower Upper
Napoved destinacije in LTO sep. - dec. 2008	Equal variances assumed	16,716	,000	1,791	127	,076	,356	,199	,037	,748
	Equal variances not assumed			2,534	102,061	,013	,356	,140	,077	,634

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved destinacije in LTO jan. - apr. 2009	Slovenija	29	2,90	,860	,160
	svet	103	2,50	,815	,080

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						95% Confidence Interval of the Difference	
			F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	
										Lower Upper
Napoved destinacije in LTO jan. - apr. 2009	Equal variances assumed	,570	,452	2,315	130	,022	,401	,173	,058	,744
	Equal variances not assumed			2,246	43,206	,030	,401	,179	,041	,762

Group Statistics

	Regija	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Napoved destinacije in LTO maj - avg. 2009	Slovenija	29	2,93	,884	,164
	svet	98	2,53	,876	,088

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Napoved destinacije in LTO maj - avg. 2009	Equal variances assumed	,074	,785	2,158	125 ,033	,400	,186	,033	,768
	Equal variances not assumed			2,148	45,536 ,037	,400	,186	,025	,776